
Průvodce základy veřejných zakázek

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže

třída Kpt. Jaroše 1926/7, 604 55 Brno

Redakční rada: Markéta Dlouhá, Mojmír Florian, Milena Marešová, Martin Švanda

Texty: Sekce veřejných zakázek

Foto: archiv ÚOHS

Telefon: 542 167 111

E-mail: posta@uohs.gov.cz

uohs.gov.cz

Uzávěrka textu: 5. 4. 2024

Grafická úprava: Metoda, spol. s r. o.

Evidenční číslo periodického tisku: MK ČR E 23497

Obsah

Úvodní slovo	5
1. Zadavatel jako (ne)omezený vládce zadávání	6
1.1. Zvládnou to sám, nebo potřebuji pomoc někoho jiného? To je, oč tu běží.....	8
2. Obecně k zadávání.	10
2.1. První fáze – vymezení zadávacích podmínek	11
2.2. Druhá fáze – „zadávací řízení v užším slova smyslu“	12
2.3. Nenechávej zadávání veřejné zakázky na poslední chvíli, začni včas!	13
3. Co je to veřejná zakázka?	14
4. Dům se staví od základů, zadávání veřejných zakázek staví na základních zásadách	17
4.1. Zásada transparentnosti aneb vždy hrajeme s odkrytými kartami.	20
4.2. Zásada přiměřenosti aneb všeho s mírou	26
4.3. Zásada rovného zacházení aneb stejná pravidla hry pro všechny	31
4.4. Zásada zákazu diskriminace aneb všichni jsme si rovni	32
4.5. Zásady sociálně odpovědného zadávání, environmentálně odpovědného zadávání a inovací aneb skrze veřejné zadávání zadavatel přispívá k řešení jiných společenských potřeb a problémů	34
4.6. Co to všechno kolem zásad tedy znamená?	35
5. Předmět veřejné zakázky – co poptávám.	37
5.1. Víím, co chci?	37
5.2. Jak popsat, co chci?	38
5.3. Vliv druhu veřejné zakázky na postup zadavatele	43
6. Předpokládaná hodnota a režim veřejné zakázky.	45
6.1. Jak stanovit předpokládanou hodnotu... aneb za kolik to asi tak bude?	45
6.2. Předpokládanou hodnotu znám..., jaký je režim veřejné zakázky?	46
6.3. Rozdělit veřejnou zakázku a snížit tak limit? Pozor, takto ne!	48
6.4. Nezapomeňme, že existuje zjednodušený režim	50
7. Jaký druh zadávacího řízení vybrat?	51
7.1. Otevřené řízení	53
7.2. Užší řízení.	59
7.3. Zjednodušené podlimitní řízení	65
7.4. A co další druhy zadávacích řízení?	67
8. Zadávací dokumentace	69
8.1. Je zadávací dokumentace důležitá?	69
8.2. Co MUSÍ zadávací dokumentace obsahovat?	70
8.3. Co JE VHODNÉ zahrnout do zadávací dokumentace?	71
8.4. Kam s ní? Na profil zadavatele!	71
8.5. Mohu zadávací dokumentaci vysvětlovat, měnit a doplňovat?	72
9. Kvalifikace	75
9.1. Obecně ke kvalifikaci aneb už víím, co chci... ale od koho to chci?	75
9.2. Jakou konkrétní kvalifikaci mohu jako zadavatel požadovat?	79
9.3. Základní způsobilost	80

9.4.	Profesní způsobilost.	81
9.5.	Ekonomická kvalifikace.	82
9.6.	Technická kvalifikace.	82
9.7.	Čím vším mohou dodavatelé prokazovat kvalifikaci.	83
9.8.	Každý dodavatel se může napravit.	85
9.9.	Co jako zadavatel mohu a co musím.	86
9.10.	To by jeden nevěřil, co všechno je možné při prokazování kvalifikace.	88
9.10.1.	Když na to dodavatel nestačí sám.	88
9.10.2.	Kvalifikace při společné účasti dodavatelů aneb ve dvou se to lépe táhne.	89
10.	Jak vybrat toho nejlepšího.	91
10.1.	Podle čeho zadavatel může hodnotit?	92
10.1.1.	Nejnižší cena aneb „cena je alfou a omegou“.	92
10.1.2.	Nejnižší náklady životního cyklu aneb „Pořídím to za pusu, ale co ty náklady okolo?“ ..	93
10.1.3.	Poměr cena/kvalita aneb „Mohu chtít kvalitnější plnění, i když bude dražší?“ ..	95
10.2.	Nabídky mám. A co dál? (postup při hodnocení).	101
10.2.1.	Sám si na hodnocení netroufáš? Nevadí, komise ti s tím poradí... ..	101
10.2.2.	Zadavatel nesmí zapomenout vše zaznamenat.	101
11.	Stanovení pravidel a zahájení zadávacího řízení je jen začátek, co teprve podané nabídky!.	103
11.1.	Nabídky podány, čím začít? Posuzováním? Hodnocením? ..	103
11.2.	Nerušit, posuzuji a hodnotím... ..	106
11.3.	Mimořádně nízká nabídková cena.	109
11.4.	Co když se mi na té nabídce něco nezdá? ..	111
11.5.	Mám vybráno! ..	113
11.6.	Mohu nebo musím účastníka zadávacího řízení vyloučit? ..	114
11.7.	A teď to všem oznámím...Vybral jsem! ..	119
12.	Vše má svůj začátek, ale i konec, stejně tak zadávací řízení.	122
12.1.	Ukončení zadávacího řízení uzavřením smlouvy aneb konec dobrý, všechno dobré ..	123
12.2.	Zrušení zadávacího řízení zadavatelem aneb ne každé zadávací řízení lze ukončit uzavřením smlouvy.	123
12.2.1.	Povinný (obligatorní) důvod zrušení zadávacího řízení ..	125
12.2.2.	Nepovinné (fakultativní) důvody zrušení zadávacího řízení ..	126
12.2.3.	Zánik zadávacího řízení – zadávací lhůta nemá nohy, ale může utéci hodně rychle ..	134
12.3.	Ukončením zadávacího řízení povinnosti nekončí, pozor na pokuty! ..	134
13.	Ochrana proti nesprávnému postupu zadavatele.	138
13.1.	Námítky jako základní ochrana dodavatele.	138
13.2.	Zadavatel rozhoduje o námítkách.	139
13.3.	Co se může dít po rozhodnutí o námítkách a co vše může zadavatel očekávat od stěžovatelů? ..	145
13.4.	Jak probíhá správní řízení vedené Úřadem? ..	148
13.4.1.	Návrhové správní řízení ..	148
13.4.2.	Správní řízení z moci úřední.	151
13.4.3.	Co se děje po rozhodnutí Úřadem? ..	152
	Zakázkový checklist (Jak by měl zadavatel postupovat a co si hlídat při zadávání) ..	155

Úvodní slovo

Oblast veřejného zadávání zaznamenala od vydání Stručných průvodců zadavatele světem veřejných zakázek (dále jen „Stručný průvodce“) poměrně zásadních změn, ať už se jedná o změny reagující na dění ve světě, které mají dopad i do veřejného zadávání, posun v rozhodovací praxi a judikatuře, nebo o novelu zákona o zadávání veřejných zakázek.

Legislativní vývoj a vývoj v oblasti veřejného zadávání nekončí. Tak jako svět okolo nás, i svět veřejných zakázek se postupně vyvíjí a mění. Musí reagovat i na vnější podněty, které na první pohled s veřejným zadáváním nemají moc společného. Po dlouhém očekávání a legislativním vývoji nabyla účinnosti novela zákona o zadávání veřejných zakázek účinná od 16. 7. 2023. Přestože se ještě nestihla „propsat“ do rozhodovací praxe Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad“), už teď lze říct, že na postup zadavatelů bude mít značný vliv.

S ohledem na tyto změny se nabízelo vydat revidované znění Stručných průvodců. Tentokrát tři díly nahrazuje jedna ucelená publikace, která shrnuje veškerou problematiku obsaženou v původních jednotlivých dílech Stručného průvodce.

Přestože publikace, jak už ostatně vyplývá i z jejího názvu, byla a je určena především pro zadavatele, věřím, že se může stát užitečným pomocníkem nejen pro ně, ale také pro dodavatele a všechny, kteří se budou chtít dozvědět základní informace o zadávání veřejných zakázek. Postup v zadávacím řízení má chtět nechtět svá pravidla, a byť již nemá tak jednoznačně unifikovaný a formalizovaný proces, je důležité na některá pravidla nezapomínat. Přestože se Úřad svojí rozhodovací praxí snaží o eliminaci přepjatého formalizmu v zadávání veřejných zakázek, jistá regulace bude tyto procesy doprovázet vždy, neboť se stále jedná o vynakládání veřejných financí, které musí podléhat kontrole, a tedy možnosti zpětného přezkumu.

Úřad sice není metodickým orgánem pro oblast veřejného zadávání, ale jelikož vnímá složitost a citlivost veřejného investování, proto se nad rámec čistě dozorové činnosti v rámci svých možností zaměřil i na osvětu a sdílení svého know how z výkonu dozoru. Děje se tak prostřednictvím pravidelně pořádaných Metodických dnů veřejného zadávání, účastí zástupců Úřadu na konferencích, seminářích, školeních a dalších setkáních se stakeholdery. Snahou je objasnit subjektům pohybujícím se ve světě veřejných zakázek proces zadávání z pohledu dozorového orgánu. O přiblížení své rozhodovací praxe a svých úvah usiluje Úřad rovněž prostřednictvím vydávaných Sborníků rozhodnutí a v případech, kdy je to možné, též některé zakázkové aspekty přibližuje prostřednictvím metodik či stanovisek. Právě někde na pomezí Sborníků rozhodnutí a metodiky je vystavěna tato publikace. Představuje spojení teorie a praxe procesu veřejného zadávání; a provede vás celým zadávacím řízením. Nejedná se o komplexní všeřikající návod, jak bezchybně zadat veřejnou zakázku, to by ostatně s ohledem na široké a rozmanité spektrum potřeb zadavatelů, které jsou prostřednictvím veřejných zakázek uspokojovány, dost dobře ani nešlo. Cílem však je v maximální míře přiblížit alespoň základní instituty a procesy zadávacího řízení.

Věřím, že tato publikace poslouží jako praktický pomocník nejenom zadavateli či dodavateli. Její ambicí je na jednom místě srozumitelně popsat cestu k úspěšnému a bezpečnému zadání veřejné zakázky za podpory soutěžního prostředí mezi dodavateli, a to včetně případného přezkumu u Úřadu.

Úspěšné zadá(vá)ní!

doc. JUDr. PhDr. Petr Mlsna, Ph.D.

předseda Úřadu pro ochranu
hospodářské soutěže

1. Zadavatel jako (ne)omezený vládce zadávání

V podstatě všechno se při zadávání veřejných zakázek točí okolo zadavatele. Pouze osoba, která je zadavatelem, totiž musí při poptávání zboží, služeb a stavebních prací reflektovat právní úpravu zadávání veřejných zakázek. V rámci procesu zadávání je to pak pouze zadavatel, kdo určuje, co bude poptávat (odborně řečeno vymezí předmět plnění veřejné zakázky) a jakým způsobem (v jakém druhu zadávacího řízení, za využití které zákonné výjimky atd.). Uvažuje-li tedy nějaký subjekt, který je přímo či nepřímo napojen na státní správu, samosprávu nebo hodlá použít veřejné finanční prostředky, o uzavření smlouvy s dodavatelem, jejímž předmětem je úplatné poskytnutí stavebních prací, dodávek nebo služeb, měl by si položit i otázku, zda náhodou není zadavatelem ve smyslu zákona o zadávání veřejných zakázek.

Jste-li „zadavatel“, dopadají na vás při uzavírání smluv na výše uvedené plnění další povinnosti. Je proto vhodné si nejprve zodpovědět otázku, kdo vlastně oním zadavatelem je.

Zjednodušeně řečeno jde o osobu (právníckou či fyzickou), která pořizuje určité plnění a v souvislosti s tím typicky vynakládá veřejné prostředky (ale i zde lze nalézt výjimky). Konkrétní výčet subjektů, které jsou zadavateli, nalezneme v ustanovení § 4 zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“).

Pojďme se však nyní přenést nad zákonnou definici a přemýšlejme o zadavateli z jiného úhlu pohledu, než jak jej vymezuje zákon, popřípadě jak je o něm psáno v komentářové literatuře. Položme si přitom základní otázku, proč vůbec některé subjekty při nákupu zboží, služeb či stavebních prací právní řád tak zásadním způsobem omezuje. Předně je třeba říci, že bez ohledu na to, o jakého konkrétního zadavatele (ve smyslu rozdělení podle jednotlivých ustanovení výše uvedeného § 4 zákona) se jedná, jde vždy o subjekt, který svým jednáním velmi výrazně ovlivňuje trh v odvětví, ve kterém poptává plnění. Prostřednictvím poptávky zadavatel zajišťuje své potřeby, které mu vznikají stejně jako každému jinému subjektu. Základní rozdíl mezi zadavatelem a „nezadavatelem“ však spočívá zejména ve zdroji jeho finančních prostředků. Zatímco „nezadavatel“ své potřeby zajišťuje s využitím vlastních (soukromých) finančních zdrojů, zadavatel na zajištění svých potřeb vynakládá veřejné prostředky, tj. prostředky pocházející z velké části z výběru daní a poplatků (tedy pocházející v podstatě od každého z nás). Tato skutečnost z něj činí specifický subjekt, který právě s ohledem na to, že nakládá s veřejnými prostředky, nemůže při zajišťování svých potřeb jednat zcela podle své vůle. Je tomu tak zejména proto, že zatímco ten, kdo „utrácí“ své vlastní prostředky, je k jejich hospodárnému vynakládání motivován již tímto samotným faktem (nikdo nechce ochuzovat sám sebe), při vynakládání veřejných prostředků již taková jednoduchá racionální motivace přinejmenším nemusí být automatická. Proto právní řád zadavatele „svazuje“ v tom smyslu, aby veřejné prostředky vynakládali v zásadě pouze na základě soutěže, ve které co možná nejvíce dodavatelů nabízí své plnění (s tím, že vítězem takové soutěže by měl být dodavatel, který nabízí plnění pro zadavatele nejvýhodnější). V praxi to znamená, že zatímco „nezadavatel“ si za své finanční prostředky může pořídit dle své preference v podstatě cokoliv od koho-koliv (například počítače od jednoho preferovaného konkrétního výrobce), zadavatel je s ohledem na hlavní cíl zákona – ochranu veřejných prostředků prostřednictvím zajištění hospodářské soutěže – při nastavení zadávacích podmínek vždy povinen zohlednit dopad jím zvolených požadavků na možnost účasti potenciálních dodavatelů v připravovaném zadávacím řízení. Jakákoliv bezdůvodná, a tedy nezákonná selekce mezi těmito dodavateli totiž může mít ve výsledku negativní dopad jak na soutěž o danou veřejnou zakázku, tak dokonce na dané tržní odvětví obecně.

Zadavatel nemůže při zadávání dělat všechno, co se mu zlíbí, byť by se mu to někdy mohlo zdánlivě jevit i logické!

Způsob výběru dodavatele stejně jako definice požadovaného a zároveň poptávaného plnění tedy není na libovůli zadavatele, ale musí reflektovat právní normy, které mu ukládají určité povinnosti. Pokud by totiž požadavek na pořízení určitého konkrétního plnění vedl k **nedůvodnému** omezení hospodářské soutěže, musel by zadavatel svou potřebu definovat jinak. Stejně tak požadavky na osobu dodavatele (tzv. „kvalifikaci“) nemůže zadavatel stanovovat bezhlavě a vyloučit například určitou skupinu potenciálních dodavatelů z možnosti nabídnout zadavateli co nejvýhodnější nabídku na poptávané plnění.

S ohledem na popsaná specifika je zajišťování potřeb zadavatele realizováno mimo jiné na základě pravidel obsažených v zákoně, **typicky je zadavatel povinen zajišťovat své potřeby prostřednictvím zadávání veřejných zakázek v zadávacím řízení, tedy formalizovaným postupem, který je upraven zákonem a podléhá doзору Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže**. Z tohoto pravidla opět existují výjimky, nejčastěji pokud jde o nižší finanční hodnotu poptávaného plnění či o specifické plnění atp. V případě těchto výjimek zadavatel zajištění svých potřeb nemusí realizovat prostřednictvím zadávacího řízení. Na tyto případy je však vždy nutno pohlížet skutečně jako na výjimku z obecně platného pravidla, že pořizování plnění zadavatelé realizují v zadávacím řízení. Pokud tedy zadavatel zvažuje, že v určitém případě v zadávacím řízení postupovat nebude, musí vždy velmi důkladně zhodnotit, zda jsou zákonem předvídané podmínky pro takový postup opravdu splněny; musí přitom počítat s tím, že všechny kontrolní orgány včetně Úřadu budou vždy každou výjimku (právě proto, že jde o výjimku) vykládat spíše úžeji než benevolentně. V opačném případě se vystavuje riziku porušení zákona a následného zásahu ze strany Úřadu v podobě uložení nápravného opatření či sankce.

Shrnutí:

- zadavatel je klíčovou postavou v procesu zadávání (určuje, co a jak bude za účelem zajištění svých potřeb poptávat, tedy fakticky určuje celý charakter veřejné zakázky);
- na rozdíl od jiných subjektů je omezen ve své smluvní volnosti (vždy musí respektovat zákonná pravidla, důsledně zvažovat dopady jím zvoleného postupu na daný trh a zajistit, aby jeho postupem nedocházelo k nedůvodnému omezování hospodářské soutěže).

Jak již bylo zmíněno výše, vymezení subjektů, jež jsou zadavateli, nalezneme v § 4 zákona. Lze shrnout, že zadavateli jsou většinou osoby veřejného práva (stát Česká republika, územní samosprávné celky, státní příspěvkové organizace apod.), v terminologii zákona jde o tzv. veřejné zadavatele (§ 4 odst. 1 zákona). V určitých případech (nejčastěji využívá-li na pořízení plnění dotace z veřejných zdrojů) však může být zadavatelem například i soukromá společnost či podnikající fyzická osoba (§ 4 odst. 2 zákona).

Za zadavatele je však považován i subjekt, který znaky zadavatele uvedené v zákoně jinak nenaplnuje, a to konkrétně v případě, kdy zahájí zadávací řízení podle zákona, ačkoliv k tomu nebyl povinen; za takové situace je pak považován za zadavatele až do ukončení zadávacího řízení (§ 4 odst. 5 zákona). V praxi to znamená, že pokud se osoba, která jinak zadavatelem není, z vlastní vůle rozhodne formalizovaný postup odpovídající některému zadávacímu řízení pro pořízení určitého plnění využít, stává se pro účely tohoto konkrétního zadávacího řízení „dočasným“ zadavatelem a musí postupovat podle zákona. Podléhá tak i dozorové činnosti Úřadu, a pokud některé zákonem stanovené pravidlo při svém postupu nedodrží, vystavuje se riziku uložení nápravného opatření či sankce.

Vhodné je též zmínit, že jedno zadávací řízení nemusí vždy nutně realizovat pouze jeden zadavatel. Zákon umožňuje, aby jednotliví zadavatelé, pokud mají společný zájem či potřebu, na zadání veřejné zakázky spolupracovali či postupovali ve vzájemné součinnosti, a to buď formou společného zadávání (§ 7 zákona), nebo prostřednictvím centrálního zadavatele (§ 9 zákona). Výhodou takového postupu může být především snížení administrativní zátěže na straně zadavatelů, možnost získání ekonomicky výhodnější nabídky s ohledem na vyšší objem poptávaného plnění a dále též možnost využití odborných znalostí a specializace některého ze zadavatelů, příp. pracovníků centrálního zadavatele, kteří zadávací řízení administrují. V případě centralizovaného zadávání může být benefitem rovněž možnost využití standardizovaných postupů, při nichž je vyšší pravděpodobnost eliminace rizika chyb při zadávání, zejména využívá-li zadavatel takový způsob zadávání ve větší míře (např. krajem založený centralizovaný zadavatel pro společnosti či organizace podřízené kraji).

1.1. Zvládnou to sám, nebo potřebuji pomoc někoho jiného? To je, oč tu běží...

Zvládnou „to“ sám, nebo si raději nechám pomoci? To je dost možná častá otázka zadavatelů, když stojí před úkolem zadat veřejnou zakázku a zvažují, jestli vůbec mají dostatečné kapacity, aby proces zadání veřejné zakázky zvládli sami. Zadávání veřejných zakázek zejména v případech, při jejichž zadávání je zadavatel povinen postupovat podle zákona, je do značné míry formalizovaný proces,¹ náročný na čas i zkušené lidské zdroje. Pokud sám zadavatel nemá v oblasti zadávání dostatečné zkušenosti, měl by zvážit, zda pro něj nebude výhodnější obrátit se na třetí osobu, která by mu pomohla zadávací řízení zrealizovat (s možností takového postupu, tj. se smluvním zastoupením zadavatele, výslovně počítá i zákon, srovnej ustanovení § 43 zákona). Na trhu dnes působí velké množství subjektů zabývajících se poradenstvím v oblasti zadávání veřejných zakázek či realizací zadávacího procesu za zadavatele, jejichž využití může zadavateli proces zadávání velmi ulehčit. Zadavatel však musí mít na zřeteli, že je to vždy pouze on, kdo v konečném důsledku nese za zákonnost procesu zadávání odpovědnost. Při výběru případného poradce či zástupce by proto zadavatel měl pečlivě zvažovat nejen ekonomickou stránku spojenou s využitím služeb takové osoby (kolik ho to bude stát), ale důkladně se zabývat i její odborností a skutečnými schopnostmi zvládnout někdy velmi složitý proces. Nutno však říci, že ani v případě, kdy se zadavatel rozhodne využít pro realizaci zadávacího řízení služby externího poradce či zástupce, neměl by úplně rezignovat na znalost alespoň základních zásad a pravidel zadávání veřejných zakázek. Alespoň **základní povědomí o procesu zadávání** mu totiž **může výrazně pomoci jak při samotném výběru poradce či zástupce, tak při následné kontrole jeho činnosti v průběhu zadávacího řízení, jakož i při odhalení případného nesprávného postupu či dokonce nepoctivých praktik takového zástupce.**

¹ Více k tomu viz například rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 6. 10. 2011, č. j. 62 Af 50/2010-104, v němž soud mimo jiné uvedl, že zadávací řízení je „(...) vysoce formalizovanou procedurou, kde i formální pochybení může způsobit negativní (a pro uchazeče až fatální) následky“ či obdobně například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 1. 2015, č. j. 10 As 202/2014-42, v němž je mimo jiné k podstatě zadávacího řízení uvedeno: „(...) že jde o vysoce formalizovaný postup, jehož nedodržení může vést k negativním důsledkům pro konkrétního uchazeče, projevujícími se například i v zamezení získání veřejné zakázky a možnosti jejího plnění“.

Ponaučení pro praxi

*Pokud potřebuji s něčím pomoci, mohu využít služeb profesionála; to platí jak v běžném životě, tak i v tom „zakázkovém“. Jestliže doma potřebuji opravit odpad, na jehož opravu již nestačím sám, mohu si najmout instalatéra. Instalatér mi pomůže s vyřešením tohoto „problému“, vyřeší jej za mě. Způsob vyřešení „problému“ může mít podobu perfektně odvedené práce – bezproblémově fungujícího odpadu, nebo se také může stát, že narazím na řemeslníka, výsledkem jehož práce bude vytopený byt. Stejně tak v případě zadávání. Nestačím-li sám na zprocesování zadávacího řízení, mohu využít služeb profesionála. Avšak výsledkem může být perfektně zvládnuté zadávací řízení, či naopak zadávací řízení bez kýženého výsledku s možným porušením zákona zadavatelem. Je to totiž pouze a jen zadavatel, kdo odpovídá za zákonnost zadávacího řízení. **Proto je třeba vždy pečlivě zvážit, komu svěřím vyřešení konkrétního úkolu, kontrolovat výstupy a práci této osoby a slepě nespoléhat na to, že externím zajištěním služby administrace zadávacího řízení zmizí zadavateli veškeré problémy!***

I zakázka na službu administrace či poradenství při administraci zadávacího řízení je veřejnou zakázkou!

Zadavatel si musí rovněž uvědomit, že bude-li na službu spočívající v poradenství či zastupování zadavatele uzavírat úplatnou smlouvu s třetí osobou, jedná se také o veřejnou zakázku. Zde však lze předpokládat, že pokud zadavatel pověří zadavatelskou činností třetí osobu pouze jednorázově, cena za tuto službu (s výjimkou mimořádně složitých případů) zřejmě nepřesáhne finanční limit veřejné zakázky malého rozsahu. Zadavatel každopádně může v takové úplatné smlouvě stanovit ve smluvních podmínkách maximální výši odměny tak, aby výše uvedený limit nebyl přesáhnout, a posílit tak svou právní jistotu. Takový postup lze doporučit zejména v případě, kdy odměna není sjednána pevnou částkou, ale například formou hodinové odměny administrátora. Současně je však třeba upozornit, že v případě, kdy by se jednalo o pravidelně pořizované či trvající služby, tedy veřejné zakázky pravidelné povahy, mohlo by se s ohledem na způsob výpočtu jejich předpokládané hodnoty stanovený v § 19 zákona jednat rovněž o veřejné zakázky podlimitní, či dokonce nadlimitní (k určení předpokládané hodnoty blíže viz kapitola č. 6. Předpokládaná hodnota a režim veřejné zakázky).

2. Obecně k zadávání

Jak již bylo uvedeno výše, zadávání veřejných zakázek je proces, jehož prostřednictvím zadavatel zajišťuje své potřeby, tedy pořizuje určité plnění. Co si však fakticky pod pojmem zadávání veřejné zakázky či zadávací řízení představit?

Pro lepší názornost a pochopení, jak proces zadávání probíhá a jakou v něm má roli zadavatel, je možno si tento proces pro účely tohoto obecného přiblížení rozčlenit do dvou základních fází.

První z nich lze označit jako vymezení zadávacích podmínek veřejné zakázky, tedy zejména určení plnění, které zadavatel pořizuje, stanovení požadavků na dodavatele (kvalifikace), stanovení kritérií hodnocení, smluvních podmínek atd., a zhmotnění všech těchto představ a požadavků zadavatele do zadávací dokumentace. Tato fáze probíhá zejména před samotným zahájením zadávacího řízení, fakticky však trvá až do uplynutí lhůty pro podání nabídek, neboť až do tohoto okamžiku může zadavatel zadávací podmínky za předpokladu dodržení zákonem stanovených pravidel upravovat či měnit. Tato první fáze tedy končí uplynutím lhůty pro podání nabídek.

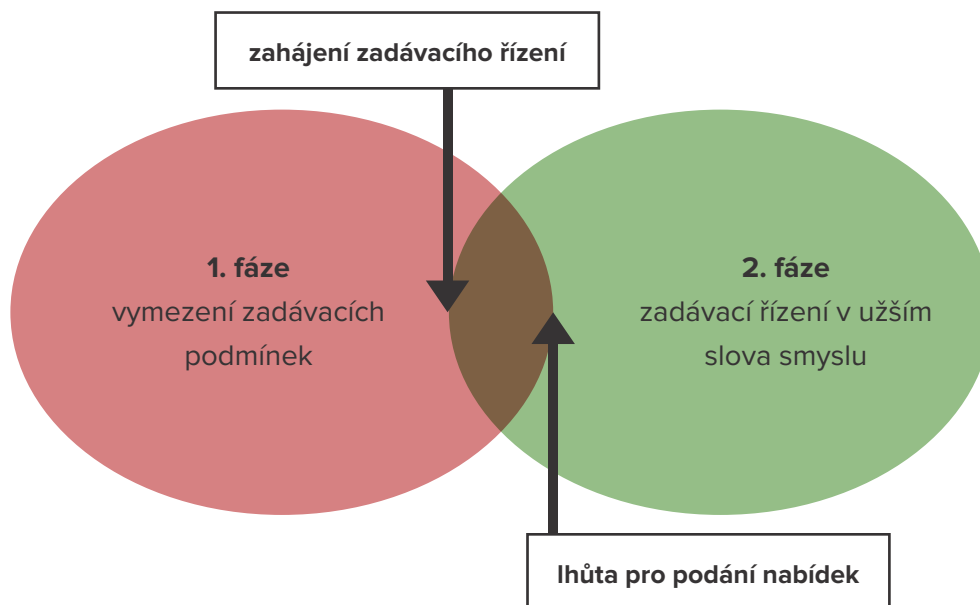
Druhou fází lze označit za „zadávací řízení v užším slova smyslu“ a jedná se o realizaci vlastního zadávacího řízení. Tato fáze počíná okamžikem zahájení zadávacího řízení a trvá do jeho ukončení, tedy do okamžiku uzavření smlouvy s vybraným dodavatelem, případně do okamžiku zrušení zadávacího řízení. Obě uvedené fáze se tedy určitým způsobem prolínají, a to nejčastěji v období mezi zahájením zadávacího řízení a koncem lhůty pro podání nabídek, kdy už fakticky probíhá zadávací řízení, ale stále je možné měnit zadávací podmínky.

Nutno podotknout, že uvedené členění bylo zvoleno pouze pro účely tohoto informačního listu, pro zjednodušení a pochopení problematiky zadávání a uvědomění si některých souvislostí, které třeba čtenáři zákona nemusí z textu právní normy „mezi řádky“ vyplynout. Proces zadávání veřejných zakázek lze samozřejmě členit i jiným způsobem a na více různých fází. Zároveň nelze pochopitelně opomenout, že existuje i fáze samotného plnění veřejné zakázky, která může mít na zadavatele také zásadní dopad. **I kvalitně zpracované zadávací podmínky a zákonný postup zadavatele při výběru dodavatele mohou být zcela znehodnoceny tím, když by zadavatel po uzavření smlouvy důsledně nevyžadoval plnění všech sjednaných smluvních podmínek a podobně.** Tato fáze však již není až na ojedinělé výjimky (omezení přípustnosti změn závazků ze smlouvy uzavřené na veřejnou zakázku) předmětem regulace zákona a nezabývá se jí proto ani tento informační list. V kontextu veřejného zadávání je třeba pamatovat na to, že všechny jeho fáze – od přípravy, přes samotný proces nákupu prostřednictvím zakázkového zákona, až po realizaci předmětu plnění dle smlouvy na veřejnou zakázku – jsou velmi důležité.

Zákon zadavateli stanovuje povinnosti i po ukončení zadávacího řízení, například uveřejňovací povinnosti a archivační povinnosti; ukončením zadávacího řízení tak zadavateli povinnosti v souvislosti se zadáváním veřejné zakázky nekončí!

Nyní si však obě dvě základní fáze zadávání blíže představíme.

2.1. První fáze – vymezení zadávacích podmínek

Opravdu víš, co chceš a potřebuješ?

Účelem a smyslem první fáze celého procesu zadávání, kterou lze časově vymezit na dobu do uběhnutí lhůty pro podání nabídek, je definování potřeb a požadavků zadavatele, tedy vymezení předmětu veřejné zakázky, požadavků na dodavatele, určení pravidel pro průběh zadávacího řízení a podobně a vtělení těchto skutečností typicky do zadávací dokumentace. Aby tedy zadavatel vůbec mohl začít uvažovat o případném budoucím zadání veřejné zakázky, musí nejprve identifikovat určitou svou potřebu a způsob, kterým ji hodlá zabezpečit. Současně musí vědět, v jakém časovém horizontu či na jakou dobu hodlá toto plnění pořídit, v jakém rozsahu a kolik má či může mít na jeho úhradu k dispozici finančních prostředků. Zadavatel tedy v této fázi nejprve určuje, co vlastně bude poptávat. Současně s tím si zadavatel musí ujasnit, jakým způsobem bude svou poptávku realizovat, tedy jaký postup a pravidla pro zadání veřejné zakázky v rámci zákonem stanovených mantinelů zvolí. Stejně tak si v této fázi musí zadavatel mimo jiné ujasnit, jakou osobu bude považovat za vhodného obchodního partnera, respektive jaké nároky na ni klade (či naopak nehodlá klást).

Už víš, co chceš? Srozumitelně to popiš!

Nejde přitom jen o to, že si tyto své potřeby ujasní sám zadavatel. Aby zadavatel mohl své potřeby fakticky uspokojit, musí s nimi, jakož i s pravidly, za nichž bude realizovat proces zadávání, pochopitelně seznámit i ty, kteří jsou schopni mu jím požadované plnění poskytnout – potenciální dodavatele. Zadavatel musí své potřeby definovat i navenek, a to způsobem, z něhož bude všem potenciálním dodavatelům zcela zřejmé, co zadavatel požaduje, od koho a za jakých podmínek. Toto zadavatel činí prostřednictvím formulace zadávacích podmínek. Přitom musí dbát na to, aby své potřeby nevymezil způsobem, který by mohl některé z potenciálních dodavatelů bezdůvodně znevýhodňovat či naopak některého z nich neodůvodněně zvýhodnit.

Zatímco v některých případech nemusí vymezení poptávaného předmětu plnění a zhodnocení jeho dopadů na okruh potenciálních dodavatelů činit zadavateli žádné obtíže, jindy, zejména v případě složitějších či technicky komplikovaných plnění, může být tento úkol značně náročný. V takových situacích může zadavateli pomoci využití institutu předběžných tržních konzultací, jejichž účelem je zjištění informací důležitých pro vymezení předmětu veřejné zakázky, potažmo zadávacích podmínek jako celku.

V případě předběžných tržních konzultací se jedná o zákonem předvídaný postup (viz § 33 zákona), v rámci něhož zadavatel prostřednictvím konzultací s odborníky či dodavateli zjišťuje informace relevantní pro vymezení předmětu plnění a s tím i případně dalších souvisejících požadavků, typicky týkajících se vhodného nastavení zadávacích podmínek. Přestože termín „předběžné tržní konzultace“ by mohl naznačovat, že se jedná o institut, který lze použít pouze před samotným zahájením zadávání, zadavatelé jsou oprávněni k nim přistoupit i během již probíhajícího zadávacího řízení.² Je však třeba upozornit, že pokud se výsledek předběžných tržních konzultací promítne do znění zadávací dokumentace, musí zadavatel dostát povinností stanoveným v § 36 odst. 4 zákona, tj. označit v zadávací dokumentaci informace, které jsou výsledkem předběžných tržních konzultací, identifikovat osoby, které se na předběžných tržních konzultacích podílely, a uvést všechny podstatné informace, které byly jejich obsahem.

Kromě možnosti využití institutu předběžných tržních konzultací **zadavateli nic nebrání udělat si průzkum trhu**, který není zákonem definován (například prostřednictvím vyhledání relevantních informací z veřejně dostupných zdrojů, webové stránky, veletrhy a podobně) a který mu pomůže zjistit, jaká je situace na relevantním trhu s plněním, které poptává. Průzkum trhu v podstatě představuje jednodušší formu předběžných tržních konzultací, kdy zadavatel získává základní a obecné informace o poptávaném plnění, a to zpravidla bez aktivního zapojení třetích osob.³

Je tedy zřejmé, že v této počáteční fázi, při úvahách o tom, co zadavatel bude poptávat, jakým způsobem a kdo je vhodným obchodním partnerem a při realizaci prvotních s tím souvisejících úkonů, musí být zadavatel obzvláště obezřetný a opravdu přemýšlet nad každým svým požadavkem, úkonem či volbou, jež se do vymezení zadávacích podmínek promítanou. Zadavatel si musí uvědomit, že charakteristickým rysem této fáze je fakt, že pokud zde pochybí, tedy stanoví zadávací podmínky nezákonně, může to mít pro realizaci zadávacího procesu fatální následky. Některá pochybení totiž vůbec napravit nelze (například neoprávněné použití určitého druhu zadávacího řízení) a v případě zjištění takového pochybení nepřichází v úvahu jiný postup než zrušení zadávacího řízení. U jiných pochybení, k nimž může v první fázi dojít, sice možnost nápravy existuje (například odpovídající úpravou nezákonného požadavku uvedeného v zadávacích podmínkách), možnost jejího provedení je však vždy časově omezena, neboť k ní musí dojít před uplynutím lhůty pro podání nabídek. Poté již takové pochybení napravit nelze, a pokud je v rámci své dozorové činnosti Úřad odhalí, nemá jinou možnost než zadávací řízení zrušit.⁴

2.2. Druhá fáze – „zadávací řízení v užším slova smyslu“

Jak šel zadavatel na trh

Jak bylo uvedeno výše, druhá fáze zadávacího procesu představuje vlastní zadávací řízení, tedy představuje fázi, kdy zadavatel aktivuje „nákup“ poptávaného plnění na relevantním trhu. V této fázi **zadavatel zákonem předvídaným způsobem zahajuje zadávací řízení** (způsob, jakým je nutno zahájit zadávací řízení, výslovně stanovuje zákon ve vztahu k jednotlivým druhům zadávacích řízení, o čemž bude pojednáno dále) a po uplynutí lhůty pro podání nabídek činí potřebné úkony, aby proces zadávání (zadávací řízení) dospěl k úspěšnému konci, kterým je uzavření smlouvy s dodavatelem (zadavatel samozřejmě může činit určité úkony i v době před uplynutím lhůty pro podání nabídek, ty však svým charakterem patří do první fáze zadávání, neboť se typicky týkají vymezení zadávacích podmínek).

2 K předběžným tržním konzultacím se poměrně podrobně vyjádřil Krajský soud v Brně ve svém rozsudku ze dne 9. 12. 2022, č. j. 62 Af 22/2022-234.

3 Rovněž k rozdílu mezi institutem předběžných tržních konzultací a průzkumem trhu se Krajský soud v Brně vyjádřil v rozsudku ze dne 9. 12. 2022, č. j. 62 Af 22/2022-234.

4 Příkladem pochybení zadavatele v této první fázi může být nastavení technických parametrů poptávaného předmětu plnění, tedy konkrétních požadavků na jeho technické vlastnosti způsobem, který bezdůvodně zvýhodňuje určitého dodavatele (viz například rozhodnutí Úřadu ze dne 14. 5. 2021, č. j. ÚOHS-16076/2021/500/Alv, vydané pod sp. zn. ÚOHS-S0341/2020/VZ).

Podívej se do nabídek a vyber tu nejlepší – podle předem stanovených pravidel!

Úkony činěné zadavatelem ve druhé fázi zadávacího procesu (s výjimkou samotného zahájení zadávacího řízení) typicky souvisí s podáním nabídek a na to navazujícími kroky ze strany zadavatele (jedná se například o otevírání nabídek, jejich posouzení, hodnocení, oznamování výběru dodavatele atd.). I v této fázi samozřejmě musí zadavatel postupovat v souladu se zákonem. Zásadním rozdílem oproti výše popsané první fázi však je, že pokud ve druhé fázi zadavatel po uplynutí lhůty pro podání nabídek některým svým úkonem poruší zákon, nemusí mít tato skutečnost pro zadavatele tak významné následky, jako nezákonné stanovení zadávacích podmínek. Pokud totiž zadavatel zjistí, že některý z úkonů učiněných po uplynutí lhůty pro podání nabídek provedl v rozporu se zákonem, může až do ukončení zadávacího řízení, tedy do uzavření smlouvy s dodavatelem, sám přijmout opatření k nápravě, kterým tento nezákonný úkon zruší. Pokud totiž zadavatel zjistí, že po uplynutí lhůty pro podání nabídek postupoval v rozporu se zákonem, může za podmínek stanovených v § 49 zákona se současným zohledněním základních zásad zadávání veřejných zakázek sám přijmout opatření k nápravě. Typicky půjde o zrušení nezákonného úkonu, který zadavatel následně provede „znovu a lépe“ tak, aby jeho postup byl již v souladu se zákonem. Je nutno podotknout, že pokud zadavatel sám činí takové nápravné opatření a na tento rušený úkon by navazovaly i nějaké další úkony zadavatele, musí v rámci zajištění zásady transparentnosti zrušit a provést znovu i tyto navazující úkony, pokud jsou svou povahou neoddělitelné od rušeného nezákonného úkonu, resp. s tímto úkonem bezprostředně souvisejí. I zde však existují výjimky, a tedy i ve druhé fázi najdeme určité úkony, u nichž nápravu provést nelze – obvykle jde o úkony, jež s ohledem na jejich povahu nelze zopakovat, aniž by došlo k porušení základních zásad zadávání.

Pokud pochybení zadavatele, k němuž došlo ve druhé fázi (po uplynutí lhůty pro podání nabídek), odhalí Úřad v rámci své dozorové činnosti, uloží zadavateli nápravné opatření, kterým konkrétní nezákonný úkon (a všechny další úkony, které po něm v zadávacím řízení následovaly a jsou od něj neoddělitelné) zruší. Nápravu svého nezákonného postupu tedy může provést jak zadavatel, pokud své pochybení sám zjistí, popřípadě je na ně upozorněn účastníkem zadávacího řízení (zpravidla prostřednictvím námitek), tak Úřad rozhodnutím vydaným ve správním řízení.

Důležité je přitom zmínit, že pokud zadavatel či Úřad určitý úkon zadavatele pro jeho nezákonnost zruší, neznamená to automaticky, že po opakovaném provedení tohoto úkonu v souladu se zákonem musí být konečný výsledek takového úkonu jiný, než byl původně. Byl-li tedy v rámci hodnocení nabídek, které bylo následně posouzeno jako nezákonné, a tedy bylo i zrušeno, vybrán určitý dodavatel, není a priori vyloučeno, aby byl tentýž dodavatel vybrán rovněž při opětovném hodnocení provedeném již v souladu se zákonem (vždy však samozřejmě záleží na konkrétních okolnostech v daném zadávacím řízení). Platí tedy, že v rámci nápravy svého nezákonného postupu musí zadavatel provést daný úkon znovu a „lépe“, tj. v souladu se zákonem.⁵

2.3. Nenechávej zadávání veřejné zakázky na poslední chvíli, začni včas!

Co tedy z výše uvedeného pro zadavatele vyplývá? Stěžejní je zapamatovat si, že jakékoli pochybení, k němuž dojde v první fázi, tedy při samotném vymezení základních parametrů veřejné zakázky, může ve svém důsledku úspěšnou realizaci zadávacího řízení zcela zhatit. Této fázi je tudíž třeba věnovat opravdu velkou pozornost a všechna k ní se vážící rozhodnutí a související úkony činit v klidu, s rozmyslem a se zohledněním všech relevantních skutečností a informací, k čemuž je vhodné si zajistit dostatečný časový prostor a případně též součinnost osob s potřebnými odbornými znalostmi. Totéž samozřejmě platí i pro postup zadavatele ve druhé fázi, zde je však již pozice zadavatele o trochu pevnější v tom, že pokud se mu v této fázi (po uplynutí lhůty pro podání nabídek) něco napoprvé zcela nepodaří, má zpravidla možnost svou chybu napravit, postup zopakovat a zadávací proces dovést do úspěšného konce.

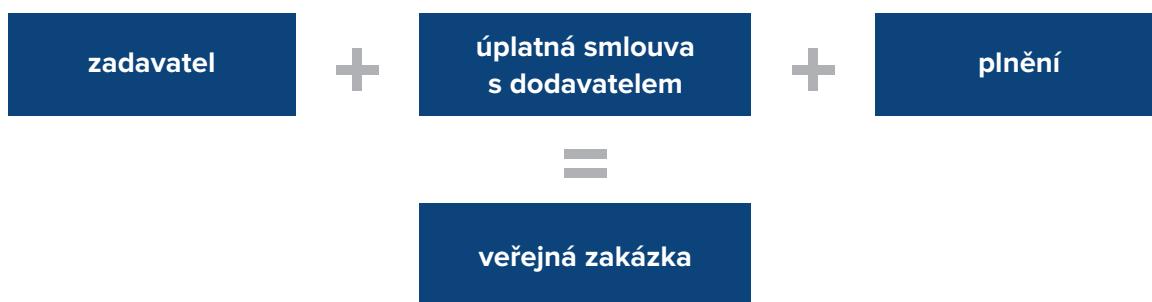
5 Pochybení ve druhé fázi může spočívat například v netransparentním posouzení kvalifikace vybraného dodavatele. Takové pochybení je přitom zhojitelné tím, že zadavatel kvalifikaci posoudí znovu, tentokrát již při dodržení zásady transparentnosti (viz např. rozhodnutí Úřadu ze dne 22. 3. 2018, č. j. [ÚOHS-S0043/2018/VZ-08742/2018/541/SLa](#)).

3. Co je to veřejná zakázka?

Osobu zadavatele i důležité aspekty procesu zadávání jsme si již přiblížili, nyní je tedy vhodný čas zaměřit se na další ze základních pojmů z oblasti zadávání, kterým je „veřejná zakázka“.

Zjednodušeně řečeno zadáním veřejné zakázky je pořízení určitého plnění zadavatelem za úplatu. Samotný pojem veřejná zakázka sice není v zákoně přímo definován, nicméně chceme-li zjistit jeho význam, můžeme si vzít na pomoc předchozí právní úpravu, tedy zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů (dále též „ZVZ“). V něm byla veřejná zakázka přímo definována v § 7 odst. 1 jako zakázka realizovaná na základě smlouvy mezi zadavatelem a jedním či více dodavateli, jejímž předmětem je úplatné poskytnutí dodávek či služeb nebo úplatné provedení stavebních prací. Z této definice lze dovodit základní pojmové znaky veřejné zakázky, kterými jsou zadavatel, úplatná smlouva s dodavatelem a plnění.

Avšak ačkoliv předchozí právní úprava výslovně pracovala se třemi základními pojmovými znaky ve vztahu k výkladu pojmu „veřejná zakázka“, nelze opomenout i závěry vyplývající z relevantní judikatury k dané problematice. V rámci judikatury bylo dovozeno dokonce více pojmových znaků ve vztahu k naplnění definice, co je veřejná zakázka.⁶

Zákon současně za veřejnou zakázku označuje i tzv. koncesi, která je specifickým typem veřejné zakázky. Její specifikum spočívá v tom, že nedochází k „jednoduchému“ obchodnímu vztahu mezi zadavatelem a dodavatelem, kdy dodavatel za dodané plnění dostane vše zaplacené. V případě koncese dochází k přenosu rizika na dodavatele (náklady dodavatele na plnění nemusí být zcela pokryty), ale současně má dodavatel možnost požívat užitky z poskytovaného plnění (příkladem koncese může být například přenechání provozování vodovodní infrastruktury). Tomuto typu veřejné zakázky se však tento informační list nevěnuje, jeho pozornost je věnována „klasickým veřejným zakázkám“.

Víš, o jaký druh veřejné zakázky se jedná?

Vraťme se ale ke třem základním znakům veřejné zakázky. O osobě zadavatele bylo pojednáno již výše. Plněním, které zadavatel pořizuje, tedy předmětem veřejné zakázky, mohou být dodávky, služby či stavební práce. Druh předmětu veřejné zakázky musí zadavatel určit v rámci první fáze před zahájením zadávacího řízení. Určení správného druhu veřejné zakázky podle jejího předmětu má přitom v procesu zadávání nezanedbatelný význam, neboť se promítá do řady dalších kroků či povinností, které musí zadavatel v průběhu zadávacího řízení učinit, respektive dodržet. Podrobněji bude o předmětu veřejné zakázky pojednáno dále.

⁶ Jedná se například o rozsudky Krajského soudu v Brně ze dne 4. 8. 2011, č. j. [62 Af 36/2011-127](#); ze dne 18. 4. 2013, č. j. [62 Af 35/2012-48](#) a ze dne 2. 2. 2011, č. j. [62 Ca 25/2009-159](#), ve kterých Krajský soud v Brně dovodil dokonce šest znaků veřejné zakázky: 1. vzniká smluvní vztah mezi zadavatelem (vymezen je v ustanovení § 2 ZVZ) a dodavatelem (eventuálně dodavateli), 2. předmětem veřejné zakázky jsou dodávky, služby nebo stavební práce (plnění veřejné zakázky), 3. zadavatel požaduje získání plnění veřejné zakázky, 4. dodavatel (eventuálně dodavatelé) poskytuje plnění veřejné zakázky, 5. dodavatel za poskytnutí plnění veřejné zakázky požaduje úplatu (úplata je znakovým znakem tohoto „obchodu“) a 6. zadavatel za poskytnutí plnění veřejné zakázky poskytuje dodavateli (eventuálně dodavatelům) úplatu.

Platit za předmět veřejné zakázky jde i „skrytě“, ale pořád je to veřejná zakázka

Další z pojmových znaků veřejné zakázky – úplatnost – je chápána jako vynakládání finančních prostředků ze strany zadavatele na pořízení určitého plnění. Naprosto typickým příkladem veřejné zakázky je situace, kdy zadavatel něco poptává a zaplatí za to dodavateli, který mu požadované plnění dodal. I zde je nutné, aby zadavatelé zbystrili, protože **o veřejnou zakázku může jít i v případech, které tak na první pohled nemusí působit.** Jde zejména o případy, kdy prvek úplatnosti, tedy vynakládání finančních prostředků ze strany zadavatele, není v určitém smluvním vztahu na první pohled zřejmý, přesto se však o veřejnou zakázku jedná. **Pokud zadavatel za předmět veřejné zakázky platí dodavateli i skrytě, je to pořád veřejná zakázka! Je třeba mít také na paměti, že znak úplatnosti je naplněn i v případech, kdy finanční prostředky za poskytnuté plnění neuhradí dodavateli přímo zadavatel, ale jiný subjekt, který je z určitého důvodu fakticky povinen úplatu v přímé souvislosti s veřejnou zakázkou dodavateli poskytnout (např. na základě právního předpisu či příkazu nadřízeného orgánu).⁷**

Příklad z praxe

Obec prodává obecní byty soukromým subjektům prostřednictvím realitní kanceláře. Plněním, které obec pořizuje, jsou tedy služby realitní kanceláře. Obec přitom realitní kanceláři za jí poskytované služby žádné finanční prostředky přímo neposkytuje, realitní kancelář si však ponechává určité procento z kupní ceny nemovitosti jako provizi. O výši provize je tedy fakticky snížen příjem obce z prodeje bytů, a právě tuto provizi je tak nutno považovat za úplatu nepřímo poskytnutou zadavatelem za poskytnuté služby.⁸

Jiným případem „skryté“ veřejné zakázky může být například i kombinace několika smluv mezi zadavatelem a dodavatelem, které až ve svém souhrnu naplní pojmové znaky veřejné zakázky. Vztah mezi zadavatelem a dodavatelem je proto vždy třeba posuzovat komplexně, bez ohledu na to, jak dalece může být ze soukromoprávního hlediska „zamlžen“.⁹

Příklad z praxe

Město nejprve směnnou smlouvou převedlo pozemky, na kterých chtělo vybudovat mateřskou školu, do vlastnictví společnosti A. Na základě smlouvy o spolupráci uzavřené mezi městem a společností A se společnost A zavázala postavit na těchto pozemcích budovu mateřské školy včetně infrastruktury. Dále bylo ve smlouvě o spolupráci ujednáno, že v odstupu několika let bude mezi společností A a městem uzavřena kupní smlouva, prostřednictvím které společnost A převede městu vlastnické právo k zhotovenému a zkolaudovanému areálu mateřské školy a k pozemkům zastavěným areálem mateřské školy s tím, že do doby uzavření kupní smlouvy bude město užívat mateřskou školu jako nájemce, přičemž nájemné uhrazené za dobu do uzavření kupní smlouvy bude považováno za zálohu na kupní cenu a posléze bude proti kupní ceně započteno. Fakticky tedy byla předmětem smlouvy o spolupráci realizace veřejné zakázky na stavební práce spočívající ve vybudování mateřské školy, kterou pro město měla provést společnost A, a město jí za to mělo poskytnout úplatu ve formě nejprve nájemného za užívání mateřské školy a následně ve formě kupní ceny za její prodej do vlastnictví města.¹⁰

⁷ K uvedenému blíže například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 6. 2011, č. j. 9 Afs 3/2011-106.

⁸ Viz rozhodnutí Úřadu ze dne 23. 6. 2008, č. j. S121/2008/VZ-12420/2008/510/Od, potvrzené rozhodnutím předsedy Úřadu ze dne 29. 9. 2008, č. j. R121/2008/O2-20476/2008/310-ZČ.

⁹ Jak uvádí Krajský soud v Brně ve svém rozsudku ze dne 18. 4. 2013, č. j. 62 Af 35/2012-48, »[f]ormální označení právního úkonu, jímž dojde k založení závazkového vztahu, stejně jako jeho obsah z pohledu právních norem soukromého práva, tu není rozhodující. Smlouva na veřejnou zakázku není zvláštním typem (pojmenovaným jako „Smlouva na veřejnou zakázku“ nebo obdobně), ani není z pohledu ZVZ třeba jakýkoli konkrétní typ podle právních norem soukromého práva dodržet. Úplatný charakter „celkového“ smluvního vztahu mezi zadavatelem a jinou osobou ve smyslu § 7 odst. 1 ZVZ je tedy třeba posuzovat pro každý jednotlivý případ individuálně se zohledněním všech aspektů, které z dohodnuté formy spolupráce podle uzavřené smlouvy mají plynout. Naplnění znaků veřejné zakázky může být založeno i kombinací několika soukromoprávních úkonů, pokud z nich vyplyne zadavatelova povinnost poskytnout plnění, jež je vyjádřitelné v penězích a jež je svojí povahou, se zohledněním kontextu všech práv a povinností zadavatele vyplývajících ze všech takto spolu souvisejících a na sebe navazujících soukromoprávních úkonů, zadavatelovým výdajem«.

¹⁰ Viz rozhodnutí Úřadu ze dne 23. 5. 2011, č. j. ÚOHS-S37/2011/VZ-6060/2011/540/MKr.

Příklad z praxe

Město uzavřelo se společností A (dosavadní kupující) smlouvu o budoucí smlouvě kupní, kterou se město zavázalo k budoucímu prodeji pozemků za 60 476 000 Kč bez DPH, resp. 60 128 000 Kč bez DPH (došlo k upřesnění výměry), za účelem vybudování nákupního centra. Současně se město v předmětné smlouvě zavázalo k vybudování dopravní infrastruktury a sítí souvisejících s výstavbou uvedeného nákupního centra.

Následně byl k předmětné smlouvě uzavřen dodatek č. 1, kterým došlo k postoupení práv a povinností ze společnosti A na společnost B. Dle předmětného dodatku se současně zadavatel zavázal kompenzovat společnosti B přenesení povinnosti vybudovat na vlastní náklady dopravní infrastrukturu a inženýrské sítě změnou kupní ceny na 34 573 600 Kč bez DPH. Současně zadavatel se společností B uzavřel plánovací smlouvu tvořící přílohu dodatku č. 1, jejímž obsahem byla mj. úprava práv a povinností týkajících se dopravní a technické infrastruktury, kdy bylo stanoveno, že společnost B bude jednotlivé stavby městu předávat postupně po jejich dokončení, a to za úplaty 10 000 Kč plus DPH za každou, nebude-li stranami dohodnuto jinak.

Plnění spočívající ve výstavbě veřejné dopravní a technické infrastruktury bylo v šetřeném případě pořízeno ze strany zadavatele úplatně, a to za částku odpovídající „kompenzací“ za vybudování veřejné dopravní a technické infrastruktury ze strany společnosti B v podobě slevy z kupní ceny pozemku ve výši 25 554 400 Kč bez DPH a současně za úplatu ve smyslu kupní ceny za každou z realizovaných staveb předaných, resp. převedených, ve prospěch města.¹¹

Zadavatelé tak při určování, zda se v určitém případě jedná o veřejnou zakázku či nikoliv, musí být velmi obezřetní, a to i v případech, které na první pohled jako veřejná zakázka nepůsobí, by měli obzvláště pečlivě posuzovat, zda přesto nedochází k naplnění jejích pojmových znaků. Pokud totiž dojdou k závěru, že se v daném případě o veřejnou zakázku nejedná a rozhodnou se při poptávání plnění postupovat mimo režim zákona, přestože fakticky o veřejnou zakázku jde, opět se vystavují riziku následného uložení nápravného opatření či sankce ze strany Úřadu.

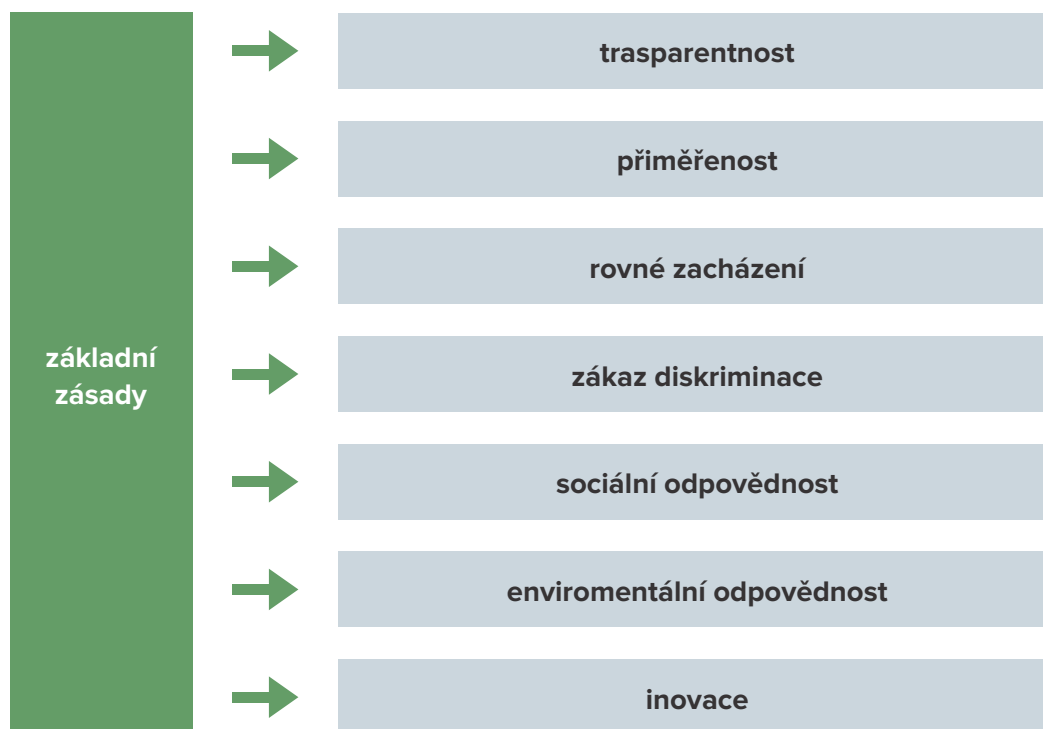
¹¹ Viz rozhodnutí Úřadu ze dne 14. 4. 2023, č. j. [ÚOHS-14311/2023/500](#), vydané pod sp. zn. [ÚOHS-S0133/2023/VZ](#), které bylo částečně změněno rozhodnutím předsedy Úřadu ze dne 16. 6. 2023, č. j. [ÚOHS-21801/2023/162](#), vydaným pod sp. zn. [ÚOHS-R0057/2023/VZ](#).

4. Dům se staví od základů, zadávání veřejných zakázek staví na základních zásadách

Obecně k zásadám zadávacího řízení

Při postupu dle zákona je zadavatel povinen uplatňovat a zachovávat jistá základní pravidla, která je nutné promítnout do všech fází a aspektů postupu zadavatele při zadávání veřejné zakázky; uplatní se i v situaci, kdy zákon určitý postup výslovně konkrétně nereguluje. Tato pravidla, označovaná jako základní zásady, jsou v zákoně obsažena v ustanovení § 6 - výčtově se jedná o **zásady transparentnosti a přiměřenosti** (§ 6 odst. 1 zákona), **zásady rovného zacházení a zákazu diskriminace** (§ 6 odst. 2 zákona) a rovněž o zásady sociálně odpovědného zadávání, environmentálně odpovědného zadávání a inovací (§ 6 odst. 4 zákona), které byly do zákona doplněny s účinností od 1. 1. 2021. Tyto zásady tvoří pomyslné pilíře, na kterých stojí jak výklad jednotlivých ustanovení zákona, tak i jejich aplikace na daný případ v praxi.

U zásad transparentnosti, přiměřenosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace nezáleží na konkrétním druhu zadávacího řízení, ani na fázi, ve které se zadávací řízení nachází, neboť citované základní zásady je třeba brát v potaz takříkajíc „pořád – od počátku až do konce“ zadávacího řízení a někdy dokonce i po jeho skončení (například v případech následné změny závazku ze smlouvy na veřejnou zakázku či povinnosti uveřejňovat konkrétní dokumenty i po konci samotného zadávacího řízení). Základní principy férové soutěže tedy zcela určitě nekončí ukončením zadávacího řízení, tj. uzavřením smlouvy či například zrušením zadávacího řízení. Oproti tomu zásady inovací, sociálně a environmentálně odpovědného zadávání je zadavatel povinen dodržet při vytváření zadávacích podmínek, hodnocení nabídek a výběru dodavatele, je-li to s ohledem na požadované plnění vhodné.

Co do počtu je tedy zákonem výslovně uvedeno sedm zásad, které jsou obsaženy v pouhých třech odstavcích jednoho paragrafu jinak rozsáhlého právního předpisu. Čtenářům zákona, kteří jsou zběhlejší ve výkladu právních předpisů, však již v tomto momentě musí být jasné, že mají co do činění s ustanovením, které se svým významem a svou důležitostí pro všechny zainteresované aktéry (zejména pak pro zadavatele, který za zákonnost zadávacího řízení odpovídá) bude řadit mezi **nejdůležitější normy, jež se na zadávání veřejných zakázek vztahují**. Základní zásady zadávání veřejných zakázek zakotvené v § 6 zákona se totiž jednoduše prolínají celým zákonem, všemi v něm uvedenými pravidly formulovanými v jednotlivých ustanoveních, která pak představují de facto do určité míry pouhé konkretizace těchto základních zásad, jednak se uplatní v celém procesu zadávacího řízení a v souvisejících úkonech. Zásady se dokonce uplatní nejen po skončení samotného zadávacího řízení, jak bylo uvedeno výše, ale i před jeho zahájením, a to například při tvorbě zadávací dokumentace a vymezení předmětu veřejné zakázky a podobně. Právě proto je třeba mít jejich dodržování stále na paměti.

Proč jsou základní zásady v zákoně a čemu slouží?

V případě základních zásad by se dalo říci, že se jedná o nejobecněji formulovaná nezbytná pravidla procesu zadávání veřejných zakázek. Zachování zásad transparentnosti, přiměřenosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace je nejen podmínkou existence účinné soutěže mezi jednotlivými dodavateli, byť v postavení pouhých potenciálních dodavatelů, nýbrž také předpokladem hospodárného vynakládání veřejných prostředků. Vzhledem k významnosti veřejných nákupů a jejich celospolečenskému dopadu pak nabývají na významu i výše zmiňované později do zákona vložené zásady odpovědného zadávání, ve smyslu zohledňování sociální a environmentální odpovědnosti a inovací. Účelem zásad sociálně a environmentálně odpovědného zadávání a inovací je prostřednictvím veřejného zadávání napomoci zajistit mj. důstojné pracovní podmínky, snížení nezaměstnanosti, využití ekologicky šetrných řešení a nových, podstatně zlepšených postupů, produktů a služeb. Zadavatel tak může prostřednictvím veřejného zadávání přispívat k naplňování „vyšších“ cílů. Při naplňování potřeb zadavatele tak současně může být vytvářen také prospěch pro společnost, ekonomiku i životní prostředí.

Z hlediska **systematiky zákona** je zakotvení zásad zařazeno do obecných ustanovení části první hlavy I zákona, to znamená, že na jejich **dodržování je nutné pamatovat vždy**, a to i mimo zadávací řízení, při zadávání veškerých veřejných zakázek, včetně těch, které jsou řazeny mezi veřejné zakázky spadající pod výjimky stanovené v § 29 až 31 zákona. Specifická úprava je stanovena pouze **pro veřejné zakázky malého rozsahu, a to** v ustanovení § 31 zákona, kde je pro přesnost **výslovně řečeno, že zadavatel je stále povinen dodržet zásady podle § 6 odst. 1 až 3 zákona**.¹² Zadavatel je tedy při postupu, jehož cílem je uzavření smlouvy na veřejnou zakázku malého rozsahu, povinen dodržovat zásady transparentnosti, přiměřenosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace, nikoli však zásady sociálně odpovědného zadávání, environmentálně odpovědného zadávání a inovací (§ 6 odst. 4 zákona).

Ve vztahu k základním zásadám pak platí, že je nutnou povinností všech zadavatelů dodržovat tyto základní zásady při všech úkonech činěných v souvislosti se zadáváním všech veřejných zakázek. Zadavatel se může dopustit porušení základních zásad, tj. porušení zákona s následným rizikem zrušení přezkoumávaného úkonu či celého zadávacího řízení ze strany Úřadu (případně uložení sankce za přestupek), i v případě, kdy nelze vyslovit závěr o porušení některého jiného konkrétního ustanovení zákona.

¹² Tato právní úprava platí od účinnosti novelizace č. 166/2023 Sb.; v období od 1. 1. 2021 do 15. 7. 2023 byl zadavatel při zadávání veřejných zakázek malého rozsahu povinen dodržovat i základní zásady podle § 6 odst. 4 zákona.

Příklad z praxe

Příkladem projevu základních zásad, ačkoliv zákon výslovně jedná o postup) zadavatele neupravuje, může být následující situace zachycující nutnost transparentnosti postupu zadavatele. Zákon zadavateli výslovně neukládá, jakým způsobem má dokumentovat převzetí vzorků od jednotlivých dodavatelů či jejich následné nakládání s nimi; záleží tedy pouze na vlastním uvážení zadavatele (případně na jeho zkušenostech), jakým způsobem předmětné úkony zdokumentuje, aby v případě budoucího vzniku jakýchkoliv pochybností o stavu vzorku v okamžiku jeho převzetí mohl zadavatel tyto pochybnosti rozptýlit jednoznačným, průkazným a následně přezkoumatelným způsobem. **Zadavatel musí být při svém počinání obezřetný a být připraven vždy zdůvodnit své úkony a relevantní skutečnosti doložit.**

Pokud zadavatel hodlá vyloučit dodavatele z důvodu, že jím předložený vzorek nesplňuje požadavky na něj kladené, je na zadavateli, aby dokázal prokázat, v jakém stavu vzorek převzal. Zadavatel musí unést důkazní břemeno, že již v době převzetí vzorek nesplňoval stanovené požadavky, tzn. musí být schopen jednoznačně doložit, v jakém stavu vzorky převzal a jakým způsobem bylo s převzatými vzorky skutečně nakládáno (nikoliv pouze to, jak s nimi nakládáno být mělo), a to až do okamžiku začátku posuzování kvalifikace.¹³

Hledání rovnovážného bodu mezi potřebou zajistit kvalifikovaného dodavatele pro plnění veřejné zakázky na straně jedné a povinností nevytvářet bezdůvodné překážky hospodářské soutěže na straně druhé může v některých případech pro zadavatele v praxi představovat obtížnou otázku. V případných pochybnostech, které z povahy věci svědčí spíše pro nižší míru důvodnosti či nezbytnosti zvažovaného omezení, je však třeba v intencích zásad dle § 6 zákona upřednostnit zájem na zachování širší hospodářské soutěže.

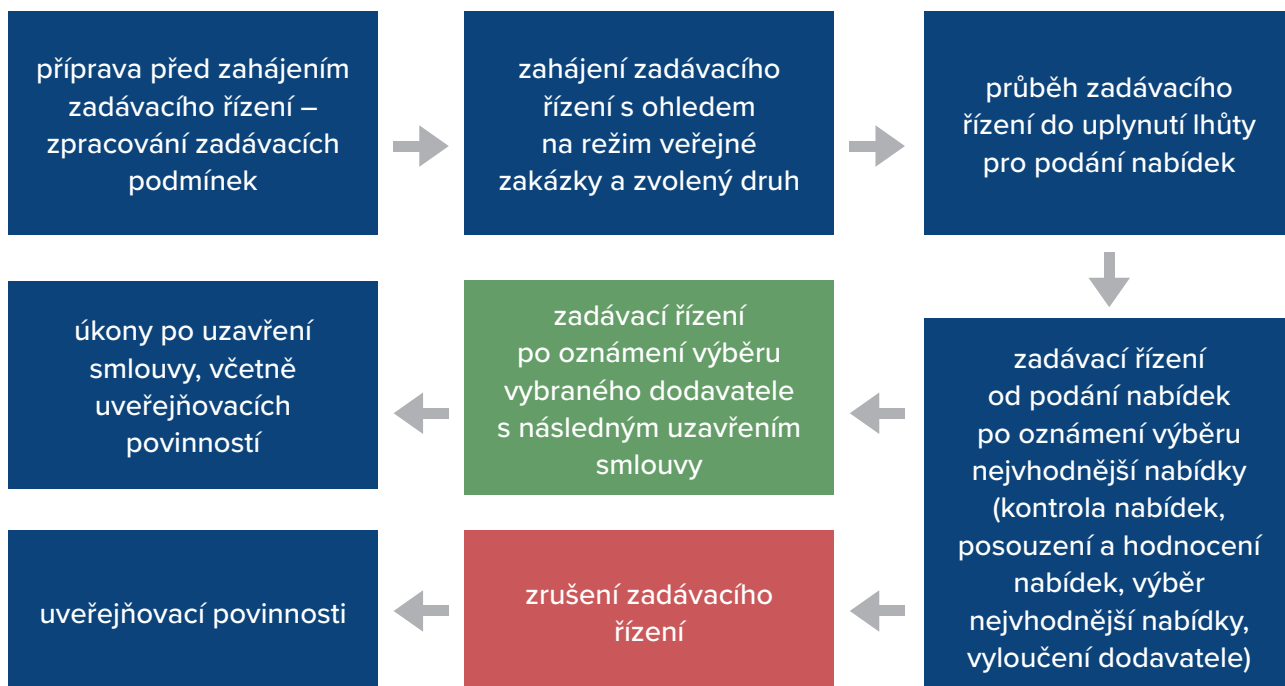
Přestože se může na první pohled jevit, že požadované kritérium kvalifikace je stanoveno v zákonem výslovně vymezených mantinelech, nebo dokonce je takové kritérium stanoveno významně pod jejich hranicí (druhově stejné plnění, rozsah referenční zakázky několikanásobně menší než poptávané plnění, prodloužení referenční doby pro prokázání významných dodávek na několikanásobku zákonem stanovené doby), nemusí se za určitých konkrétních okolností jednat o postup souladný se zásadou zákazů diskriminace. Je totiž třeba rozlišovat situace, v nichž zadavatel stanoví jako podmínku technické kvalifikace obvyklý či snadno splnitelný požadavek, který nevyvolá významné omezení hospodářské soutěže, a dále situace, v nichž zadavatel stanoví specifickou podmínku, splnitelnou jen ze strany velmi omezeného počtu potenciálních dodavatelů. Ve druhém jmenovaném případě je nutné důkladně zabývat tím, nakolik lze požadavek na prokázání zkušenosti s totožným plněním považovat za nezbytný pro zajištění dodavatele způsobilého veřejnou zakázku po materiální stránce plnit a případně též tím, zda by jej nebylo možno nahradit v zájmu zajištění přiměřené úrovně hospodářské soutěže mírnějším požadavkem. Povinnost dostatečného odůvodnění nezbytnosti stanoveného požadavku (zde referenční zkušenosti) jde k tíži zadavatele.

Typicky se jedná o nezohlednění specifik nových či rozvíjejících se trhů, na kterých s ohledem na dosavadní poptávku disponuje referenční zkušeností (či jakýmkoliv jiným požadavkem) omezený počet dodavatelů.¹⁴

Výše uvedenou úvahu o „všudypřítomnosti“ základních zásad v procesu zadávání pak lze zjednodušeně vyjádřit následujícím způsobem, který opět velmi zjednodušeně zachycuje proces veřejné zakázky v průběhu celého cyklu, přičemž v žádné z fází nesmí chybět respektování základních zásad:

¹³ Viz rozhodnutí Úřadu ze dne 30. 6. 2017, č. j. [ÚOHS-S0174/2017/VZ-19826/2017/511/SVá](#).

¹⁴ Viz rozhodnutí předsedy Úřadu ze dne 8. 11. 2021, sp. zn. [ÚOHS-R0134/2021/VZ](#), ze dne 26. 4. 2022, sp. zn. [ÚOHS-R0028/2022/VZ](#) či ze dne 1. 3. 2023, sp. zn. [ÚOHS-R0006/2023/VZ](#).

V kontextu informací k základním zásadám pak rovněž nelze ani opomenout, že text zákona blíže nespecifikuje, co je konkrétně myšleno základními zásadami, je tudíž potřebné jejich obsah vnímat zejména na základě rozhodovací praxe Úřadu a judikatury správních soudů. Výjimkou jsou zde jen zásady sociálně odpovědného zadávání, environmentálně odpovědného zadávání a inovací, kdy některé pojmy jsou určitým způsobem blíže popsány v § 28 odst. 1 písm. p), q) a r) zákona.

V následujících podkapitolách bude více pojednáno o jednotlivých základních zásadách zadávání veřejných zakázek, jak se obecně mohou projevit v jednotlivých dílčích fázích zadávání veřejné zakázky. Konkrétní projevy jednotlivých zásad však budou rovněž součástí obsahu následujících kapitol v rámci pojednání o konkrétních fázích a institutech zadávacího řízení. Kolektiv autorů považoval nicméně za vhodné nejprve objasnit základní zásady a jejich jednotlivé projevy, a to i s ohledem na systematiku zákona, v jejímž rámci jsou základní zásady zařazeny v samotném úvodu, neboť jejich pochopení je nutné pro úvahy o všech dalších institutech, které se při zadávání vyskytují.

4.1. Zásada transparentnosti aneb vždy hraje s odkrytými kartami

Středobodem zásady transparentnosti je potřeba zajištění přehlednosti, dohledatelnosti a přezkoumatelnosti jednotlivých kroků zadavatele tak, aby neexistovaly pochybnosti o důvodech, pro které k nim zadavatel přistoupil.¹⁵ Jakkoliv uvedené souvětí může působit velmi obecně, jde o základní pravidlo, jehož optikou je třeba hledět na veškeré postupy zadavatele dle zákona. Zadavatel se jednoduše musí vyvarovat chaosu a nejasností. **Úkony musí činit tak, aby byly objektivně zdůvodnitelné a pochopitelné nejen pro zadavatele samotného, ale i pro ostatní (Úřad, kontrolní orgány, dodavatele a tak dále), aby bylo možno následně úspěšně zkontrolovat jejich zákonnost.** V opačném případě, tedy pokud ani po náležitém zkoumání není možné říci, zda zadavatel postupoval v souladu se zákonem, či nikoli, platí, že jeho postup byl netransparentní.¹⁶

15 Blíže například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 5. 2008, č. j. 5 Afs 131/2007-131, ve kterém soud mimo jiné uvedl, že „[k] porušení zásady transparentnosti zadávacího řízení může dojít tehdy, pokud by v zadavatelově postupu byly shledány takové prvky, jež by zadávací řízení činily nekontrolovatelným, hůře kontrolovatelným, nečitelným nebo nepřehledným, případně, jež by vzbuzovaly pochybnosti o pravých důvodech jednotlivých kroků zadavatele.“

16 Blíže například rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 20. 3. 2008, č. j. 62 Ca 33/2007-175, ve kterém soud mimo jiné uvedl, že „[...] pokud zadávací dokumentace, resp. v ní obsažené požadavky zadavatele na zpracování nabídky, objektivně připouští rozdílný výklad, nemůže taková interpretační nejistota stíhat žádného z uchazečů, ale zadavatele samotného.“

Dále je tedy zásada transparentnosti představována tak, jak se může postupně projevovat v procesu zadávání veřejné zakázky. Nicméně jak již bylo výše uvedeno, prezentované instituty, ve kterých se zásada transparentnosti může projevovat, budou více přiblíženy rovněž v navazujících částech informačního listu.

Kdy lze považovat zadávací podmínky za transparentní?

Vzhledem k zadávací dokumentaci (či k oznámení veřejné zakázky) je transparentnost dodržena pouze v případě, kdy jsou pravidla zadávacího řízení stanovena jasně a srozumitelně a pokud jsou takto včas dostupná všem (i potenciálním) dodavatelům. Je třeba si dát také pozor, aby zadavatel své požadavky nestanovil jako „vícevýznamové“ nebo takové, u kterých dodavatelé musí sami odhadovat, co přesně zadavatel daným požadavkem myslel. **Mnohost výkladu jednotlivých pojmů a podmínek totiž vede mimo jiné k nejasnostem o tom, co přesně zadavatel požaduje, což se pak negativně projevuje v dalších fázích zadávacího procesu.** Dodavatelé v důsledku nejasně stanovených zadávacích podmínek poté často nabízejí různá, navzájem odlišná plnění jen na základě vlastního výkladu dané sporné zadávací podmínky (případně se zadávacího řízení ani nezúčastní, jelikož podmínku vnímají přísněji, než ji zadavatel myslel). Takové „různé“ nabídky pak zadavatel samozřejmě nemůže srovnávat a vybírat z nich tu nejvýhodnější, neboť jestliže každý dodavatel nabízí něco jiného, nejsou vzájemně porovnatelné. Současně však také platí, že zadavatel není oprávněn vyloučit ze zadávacího řízení dodavatele, který nabídne plnění, jež sice neodpovídá skutečným představám zadavatele, avšak současně splňuje jeden z možných výkladů takové „vícevýznamové“ zadávací podmínky.¹⁷

Příklad z praxe

Součástí zadávací dokumentace na dodávku laboratorních činidel a dalšího spotřebního laboratorního materiálu je i následující text zadavatele:

»Zadavatel požaduje, aby dodávaná laboratorní činidla a k nim používaný spotřební materiál byly v balení „ready-to-use“ (volným překladem, aby byly „připraveny rovnou k použití“).«

Vybraný dodavatel zadavateli nabídl veškeré jím poptávané výrobky. Jiný, neúspěšný dodavatel výsledek zadávacího řízení napadl s tím, že plnění nabídnuté vybraným dodavatelem není v souladu s požadavkem zadavatele „ready-to-use“ s ohledem na nutný postup při aplikaci nabízeného plnění a měl proto být z předmětného zadávacího řízení vyloučen.

Zadavatel v popisovaném případě nedodržel zásadu transparentnosti. Zadávací podmínka spočívající v dodávce všech požadovaných výrobků ve stavu „ready-to-use“ je nejasná, jelikož není zřejmé, co jejím zněním zadavatel přesně míní. Je jasné, že jak vybraný, tak i neúspěšný dodavatel k této podmínce přistupovali každý jinak, každý se svým výkladem a úměrně tomu nabízeli rozdílná plnění (technologická řešení).

V obou případech byla nabídnuta plnění, která umožňovala v zásadě nabízené plnění „ihned“ použít. Avšak dle jednoho výkladu musí být laboratorní činidla doslovně okamžitě upotřebitelná, tedy v kapalném stavu, dle druhého výkladu jde o jejich faktickou připravenost k použití, která není jednoduchým a rychlým mezičlánkem (zalitím vodou) nijak narušena.¹⁸

*Zadavatel musí vždy své požadavky jednoznačně definovat. **Pozor na pojmy, které mohou být vloženy různě.** Raději více podrobně zkonkretizovat, co je daným požadavkem myšleno, nežli nechávat prostor pro fantazii a různé možnosti výkladu!*

¹⁷ K uvedenému například rozhodnutí Úřadu ze dne 27. 1. 2020, č. j. ÚOHS-03064/2020/513/EPi, vydané pod sp. zn. ÚOHS-S0425/2019/VZ, v němž bylo konstatováno neoprávněné vyloučení účastníka zadávacího řízení, neboť případnou nejednoznačnost zadávacích podmínek nelze ve fázi posouzení splnění podmínek účasti přičítat k tíži dodavatele, ale je nutné ji interpretovat ku prospěchu hospodářské soutěže, tj. k účastníkovi co nejméně restriktivně. Obdobně například rozhodnutí Úřadu ze dne 2. 2. 2023, č. j. ÚOHS-04800/2023/500, vydané pod sp. zn. ÚOHS-S0543/2022/VZ.

¹⁸ Viz rozhodnutí Úřadu ze dne 26. 9. 2018, č. j. ÚOHS-S0334/2018/VZ-28152/2018/513/JHa.

Stejně tak kromě řádného vymezení, co zadavatel poptává, je nutno dát dodavatelům jasnou informaci, jakým způsobem budou mezi sebou soupeřit jednotlivé nabídky, tzn. zadavatel má povinnost stanovit způsob hodnocení nabídek. Zadavatel má určitou volnost v určení způsobu hodnocení obdržených nabídek. Je však nutné, aby zvolený způsob hodnocení dostatečně podrobně popsal v zadávací dokumentaci. **Ze zadávací dokumentace tedy musí být jednoznačně patrné, v čem spolu jednotliví dodavatelé, respektive jejich nabídky mají soutěžit.** Proto při volbě jednotlivých kritérií pro hodnocení nabídek musí být tato kritéria a eventuálně i jejich důležitost (jejich váha při určování nejvýhodnější nabídky), jednoznačně slovně vyjádřena, aby se každému z uchazečů dostalo informací téhož obsahu a aby bylo následně přezkoumatelné, zda zadavatel hodnotil nabídky způsobem předeslaným v zadávacích podmínkách.

Příklad z praxe

Zadavatel v rámci několika veřejných zakázek poptával vybavení posiloven a dodávku ponožek, přičemž stanovil jako kritérium hodnocení mj. „vhodnost pro potřeby městské policie“ (u posiloven) a „celková kvalita a vhodnost pro výkon služby“ (u ponožek), aniž by tato kritéria dostatečně specifikoval. Uchazeči tak neměli informace, jaká hlediska budou při hodnocení nabídek rozhodující (např. materiál, odolnost...). Dostačující nebylo ani doplnění zadavatele, že v případě vybavení posiloven bude hodnotit „kvalitu zpracování zařízení, kvalitu použitých materiálů a robustnost zařízení“, zadavatel totiž nedefinoval minimální požadavky (tedy základní standard pro hodnocení), na jejichž základě by mohli uchazeči vyvozovat, co zadavatel považuje za zařízení „vhodné“ pro své potřeby, případně jak získat vyšší bodové ohodnocení.

Zadavatel rovněž nestanovil, jaký konkrétní způsob zpracování zařízení bude hodnotit jako přínosnější, a bude tedy bonifikován. Zadavatelem použité pojmy „kvalita zpracování zařízení“, „kvalita použitých materiálů“ a „robustnost zařízení“ jsou značně obecnými pojmy, jelikož každý stroj může mít svá specifika a rovnocenná řešení. Ze způsobu stanovení těchto dílčích hodnotících kritérií tedy nebyl jasný jejich vztah k parametru „vhodnost pro potřeby městské policie“, respektive jaké jsou představy zadavatele o co „nejvhodnějším“ řešení. „Vhodnost“ přitom představuje kritérium zohledňující naplnění subjektivních požadavků a představ, nejedná se o synonymum „nejlepšího“.

Zadavateli tedy bylo vytýkáno, že nevymezil minimální požadavky, na jejichž základě by mohli uchazeči dovést, jaké stroje a nářadí považuje zadavatel za nejvhodnější, dále nestanovil alespoň základní standard, od kterého by se jednotliví uchazeči mohli odrazit, a stejně tak neuvedl minimální hranici požadované kvality.

Co se týče dodávky ponožek, bylo zadavateli vytýkáno, že ačkoli byly dodané vzorky testovány strážníky při výkonu služby, do zadávací dokumentace se tento způsob hodnocení nepromítl ani obecně, ani např. popisem, na jaké parametry výstroje budou strážníci při zkoušení vzorků dotazováni a jak se získané informace následně promítnou do samotného hodnocení nabídek.¹⁹

Stěžejním momentem při zpracování zadávací dokumentace však není jen výše uvedený způsob zachycení požadavků zadavatele, tedy konkretizace předmětu poptávaného plnění a stanovení způsobu hodnocení jednotlivých nabídek, aby bylo zřejmé, jak mají být nabídky zpracovány, aby měl dodavatel oproti konkurenci co největší šanci veřejnou zakázku získat. Stejně důležité je, aby dodavatelé věděli, jaké vlastnosti (zkušenosti, schopnosti, materiální vybavení atd.) zadavatel od nich jako svého budoucího obchodního partnera vyžaduje, tedy **jasné vymezení požadavků na prokázání kvalifikace**. I zde platí, že požadavky musí být mimo

¹⁹ K uvedenému příkladu veřejných zakázek na vybavení posiloven a dodávku ponožek podrobněji viz rozhodnutí předsedy Úřadu ze dne 28. 6. 2019, 23. 7. 2019, 29. 8. 2019 a 1. 10. 2019 vydaná pod č. j. [ÚOHS-R0071/2019/VZ-18134/2019/323/JKt](#), [ÚOHS-R0092/2019/VZ-19986/2019/323/JKt](#), [ÚOHS-R0114/2019/VZ-23823/2019/323/JKt](#) a [ÚOHS-R0135/2019/VZ-26738/2019/323/PMo](#) a potvrzená rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 23. 2. 2022, č. j. [29 Af 76/2019-388](#) a Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 11. 2022, č. j. [5 As 227/2021-102](#). Obdobně např. výrok II. rozhodnutí Úřadu ze dne 29. 11. 2022 vydaného pod sp. zn. [ÚOHS-S0404/2022/VZ](#) a potvrzeného rozhodnutím předsedy Úřadu ze dne 17. 2. 2023 vydaným pod sp. zn. [ÚOHS-R0168/2022/VZ](#).

jiné vzneseny srozumitelně, aby všichni dodavatelé shodným způsobem pochopili, jaké podmínky kvalifikace po nich zadavatel požaduje. Způsob vymezení kritérií kvalifikace nesmí dávat prostor pro pochybnosti a rozdílný výklad. Zároveň je třeba mít na paměti, že případná nejednoznačnost formulace kritérií kvalifikace nejde k tíži dodavatele, ale naopak je vykládána v jeho prospěch, a za takových okolností nelze konstatovat neprokázání dotčené zadávací podmínky a dodavatele vyloučit ze zadávacího řízení. I pokud by zadavatelem nastíněný výklad sporného kritéria kvalifikace byl legitimní a zcela smysluplný, avšak nikoliv jediný možný, případná nejednoznačnost jde k jeho tíži, neboť za správnost a úplnost zadávacích podmínek odpovídá vždy pouze zadavatel (§ 36 odst. 3 zákona).²⁰

Transparentnost postupu zadavatele v každém kroku zadávacího řízení

Pakliže se v procesu zadávání přesuneme k pomyslné další fázi, a to k momentu, kdy zadavatel obdrží od účastníků zadávacího řízení nabídky, lze zásadu transparentnosti prezentovat následovně. U procesu otevírání nabídek je zásada transparentnosti důležitá především vzhledem k okamžiku, kdy k takovému úkonu může dojít.

Zadavatel k otevírání podaných nabídek může přistoupit až po uplynutí lhůty pro jejich podání, přičemž jakákoliv manipulace s nimi je do té doby vyloučena²¹ (prakticky vzato: pokud by zadavatel znal obsah jedné nabídky dříve než u nabídek jiných, jen těžko by se zbavoval nařčení z předpojatosti a z nepřehledného vedení zadávacího řízení při pozdějším hodnocení nabídek). Spolu s elektronizací veřejných zakázek by již ke sporným momentům a k pochybnostem o postupu zadavatele při otevírání nabídek mělo docházet minimálně.

Zadavatel nabídky po obdržení a následném otevření posuzuje, hodnotí a jeho cílem by mělo být vybrat nejvhodnější nabídku, která splňuje jím předem (v zadávací dokumentaci) stanovené podmínky a je vybrána na základě kritérií hodnocení, která rovněž zadavatel předem srozumitelně, tedy transparentně, popsal v zadávací dokumentaci. Všechny kroky, které zadavatel v souvislosti s výběrem dodavatele učiní, musí být zachyceny v dokumentaci o zadávacím řízení a **o postupu zadavatele při výběru dodavatele nesmějí pánovat pochybnosti**.²²

20 K uvedenému např. rozhodnutí Úřadu ze dne 2. 2. 2022 vydané pod sp. zn. [ÚOHS-S0567/2021/VZ](#), potvrzené rozhodnutím předsedy Úřadu ze dne 25. 3. 2022 vydaným pod sp. zn. [ÚOHS-R0025/2022/VZ](#).

21 Předčasné otevření uzavřené obálky s nabídkou, byť by k takové situaci mělo dojít omylem (neúmyslně), vede k porušení zásady transparentnosti, které nelze zhojit jinak než zrušením celého zadávacího řízení, a to postupem dle § 127 odst. 2 písm. d) zákona.

22 Úřad v rozhodnutí ze dne 28. 6. 2023 vydaném pod sp. zn. [ÚOHS-S0121/2023/VZ](#) konstatoval, že pokud v důsledku absence hodnocených údajů nelze ze zprávy o hodnocení nabídek zpětně ověřit, že nabídka vybraného dodavatele skutečně odpovídala požadavkům zadavatele, nelze ani ověřit správnost postupu zadavatele při jejím hodnocení. Neuvedení hodnocených údajů ve zprávě o hodnocení nabídek zároveň zásadním způsobem omezuje právo ostatních účastníků zadávacího řízení bránit se případnému nezákonnému postupu zadavatele při výběru dodavatele námitkami. Z uvedeného důvodu nemůže být postup zadavatele při zdokumentování nabídek označen jako zpětně přezkoumatelný, tedy transparentní.

Ponaučení z praxe

O výběru dodavatele nesmí panovat pochybnosti. Vyhrát musí ten nejlepší, podle předem stanovených pravidel a současně splňující všechny požadavky stanovené zadavatelem. Je to zadavatel, kdo dodavatelům určuje pravidla hry. Stejně tak je to zadavatel, kdo podle těchto předem a jasně stanovených pravidel vybírá vítěze. Soutěž mezi dodavateli spočívá v co nejúspěšnějším naplnění kritéria hodnocení definovaného zadavatelem.

Stanovení hodnocení na cenu je jednou z možných variant. Zde je poměrně jednoznačné a nikterak složité určit vítěze. Vyhrává nabídka s nejnižší nabídkovou cenou. Pokud vybraný dodavatel splní i další požadavky zadavatele (například požadavky na poptávaný předmět plnění, prokáže kvalifikaci, akceptuje smluvní podmínky a podobně), neměly by vznikat pochybnosti o výběru nejvhodnějšího dodavatele. To předpokládá, že zadavatel řádně dostojí své povinnosti a relevantním způsobem zachytí tyto skutečnosti v dokumentaci o zadávacím řízení a mezi ostatními soupeři nebudou panovat pochybnosti, že skutečně vyhrál ten nejlepší – nejlevnější.

Ne vždy však zadavatel soutěží pouze na cenu a do kritérií hodnocení vstupují i další prvky, které mohou mít vliv na výsledné pořadí dodavatelů. Velmi často se může jednat o kritéria, při jejichž hodnocení se projeví odborný názor hodnotitele (někdy označovaná jako tzv. subjektivní, či nepočitatelná, kritéria hodnocení). Zde pozor na to, že zadavatel v takovém případě nehodnotí číselně či jinak kvantifikovatelně vyjádřitelné skutečnosti (např. přítomnost určité funkcionality v navrhovaném řešení), což s sebou nese vysoké nároky jak na preciznost zpracování zadávací dokumentace (vymezení takového kritéria hodnocení), tak i na samotný způsob vlastního provedení hodnocení nabídek. Zadavatel je povinen v zadávacích podmínkách přesně definovat, co od nabídek očekává, a které řešení je pro něj lepší, které bude lépe hodnotit a které naopak ne. V opačném případě bude pro zadavatele velmi problematické provést samotné hodnocení. Při hodnocení pak zadavatel musí řádně osvětlit, proč které nabídky přiřazuje určitý počet bodů a doprovodit počet bodů i slovním ohodnocením.

Pozor, stejné slovní hodnocení musí znamenat shodné bodové ohodnocení. Stejně tak zadavatel ve slovním popisu hodnocení nemůže hodnotit skutečnosti, které v daném kritériu hodnocení nejsou dle zadávací dokumentace předmětem hodnocení! Zadavatel také musí hodnotit všechny údaje z nabídky, které mu účastník zadávacího řízení k hodnocení v nabídce předložil, nemůže si z nabídek vybírat k hodnocení jen něco a určité aspekty nabídky zcela pominout a vůbec se k nim nevyjádřit.

Zadavatel musí být připraven, že proti výběru dodavatele mohou brojit ostatní neúspěšní dodavatelé námitkami. To znamená, že ani v případě tzv. nepočitatelných kritérií hodnocení nesmí panovat pochybnosti o tom, proč určitá nabídka byla hodnocena právě daným způsobem.

Zadavatel v zadávacím řízení nejenže vybírá nejvhodnější nabídku, ale stejně tak mohou nastat situace, kdy účastník zadávacího řízení (jeho nabídka) nesplňuje požadavky zadavatele. V takovém případě zadavatel rozhoduje o vyloučení dodavatele ze zadávacího řízení. **Z oznámení rozhodnutí o vyloučení účastníka ze zadávacího řízení musí být bez dalšího jasné, z jakých objektivních a dostatečných zjištění zadavatel vycházel** a v čem se tato jeho zjištění z nabídky dodavatele stávají nekompatibilní se zákonem či zadávacími podmínkami dané veřejné zakázky. V principu stejně je pochopitelně třeba uvažovat i ve vztahu k dalším jiným rozhodnutím a úkonům zadavatele.

Příklad z praxe

Součástí rozhodnutí a oznámení o vyloučení ze zadávacího řízení na veřejnou zakázku výstavby mostní konstrukce byl i následující text zadavatele:

„Zadavatel po uvážení situace dospěl k závěru, že dotčený dodavatel pro svoje kapacity nebude schopen stavební práce splnit. Zadavatel z volně dostupných zdrojů na internetu zjistil, že dotčený dodavatel je středně velikou rodinnou firmou se zhruba 25 zaměstnanci, která se věnuje především výstavbě rodinných domů. Také z referencí, které byly dotčeným dodavatelem poskytnuty, vyplývá, že dotčený dodavatel rozhodně není u staveb dopravní infrastruktury zaběhnutou a problematiky znalou firmou. Pro veliký objem prací oproti jeho kapacitám je nebude moci všechny dokončit včas. Pro výše uvedené se zadavatel rozhodnul dotčeného dodavatele z důvodu procesně-ekonomických přednostně vyloučit ze zadávacího řízení na předmětnou veřejnou zakázku.“

K tomu je třeba uvést, že pokud dodavatel, při odhlédnutí od výše uváděných domněnek, splňuje všechny zadávací podmínky, jak je zadavatel pro danou veřejnou zakázku nastavil (včetně podmínek kvalifikace), nemůže být vyloučen ze zadávacího řízení pouze na základě nepodložených pochyb a odhadů. Je na zadavateli, aby v dokumentaci o zadávacím řízení shromáždil pádné a přesvědčivé argumenty, že účastník zadávacího řízení stanovené zadávací podmínky nespĺnil. Nadto internetové zdroje mohou být pro zadavatele indicií, ale ne všechny mohou samy o sobě být důkazem o dostatečné (ne)kompetentnosti dodavatele.

Ne vždy se však v zadávacím řízení zadavateli podaří dojít do zdárného konce a vybrat dodavatele, který předložil nejvýhodnější nabídku, respektive následně uzavřít smlouvu s tímto dodavatelem. V takovém případě přichází na řadu postup zadavatele, kterým je ukončení zadávacího řízení v podobě jeho zrušení. **I v případě zrušení zadávacího řízení je zadavatel povinen zcela jednoznačně identifikovat, co je důvodem zrušení zadávacího řízení**, a přezkoumatelně vysvětlit, proč nelze zadávací řízení ukončit preferovaným způsobem,²³ kterým je uzavření smlouvy. Nelze totiž připustit, aby zadavatel svévolně zadávací řízení rušil, tudíž i v tomto případě musí zadavatel náležitě své rozhodnutí o daném způsobu ukončení zadávacího řízení zdokladovat a odůvodnit, aby předešel pochybnostem o férovosti svého postupu, že zadávací řízení je účelově rušeno jen proto, že zadavatel nechce uzavřít smlouvu s určitým konkrétním dodavatelem.

23 Jak potvrdila judikatura správních soudů, nejvhodnějším způsobem ukončení zadávacího řízení je uzavření smlouvy na veřejnou zakázku. Zákon zrušení zadávacího řízení jednoznačně nepreferuje. Možnost zrušení zadávacího řízení musí být vykládána restriktivně (zuzující interpretace), aby bylo zamezeno libovůli zadavatele, která by mohla vyústit například k zadávání veřejné zakázky tzv. „na zkoušku“. Viz podrobněji například rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 25. 2. 2019, č. j. 29 Af 81/2016-103. V této souvislosti lze dále odkázat například i na rozhodnutí Úřadu ze dne 18. 1. 2023 vydané pod sp. zn. [ÚOHS-S0525/2022/VZ](#), potvrzené rozhodnutím předsedy Úřadu ze dne 14. 3. 2023 vydaným pod sp. zn. [ÚOHS-R0016/2023/VZ](#), rozhodnutí Úřadu ze dne 26. 5. 2023 vydané pod sp. zn. [ÚOHS-S0162/2023/VZ](#), potvrzené rozhodnutím předsedy Úřadu ze dne 9. 8. 2023 vydaným pod sp. zn. [ÚOHS-R0074/2023/VZ](#) nebo rozhodnutí Úřadu ze dne 26. 5. 2023 vydané pod sp. zn. [ÚOHS-S0163/2023/VZ](#), potvrzené rozhodnutím předsedy Úřadu ze dne 11. 8. 2023 vydaným pod sp. zn. [ÚOHS-R0075/2023/VZ](#).

Příklad z praxe

Zadavatel přistoupil ke zrušení zadávacího řízení, které odůvodnil následovně:

„Zadávací řízení je zrušeno v souladu s § 127 odst. 2 písm. d) zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek. Důvodem zrušení je skutečnost, že v průběhu zadávacího řízení se vyskytly důvody hodné zvláštního zřetele, včetně důvodů ekonomických, pro které nelze po zadavateli požadovat, aby v zadávacím řízení pokračoval, bez ohledu na to, zda tyto důvody zadavatel způsobil či nikoliv.“

Takto ne! Zadavatel pouze opsal text ustanovení zákona, avšak nikomu nesdělil, co jsou v daném případě důvody hodné zvláštního zřetele, pro které nelze po zadavateli požadovat, aby v zadávacím řízení pokračoval. **Jak ano?** Zadavatel má povinnost sdělit konkrétní důvody, pro které ruší zadávací řízení, a to v dostatečném rozsahu, aby takové rozhodnutí zadavatele bylo přezkoumatelné a bylo všem zřejmé, proč zadavatel k tomuto kroku přistoupil. Zadavatel by tedy měl takový krok vždy dostatečně odůvodnit.

Nejenže všechny kroky směřující k zadání veřejné zakázky musí být čitelné, ale zadavatel si při zadávání veřejné zakázky musí být vědom, že jeho úkony se nemusí vždy setkat s pochopením dodavatelů. Pro vyjádření nevole s postupem zadavatele zákon pracuje s institutem tzv. námitek (§ 241 a násl. zákona), o nichž je zadavatel povinen rozhodnout. O tomto institutu pak bude podrobněji pojednáno dále v tomto informačním listu. Avšak při představení zásady transparentnosti nelze opomenout i tuto součást procesu zadávání, kdy je zadavatel vystaven „stížnostem“ dodavatelů a musí na tyto stížnosti patřičně reagovat. Takže pro zadavatele i při rozhodování o námitkách platí, že **musí srozumitelně a hlavně reálně vysvětlit, proč rozhodl či postupoval určitým způsobem.**

4.2. Zásada přiměřenosti aneb všeho s mírou

Zásadu přiměřenosti, která představuje rozšíření dřívějšího katalogu základních zásad zadávání veřejných zakázek, nově přinesl až současný zákon. Zásada přiměřenosti jako samostatný právní pojem v textu zákona vychází z platných evropských zadávacích směrnic.²⁴ Synonymem k pojmu přiměřenost je adekvátnost či uměřenost, patřičnost. Nejinak je tomu přitom i při výkladu, jak zásadu přiměřenosti pojímá v oblasti zadávání zákon o zadávání veřejných zakázek. Zadavatel má při zadávání veřejné zakázky postupovat způsobem, aby jeho kroky a stanovované požadavky byly objektivně a odůvodnitelně svázány s veřejnou zakázkou a aby též odpovídaly situaci a zvyklostem na trhu v daném odvětví, ze kterého je poptávané plnění získáváno.

Přestože zákon na mnoha místech zadavatelům výslovně připomíná jejich povinnost postupovat přiměřeně, zásadu přiměřenosti je třeba dodržovat i v případech, kdy zákon s konkrétním úkonem povinnost postupovat přiměřeně výslovně nespojuje.

Zásada přiměřenosti má samozřejmě svůj význam v průběhu celého procesu veřejného zadávání, avšak zároveň alespoň z dozorové činnosti Úřadu vyplývá, že nejpalcivěji se s ní zadavatelé střetávají při stanovování podmínek účasti v zadávacím řízení dle § 37 odst. 1 písm. a) až d) zákona a souvisejících ustanovení (tj. požadavky na kvalifikaci, technické podmínky, smluvní podmínky a další zvláštní podmínky plnění veřejné zakázky). Je to samozřejmě zadavatel, kdo stanovuje požadavky, které mají reflektovat jeho potřeby, což je ostatně důvodem, proč veřejnou zakázku zadává; stále však platí, že **zadávací podmínky nesmí ve výsledku způsobovat bezdůvodné (nepřiměřené) překážky soutěže mezi dodavateli.**

²⁴ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání veřejných zakázek a o zrušení směrnice 2004/18/ES.

Příklad z praxe

Zadavatel (obec/město) v rámci veřejné zakázky týkající se provádění správy a zajišťování provozu systému veřejného osvětlení stanovil, že **předmětem veřejné zakázky** bude provádění správy a zajišťování provozu systému veřejného osvětlení v rozsahu **500 světelných bodů po dobu jednoho roku**.

Zadavatel se rozhodl, že si ověří zkušenosti dodavatelů a za tímto účelem stanovil požadavky na prokázání technické kvalifikace. **Požadavek na prokázání technické kvalifikace** definoval následovně:

Uchazeč prokáže splnění tohoto kvalifikačního předpokladu, pokud alespoň ve třech po sobě jdoucích letech realizoval služby obdobného charakteru, tj. poskytl služby, jejichž předmětem bylo provádění správy a zajišťování provozu systému veřejného osvětlení u jednoho objednatele, u něhož celkový rozsah všech těchto služeb činil alespoň 3 500 světelných bodů ročně.

Takto stanovené požadavky na prokázání technické kvalifikace je nutno považovat za nepřiměřené, a tedy neodpovídající rozsahu a složitosti předmětu veřejné zakázky. Z takovýchto požadavků zadavatele je zjevné, že zkušenosti mají dokonce výrazně převyšovat, co bude předmětem plnění (jeden rok plnění vs. zkušenost tři roky po sobě jdoucí u jednoho objednatele; 500 světelných bodů v rámci plnění veřejné zakázky vs. 3 500 světelných bodů jako zkušenost). V důsledku nepřiměřeně nastavených požadavků na kvalifikaci může docházet k bezdůvodnému vyloučení některých potenciálních dodavatelů z možnosti úspěšně se účastnit zadávacího řízení na veřejnou zakázku, ačkoliv by jinak byli schopni předmět plnění řádně poskytnout.

Zadavatelé by měli při stanovení zadávacích podmínek (kvalifikačních kritérií) dbát na to, že účelem jejich stanovení je sice zabezpečit účast pouze dodavatelům, kteří jsou objektivně způsobilí veřejnou zakázku plnit, avšak kvalifikační kritéria musí být zároveň stanovena způsobem, aby umožňovala účast skutečně všem objektivně způsobilým dodavatelům.

Jak bylo uvedeno výše, zásada přiměřenosti má z pohledu Úřadu velmi často své místo v případě posuzování zákonného stanovení podmínek účasti v zadávacím řízení, zejména pak v případě formulace požadavků na prokázání kvalifikace, tedy požadavků, které zadavatel klade na osobu dodavatele. Zadavatel při úvahách o vhodném rozsahu požadavku na předložení osvědčení o realizovaných referenčních zakázkách (prokázání technické kvalifikace, která slouží k ověření zkušeností daného dodavatele) musí myslet především na to, že může žádat jejich prokázání v rozsahu, aby mohl posoudit schopnost jednotlivého dodavatele realizovat konkrétně určený předmět veřejné zakázky, přitom však nesmí stanovit bezdůvodně přísné požadavky, tzn. požadavky nepřiměřené. Zadavatel tedy nesmí po dodavatelích požadovat nepřiměřeně více, než je nezbytně nutné k prokázání schopnosti řádně realizovat danou konkrétní veřejnou zakázku. Jinak by bezdůvodně omezil hospodářskou soutěž a mohl se připravit o potenciálně výhodnější nabídky. Jinými slovy, účelem omezování soutěže prostřednictvím nastavení kvalifikačních kritérií není ověřovat, zda dodavatel v minulosti realizoval veřejnou zakázku či veřejné zakázky s naprosto totožným předmětem plnění, ale cílem zadavatele má být ověření způsobilosti dodavatele, tj., zda má dodavatel mimo jiné potřebné know-how a dostatek jak personálních, tak například technologických či strojních kapacit za účelem eliminace hrozby, že by vybraný dodavatel nakonec nebyl schopen veřejnou zakázku řádně plnit.

Ponaučení z praxe

Vzhledem k zásadě přiměřenosti by se zadavatelé měli vyvarovat mimo jiné následujících chyb, které se často opakují:

- *Zadavatel požaduje předložení osvědčení o realizování natolik specifických, mimořádných či obsahově neobvyklých zakázek, jež v minulosti reálně realizoval jen velmi úzký okruh dodavatelů nebo dokonce výhradně dodavatel jediný.²⁵*
- *Zadavatel zohledňuje referenční zakázky až od určitého finančního objemu plnění, který není nezbytně nutný (přiměřený) pro daný předmět veřejné zakázky. Nebo v rámci jedné reference požaduje u jednotlivých typů činností prokázání jejich vykonávání ve finančním rozsahu, jehož výše není u daného předmětu zakázek na daném segmentu trhu obvyklá. Zadavatel by si měl rovněž položit otázku, zda pro daný typ plnění je jeho finanční rozsah vůbec relevantní z hlediska jeho složitosti (a zda by neměl parametry referenční zakázky vymezit spíše věcně); například při vymáhání pohledávky v hodnotě 10 milionů korun získá advokát zřejmě stejné zkušenosti jako při vymáhání pohledávky v hodnotě 20 milionů korun, respektive asi není možno říci, že ve druhém případě získá zkušenosti automaticky větší.*
- *Zadavatel nesmí v rámci požadavku na jednu referenci spojovat více vzájemně nepodmíněných, nesusouvisejících činností, plnění (například druhů stavebních prací), neboť neexistuje-li nezbytnost ověřovat schopnost dodavatele plnit všechny činnosti současně v rámci jedné zakázky, takový požadavek pak není přiměřený vzhledem k předmětu veřejné zakázky, neboť neodráží reálnou schopnost dodavatele danou činnost řádně realizovat.²⁶*
- *Zadavatel se musí mít na pozoru v případě stanovování počtu referenčních zakázek, které mají dodavatelé předkládat ve svých nabídkách, tedy zda počet vyžadovaných referenčních zakázek má skutečně v daném případě vypovídací hodnotu o schopnostech dodavatele. Zadavatel, požaduje-li například tři referenční zakázky určitých parametrů, by měl být vždy schopen odůvodnit, proč dodavatel disponující pouze dvěma takovými referenčními zakázkami nemůže být schopen daný předmět plnění realizovat. V případě, že zadavatel není schopen svůj požadavek racionálně objasnit, není požadavek přiměřený a zároveň určitý okruh dodavatelů může bezdůvodně diskriminovat, tj. ačkoliv by byli schopni předmět plnění realizovat, není jim umožněno o veřejnou zakázku soutěžit.*

Zadavatelem stanovené podmínky účasti v zadávacím řízení tedy nemají a nesmí být nastaveny tak, aby nepřiměřeně úzce profilyvaly množinu možných dodavatelů, neboť budou velmi pravděpodobně v rozporu se zásadou přiměřenosti, a tím i ve svém důsledku diskriminační.

²⁵ K uvedenému například rozhodnutí Úřadu ze dne 7. 2. 2023 vydané pod sp. zn. [ÚOHS-S0600/2022/VZ](#).

²⁶ Zadavatel byl oprávněn požadovat v rámci kritéria technické kvalifikace zkušenosti potenciálních dodavatelů se stavebními pracemi týkajícími se realizace nástavby v rámci rekonstrukce, nicméně s ohledem na stavebně-technologické postupy při realizaci nástavby měl zadavatel své konkrétní požadavky stanovit obecnějším způsobem (nikoliv je omezit pouze na stavby občanského vybavení), aby naplnil účel šetření technické kvalifikace (prokázání zkušeností s realizacemi nástavby na budovách shodného materiálu a konstrukce), ale zároveň tím nevyloučil možnost širší soutěže o veřejnou zakázku. Zadavatel nepřiměřeně omezil okruh staveb, kterými potenciální dodavatelé mohli prokázat své zkušenosti s realizací nástavby (pouze stavby občanského vybavení). K uvedenému případu blíže viz výrok III. rozhodnutí Úřadu ze dne 28. 1. 2022 vydaného pod sp. zn. [ÚOHS-S0119/2021/VZ](#).

V praxi se často setkáváme s tím, že některé důsledky porušení zásady přiměřenosti vykazují shodné charakteristiky s porušením zásady zákazu diskriminace (viz dále). Jinými slovy řečeno, zadavatel svým postupem nezřídká porušuje obě zásady. Zásady si navzájem nekonkurují, nýbrž se doplňují.²⁷ Například nepřiměřený a skrytě diskriminační požadavek zadavatele na prokázání referenčních zakázek (dle díkce § 79 odst. 2 zákona předložení seznamu stavebních prací či významných dodávek nebo služeb) v míře, která několikanásobně převyšuje hodnotu zadávané veřejné zakázky či neodpovídá předmětu veřejné zakázky, a tím menším dodavatelům prakticky zabraňuje účastnit se soutěže o danou zakázku.²⁸

Příklad z praxe

Úřad potrestal pokutou zadavatele veřejné zakázky na služby v odpadovém hospodářství, když k prokázání splnění technických kvalifikačních předpokladů v předmětné veřejné zakázce požadoval předložení platného certifikátu „Odborný podnik pro nakládání s odpady“ SUCO, neboť tento doklad bezprostředně nesouvisel s předmětem veřejné zakázky a tento postup byl způsobilý ovlivnit výběr nejvhodnější nabídky.²⁹

Jinými slovy, tím, že zadavatel ani nepřipustil do soutěže dodavatele, kteří by jinak byli schopni řádně plnit poptávané plnění, ale daným certifikátem nedisponují (což nebyla ani jejich povinnost, žádný právní předpis to po nich nevyžadoval, a tudíž by to neměl žádat ani zadavatel), bez relevantního důvodu (nepřiměřeně) nedovolil těmto dodavatelům účastnit se soutěže o zakázku.

Doporučení:

Obecně jistě platí, že pokud zadavatel získá pochybnosti o přiměřenosti svých požadavků, není si zcela jist svou dobrou orientací ohledně aktuálních podmínek na trhu, na který vstupuje, či neví, jaké standardy jsou u většiny dodavatelů obvyklé, je doporučeníhodné, aby své kroky konzultoval s odborníky například cestou předběžné tržní konzultace (viz podrobněji metodika Ministerstva pro místní rozvoj „Předběžná tržní konzultace“; dostupná z:

portal-vz.cz/cs/Jak-na-zadavani-verejnych-zakazek/Methodiky-stanoviska/Methodiky-k-zakonu-c-134-2016-Sb,-o-zadavani-verejnych-zakazek/Methodiky-specialni-k-zadavacim-rizenim).

Zásadu přiměřenosti je vedle stanovení zadávacích podmínek třeba dodržovat například i při stanovování lhůt zadavatelem; ty musí být adekvátní tomu, co zadavatel v dané lhůtě po dodavatelích požaduje. A to ve smyslu stanovení lhůty pro podání nabídek, tak dále v průběhu zadávacího řízení, například v případech, kdy si zadavatel u dodavatele vyjasňuje nějaké skutečnosti (ne)vyplývající z podané nabídky a požaduje v určité lhůtě například doložení konkrétních skutečností.

²⁷ Viz bod 28. odůvodnění rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 14. 6. 2018, č. j. 62 Af 3/2017-243.

²⁸ K uvedenému lze odkázat například na rozhodnutí Úřadu ze dne 13. 8. 2021 vydané pod sp. zn. [ÚOHS-S0121/2021/VZ](#), potvrzené rozhodnutím předsedy Úřadu ze dne 8. 11. 2021 vydaným pod sp. zn. [ÚOHS-R0134/2021/VZ](#).

²⁹ Viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2018, č. j. [6 As 83/2018-49](#).

Příklad z praxe

Zadavatel vypsal veřejnou zakázku na dodání jednoho kusu cisternové automobilové stříkačky. Jako jednu z podmínek technické kvalifikace požadoval předložení dokladu prokazujícího shodu výrobku podle konkrétních právních předpisů a všech certifikátů a dokladů potřebných k provozování výrobku na území České republiky. Pro upřesnění zadavatel uvedl, že požaduje předložení kopií certifikátu vystaveného akreditovanou zkušebnou ČR a protokol o statické příčné stabilitě vozidla. Současně **stanovil lhůtu pro podání nabídek v délce 53 dní**. Ovšem při přezkumu postupu zadavatele Úřad dotazem u Technického ústavu požární ochrany, který předmětnou certifikaci zajišťuje, zjistil, že **délka procesu posouzení a vydání certifikátu je paušálně tři měsíce a v případě nesrovnalostí i déle**.

Při stanovení lhůty pro podání nabídek platí zásada, že zadavatel musí vždy určit tuto lhůtu přiměřeně s ohledem na předmět a složitost veřejné zakázky. V rámci toho by měl přihlídnout zejména k době nezbytné pro zpracování a předložení nabídek všemi dodavateli. Tudiž pokud zadavatel požadoval ve lhůtě 53 dní současně s nabídkou předložení i uvedených certifikátů, znemožnil tak de facto podání nabídek dodavatelům, kteří by případně v danou chvíli disponovali poptávanou cisternovou automobilovou stříkačkou splňující všechny požadavky zadavatele, ale neměli by toto vozidlo dosud certifikované. Zadavatel tak v tomto případě stanovil lhůtu pro podání nabídek v délce 53 dní nepřiměřeně v porovnání s časem, který certifikační úřad garantuje pro udělení certifikace v případě absence nesrovnalostí, neboť její délka automaticky vyřazovala ze zadávacího řízení dodavatele, kteří by případně chtěli předmětnou cisternu „docertifikovat“. Zadavatel nedostatečně stanovenou lhůtou pro podání nabídek neposkytl dostatek času pro získání předmětného certifikátu potenciálním dodavatelům, byť podle zjištění Úřadu měl při tvorbě zadávací dokumentace dostatečné informace ke stanovení přiměřené délky lhůty pro podání nabídek.³⁰

Ve vztahu k zásadě přiměřenosti je však nutno upozornit, že je třeba odmítnout svévolný postup zadavatelů a „kreativní“ výklad zásady přiměřenosti například v tom smyslu, že výměnou za nízkou cenu odpustí konkrétnímu dodavateli splnění některé z podmínek účasti (například ve vztahu k prokázání kvalifikace či výslovně požadované technické vlastnosti poptávaného plnění). Nelze se tedy držet výkladu „za ty peníze je to přiměřené a vlastně toho po dodavateli již tolik nechci, jak jsem původně v zadávací dokumentaci uváděl“. Takový postup by byl samozřejmě v rozporu nejen s celou řadou konkrétních ustanovení zákona, ale především i se zásadami transparentnosti a rovného zacházení.

Dodržení zásady přiměřenosti klade na zadavatele nároky především v tom smyslu, aby se pečlivě zaobírali otázkou, zda jsou jejich požadavky přiměřené, tzn. zda nejsou „přestřelené“ a bezdůvodné. I bez činění nějakých předběžných plošně závazných závěrů, což není ani posláním tohoto informačního listu, lze říci, že přiměřený je požadavek, který je objektivně potřebný, zadavatelem odůvodnitelný, vhodný vzhledem k jeho potřebám, schopný zajistit zadavatelovy cíle a stanovený pouze v nezbytně nutné míře, aby omezoval soutěž o zakázku co nejméně.

Co musí splňovat požadavek zadavatele, aby byl přiměřený?

Musí být:

- ✓ objektivně potřebný
- ✓ zadavatelem (věcně) odůvodnitelný
- ✓ vhodný (schopný zajistit cíl zadavatele/sledovaný zadavatelem)
- ✓ co nejméně omezující soutěž

³⁰ Blíže viz rozhodnutí předsedy Úřadu ze dne 10. 4. 2014, č. j. [ÚOHS-R108/2013/VZ-7702/2014/310/MMI](#).

Pokud si zadavatel ve výše uvedeném duchu uvědomí, **co, proč a jak stanovuje**, pokud si odpoví na otázku, **čeho chce** konkrétními požadavky **docílit** či **zda** na trhu **neexistují i další relevantní dodavatelé**, kteří dané požadavky nesplňují, ale jinak **by reálně byli objektivně schopni veřejnou zakázku bez problémů realizovat**, je na nejlepší cestě, aby se vyvaroval chyb, se kterými se Úřad ve své praxi setkává.

4.3. Zásada rovného zacházení aneb stejná pravidla hry pro všechny

Ze zásady rovného zacházení vyplývá pro zadavatele povinnost zajistit, aby bylo v každé situaci zacházeno se všemi dodavateli obdobně, tedy aby měl každý dodavatel zcela srovnatelnou příležitost uspět při ucházení se o veřejnou zakázku.

V rámci všech úkonů zadavatele vůči dodavatelům nesmí vznikat bezdůvodné rozdíly, které by některého z dodavatelů zvýhodňovaly nebo upřednostňovaly.

Zadavatel musí postupovat tak, aby **všichni potenciální dodavatelé** měli zajištěny **rovnocenné šance a stejnou příležitost na úspěch** v soutěži o zakázku od začátku přípravy svých nabídek, v průběhu zadávacího řízení a ve specifických případech i po něm.

Na tomto místě se nabízí úvaha, zda existuje vůbec nějaká dělicí linie mezi zásadou rovného zacházení a zásadou zákazu diskriminace a případně v čem se tyto zásady odlišují, neboť na první pohled mívá „na to stejné“ – **nikdo nesmí být zvýhodněn na úkor jiného**. K tomu lze uvést, že hranice mezi základními zásadami zadávání veřejných zakázek skutečně mnohdy splývají, zadavatelé jedním jednáním mohou mnohdy porušit více zásad zároveň, ale i tak lze s ohledem na rozhodovací praxi Úřadu vyzorovat vzhledem k zásadě rovného zacházení určitou dělicí linii.

Úřad se ve své aktuální rozhodovací praxi přiklání k tezi, že zásada rovného zacházení vstupuje na scénu ve spojitosti s určitým „aktivním“ úkonem zadavatele vůči dodavateli či skupině dodavatelů. Typicky pokud se zadavatel nechová vůči dodavatelům či určitým skupinám dodavatelů stejně, například selektivně poskytuje vysvětlení nebo změnu či doplnění zadávací dokumentace jen některým dodavatelům, případně určitému dodavateli či skupině dodavatelů umožňuje vysvětlit údaje (ne)obsažené v nabídkách, aby tento dodavatel či skupina dodavatelů měla stále šanci veřejnou zakázku získat, a oproti tomu jinému dodavateli či skupině dodavatelů neumožní doplnění informací obsažených v nabídce nebo jiným svým jednáním bezdůvodně přispívá k lepšímu, nebo naopak horšímu postavení některých dodavatelů.

Naopak v případě, že je příčina nezákonného postupu zadavatele shledána ještě před podáním nabídek, a to typicky již v samotném způsobu stanovení zadávacích podmínek (§ 36 odst. 1 zákona), které bezdůvodně znevýhodňují určitého dodavatele či skupinu dodavatelů, bude se jednat spíše o jednání mající zjevně či skrytě diskriminační účinky, a tedy o porušení zásady zákazu diskriminace.

Jinými slovy lze s jistou opatrností říci, že pokud zadavatel pochybí již při psaní zadávací dokumentace, spíše se bude jednat o diskriminaci než o nerovné zacházení, jelikož takové jednání směřuje vůči obecnému okruhu dodavatelů (například stanovení technických požadavků na poptávané plnění dle produktového listu určitého výrobce, ačkoliv potřebu zadavatele je možno naplnit i při splnění jiných technických požadavků). Vždy záleží na jedinečných skutkových okolnostech, v čem původ nerovnosti mezi dodavateli spočívá.

Obecně řečeno, aby se zadavatel svým postupem nedostal do rozporu se zásadou rovného zacházení, nesmí bezdůvodně, úmyslně i neúmyslně protežovat či naopak znevýhodňovat určité dodavatele na úkor jiných. Pravidlo pro dodržení zásady rovného zacházení lze shrnout následovně: **„Nesmíte zvýhodnit jednoho na úkor druhého, chovejte se ke všem stejně!“**

Příklad z praxe

V situaci, kdy zadavatel při posuzování prokázání kvalifikace jednotlivých účastníků zadávacího řízení dojde k závěru, že někteří z nich kvalifikaci zcela neprokázali, dává zákon zadavateli na výběr, aby takového účastníka buď vyloučil, nebo aby takového účastníka vyzval k objasnění nebo doplnění údajů, dokladů, vzorků nebo modelů dle § 46 zákona. Je však nutné, pokud se zadavatel rozhodne využít druhou možnost, aby postupoval ve vztahu ke všem účastníkům (nabídkám) stejně, tedy aby v případě stejné (nebo alespoň obdobné) situace následovala stejná reakce zadavatele. Rozhodne-li se vyzvat k doplnění nebo objasnění kvalifikace, nemusí tak učinit u všech dodavatelů, u nichž je to potřeba, ale pouze u těch, kteří se nacházejí ve stejné či obdobné situaci.

Při posuzování souladnosti postupu zadavatele při výzvách k objasnění nabídek se zásadou rovného zacházení je třeba tedy zohlednit nejen samotné jednání zadavatele, ale rovněž situaci, v níž se dotčení účastníci zadávacího řízení nacházeli. Na uvedené může mít také vliv kvalita zpracování jednotlivých nabídek a rozdílné přístupy účastníků k samotnému objasnění či doplnění nabídky.

Pokud se tedy účastníci nenachází ve stejné či obdobné situaci a rozdílný postup zadavatele pouze odráží kvalitu jejich nabídek a přístup k jejich objasnění, nejedná se o porušení zásady rovného zacházení.³¹

Zásada rovného zacházení rovněž nedovoluje zadavateli tak říkajíc „slevit“ některému dodavateli oproti požadavku stanovenému v zadávacích podmínkách, a to ani za účelem rozšíření počtu účastníků zadávacího řízení.

4.4. Zásada zákazu diskriminace aneb všichni jsme si rovni

Zásada zákazu diskriminace spočívá zejména v tom, že **žádný z dodavatelů nesmí být postupem zadavatele znevýhodněn** oproti svým konkurentům. Zásada zákazu diskriminace pak cílí na ochranu dodavatelů, aby jim zadavatel (bezdůvodně) neztěžoval účast v zadávacím řízení či ji dokonce zcela neznemožnil. Nedodržení zásady zákazu diskriminace má negativní dopad na počet účastníků zadávacího řízení a objektivitu jeho průběhu. Stejně jako u předchozích zásad i zde platí, že uvedeného pravidla se zadavatel musí držet bez přestávky po celou dobu zadávacího řízení, včetně jeho příprav a kroků, které ve věci zadávání dané veřejné zakázky zadavatel učiní sice ještě před jeho zahájením, ale jež se projeví v samotném průběhu zadávacího řízení.³² Zadavatel tedy musí zajistit, aby žádní z dodavatelů, kteří jsou schopni a ochotni nabídnout svá plnění, nebyli znevýhodněni či vyřazeni z účasti na zadávacím řízení.³³ Zásada zákazu diskriminace je z hlediska zadavatele specifická tím, že si zadavatel musí více dávat pozor na celkový kontext svého počínání. Čím více zadavatel zúží okruh potenciálních dodavatelů stanovením různých zadávacích podmínek, tím větší mu vyvstává riziko, že nebude schopen doložit, proč takové podmínky stanovil. „Dábel“ v tomto případě tedy může tkvět i v detailech a skrze ně v důsledcích, které zadavatel původně sám vůbec nechtěl a nezamýšlel.

Diskriminační jednání zadavatele může být zcela zjevné v případech, kdy dochází například k nastavení zadávacích podmínek způsobem, kterým zadavatel zcela zjevně neumožňuje určité kategorii dodavatelů účastnit se zadávacího řízení s ohledem na stanovené technické požadavky, ačkoliv takové nastavení požadavků není pro plnění veřejné zakázky nezbytné. V takovém případě hovoříme o přímé diskriminaci. Zadavatel pak tímto způsobem znevýhodňuje, tj. diskriminuje tyto dodavatele v možnosti účastnit se zadávacího řízení (tzn.

31 K uvedenému blíže rozhodnutí předsedy Úřadu ze dne 24. 1. 2022 vydané pod sp. zn. ÚOHS-R0190_0195/2021/VZ.

32 A v některých případech i po jeho ukončení. Například pokud byla sjednána možnost změny závazku po uzavření smlouvy dle § 100 zákona, případně u povolených změn závazků po uzavření smlouvy dle § 222 zákona.

33 Tedy i v případě, že si zadavatel bude obstarávat určité plnění napřímo od určitého subjektu, tj. zcela bez soutěže o zakázku, a není pro to objektivní důvod v neexistenci hospodářské soutěže, dopouští se porušení zásady nediskriminovat. Pokud by totiž vedl řádný proces zadávání veřejné zakázky, mohlo požadované plnění nabídnout více subjektů, ale takto nebyli vůbec „připuštěni do hry“ (nehledě na ekonomické a jiné aspekty, které zajisté také mohly být výhodnější).

dojde k vyloučení určité skupiny dodavatelů, aniž by takové nastavení – omezení – bylo ospravedlnitelné předmětem veřejné zakázky a dodavatelé by jinak byli schopni řádně předmět veřejné zakázky realizovat), popřípadě těmto dodavatelům velmi ztěžuje podat nabídku se šancí na úspěch.

Specifickým případem hraničícím se zásahem do zásady zákazu diskriminace je také použití odkazu na konkrétního dodavatele, výrobek či službu, kterým si zadavatel snaží pomoci při vysvětlení, co vlastně nyní chce poptávat. Byť tedy záměrem zadavatele může být pouze snaha co nejlépe popsat poptávané plnění a jeho vlastnosti, jsou takové odkazy v zásadě nepřípustnou formou stanovení zadávacích podmínek, kdy potenciální dodavatelé získávají, byť třeba pouze domnělou, představu, co zadavatel upřednostňuje, přičemž nepomůže ani doplnění daného odkazu slovy jako „například“, „třeba zde“ a podobně³⁴, obdobně pokud lze předmět veřejné zakázky vymezit dostatečně přesně a srozumitelně pouze prostřednictvím technických podmínek, a zadavatel přesto v zadávací dokumentaci odkaz uvede, není relevantní ani skutečnost, že u každého takového odkazu připouští možnost nabídnout rovnocenné řešení³⁵ (blíže § 89 odst. 5 a 6 zákona). K tomu, jakým způsobem má zadavatel zpracovávat zadávací podmínky, bude pojednáno i dále v rámci informačního listu.

Diskriminovat lze i skrytě, ale i to je zakázáno!

Nepřímá (skrytá) diskriminace³⁶ nastává v případě, kdy zadavatel nastaví „na papíře“ pro všechny dodavatele shodné podmínky a požadavky, které však mají na některé subjekty ve skutečnosti odlišný dopad.³⁷ Jinými slovy, byť se na první pohled nemusí požadavky zadavatele jevit jako nezákonné, diskriminační, mohou ve svém důsledku být pro některé dodavatele nepřijatelné a zbytečně je vylučují ze zadávacího řízení, popřípadě jim ztěžují možnost získat veřejnou zakázku.

Celá situace kolem zásady zákazu diskriminace je pak v praxi o poznání složitější. Typicky půjde o stanovení přesnějších přísných podmínek kvalifikace či poptávaný předmět plnění. Zadavatel se sice může snažit bránit tím, že si přeje uzavřít smlouvu na plnění s nejvíce schopným a zkušeným dodavatelem, avšak pokud pro takové jeho úvahy opětovně chybí objektivní důvody, jde fakticky pouze o bariéru pro další dodavatele. Ačkoliv byl třeba zadavatel původně v dobré víře a diskriminovat nechtěl, přesto zavinil porušení předmětné zásady. **Požadavky zadavatele musí být vždy odůvodněny charakterem veřejné zakázky, zejména jejím rozsahem a složitostí.**³⁸

Aby situace pro zadavatele nebyla při stanovování jednotlivých požadavků „tak jednoduchá“, nejenže musí zohledňovat charakter veřejné zakázky, **ale současně i situaci na relevantním trhu.** Mohou nastat i situace, kdy se podmínky stanovené zadavatelem jeví jako přiměřené složitosti a rozsahu předmětu veřejné zakázky, avšak s ohledem na trh, ze kterého zadavatel plnění poptává, mohou mít tyto požadavky výrazně

34 K tomu blíže například rozhodnutí Úřadu ze dne 27. 1. 2016, č. j. ÚOHS-S0878/2015/VZ-03215/2016/513/JLÍ, ve kterém je uvedeno, že ačkoliv zadavatel „[...] svůj odkaz v daném případě ‚zjemnil‘ výrazem ‚obdobný‘; [...] dostává (jiné výrobky) do horší pozice z hlediska jejich možného dodání zadavateli, a tedy ve své podstatě vede k ‚vyloučení jiných výrobků (výukových software) z ‚účasti v zadávacím řízení‘. Zadavatelem uvedený odkaz na konkrétní výrobek rovněž nenutí dodavatele, aby při zpracování svých nabídek hledali pro zadavatele nejvhodnější řešení splňující jim stanovené technické podmínky, nýbrž automaticky dodávají výrobek, na který zadavatel odkazuje [...]“.

35 K uvedenému blíže například rozhodnutí Úřadu ze dne 4. 4. 2023 vydané pod sp. zn. ÚOHS-S0321/2022/VZ, potvrzené rozhodnutím předsedy Úřadu ze dne 15. 6. 2023 vydaným pod sp. zn. ÚOHS-R0054/2023/VZ, z nichž vyplývá, že zadavatel může (pokud je to odůvodněno předmětem veřejné zakázky) stanovit, že dodavatelé jsou povinni dodat přesně ten výrobek atp., na který je v technických podmínkách odkázáno. Pokud však zadavatel použije odkaz a současně připustí možnost nabídnout rovnocenné řešení (dle § 89 odst. 6 zákona), pak se z logiky věci nemůže jednat o situaci, kdy zadavatel objektivně potřebuje dodání právě konkrétního výrobku, resp. výrobku konkrétního výrobce (ve smyslu § 89 odst. 5 zákona). Použití obou výjimek ze zákazu současně nelze přijmout.

36 Blíže k formám diskriminace v rámci zadávacího řízení například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 6. 2008, č. j. 1 Afs 20/2008-152.

37 Takový odlišný dopad může být pozitivní či negativní. Každopádně však dochází k vychýlení podmínek pro získání veřejné zakázky zvýhodněním určitých dodavatelů.

38 K tomu například viz blíže již jednou citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 6. 2008, č. j. 1 Afs 20/2008-152: „Za skrytou formu nepřípustné diskriminace je třeba považovat i takový postup, kterým zadavatel znemožní některým dodavatelům ucházet se o veřejnou zakázku nastavením technických kvalifikačních předpokladů zjevně nepřiměřených ve vztahu k velikosti, složitosti a technické náročnosti konkrétní veřejné zakázky, v důsledku čehož je zřejmé, že zakázku nemohou splnit někteří z potenciálních uchazečů, jež by jinak byli bývali k plnění předmětu veřejné zakázky objektivně způsobilými.“

diskriminační charakter, a to typicky na trhu, který teprve vzniká a na kterém se jednotliví dodavatelé teprve etablojí a je tedy obecně velmi nízký počet potenciálních dodavatelů.³⁹ Obdobně mohou mít vliv také měnící se poměry na trhu s různým specifickým plněním. Zadavatel může být zvyklý volit určité zadávací podmínky, které byly dosud ve vztahu ke konkrétnímu plnění běžné, odůvodněné a přiměřené, avšak v souvislosti s vývojem situace na trhu se stanou diskriminačními (například se zúží okruh možných dodavatelů na základě veřejnosprávních regulací, které znemožní používání určitých technologických postupů či materiálů apod.).⁴⁰

Zvláště problematickou se pro zadavatele může stát situace, kdy jím vytvořené zadávací podmínky sice na první pohled (a třeba i po pozdější bližší revizi) nikoho nediskriminují, avšak reálně působí více či méně zaujatě. Pokud totiž určitý segment dodavatelů z jednotlivých zadávacích podmínek, případně pouze ze zadavatelem použitých formulací a frází, tak říkajíc mezi řádky „vyčte“, že zadavatel například favorizuje určitý způsob plnění či určitou značku/typ výrobku, může dojít k situaci (a v praxi k takovým nepochybně dochází), že se do zadávacího řízení někteří dodavatelé vůbec nepřihlásí, a to navzdory faktu, že zadavatel jejich výroby/plnění obecně vzato nikde a nijak výslovně nevylučuje.⁴¹

Příklad z praxe

Nastaví-li zadavatel specifikaci jím poptávaných nákladních automobilů pro účely svážky zeminy s odkazem na jeden konkrétní požadovaný tvar karoserie, aniž by pro takovou podmínku měl rozumné (objektivní) a doložitelné vysvětlení, dochází k diskriminaci ostatních výrobců (dodavatelů), která je zcela neopodstatněná. Jelikož designové řešení karoserie nákladních vozů není nijak důležité pro schopnost přivážet a odvážet požadovaný náklad (tedy podmínka je oproti předmětu veřejné zakázky zcela nejmístná), vše nasvědčuje tomu, že zadavatel předem preferuje určitého výrobce nákladních vozů, se kterým chce uzavřít smlouvu a že jeho konkurentům předem znemožňuje účast na veřejné zakázce (jinými slovy, že reálně zadavateli o žádnou soutěž nejde).

4.5. Zásady sociálně odpovědného zadávání, environmentálně odpovědného zadávání a inovací aneb skrze veřejné zadávání zadavatel přispívá k řešení jiných společenských potřeb a problémů

Současný zákon o zadávání veřejných zakázek od samého počátku a návaznosti na evropské zadávací směrnice vychází z premisy, že zadávání veřejných zakázek může být vedle naplnění bezprostředních potřeb zadavatele také užitečným nástrojem pro naplňování širších společenských zájmů. Zadavatel tak může při zadávání veřejných zakázek zohledňovat vedle čistě užitkových vlastností nabízeného plnění také jeho sociální aspekty, dopady na oblast životního prostředí⁴² či inovací, a to zejména při stanovení podmínek účasti nebo kritérií hodnocení nabídek – viz § 37 odst. 1 písm. d) a § 116 odst. 2 písm. d) zákona.

39 K tomu blíže již výše uvedené rozhodnutí Úřadu vydané pod sp. zn. [ÚOHS-S0121/2021/VZ](#), potvrzené rozhodnutím předsedy Úřadu vydaným pod sp. zn. [ÚOHS-R0134/2021/VZ](#), resp. rozsudek Krajského soudu v Brně č. j. 30 Af 77/2021-216 ze dne 25. 9. 2023 či rozhodnutí předsedy Úřadu ze dne 1. 3. 2023, vydané pod sp. zn. [ÚOHS-R0006/2023/VZ](#).

40 K tomu blíže například rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 10. 3. 2011, č. j. [62 Ca 15/2009-71](#), v rámci kterého je mimo jiné uvedeno, že „[p]odmínka promítající se do kvalifikačních předpokladů, která se na jednom trhu může jevit jako odůvodněná, přiměřená a v souladu se ZVZ, může na jiném trhu vykazovat výrazně diskriminační charakter, a to typicky na trhu, který teprve vzniká a na kterém se jednotliví dodavatelé teprve etablojí. Na takových trzích nemůže stanovení kvalifikačních předpokladů vést k neotevření hospodářské soutěže pro subjekty, které by jinak byly schopny plnění pro zadavatele kvalifikovaně realizovat.“

41 Z praxe lze zmínit například podobající se či přímo doslovné přepisy různých technických listů výrobků, kterými zadavatel již disponuje, více či méně nápadně odkazování na předešlé zadavatelem uzavřené smlouvy s konkrétními dodavateli ve snaze ukázat tzv. „jak to bylo, a že tak nějak stejně to chceme i nyní“ apod.

42 Dodržení zásady sociálně a environmentálně odpovědného zadávání zadavatelem bylo Úřadem aprobováno například v rámci rozhodnutí ze dne 7. 6. 2022 vydaného pod sp. zn. [ÚOHS-S0167/2022/VZ](#), které bylo potvrzeno rozhodnutím předsedy Úřadu ze dne 22. 8. 2022 vydaným pod sp. zn. [ÚOHS-R0081/2022/VZ](#).

Společenská odpovědnost zadavatele při zadávání veřejných zakázek byla následně ještě více akcentována novelizací zákona o zadávání veřejných zakázek účinnou od 1. 1. 2021, kterou byly zásady sociálně odpovědného zadávání, environmentálně odpovědného zadávání a inovací zařazeny mezi základní zásady zadávacího řízení. Tato novelizace stanovila povinnost zadavatele zohlednit nové zásady vždy, „když je to možné“. Tato poměrně přísná úprava pak byla zmírněna další novelizací účinnou od 16. 7. 2023, která ukládá povinnost zohlednění zásad společenské odpovědnosti vždy, „když je to vhodné“. Současně vypustila povinnost jejich zohlednění u veřejných zakázek malého rozsahu.

Sociálně odpovědným zadáváním se rozumí postup podle zákona, při kterém zadavatel zohledňuje například pracovní příležitosti, sociální začlenění, důstojné pracovní podmínky a podobně. Lze tedy do zadávacích podmínek promítnout všechna sociálně relevantní hlediska spojená s veřejnou zakázkou. Zadavatel tak může zadávání veřejných zakázek používat jako nástroj své sociální politiky.

Za environmentálně odpovědné zadávání se považuje postup podle zákona, při kterém má zadavatel zohledňovat dopad na životní prostředí, trvale udržitelný rozvoj, životní cyklus dodávky, služby nebo stavební práce. I tento výčet je příkladný, lze tedy do zadávacích podmínek promítnout i další environmentálně relevantní hlediska spojená s veřejnou zakázkou. Dopad veřejné zakázky na životní prostředí je tak další oblastí, kde se uplatní širší politika zadavatele.

Ve vhodných případech má zadavatel také vyžadovat nebo preferovat inovativní plnění. Prostřednictvím veřejných zakázek tak lze podporovat dodavatele nabízející inovace, kterými se rozumí implementace nového nebo značně zlepšeného produktu, služby nebo postupu souvisejícího s předmětem veřejné zakázky.

Zadavatel by měl svůj postup podle zásad společenské odpovědnosti odůvodnit, a to například při vypořádání námitek, v nichž bude napadán postup v rozporu s § 6 odst. 4 zákona, nebo v případě požadavku kontrolních či dotačních orgánů.⁴³

Při posuzování otázky, ve kterých případech bude vzhledem k povaze a smyslu veřejné zakázky vhodné aplikovat jednotlivé zásady podle § 6 odst. 4 zákona, je potřeba přihlížet k předmětu a dalším okolnostem zadávané veřejné zakázky. Důležité jsou také ostatní základní zásady stanovené v § 6 odst. 1 a 2 zákona. Všechny zásady je totiž třeba vykládat ve vzájemném souladu, žádná nemá přednost před jinou, stojí rovnocenně vedle sebe. Nelze opomenout ani povinnost některých zadavatelů postupovat při nakládání s veřejnými finančními prostředky v souladu s principy 3E (hospodárnost, účelnost, efektivnost). Povinnost dodržovat zásady podle § 6 odstavce 4 zákona tedy nemůže vést k pořízování plnění nebo postupům, které odporují principům 3E, nebo jsou jinak nepřiměřené či diskriminační.

4.6. Co to všechno kolem zásad tedy znamená?

Již z řádků výše je zjevné, že zadat veřejnou zakázku, aby se zadavatel o základní zásady ani „neotřel“, je nemožné. Zásady jsou při zadávání veřejných zakázek všudypřítomné. A to, že zadavatel nemusí například postupovat v některém z druhů zadávacích řízení (o kterých bude rovněž pojednáno v dalších částech informačního listu), neznamená, že nemusí základní zásady při zadávání takové veřejné zakázky dodržovat. **Ano, i na postup zadavatele, který směřuje k uzavření smlouvy na veřejnou zakázku malého rozsahu, dopadají základní zásady transparentnosti, přiměřenosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace!** Zadavatel v těchto případech pouze nemá povinnost zohlednit zásady sociálně odpovědného zadávání, environmentálně odpovědného zadávání a inovací.

Jednání zadavatele může zároveň narušovat více základních zásad a mezi jednotlivými zásadami tak nemusí v určitých případech existovat příliš jasná hranice. Jednání zadavatele, které je diskriminační, často vede například i k porušení zásady přiměřenosti a rovného zacházení, případně transparentnosti (a pochopitelně i naopak). Jednotlivé zásady totiž nestojí izolovaně. Zadavatel by proto měl před zahájením zadávacího řízení

⁴³ Například ve věci posuzované v rozhodnutí Úřadu ze dne 8. 7. 2022 vydaném pod sp. zn. [ÚOHS-S0176/2022/VZ](#), ve znění rozhodnutí předsedy Úřadu ze dne 22. 9. 2022 vydaného pod sp. zn. [ÚOHS-R0101/2022/VZ](#), bylo konstatováno, že zadavatelovo odůvodnění způsobu promítnutí zásad podle § 6 odst. 4 zákona jak v rozhodnutí o námitkách, tak následně před Úřadem, nelze shledat nedostatečným či rozporným se zákonem.

i v jeho průběhu ke každému kroku přistupovat nestranně a zodpovědně a promyslet jej z vícera úhlů pohledu. Při tvorbě zadávací dokumentace, stejně tak i při navazujících krocích v procesu zadávání, může často pomoci i vžití se do role dodavatele a komplexní vnímání vlastního postupu.

5. Předmět veřejné zakázky – co poptávám

5.1. Víím, co chci?

Co potřebuji zajistit

Na počátku každého zadávání veřejné zakázky (tj. dávno před tím, než zadavatel formálně zahájí některé ze zákonem upravených zadávacích řízení) musí nutně stát prvotní úvaha, k čemu má vlastně poptávané plnění sloužit a jakou konkrétní potřebu má zadavatel v úmyslu naplnit.⁴⁴

Tato úvaha přitom musí být dosti důkladná. Zadavatel by si měl nejen „sám pro sebe“ vyjasnit, co opravdu potřebuje, respektive co je jeho cílem, ale tuto svoji potřebu dále musí nutně konfrontovat s nabídkou trhu. Přitom by měl ideálně uvažovat v širších souvislostech, neboť k naplnění jeho potřeb může (zejména u složitějších, netriviálních plnění) vést více cest.

Ponaučení z praxe

Pokud se zadavatel rozhodne například vydávat periodický zpravodaj o dění v obci, v návaznosti na množství a četnost výtisků, personální vybavení a mnoho dalších faktorů je možno zvažovat jak poptávání vysokokapacitní tiskárny s tím, že na ní bude obec, respektive její zaměstnanci, tisknout zpravodaj sama (veřejná zakázka na dodávku tiskárny), tak poptávání tiskových služeb u externí společnosti (veřejná zakázka na služby tisku).

Stručně lze shrnout, že je vždy důležité položit si otázku, zda vůbec víím, co potřebuji, zda to umím jednoznačně popsat či zda budu muset komunikovat s dodavatelem či externími odborníky a získávat další informace. S výjimkou zajištění zcela jednoduchých potřeb není nejlepším přístupem „fixovat se“ od počátku na jedno řešení. Naopak, často bude efektivnější zaměřit pozornost spíše na konečný cíl a výsledek, kterého má být dosaženo.

Co trh nabízí

Pro úspěšné zadání veřejné zakázky je nezbytné, aby se zadavatel dobře orientoval na trhu či trzích nabízejících plnění, o které má zájem. V případech, kdy se nejedná o naprosto běžná plnění (například kancelářské potřeby, kde lze znalost trhu a řešení, která se na něm nabízejí, předpokládat takřka u každého člověka), totiž nemusí být vždy jednoduché popsat, co vlastně zadavatel chce, pokud sám nemá přehled například o aktuálních technických možnostech či řešeních, které odborní dodavatelé nabízejí. Obecně potom platí, že čím je poptávané plnění složitější, tím více času bude třeba věnovat možnostem daného trhu, tj. provádět průzkum trhu.

Víte, že...?

Zákon neposkytuje zadavatelům návod, jak postupovat při průzkumu trhu, avšak z podstaty věci lze dovodit, že se jím rozumí zjišťování informací o povaze a hodnotě předmětu veřejné zakázky, který chce zadavatel poptávat, a to prostřednictvím internetových stránek, cenových katalogů, informací od jiných zadavatelů či jiným obdobným způsobem.

⁴⁴ Na tomto místě je také vhodné upozornit, že o některých aspektech spojených s vymezením předmětu veřejné zakázky pojednávala i předchozí kapitola, která se věnovala zadávání veřejných zakázek obecně.

Další možností pro zadavatele, jak již bylo uvedeno, jsou tzv. předběžné tržní konzultace, a to nejen s dodavateli na relevantním trhu (což bude zřejmě nejčastější varianta), ale například i s využitím externích odborníků, kteří sami nebudou účastníky následného zadávacího řízení – znalců, akademických pracovníků a podobně.

Jednoduše řečeno, pokud zadavatel pasivně shromažďuje informace z internetových stránek relevantních dodavatelů, jde o průzkum trhu, pokud se zástupců dodavatelů začne na některé informace doptávat, tj. dochází ke vzájemné výměně informací, je třeba na takový postup nahlížet jako na předběžné tržní konzultace, se kterými jsou pro zadavatele spojeny v zákoně určité povinnosti (takovou komunikaci je třeba dokumentovat, pokud z ní vzejdou výsledky, které najdou svůj odraz v zadávacích podmínkách, je potřeba na takovou skutečnost výslovně upozornit atd.).

U složitějších plnění, u kterých ani po důkladném průzkumu trhu (a případných předběžných tržních konzultacích) není zadavatel schopen přesně a bez obtíží nadefinovat, co vlastně požaduje, se zadavatel bude muset vydat cestou „složitějších“ zadávacích řízení, jež budou dále zmíněna, která umožňují větší míru interakce s dodavateli i v rámci samotného zadávání, tedy při kterých může společně s dodavatelem hledat a upřesňovat nejlepší řešení (například jednací řízení s uveřejněním, řízení se soutěžním dialogem a podobně). Za účelem vymezení předmětu plnění je též možné najmout si externí subjekt znalý konkrétní problematiky a pracovat s ním na vymezení předmětu plnění veřejné zakázky.

5.2. Jak popsat, co chci?

Jednoznačný, určitý a dostatečný popis, co zadavatel poptává

Stručně řečeno, poptávané plnění je třeba v zadávací dokumentaci popsat natolik jednoznačně a určitě a v takové míře podrobností, aby bylo zadavateli následně nabídnuto, co opravdu chce a potřebuje. Cílem zadávacího procesu totiž primárně je, aby plnění, jež zadavatel zajistí, plně uspokojovalo potřebu, která byla pro zadavatele důvodem, aby vůbec nějakou veřejnou zakázku zadával. Jakkoli je toto konstatování na první pohled jednoduché, jeho uvedení do praxe může činit problémy. Zadavatel je totiž zákonem do určité míry limitován, jakým způsobem předmět plnění popíše.

Obecně lze říct, že z popisu předmětu plnění musí dodavatelé vždy shodně pochopit, co mají nabízet, a zadavatel zase musí mít jistotu, že vše, co dodavatelé nabídnou, bude odpovídat tomu, co skutečně potřebuje a co pro něj bude plně využitelné.

Ponaučení z praxe

*Pokud se zadavatel rozhodne zajistit pro své zaměstnance mobilní telefony, musí mít nepochybně představu, k čemu je potřebují. Například bude očekávat, že s jejich pomocí budou schopni komunikovat prostřednictvím e-mailu i v době, kdy se budou nacházet mimo své pracoviště. Rozhodně tedy nestačí, pokud by v zadávacích podmínkách uvedl, že předmětem veřejné zakázky má být pouze „dodávka padesáti kusů mobilních telefonů“. V takovém případě by totiž dodavatelé mohli začít nabízet prakticky cokoli od nejmodernějších „chytrých“ telefonů (které by představy zadavatele splňovaly) až po jednoduché tlačítkové mobilní telefony, které by však zadavatelovu potřebu nesplňovaly, přestože by vyhovovaly zadávacím podmínkám. **Je důležité přesně definovat, co zadavatel od nabídky dodavatele očekává!***

Je jasné, že právě popsany příklad neurčitěho či ledabylého vymezení předmětu veřejné zakázky nemůže vést k uspokojivému výsledku; zadavatel i dodavatelé se dostávají do takřka bezvýchodné situace, na jejímž konci nebude nikdo spokojen.

Dalším **důsledkem** takto **nedbale vymezeného předmětu veřejné zakázky totiž bude reálná neporovnatelnost nabídek**, které zadavatel případně obdrží. Dost těžko lze totiž například na základě ceny porovnat moderní smartphony a klasické mobilní telefony. Je logické, že nabídka klasického mobilního telefonu bude

určitě levnější než nabídka moderního smartphonu, ovšem o skutečné výhodnosti té které nabídky (nehledě na míru, s jakou jednotlivé produkty skutečně uspokojí potřeby zadavatele) to nevypovídá nic, neboť se porovnává cena neporovnatelného.

Jednoznačné a určité vymezení předmětu veřejné zakázky, respektive nastavení parametrů poptávky je tedy důležité i z hlediska porovnatelnosti jednotlivých nabídek, které zadavatel obdrží. Bez porovnatelných nabídek přitom jakékoli zadávací řízení ztrácí smysl.

Je vždy nutné definovat i konkrétní způsob řešení, který od dodavatele požadují?

Už výše bylo naznačeno, že u mnoha potřeb, které zadavatelé potřebují naplnit, bude existovat vícero přístupů či „cest“, jak ke kýženému cíli dojít. Zákonná úprava s touto skutečností počítá a umožňuje předmět veřejné zakázky vymezit nejen pomocí přesných a detailních požadavků na určité řešení, které má zadavatelé dodavatel poskytnout, ale i „volněji“ s tím, že pouze definuje svoji potřebu, kterou se snaží uspokojit. Konkrétně tedy veškeré detaily a podrobnosti plnění zadavatel určit nemusí. Je na každém zadavateli, aby se rozhodl, jak bude při vymezení předmětu veřejné zakázky postupovat. Zadavatel by ale měl zvážit, jaké výhody a nevýhody pro něj ten který postup bude mít a k jakým důsledkům může takový postup vést.

V případě, kdy se zadavatel rozhodne pro detailnější soupis svých podmínek a požadavků, logicky platí, že je zde menší riziko, že se s potenciálními dodavateli úplně nepochopí, respektive že nedostane, co si sám představoval. Nevýhodou tohoto postupu naopak může být fakt, že si zadavatel uzavírá dveře k různým kreativnějším či inovativnějším řešením (pozor na zásadu inovací!), která mohou různě dynamicky se rozvíjející trhy (typicky výpočetní technika) nabídnout. Zároveň se zadavatel vystavuje určitému riziku, že se příliš detailním popisem předmětu plnění třeba i nechtěně dopustí diskriminačního jednání (v případě, že jeho popis bude natolik detailní, že bude bezdůvodně odkazovat jen na jednu z vícera srovnatelných technologií, kterými lze potřeby zadavatele uspokojit – podrobněji viz dále).

Pro oba způsoby vymezení předmětu zakázky však stále platí, že je třeba předmět požadovaného plnění vymezit jednoznačně a srozumitelně, protože jen tehdy zadavatel dodrží zásadu transparentnosti (a obdrží nabídky, které je možno vzájemně porovnat).

Zadavatel je povinen co nejméně omezovat hospodářskou soutěž

Zadavatel je ve způsobu vymezení předmětu plnění do značné míry limitován zákonem. Zmíněná omezení jsou různého charakteru, některá vyplývají přímo ze zákonného textu, jiná jsou dovozována ze základních zásad. Společným jmenovatelem všech je však jejich smysl – ochrana hospodářské soutěže, respektive požadavek vyplývající ze samotné podstaty regulace veřejného zadávání, a sice aby hospodářská soutěž o danou veřejnou zakázku byla co nejméně omezována.

Pojďme si tedy nyní tato omezení, s nimiž musí zadavatel počítat, postupně probrat.

Zadavateli, nepoužívej konkrétní odkazy na výrobky a jejich výrobce či služby!

Především platí, že zadavatel zásadně nesmí používat přímé odkazy na konkrétní výrobky a služby (případně konkrétní dodavatele či výrobce). **Základním pravidlem je, že zadavatel musí připustit všechna řešení, která jsou schopna uspokojit jeho potřeby.** Prostřednictvím odkazu na konkrétní výrobek/výrobce/službu by vlastně říkal, že ho nezajímá nic jiného, co může trh, respektive konkurenti jím preferovaného dodavatele/výrobce nabídnout, byť by se jednalo o výrobky či služby, které by jeho potřebu uspokojily. Takový požadavek by však zcela bezdůvodně omezoval hospodářskou soutěž, neboť by znemožňoval, aby svoji nabídku podali dodavatelé srovnatelných, respektive z hlediska použití prakticky stejných výrobků konkurenčních výrobců.

Nejjednodušším příkladem takového zákonem výslovně zakázaného odkazování by byl požadavek zadavatele na dodání jakéhokoliv konkrétního výrobku (lze si představit například televizi, telefon nebo počítač) určitého výrobce a určitého typu.

Zákaz odkazovat na konkrétní výrobky/výrobce/služby není možné obcházet ani doplněním těchto konkrétních odkazů slovem „například“, či jinými podobnými slovními vyjádřeními. Takový (byť určitým způsobem „zmírněný“) odkaz totiž stále může na relevantní trh působit jako vyjádření určité preference zadavatele, zadavatel jím vlastně (byť možná i nechtěně) sděluje, že má na trhu určitého favorita, jenž jeho požadavky určitě splňuje, a dodavatelé mohou nabýt přesvědčení, že danému výrobku dá zadavatel s nejvyšší pravděpodobností přednost před jiným plněním.

Platí tedy, že poptávané plnění musí být popsáno obecně, zejména pomocí svých funkčních charakteristik a parametrů. Nicméně i z výše uvedeného pravidla existují výjimky, kdy je zadavateli umožněno vymežit technické podmínky užitím odkazu na konkrétní výrobek a tento postup je souladný s § 89 odst. 5 zákona. Jedná se o výjimečné případy odůvodněné předmětem plnění veřejné zakázky.⁴⁵

Příklad z praxe

Poptává-li zadavatel nové televize, nemůže poptávat televize určité značky, ale musí uvést obecné parametry, které má nabízený výrobek splňovat: například velikost úhlopříčky, rozlišení obrazovky, normu televizního signálu, který má být televize schopna přijímat, formát multimédií, které má případně umět přehrávat a podobně.

Takovýto obecný popis pak nesmí doplnit ani odkazem typu: „například televize konkrétní značky XY, typ ...“

Pozor na nepřímé odkazy na výrobky a jejich výrobce či služby, ani to není dovoleno!

Odkazy na výrobky či služby nemohou být ani tzv. „nepřímé“. Pod nepřímým odkazem na konkrétní výrobek (či jiné plnění) si lze představit situaci, kdy popis poptávaného plnění sice neobsahuje název takového konkrétního výrobku, ale příkladem zmíněné (na první pohled obecné) funkční charakteristiky a parametry jsou vymezeny tak, že bezdůvodně do nejmenších podrobností přesně kopírují charakteristiky daného konkrétního výrobku způsobem, že nabídka jakéhokoliv jiného řešení je de facto vyloučena.

Dané pravidlo má zajistit, aby zadavatel nemožnost „ukázat“ v zadávacích podmínkách na konkrétní výrobek neobcházel způsobem, že jej sice výslovně nejmenuje, ale například doslovně opíše jeho technický list (s výsledkem, že mu nikdo nic jiného reálně nebude moci nabídnout).

I ze zákazů existují výjimky...

Zákon uznává i určité zvláštní situace, kdy je možno v zadávacích podmínkách odkaz na konkrétní výrobky/výrobce/služby uvést. V zásadě se jedná o dvě situace.

- ✓ Uvedení odkazů je odůvodněno předmětem veřejné zakázky (typicky v situaci, kdy bude zadavatel za pomoci uvedení konkrétních výrobků popisovat své stávající vybavení, se kterým má být poptávané plnění kompatibilní).
- ✓ Bez uvedení odkazů by vymezení poptávky zadavatele nebylo dostatečně přesné či srozumitelné; v takovém případě však zadavatel musí vždy výslovně připustit i jiné, rovnocenné řešení.

V této souvislosti je však třeba upozornit, že podmínky pro uvedení odkazů na konkrétní výrobky budou (jako u každé výjimky z pravidla) vždy posuzovány relativně velmi přísně. Jedná se totiž o výjimku z obecného pravidla! Zadavatel by si tak měl být stále vědom své základní povinnosti, tj. popisovat, co poptává, pomocí obecných charakteristik.

⁴⁵ Spornou otázkou, zda zadavatel postupoval v souladu s § 89 odst. 5 zákona, se Úřad zabýval ve svém rozhodnutí ze dne 4. 10. 2021, vydaném pod sp. zn. [ÚOHS-S0263/2020/VZ](#), potvrzeném rozhodnutím předsedy Úřadu ze dne 3. 12. 2021, vydaným pod sp. zn. [ÚOHS-R0164/2021/VZ](#) a rozsudkem Krajského soudu v Brně č. j. [31 Af 6/2022-140](#) ze dne 29. 3. 2023.

Co ještě je zakázáno?

Kromě nepřipustnosti výše uvedených odkazů dále obecně platí, že zadavatel nesmí vytvářet neodůvodněné překážky hospodářské soutěže ani svými obecnými požadavky na dodávané plnění.

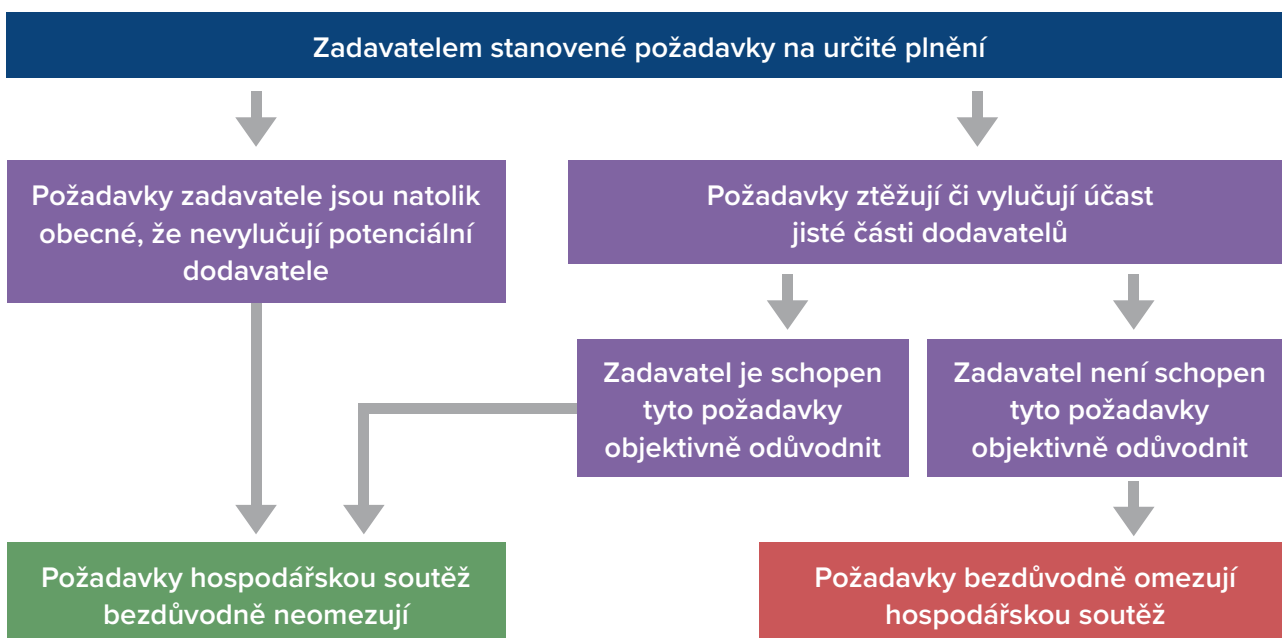
Bylo opakovaně zdůrazněno, že hospodářská soutěž o veřejnou zakázku by měla být co nejméně omezována. Z tohoto základního principu pak vyplývá, že bezdůvodně omezit hospodářskou soutěž o danou veřejnou zakázku nesmí žádný požadavek zadavatele. Klíčové je tu ono slovo „bездůvodně“. Je samozřejmě primárně na uvážení každého zadavatele, jaké plnění (s jakými charakteristikami a parametry) bude poptávat, nicméně platí, že ke **stanovení každého požadavku, který by mohl mít dopad na hospodářskou soutěž** (například by způsoboval, že se o zakázku některý dodavatel působící na daném segmentu trhu nemůže ucházet), **musí mít nějaký racionální a obhajitelný důvod, jinak se dopustí porušení zásady zákazu diskriminace.**

Ponaučení z praxe

Zadavatel se rozhodl poptávat nové osvětlení výstavních prostor. V zadávací dokumentaci stanovil, že požaduje svítidla mj. o konkrétních maximálně přípustných rozměrech a hmotnosti.

Tento požadavek však splňoval jen úzký okruh dodavatelů na daném trhu. Zadavatel proto v takovém daném případě musí být schopen uvést a prokázat konkrétní objektivní důvod, proč tak malá a lehká svítidla potřebuje. Takovým důvodem pro požadavek na nízkou hmotnost může být bezpochyby nosnost sádkartonového podhledu, kde má být světlo nainstalováno. Rovněž v případě požadavku na konkrétní maximální rozměry svítidel nelze zadavatele obviňovat z bezdůvodného omezování hospodářské soutěže, pokud jeho důvodem je estetičnost (rozměrnější svítidla by mohla negativním a rušivým dojmem působit na návštěvníky galerie, mají doplňovat vzhled stávajících svítidel, mají vliv na vnímání exponátu) a snazší obsluha.⁴⁶

Je to právě zadavatel, kdo ví nejlépe, jaké plnění potřebuje a jaké se rozhodne poptávat. Na druhou stranu zadavatel musí být schopen své požadavky zdůvodnit, aby bylo zřejmé (a zpětně přezkoumatelné), zda jeho požadavky nedůvodně neomezují hospodářskou soutěž a zda přehnanými požadavky nedůvodně nevylučuje ze soutěže o zakázku dodavatele, kteří jsou zakázku schopni kvalifikovaně plnit.⁴⁷

⁴⁶ K uvedenému blíže odůvodnění výroku II. rozhodnutí Úřadu ze dne 24. 9. 2021 vydaného pod sp. zn. [ÚOHS-S0108/2021/VZ](#).

⁴⁷ Podrobněji k právu zadavatele na stanovení předmětu veřejné zakázky viz rozhodnutí Úřadu ze dne 15. 12. 2021, vydané pod sp. zn. [ÚOHS-S0328/2021/VZ](#), potvrzené rozhodnutím předsedy Úřadu ze dne 7. 2. 2022, vydaným pod sp. zn. [ÚOHS-R0203/2021/VZ](#).

Již výše bylo popsáno, že je důležité, aby zadavatel věděl, co je z pohledu jeho požadavků a potřeb nabízeno na trhu. Na tomto místě je dobré si tento fakt připomenout, protože znalost trhu je důležitá, respektive nezbytná i pro správné posouzení, zda některý zadavatelův požadavek bezdůvodně neomezuje hospodářskou soutěž.

V zásadě by se měl zadavatel vždy (opět snad s výjimkou „triviálních“ plnění) zajímat, kolik dodavatelů bude schopno jeho požadavkům vyhovět. Pokud bude výsledkem průzkumu trhu či předběžných tržních konzultací informace, že na (jinak obecně širokém) trhu existuje například jeden, maximálně dva dodavatelé, kteří budou schopni požadované plnění dodat, měl by se zadavatel nad svým postupem důkladně zamyslet. Nelze samozřejmě říci, že by jeho požadavky musely být už jen z tohoto důvodu nutně nezákonné, je však třeba počítat s velmi se zvyšující pravděpodobností, že budou v průběhu zadávacího řízení zpochybňovány a případně podrobeny přezkumu (a tedy že je bude zadavatel muset racionálním způsobem hájit a obhájit).

Jaká plnění lze poptávat v rámci jedné veřejné zakázky?

Konečně platí, že zadavatel nesmí hospodářskou soutěž omezovat ani tím, že bude v jedné veřejné zakázce kumulovat rozdílná, spolu nesouvisející plnění, v důsledku čehož by pak mohlo podat nabídku méně dodavatelů než v situaci, kdy by tato jednotlivá plnění zadavatel poptával samostatně.

Zcela očividné by to bylo v situaci, kdy by zadavatel poptával v rámci jedné veřejné zakázky společně například dodávku nábytku a zároveň malířské a pravidelné úklidové služby v budovách zadavatele. V takovém případě by zadavatel skrytě diskriminoval dodavatele, kteří by mohli podat nabídku na jednotlivá dílčí plnění, nicméně nejsou schopni nabídnout zadavateli vše, co v rámci veřejné zakázky požaduje.⁴⁸ Někteří z dodavatelů (zejména menší velikosti) by se tedy v takovém případě nemohli o veřejnou zakázku ucházet, ačkoliv by určitou část zadavatelem poptávaného plnění mohli realizovat stejně úspěšně jako ostatní dodavatelé, nehledě k tomu, že by mohli být schopni zadavateli nabídnout výhodnější podmínky.

Ponaučení z praxe

Zadavatel uvedl, že předmětem veřejné zakázky je sběr, svoz a likvidace komunálního odpadu a celoroční údržba komunikací a chodníků.

Takové vymezení předmětu veřejné zakázky není přípustné, neboť zadavatel požaduje různé druhy služeb (odpadové hospodářství; údržba komunikací), které vyžadují odlišné technické zázemí a vybavení, které spolu přímo nesouvisí.

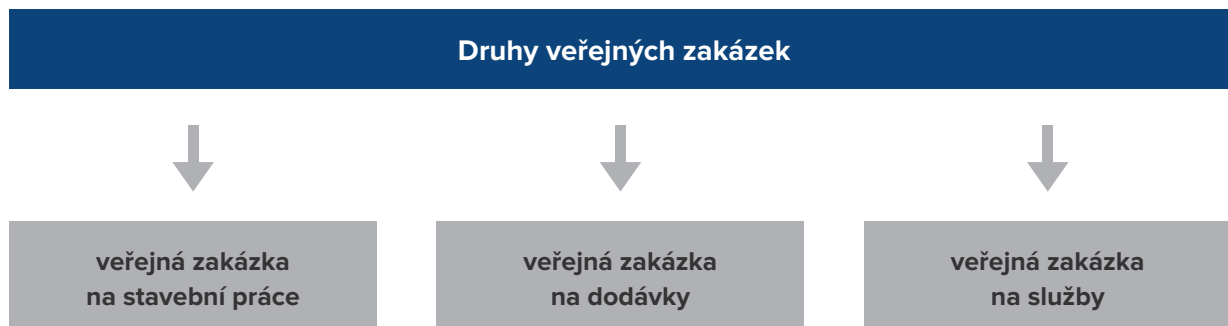
Primárně jde vždy o souvislost poptávaných plnění. Pokud tedy zadavatel hodlá v rámci předmětu veřejné zakázky kombinovat různé druhy plnění, měl by si položit několik otázek; zejména by si měl ujasnit (opět na základě znalosti situace na trhu), zda se jedná o plnění, která se obvykle na trhu poskytují samostatně (například dodavatelé nábytku běžně neposkytují úklidové služby). Pokud bude odpověď kladná, existuje významné riziko, že může předmět veřejné zakázky vymezit příliš široce.⁴⁹ V takové situaci si musí zadavatel ujasnit, zda je opravdu – zejména z technických důvodů – nutné poptávat plnění společně, respektive zda je schopen tuto nutnost smysluplně odůvodnit a prokázat. Příkladem, kdy je takové odůvodnění představitelné, jsou situace, kdy na sebe jednotlivé části technicky složitějšího plnění natolik úzce navazují, že jejich rozdělení by ohrožovalo funkčnost výsledného celku, a tedy ohrožovalo by i faktické naplnění zadavatelových potřeb.

48 K problematice široce vymezeného předmětu veřejné zakázky se mimo jiné vyjádřil Krajský soud v Brně v rozsudku ze dne 2. 3. 2010, č. j. 62 Af 7/2010-135, takto: „...v případě, kdy zadavatel vymezí předmět veřejné zakázky příliš široce (tzn. v rámci jedné veřejné zakázky požaduje plnění, která spolu vzájemně nesouvisejí) a v důsledku toho podalo nabídku méně dodavatelů než v situaci, kdy by byla tato jednotlivá plnění poptávána samostatně, může se zadavatel dopouštět skryté diskriminace. Diskriminováni jsou zde ti dodavatelé, kteří by mohli podat nabídku na jednotlivá plnění, nicméně nejsou schopni nabídnout plnění všechna.“ Z rozhodovací praxe Úřadu lze odkázat například na rozhodnutí ze dne 24. 10. 2022, vydané pod sp. zn. [ÚOHS-S0394/2022/VZ](#) potvrzené rozhodnutí předsedy Úřadu ze dne 6. 1. 2023, vydaným pod sp. zn. [ÚOHS-R0153/2022/VZ](#).

49 Příliš široké neodůvodněné vymezení předmětu plnění veřejné zakázky je v rozporu s § 36 odst. 1 zákona a zásadou zákazu diskriminace zakotvenou v § 6 odst. 2 zákona, jak bylo konstatováno například v rozhodnutí Úřadu ze dne 3. 10. 2022, vydaném pod sp. zn. [ÚOHS-S0378/2022/VZ](#), či ze dne 24. 10. 2022, vydaném pod sp. zn. [ÚOHS-S0394/2022/VZ](#), potvrzeném rozhodnutím předsedy Úřadu ze dne 6. 1. 2023, vydaným pod sp. zn. [ÚOHS-R0153/2022/VZ](#).

5.3. Vliv druhu veřejné zakázky na postup zadavatele

Podle předmětu plnění veřejné zakázky **zákon rozděluje veřejné zakázky na tři základní druhy**, a to veřejné zakázky na **stavební práce**, **dodávky** a **služby**.⁵⁰ Poté, co zadavatel vymezí svou poptávku, musí dle zákonných pravidel určit druh veřejné zakázky, neboť ten ovlivňuje postup zadavatele při zadávání veřejné zakázky.

Veřejné zakázky na **stavební práce** zahrnují všechny činnosti, které si lze představit pod pojmem stavebnictví (od zemních a demoličních prací, přípravy stavenišť, přes konstrukce pozemních staveb a inženýrských sítí až po stavební montážní práce včetně elektroinstalací, instalátérských prací a dalších). Vedle toho je veřejnou zakázkou na stavební práce také zakázka, jejímž předmětem je zhotovení stavby, přičemž „stavbou“ se rozumí výsledek stavebních nebo montážních prací vytvářející jednotný celek, který je sám o sobě dostatečný k plnění hospodářské nebo technické funkce.

Za veřejnou zakázku na stavební práce se považuje též případ, kdy je v rámci jedné veřejné zakázky vedle stavebních činností zadavatelem požadována i související projektová činnost. Zadavatel je odpovědný za určení, zda taková projektová činnost souvisí s poptávanými stavebními pracemi, či nikoliv. Zadavatel nemůže zadat v rámci jediné veřejné zakázky na stavební práce projektové a inženýrské činnosti, které budou souviset s jinými stavebními pracemi, než které jsou předmětem dané veřejné zakázky.

Předmětem veřejné zakázky na **dodávky** je pořízení (typicky koupě, nájem či pacht) věci, zvířat nebo ovladatelných přírodních sil (tj. například elektřiny), pokud nejsou součástí veřejné zakázky na stavební práce.

Předmětem veřejné zakázky na **služby** je poskytování všech ostatních činností, které nejsou stavebními pracemi.

Ne vždy je však situace jednoznačná. Pochopitelně se v reálném životě zadavatel nejednou setká s potřebou zadat veřejnou zakázku, která v sobě zahrnuje jak pořízení věci, tak i poskytování činností (a to i stavebních). Zákon na tyto situace pamatuje – v takovém případě se druh veřejné zakázky určí podle tzv. „hlavního předmětu veřejné zakázky“ (v zásadě buď podle vyšší předpokládané hodnoty, jde-li o dodávky a služby, nebo podle základního účelu veřejné zakázky, pokud jsou součástí pořizovaného plnění stavební práce).

⁵⁰ Pro účely tohoto informačního listu ponechme stranou koncese na služby podle § 174 odst. 3 zákona nebo koncese na stavební práce podle § 174 odst. 2 zákona, které je rovněž v souladu s § 2 odst. 2 zákona nutné považovat za samostatné druhy veřejných zakázek.

Víte, že existují CPV kódy? Zadavatel musí nejen stanovit druh zadávané veřejné zakázky, ale zároveň i určit její CPV kód (minimálně, pokud se jedná o veřejnou zakázku, která musí být publikována ve Věstníku veřejných zakázek). Jedná se o jednotnou evropskou číselnou klasifikaci veřejných zakázek podle jejich předmětu,⁵¹ zjednodušeně řečeno o rozsáhlý katalog, který jednotlivým stavebním činnostem, dodávkám či službám přiřazuje unikátní číselný kód. Poptává-li zadavatel například dodávku myček na nádobí, odpovídající CPV kód je 39713100-4. Smyslem takového unikátního kódu je zajistit, aby si o předmětu veřejné zakázky mohl udělat základní představu i dodavatel z jiné členské země, který neovládá jazyk, ve kterém je oznámení o zakázce uveřejněno. Zadavatel je povinen použít z katalogu takový CPV kód, jenž co nejpřesněji vystihuje předmět dané veřejné zakázky.⁵²

Předmět, a tedy druh, veřejné zakázky je základní výchozí a rozhodnou skutečností pro postup zadavatele při zadávání veřejné zakázky. Kromě druhu veřejné zakázky je pro zadavatele podstatné rovněž vědět, „za kolik nakupuje“, a tomu dále uzpůsobit své kroky. Druh veřejné zakázky spolu s její předpokládanou hodnotou určuje režim veřejné zakázky,⁵³ který je zadavatel následně povinen dodržet.

---

51 Celý katalog CPV kódů dostupný například zde: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A32002R2195>.

52 Srovnej rozhodnutí Úřadu ze dne 10. 12. 2021, vydané pod sp. zn. [ÚOHS-S0621/2021/VZ](#), rozhodnutí Úřadu ze dne 25. 5. 2020, vydané pod sp. zn. [ÚOHS-S0150,S0157,S0162,S0173,S0178/2020/VZ](#) (výrok XI.), které bylo v relevantní části potvrzeno rozhodnutím předsedy Úřadu ze dne 18. 9. 2020, vydaným pod sp. zn. [ÚOHS-R0139/2020/VZ](#) nebo rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 26. 11. 2018, č. j. [29 Af 99/2016-42](#).

53 S výjimkou zjednodušeného režimu dle § 129 a § 129a zákona.

6. Předpokládaná hodnota a režim veřejné zakázky

Zadavatel dále musí při pořizování každého plnění předem zjistit, jaký předpokládaný finanční výdaj bude muset na jeho pořízení vynaložit, tedy stanovit tzv. předpokládanou hodnotu veřejné zakázky. Ta je naprosto zásadní pro určení jeho dalšího postupu – s určitými výjimkami je to totiž právě předpokládaná hodnota, která určuje tzv. režim veřejné zakázky. Jinými slovy určuje, jakým postupem bude možno, respektive nutno veřejnou zakázku zadat.

6.1. Jak stanovit předpokládanou hodnotu... aneb za kolik to asi tak bude?

Předpokládanou hodnotu je zadavatel povinen stanovit na základě údajů a informací o zakázkách stejného či podobného předmětu plnění, případně dalších dostupných údajů a informací (například veřejně dostupných údajů na internetu). **Pro stanovení předpokládané hodnoty veřejné zakázky je vždy rozhodná cena bez daně z přidané hodnoty.**

U veřejné zakázky na dodávky stanoví zadavatel předpokládanou hodnotu podle předpokládané výše celkového peněžitého závazku po dobu účinnosti smlouvy (je-li smlouva uzavírána na dobu určitou). Je-li smlouva uzavírána na dobu neurčitou, stanoví zadavatel předpokládanou hodnotu podle předpokládané výše celkového peněžitého závazku zadavatele za 48 měsíců. U veřejné zakázky na služby je potom postup obdobný.⁵⁴ Předpokládaná hodnota u veřejné zakázky na stavební práce bývá odvozena nejčastěji z rozpočtu stavby.

Pokud jsou se stavebními pracemi spojeny i dodávky či služby nezbytné k jejich provedení, je nutné do celkové předpokládané hodnoty započítat i finanční výdaje za tyto dodávky či služby.

Zákon stanoví v § 16 až 23 relativně značný počet pravidel pro určení předpokládané hodnoty i ve specifických případech. Například jsou-li **předmětem veřejné zakázky pravidelně pořizované nebo trvající dodávky či služby (nikoliv stavební práce)**, stanoví se **předpokládaná hodnota** v souladu s § 19 odst. 1 a 2 zákona zjednodušeně řečeno podle toho, **kolik** za tyto dodávky či služby **zaplatil zadavatel v předcházejících dvanácti měsících** (při zohlednění očekávaných změn v množství či cenách poptávaných dodávek či služeb), **nebo podle předpokládané hodnoty všech takových dodávek či služeb, které hodlá zadavatel pořídit během následujících dvanácti měsíců** (nemá-li údaje za minulé období). Jednotčím znakem všech těchto pravidel je snaha zákonodárce, aby předpokládaná hodnota skutečně odpovídala ceně, kterou zadavatel za předmětné plnění v budoucnu zaplatí.

Zákon definici veřejných zakázek pravidelné povahy neobsahuje, nicméně obecně lze tento pojem vysvětlit tak, že se jedná o dodávky či služby, které zadavatel pořizuje pravidelně či opakovaně a jejich realizace je často trvale nutná (nikoliv však nezbytně) pro jeho činnost a fungování. Typicky se jedná o úklidové služby, nákupy energií, pořizování kancelářských potřeb či softwarové a hardwarové podpory a tak podobně.

V případě plnění, jejichž charakter je stejný a která zadavatel pořizuje (zpravidla v delším časovém horizontu) opakovaně či pravidelně (ne nutně kontinuálně), je namísto právě aplikace pravidla podle § 19 zákona.

⁵⁴ Mimo zvláštní služby, ke kterým lze řadit například pojišťovací služby, kdy předpokládanou hodnotou je výše pojistného a eventuálně odměny související s těmito službami. V případě finančních služeb je předpokládanou hodnotou souhrn poplatků, provizí apod.

Obvykle se předpokládaná hodnota veřejné zakázky stanoví jako předpokládaná výše úplaty za plnění veřejné zakázky. Pokud je předmětem plnění veřejné zakázky pravidelně pořizovaná nebo trvající dodávka či služba, předpokládaná hodnota veřejné zakázky se podle § 19 odst. 1 zákona stanoví jako skutečná cena uhrazená zadavatelem za dodávky nebo služby stejného druhu během předcházejících 12 měsíců nebo předchozího účetního období, které je delší než 12 měsíců, upravená o změny v množství nebo cenách, které lze očekávat během následujících 12 měsíců (pokud jsou tyto údaje známy).

Výjimku podle § 19 odst. 3 zákona je nutné vykládat vždy restriktivně. Lze ji aplikovat na dodávky či služby, které jsou sice pořizovány opakovaně, ale nikoliv pravidelně za účelem naplnění stabilní potřeby zadavatele. Pouze v případech, kdy se jedná o dodávky či služby sice opakované, ale svou povahou nahodilé (tedy ne v konkrétnějších obrysech předvídatelné), lze aplikovat výjimku dle § 19 odst. 3 zákona. Současně je třeba přistupovat i k pravidlu proměnlivosti ceny dodávky tak, že tato proměnlivost nemůže odpovídat běžným změnám cen, které postihují téměř všechny komodity, ale musí se jednat o proměnlivost významnější, způsobenou např. různým tržním chováním dodavatelů.⁵⁵

Příklad z praxe

Pozor, pravidelný neznamena jen každodenní!

Zadavatel poptával stejně jako v roce předcházejícím služby organizačního zajištění koncertních akcí pořádaných v rámci „Dnů kraje“, a to v totožném či minimálně obdobném formátu (obsahově i termínově). Jednalo se tedy o opakované, resp. pravidelné, plnění.

Byť zadavatel pořádání takových akcí pro zajištění svého provozu přímo nepotřebuje, a nejde tedy o plnění nedílně spjaté s každodenním výkonem jeho činnosti a ani mu tuto povinnost přímo neukládá žádný právní předpis, v návaznosti na svou dřívější zkušenost zadavatel tradici každoročního pořádání této akce vytvořil, a to za účelem kulturního vyžití svých občanů, tedy pro naplnění jejich společenských potřeb.

Jakkoliv mohla být otázka, zda se předmětné koncerty skutečně budou konat i další rok, vždy nejistá (což vyplývalo ze samé podstaty fungování zadavatele, když změnou „politické vůle“ mohlo být vždy od původního záměru upuštěno), nelze na pořízení těchto služeb pohlížet jinak než jako na služby pravidelné povahy.⁵⁶

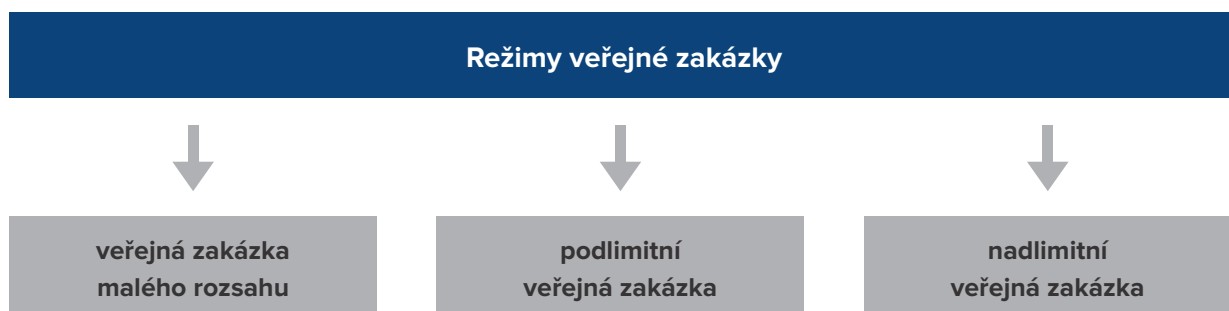
6.2. Předpokládanou hodnotu znám..., jaký je režim veřejné zakázky?

Zadavatel je v návaznosti na stanovenou předpokládanou hodnotu povinen určit režim veřejné zakázky, přičemž zákon de facto rozlišuje tři režimy určené hodnotou veřejné zakázky, a to režim **veřejné zakázky malého rozsahu** (zadávaní zakázek v tomto režimu není v zákoně blíže upraveno, neboť zadavatel není povinen zadat veřejnou zakázku malého rozsahu v zadávacím řízení), **podlimitní režim** a **nadlimitní režim**.⁵⁷ Určení režimu veřejné zakázky je s ohledem na následný průběh zadávacího řízení zcela zásadní, neboť platí, že zadavatel je povinen dodržet režim určený při zahájení zadávacího řízení, a to i v případě, že by byl oprávněn použít jiný režim. Zadavatel však může dobrovolně použít pouze přísnější režim, nemůže si vybrat, že by zadával veřejnou zakázku v mírnějším režimu, než do kterého podle stanovené předpokládané hodnoty spadá!

⁵⁵ K výkladu výjimky dle § 19 odst. 3 zákona viz blíže např. rozhodnutí Úřadu vydané dne 9. 8. 2022 pod sp. zn. [ÚOHS-S0269/2022/VZ](#), potvrzené rozhodnutím předsedy Úřadu vydaným dne 19. 10. 2022 pod sp. zn. [ÚOHS-R0118/2022/VZ](#).

⁵⁶ K uvedenému blíže rozhodnutí Úřadu ze dne 14. 3. 2023 vydané pod sp. zn. [ÚOHS-S0593/2022/VZ](#), potvrzené rozhodnutím předsedy Úřadu ze dne 22. 5. 2023 vydaným pod sp. zn. [ÚOHS-R0046/2023/VZ](#).

⁵⁷ Zákon dále rozeznává ještě tzv. zjednodušený režim, jehož právní úprava je obsažena v § 129 a § 129a zákona a který bude zmíněn dále.

Zadavatel tedy v praxi v první řadě určuje, zda se jedná o veřejnou zakázku na stavební práce, na dodávku, či na službu, a následně podle předpokládané hodnoty určí její režim.

Hodnoty veřejných zakázek pro určení režimu lze pro přehlednost shrnout níže v tabulce; uvedené údaje jsou aktuálně platné od 1. 1. 2024, přičemž se mohou do budoucna měnit, resp. nařízení vlády č. 172/2016 Sb., o stanovení finančních limitů a částek pro účely zákona o zadávání veřejných zakázek (dále jen „nařízení vlády o finančních limitech“), které zpracovává příslušné předpisy Evropské unie a nařízení Komise ohledně finančních limitů pro veřejné zakázky, je novelizováno každé dva roky.

	veřejná zakázka na dodávky a služby		veřejná zakázka na stavební práce	
	předpokládaná hodnota v Kč bez DPH		předpokládaná hodnota v Kč bez DPH	
	od	do	od	do
veřejná zakázka malého rozsahu	> 0	2 000 000	> 0	6 000 000
podlimitní veřejná zakázka	> 2 000 000	5 401 000*	> 6 000 000	135 348 000
nadlimitní veřejná zakázka	> 5 401 000*	neurčeno	> 135 348 000	neurčeno

* Pro úplnost je třeba dodat, že **limity pro podlimitní a nadlimitní režim uvedené v tabulce neplatí absolutně pro všechny typy zadavatelů a všechny typy veřejných zakázek** (uvedená tabulka nezohledňuje například sektorové veřejné zakázky). Výše uvedené limity jsou platné zejména pro územní samosprávné celky nebo jejich příspěvkové organizace,⁵⁸ pro stát platí limity zpravidla nižší. V podrobnostech jsou jednotlivé limity stanoveny v nařízení vlády o finančních limitech.

Veřejná zakázka spadá pod „**režim veřejné zakázky malého rozsahu**“, když je její předpokládaná hodnota rovna nebo nižší částce dvou milionů korun v případě veřejné zakázky na dodávky nebo na služby, respektive v případě veřejné zakázky na stavební práce částce šesti milionů korun. Ve své podstatě se v tomto případě nejedná o „režim“ v pravém slova smyslu, jelikož zadavatel není vůbec povinen zadat takovou veřejnou zakázku v zadávacím řízení. **Jediné, co zadavatele bude u veřejné zakázky malého rozsahu i přesto „zavazovat“, jsou základní zásady dle § 6 odst. 1 až 3 zákona**, tedy povinnost dodržovat zásady transparentnosti, přiměřenosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace.⁵⁹ Podlimitní veřejná zakázka (**podlimitní režim**) je spojena s veřejnými zakázkami na dodávky a služby s předpokládanou hodnotou od více než dvou milionů korun a na stavební práce s předpokládanou hodnotou od více než šesti milionů korun do konkrétní

⁵⁸ Stejně hodnoty pak platí pro zadavatele dle § 4 odst. 1 písm. e) zákona (tedy jiné právnické osoby, které byly založeny nebo zřízeny za účelem uspokojování potřeb veřejného zájmu, které nemají průmyslovou povahu a jsou ovládány nebo financovány jiným veřejným zadavatelem), zadavatele tzv. dotovaných veřejných zakázek (viz § 4 odst. 2 zákona) a zadavatele dle § 4 odst. 5 zákona (tedy osoby, které zahájily zadávací řízení, ačkoliv k tomu nebyly ze zákona povinny).

⁵⁹ Včetně zákazu omezování účasti v zadávacím řízení dodavatelům, kteří mají sídlo nebo místo podnikání v členském státě Evropské unie, Evropského hospodářského prostoru nebo Švýcarské konfederaci.

maximální finanční výše stanovené směrnicí Evropského parlamentu,⁶⁰ která má své vyjádření ve výše zmiňovaném nařízení vlády o finančních limitech. Aby konkrétní veřejná zakázka byla nadlimitní (**nadlimitní režim**), je nejen důležité, aby její předpokládaná hodnota dosahovala daných finančních limitů,⁶¹ ale svoji roli může hrát také charakter zadavatele.⁶²

Již bylo řečeno, že zákonodárce klade na správné určení výše předpokládané hodnoty veřejné zakázky velký důraz. Je tomu tak proto, že zadavatel musí při zadávání veřejné zakázky postupovat v režimu, který opravdu odpovídá hodnotě poptávaného plnění. Pokud by tedy zadavatel určil předpokládanou hodnotu veřejné zakázky (ať již úmyslně, či nechtěně) chybně, a to ve smyslu nižší hodnoty, hrozí mu, že celý svůj následný postup zatíží nezhojitelnou nezákonností. Typickým příkladem může být situace, kdy zadavatel určí předpokládanou hodnotu veřejné zakázky tak, že odpovídá hodnotě veřejné zakázky malého rozsahu. Přitom kdyby respektoval zákonná pravidla pro její určení, jednalo by se o veřejnou zakázku podlimitní⁶³. Pokud v takové situaci zadavatel (s odůvodněním, že „zadává veřejnou zakázku malého rozsahu“) nebude při jejím zadávání postupovat v některém z druhů zadávacích řízení upravených zákonem, dopustí se jednoho z nejzávažnějších porušení zákona. Pokud zadavatel následně uzavře (bez provedení zadávacího řízení) smlouvu, hrozí mu nejen vysoká pokuta, ale též uložení zákazu plnění smlouvy (s důsledkem její absolutní neplatnosti od samého počátku).⁶⁴ **Řádné určení předpokládané hodnoty veřejné zakázky je tedy třeba jednoznačně pokládat za klíčový okamžik v postupu zadavatele.**

6.3. Rozdělit veřejnou zakázku a snížit tak limit? Pozor, takto ne!

Zadavatel dále nesmí obcházet povinnost řádně určit předpokládanou hodnotu veřejné zakázky (a následně ji zadávat v odpovídajícím zákonném režimu) tím, že veřejnou zakázku uměle rozdělí, tj. „rozkouskuje“ hodnotu jím poptávaného plnění pod finanční limity pro jednotlivé režimy veřejných zakázek.

Zadavatel je při dodržení jistých zákonných podmínek oprávněn rozdělit veřejnou zakázku na více částí prakticky dle vlastního uvážení. Takové rozdělení může probíhat dvojím způsobem – zadavatel bude buď zadávat jednu veřejnou zakázku rozdělenou na více částí v jednom zadávacím řízení, nebo naopak bude jednotlivé části zadávat zvlášť v samostatných zadávacích řízeních, avšak v režimu, který odpovídá součtu předpokládaných hodnot všech takto samostatně zadávaných veřejných zakázek. **Zadavatel může rozdělovat předmět veřejné zakázky, jen jej nesmí dělit tak, aby výsledkem byl dopad do jeho povinnosti zadávat veřejnou zakázku v odpovídajícím režimu. Předpokládaná hodnota veřejné zakázky rozdělené na části musí zahrnovat předpokládanou hodnotu všech plnění, která spolu tvoří funkční celek a jsou zadávána v časové souvislosti.**

60 Jedná se o směrnici Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání veřejných zakázek a o zrušení směrnice 2004/18/ES, dostupnou například zde <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A32014L0024>.

61 Finanční limity nejsou v zákoně uvedeny přímo mj. proto, aby byla možná jejich poněkud „pružnější“ aktualizace Komisí EU formou nařízení. Konkrétní aktuální částka pro určení nadlimitní veřejné zakázky na dodávky, na služby a na stavební práce je součástí § 2, 3 a 4 tohoto nařízení.

62 Finanční limity jsou upraveny zvláště v případě tzv. sektorových veřejných zakázek (tedy zakázek dle § 151 a násl. zákona) a veřejných zakázek v oblasti obrany či bezpečnosti (tedy zakázek dle § 187 a násl. zákona).

63 Zde je třeba upozornit, že pro určení předpokládané hodnoty zakázky malého rozsahu se použijí cenové údaje ze smlouvy na veřejnou zakázku, neboť její předpokládaná hodnota se neurčuje k okamžiku zahájení zadávacího řízení, jak je obvyklé, ale až k okamžiku zadání veřejné zakázky konkrétnímu dodavateli. Není tedy rozhodující předchozí odhad zadavatele (viz § 16 odst. 5 a 6 zákona).

64 Viz například rozhodnutí Úřadu ze dne 17. 9. 2017, č. j. ÚOHS-S0726,S0753/2016/VZ-26760/2017/532/ZČa, potvrzené rozhodnutím předsedy Úřadu ze dne 4. 1. 2018, č. j. ÚOHS-R0161,R0163/2017/VZ-00307/2018/321/ZSř.

Příklad z praxe

Zadavatel se rozhodl opravit veřejné prostranství v konkrétní lokalitě, k čemuž potřeboval projektovou dokumentaci pro vydání územního rozhodnutí pro stavbu a rovněž pro vydání stavebního povolení.

Zadavatel byl toho názoru, že se jedná o dvě samostatná plnění a u každého z nich stanovil zvlášť předpokládanou hodnotu (u první veřejné zakázky na 1 537 200 Kč bez DPH, resp. dle uzavřené smlouvy 1 950 000 Kč bez DPH, a u druhé zakázky na 1 460 500 Kč bez DPH, resp. dle uzavřené smlouvy na 1 583 000 Kč bez DPH)⁶⁵. Na základě takto stanovených předpokládaných hodnot se zadavatel domníval, že se jedná o dvě veřejné zakázky malého rozsahu, a proto při jejich zadání nepostupoval v režimu zákona.

Zadavatel ovšem nepostupoval správně. Vzhledem ke skutečnosti, že předmětem uvedených zakázek bylo pořízení různých vzájemně navazujících stupňů projektové dokumentace k jednomu investičnímu záměru, tedy jedné stavbě, obě veřejné zakázky tvořily jeden funkční celek. Na uvedeném nic nemění ani skutečnost, že se nejedná o zcela identická, ale „pouze“ o obdobná plnění. Je třeba upozornit, že pokud zadavatel rozdělí zpracování projektové dokumentace dle jednotlivých stupňů a tyto části zadává s určitým časovým odstupem jako samostatné veřejné zakázky, pak stále postupuje s jediným cílem, jímž je naplnění konkrétního záměru, v daném případě realizace stavebního projektu pro veřejné prostranství v určené lokalitě. V takovém případě zadavatel musí jednotlivé stupně projektové dokumentace soutěžit v součtovém režimu, i když je mezi oběma stupni dokumentace časový rozdíl, jako tomu bylo v projednávaném případě.

Zadavatel tedy sice byl oprávněn zadávat veřejnou zakázku jako rozdělenou na části, nicméně musel jejich hodnotu sečíst a postupovat v režimu podlimitní veřejné zakázky (1 950 000 Kč + 1 583 000 Kč = 3 533 000 Kč).⁶⁶

S ohledem na právě uvedené vyvstává samozřejmě legitimní otázka, kdy představuje určité plnění (či souhrn určitých, třeba i relativně samostatných plnění) jednu veřejnou zakázku a kdy už nikoli. Zadavatel je povinen hodnotu všech poptávaných plnění sečíst (a nahlížet tak na ně pro účely určení předpokládané hodnoty jako na jednu veřejnou zakázku) vždy v případě, kdy tato plnění tvoří jeden funkční celek a jsou zadávána v časové souvislosti. Jeden funkční celek je zpravidla dovozován tam, kde u různých plnění existuje místní⁶⁷, věcná⁶⁸ a funkční⁶⁹ souvislost.⁷⁰ Společně s naplněním také časové souvislosti lze poté obecně hovořit o jedné veřejné zakázce. Nicméně vzhledem ke skutečnosti, že v popředí stojí hledisko funkce poptávaného plnění jako celku, které však nemusí být nutně naplněno i tam, kde spolu plnění věcně, místně a časově souvisejí,

65 Viz poznámka pod čarou č. 63.

66 K uvedenému blíže rozhodnutí Úřadu ze dne 15. 9. 2022, vydané pod sp. zn. ÚOHS-S0412/2022/VZ.

67 Blíže například rozhodnutí předsedy Úřadu ze dne 29. 1. 2016, č. j. ÚOHS-R270/2014/VZ-03137/2016/322/PSe: „[...] místní souvislost neznamená totéž místo, ale souvislost v prostoru. [...] Přitom se intenzita takové místní souvislosti může výrazně lišit v závislosti na různých faktorech, které ji mohou ovlivnit. [...] Aby pak mohla být místní souvislost vyloučena, či výrazně oslabena, musela by existovat nějaká prostorově relevantní překážka mezi těmi místy, jejichž prostorová souvislost má být poměřována.“

68 Blíže například rozhodnutí Krajského soudu v Brně ze dne 27. 2. 2018, č. j. 29 Af 50/2015-53: „K závěru o existenci věcné souvislosti plnění postačí, že plnění byla charakteru obdobného. Za srovnatelná plnění lze považovat taková plnění, u kterých po vzájemném srovnání shod a rozdílů převažují vzájemné shodné znaky [...]“

69 Blíže například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 9. 2015, č. j. 7 As 211/2015-31: „Podle výzvy k podání nabídky měly stavební práce spočívat v celkové rekonstrukci a modernizaci budovy, vybudování II. nadzemního podlaží a nové střechy. Součástí rekonstrukce měl být i bezbariérový vstup do budovy. [...] Následný výsledek zajištění bezbariérového vstupu pomocí výtahu i do dalších poschodí s celkovou rekonstrukcí souvisí i funkčně, ekonomicky a technicky. Rekonstruovaná podlaží tvoří s výtahem totéž místo, ale souvislost v prostoru. [...] Je zřejmé, že obě zakázky byly vedeny jednotným cílem, konkrétně zajistit do všech podlaží budovy obecního úřadu (nově navýšené o jedno podlaží) bezbariérový vstup. Není přitom rozhodné, že v případě zakázky na rekonstrukci budovy šlo toliko o vedlejší cíl, kdežto v druhém případě šlo o hlavní cíl zakázky. Je tak zřejmé, že výslednou stavbu (navýšenou o jedno podlaží) včetně výtahu je nutno považovat za jediný funkční celek.“

70 Předchozí právní úprava (nyní již neúčinný ZVZ), resp. judikatura, hovořila v tomto směru o místní, věcné a funkční souvislosti výslovně. Příslušnou judikaturu lze nadále plnohodnotně využít, jak uvedl Krajský soud v Brně například ve svém rozsudku ze dne 26. 5. 2021, č. j. 31 Af 16/2020-75. Nicméně v současné právní úpravě do popředí vystupuje hledisko funkce poptávaného celku.

bude posouzení, zda se jedná o veřejnou zakázku, záležet na konkrétních okolnostech posuzovaných případy a charakteru konkrétně poptávaného plnění; zejména je akcentován celkový cíl zadavatele, resp. jednota jeho záměru jako celku.⁷¹

Kromě výše uvedeného přístupu založeného na hledisku funkčního celku a časové souvislosti, je nutné připomenout také zákaz rozdělení veřejné zakázky za účelem snížení finančního limitu pro zadávání u veřejných zakázek pravidelné povahy (zde určení funkčního celku nedává smyslu), kdy je nutné do předpokládané hodnoty započítat součet předpokládaných hodnot jednotlivých dodávek či služeb, případně skutečně uhrazenou cenu za tato plnění za předcházejících, resp. následujících, 12 měsíců (§ 19 odst. 1 zákona).

6.4. Nezapomeňme, že existuje zjednodušený režim

Aby režimů nebylo málo, zákon zná ještě jeden režim nad rámec těch, o kterých bylo pojednáno výše. Předchází tři režimy jsou odvislé od finanční hodnoty poptávaného plnění. Zákon však zná i režim pro veřejné zakázky, u nichž není rozhodná předpokládaná hodnota poptávaného plnění. Existují **veřejné zakázky se specifickým předmětem plnění**, které zadavatel nemusí zařazovat do shora uvedených režimů podle předpokládané hodnoty, ale které **lze zadat v tzv. zjednodušeném režimu** a tomu odpovídajícím zvláštním druhu zadávacího řízení.

Zvláštností tohoto druhu zadávacího řízení je, že si ho zadavatel může upravit dle svých potřeb, což souvisí se specifickým předmětem veřejných zakázek, které mohou být v tomto režimu zadávány a jimiž jsou například služby sociálního charakteru, hotelové a restaurační služby, poštovní služby či právní služby nevyložené podle § 29 písm. k) zákona. Celkový výčet služeb, které je možno zadat ve zjednodušeném režimu, je specifikován v příloze č. 4 zákona.

V rámci tohoto řízení by měl zadavatel zohlednit především potřeby zajištění kvality zadávaných služeb, návaznosti, přístupnosti, přijatelných cen, inovativnosti, udržitelnosti, dostupnosti a komplexnosti služeb a dále zvláštní potřeby různých kategorií uživatelů, včetně například různě znevýhodněných skupin. Vzhledem k vysoké míře volnosti, kterou zákon zadavateli při postupu ve zjednodušeném režimu poskytuje, je ale namístě, aby byl zadavatel velmi obezřetný a svůj postup do detailu promýšlel a zvažoval, a to i z hlediska dodržování základních zásad.

---

71 K posouzení funkčního celku viz například rozhodnutí Úřadu ze dne 26. 2. 2021 vydané pod sp. zn. [ÚOHS-S0043/2021/VZ](#), potvrzené rozhodnutím předsedy Úřadu ze dne 10. 5. 2021 vydaným pod sp. zn. [ÚOHS-R0055/2021/VZ](#) a rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 26. 1. 2023, č. j. [30 Af 48/2021-63](#) nebo rozhodnutí Úřadu ze dne 23. 1. 2023 vydané pod sp. zn. [ÚOHS-S0511/2022/VZ](#), potvrzené rozhodnutím předsedy Úřadu ze dne 6. 4. 2023 vydaným pod sp. zn. [ÚOHS-R0018/2023/VZ](#) či rozhodnutí Úřadu ze dne 30. 4. 2021 vydané pod sp. zn. [ÚOHS-S0103/2021/VZ](#), ve znění rozhodnutí předsedy Úřadu ze dne 9. 7. 2021 vydaném pod sp. zn. [ÚOHS-R0087/2021/VZ](#), potvrzeném rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 4. 11. 2022, č. j. [62 Af 46/2021-68](#) a rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 3. 2023, č. j. [9 As 205/2022-51](#).

7. Jaký druh zadávacího řízení vybrat?

Jak bylo uvedeno již v předchozích kapitolách, zadavatel je obecně povinen veřejnou zakázku zadat v některém z druhů zadávacích řízení. Zákon dává zadavateli možnost vybrat z celé řady druhů zadávacích řízení, a to od administrativně jednodušších až po ty poměrně administrativně náročné. Některé druhy zadávacích řízení jsou svázané konkrétními pravidly postupu více, jiné méně. Zadavatel je tím, kdo volí, v jakém druhu zadávacího řízení bude veřejná zakázka zadána, přičemž má možnost vybrat si z následujících druhů řízení:

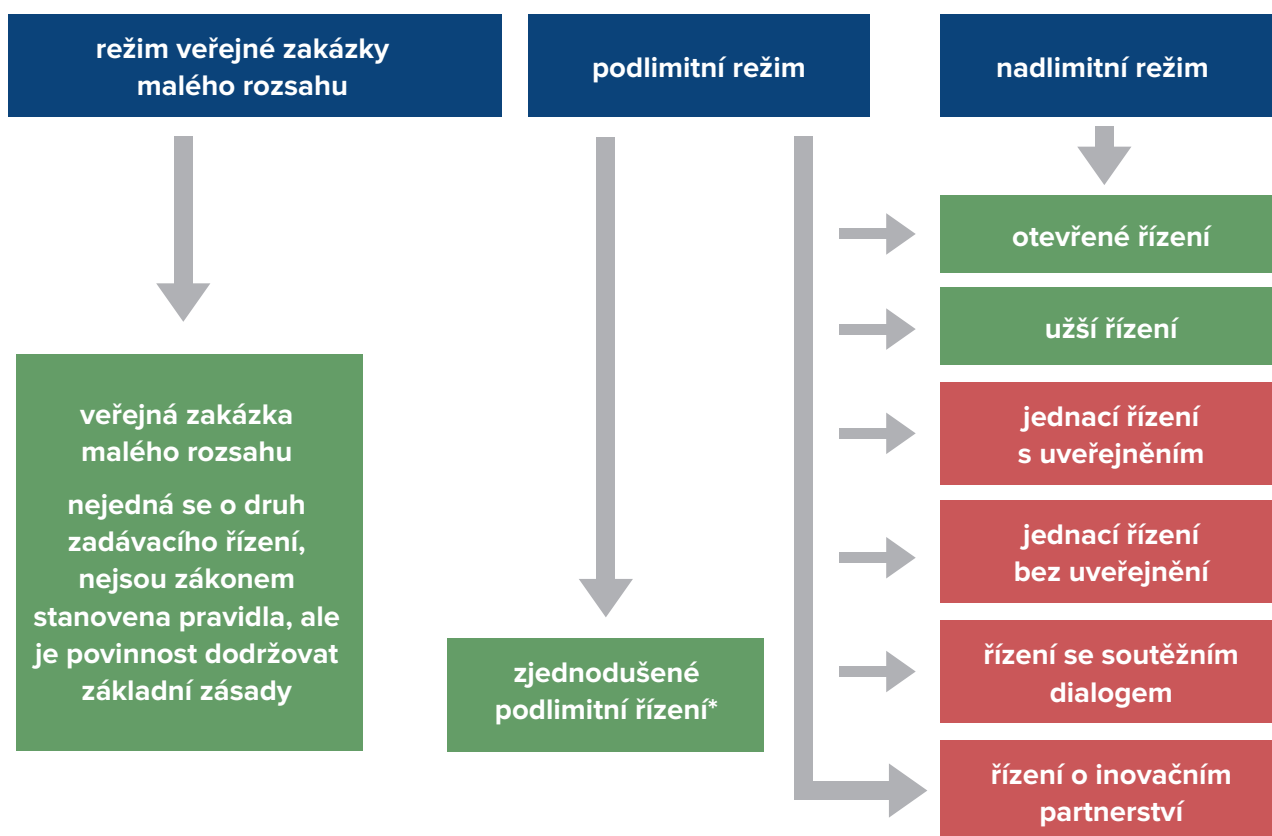
- ✓ zjednodušené podlimitní řízení
- ✓ otevřené řízení
- ✓ užší řízení
- ✓ jednací řízení s uveřejněním
- ✓ jednací řízení bez uveřejnění
- ✓ řízení se soutěžním dialogem
- ✓ řízení o inovačním partnerství
- ✓ koncesní řízení
- ✓ řízení pro zadání veřejné zakázky ve zjednodušeném režimu

Obecně lze říci, že zadávací řízení je zákonem regulovaný postup, jehož účelem je zadání veřejné zakázky a získání smluvního partnera, který pro zadavatele zajistí poptávané plnění. **Při volbě druhu zadávacího řízení by se měl zadavatel řídit tím, co, tzn. jaké plnění poptává** (pochopitelně bude rozdíl, zda zadavatel poptává standardní kancelářské vybavení nebo například architektonický návrh). Dalším **limitujícím faktorem pro volbu druhu zadávacího řízení je i režim veřejné zakázky**. Ne vždy má zadavatel na výběr ze všech druhů zadávacího řízení, které zákon zná. Některá zadávací řízení lze použít pouze v určitém režimu – například řízení pro zadání veřejné zakázky ve zjednodušeném režimu lze použít (jak již sám název napovídá) pouze ve zjednodušeném režimu, zjednodušené podlimitní řízení zase pouze v podlimitním režimu (a to dokonce ne vždy). Použití některých druhů zadávacích řízení je pak navíc vázáno na splnění zákonných podmínek. Zatímco například otevřené a užší řízení je možno použít (z hlediska zákona) téměř vždy, pro použití jednacího řízení bez uveřejnění jsou již zákonem stanoveny přísné podmínky, bez jejichž naplnění nemůže zadavatel o využití tohoto postupu uvažovat. Jiným příkladem může být jednací řízení s uveřejněním, jehož použití je v nadlimitním režimu vázáno na splnění zákonných podmínek, zatímco v podlimitním režimu se jedná o řízení použitelné všeobecně. V každém případě je tedy třeba podmínkám použití jednotlivých druhů zadávacích řízení věnovat náležitou pozornost.

Z povinnosti zadat veřejnou zakázku v zadávacím řízení existují výjimky. Tyto výjimky jsou zákonem výslovně vymezeny a jejich výčet nelze rozšiřovat.⁷² Mezi výjimky z povinnosti zadat veřejnou zakázku v zadávacím řízení patří i veřejná zakázka malého rozsahu.⁷³ **Veřejná zakázka malého rozsahu nemusí být zadávána v žádném druhu zadávacího řízení**, jedná se o postup mimo zadávací řízení. **Zadavatel je však povinen při zadávání veřejné zakázky malého rozsahu dodržet základní zásady**, s výjimkou zásady sociálně odpovědného zadávání, environmentálně odpovědného zadávání a inovací. Zadavatel tedy nepochybí, pokud při zadávání veřejné zakázky malého rozsahu využije postup obdobný například zjednodušenému podlimitnímu řízení, které bude dále v textu blíže popsáno. Zadavatel se může rovněž dobrovolně rozhodnout zadat veřejnou zakázku malého rozsahu v některém z druhů zadávacích řízení. Pokud se tak zadavatel rozhodne, je po celou dobu zadávání veřejné zakázky povinen postupovat podle pravidel stanovených zákonem pro příslušný druh zadávacího řízení a jeho postup je přezkoumatelný Úřadem.

V jakém druhu zadávacího řízení lze zadávat jednotlivé veřejné zakázky s ohledem na jejich předpokládanou finanční hodnotu? Jednoduše lze tyto možnosti shrnout do následujícího grafického přehledu,⁷⁴ avšak jedná se skutečně o zcela základní přehled, kdy splnění všech zákonných podmínek je třeba vždy pečlivě ověřit (s výjimkou otevřeného řízení a užšího řízení, které je zadavatel oprávněn zvolit v zásadě vždy).

*Pozor! Pokud jde o veřejnou zakázku na stavební práce, je možno zjednodušené podlimitní řízení využít pouze v případě, že předpokládaná hodnota nepřesáhne 50 milionů korun.

72 Výjimky z povinnosti zadat veřejnou zakázku v některém z druhů zadávacích řízení jsou stanoveny v § 29 a následujících zákona. Zvláštní pravidlo (výjimka) se pak například vztahuje i na podlimitní sektorovou zakázku, kterou není zadavatel povinen zadávat v některém z druhů zadávacích řízení (viz § 158 odst. 1 zákona).

73 Veřejná zakázka malého rozsahu je definována v § 27 zákona; jedná se o veřejnou zakázku, jejíž předpokládaná hodnota je rovna nebo nižší v případě veřejné zakázky na dodávky nebo služby částce 2 000 000 Kč a v případě veřejné zakázky na stavební práce částce 6 000 000 Kč. Výjimka pro veřejnou zakázku malého rozsahu je stanovena v § 31 zákona (zadavatel není povinen zadat takovou veřejnou zakázku v zadávacím řízení).

74 Grafický přehled reflektuje možnosti zadavatele při zadávání veřejných zakázek, které nejsou koncesemi a současně v něm není zohledněn ani tzv. zjednodušený režim (viz kapitola č. 6.4.).

Mezi **typické druhy zadávacích řízení**, jak již bylo naznačeno výše, patří jednoznačně **otevřené a užší řízení**. Tyto druhy zadávacích řízení je zadavatel oprávněn použít *de facto* neomezeně. Zadavatel může v těchto zadávacích řízeních postupovat, aniž by musel splňovat jakékoliv speciální podmínky, a to jak v případě podlimitních, tak i nadlimitních veřejných zakázek. Pro veřejné zakázky s nižší předpokládanou hodnotou (v případě veřejných zakázek na dodávky a služby v rozsahu hodnot pro podlimitní režim a v případě veřejných zakázek na stavební práce s předpokládanou hodnotou nepřesahující 50 milionů korun) pak lze jako představitel hojně využívaného druhu zadávacího řízení označit **zjednodušené podlimitní řízení**. Tyto tři druhy zadávacích řízení lze považovat za jakýsi základ zadávání, se kterým by si měl běžný zadavatel při zajišťování standardních potřeb vystačit. Velmi výrazným společným znakem těchto tří „základních“ zadávacích řízení je **nemožnost jednat s dodavatelem o podané nabídce**. Již na tomto místě je tak možno konstatovat, že pokud by zadavatel cítil potřebu o podaných nabídkách s dodavatelem jednat (což může být typicky případ velmi komplikovaných plnění), nevystačí si s těmito základními druhy zadávacích řízení a bude muset zadávací řízení realizovat složitější formou (například za použití jednacího řízení s uveřejněním či soutěžního dialogu).

Jelikož je tento informační list nesoucí příznačný název *Průvodce základy veřejných zakázek* zaměřen na základy zadávání veřejných zakázek, bližší pozornost bude věnována zejména výše uvedené „základní“ trojici druhů zadávacích řízení. V rámci této kapitoly budou postupy zadavatele v zadávacím řízení popsány obecně. Čtenáři pak budou dále s jednotlivými zde zmiňovanými instituty seznámeni i podrobněji. Obecně lze k postupům zadavatelů v jednotlivých druzích zadávacích řízení odkázat i na materiál zpracovaný metodickým orgánem v oblasti veřejných zakázek, tj. Ministerstvem pro místní rozvoj.⁷⁵

7.1. Otevřené řízení

Jak již název tohoto druhu zadávacího řízení – otevřené řízení – napovídá, jedná se o druh zadávacího řízení, který je „otevřen“ všem dodavatelům. Zákon na jednotlivé druhy zadávacích řízení klade určité požadavky, a to včetně způsobu jejich zahájení. Otevřené řízení je představitelem **„jednofázového“** zadávacího řízení, pro něž je charakteristické, že zadavatel vyzývá neomezený počet dodavatelů k podání nabídky.

Jak lze jednoduše popsat otevřené řízení, jaké kroky má zadavatel činit?

Krok 1 – zahájit a uveřejnit zadávací dokumentaci

Otevřené řízení zadavatel **zahajuje odesláním oznámení o zahájení zadávacího řízení k uveřejnění**⁷⁶ do Věstníku veřejných zakázek⁷⁷ (v případě podlimitní veřejné zakázky) a v případě nadlimitní veřejné zakázky nadto i do Úředního věstníku Evropské unie⁷⁸ (pro Úřední věstník Evropské unie se rovněž používá označení „TED“ z anglického „Tenders Electronic Daily“). Tímto způsobem dává zadavatel dodavatelům vědět, že poplává určité plnění. **Ode dne, kdy zadavatel** tímto zákonem stanoveným postupem **zahájí zadávací řízení, běží tzv. lhůta pro podání nabídek**. Jedná se o lhůtu, ve které dodavatelé musí podat svou nabídku, chtějí-li se zadávacího řízení účastnit.

75 K průběhu celého zadávacího řízení a jeho povinným náležitostem lze v podrobnostech odkázat na metodiky Ministerstva pro místní rozvoj „Otevřené řízení“, „Užší řízení“, „Zjednodušené podlimitní řízení“, „Procesní postup graficky zjednodušené podlimitní řízení“ a další; dostupné z: portal-vz.cz/metodiky-stanoviska/metodiky-k-zakonu-c-134-2016-sb-o-zadavani-verejnych-zakazek/metodiky-procesni-k-zadavacim-rizenim/

76 Podrobnosti k uveřejňování formulářů jsou stanoveny v § 212 zákona ve spojení s vyhláškou č. 168/2016 Sb., o uveřejňování formulářů pro účely zákona o zadávání veřejných zakázek a náležitostech profilu zadavatele.

77 Věstník veřejných zakázek je součástí **Informačního systému o veřejných zakázkách**, jehož správcem je Ministerstvo pro místní rozvoj. Věstník veřejných zakázek je jednotným místem pro uveřejňování základních informací o veřejných zakázkách, které jsou zadávány podle zákona. Věstník veřejných zakázek je dostupný na vz.nipez.cz/.

78 Pozor na povinnost vyplývající z § 212 odst. 7 zákona. V případě nadlimitních veřejných zakázek nesmí být formulář uveřejněn ve Věstníku veřejných zakázek nebo na profilu zadavatele před uveřejněním v Úředním věstníku Evropské unie. Úřední věstník Evropské unie je dostupný na ted.europa.eu/TED/main/HomePage.do?action=cl&lgld=cs. Uvedené pravidlo neplatí, pokud nebylo zadavatelovi či provozovateli Věstníku veřejných zakázek doručeno oznámení o uveřejnění formuláře v Úředním věstníku Evropské unie do 48 hodin od doručení potvrzení o přijetí oznámení k uveřejnění v Úředním věstníku Evropské unie.

Lhůtu pro podání nabídek stanovuje zadavatel. Na otázku, jakou lhůtu pro podání nabídek má zadavatel stanovit, existuje pouze jedna univerzální odpověď. Ta odpověď zní: „Přiměřenou!“. Zákon dává zadavateli určité vodítko, neboť stanoví minimální lhůty, které musí být dodrženy za každých okolností.⁷⁹ Délka minimální lhůty není jednotná – je diferencována v závislosti na konkrétních charakteristikách veřejné zakázky a konkrétním postupu zadavatele. Platí však, že **zadavatel musí při stanovení lhůty pro podání nabídek vždy reflektovat složitost předmětu veřejné zakázky a jím vznesených požadavků, které musí dodavatelé zohlednit při přípravě svých nabídek**. V některých případech tak bude přiměřená minimální lhůta stanovená zákonem (nelze stanovit lhůtu pro podání nabídek kratší, než je zákonné minimum), v jiných však nemusí být dostatečná ani lhůta, která bude představovat např. dvojnásobek, či trojnásobek zákonné minimální lhůty (z důvodu objektivní obtížnosti a časové náročnosti přípravy nabídky).

Pro přehlednost lze **minimální lhůty pro podání nabídek** dle zákona shrnout do následující tabulky, přičemž lhůty zde uvedené platí pro **nadlimitní veřejné zakázky**:

minimální lhůty pro podání nabídek v otevřeném řízení	počet dnů	neumožnění podání elektronických nabídek nebo požadavek na předložení vzorků či modelů ⁸⁰	neuveřejnění celé zadávací dokumentace podle § 96 odst. 2 zákona
základní lhůta (viz § 57 odst. 1 zákona)	30	+ 5 dnů	+ 5 dnů
lhůta při uveřejnění předběžného oznámení [viz § 57 odst. 2 písm. a) zákona]*	15	+ 5 dnů	+ 5 dnů
lhůta při naléhavé okolnosti [viz § 57 odst. 2 písm. b) zákona]	15	+ 5 dnů	+ 0 dnů

*Zadavatel může (ale nemusí) před zahájením zadávacího řízení odesláním oznámení o zahájení zadávacího řízení uveřejnit tzv. předběžné oznámení, kterým předem avizuje, že bude v určitém časovém horizontu zadávat veřejnou zakázku a rámcově vymezí, co bude jejím předmětem. Uveřejnění předběžného oznámení zadavatele nezavazuje zahájit zadávací řízení na takovou veřejnou zakázku; na druhou stranu mají dodavatelé delší časový úsek pro zvážení své účasti v zadávacím řízení. Aby mohlo být uplatněno snížení minimální lhůty pro podání nabídek, musí zadavatel předběžné oznámení uveřejnit minimálně 35 dnů a nejvíce 12 měsíců přede dnem zahájení zadávacího řízení.

V případě **podlimitních veřejných zakázek** jsou minimální zákonné lhůty kratší a jsou vymezeny následovně:

minimální lhůty pro podání nabídek v otevřeném řízení	počet dnů	zkrácení základní lhůty v případě uveřejnění předběžného oznámení (viz § 54 odst. 4 zákona)*
základní lhůta pro veřejné zakázky na služby a dodávky [viz § 54 odst. 2 písm. a) zákona]	15 pracovních dnů	až –5 pracovních dnů
základní lhůta pro veřejné zakázky na stavební práce [viz § 54 odst. 2 písm. b) zákona]	20 pracovních dnů	až –5 pracovních dnů

*Předběžné oznámení – viz informace u tabulky týkající se lhůt pro nadlimitní veřejnou zakázku. V případě podlimitní veřejné zakázky musí být předběžné oznámení uveřejněno nejméně 16 pracovních dní a nejvýše 12 měsíců přede dnem, ve kterém bylo odesláno oznámení o zahájení zadávacího řízení.

79 K minimálním lhůtám pro podání nabídek v jednotlivých zadávacích řízeních lze v podrobnostech odkázat na metodiky Ministerstva pro místní rozvoj dostupné z: portal-vz.cz/cs/Jak-na-zadavani-verejnych-zakazek/Metodiky-stanoviska/Metodiky-k-zakonu-c-134-2016-Sb-,-o-zadavani-verejnych-zakazek/Metodiky-procesni-k-zadavacim-rizenim.

80 Povinnost prodloužit lhůtu pro podání nabídek v těchto případech platí, pokud zadávací podmínky vyžadují předložení vzorků nebo modelů, které nemohou být předloženy za použití elektronické komunikace.

Při stanovení lhůty pro podání nabídek nesmí zadavatelé zapomínat, že poslední den lhůty pro podání nabídek musí (v případě zákonného minima) uběhnout celý. Nejde například stanovit konec lhůty pro podání nabídek v případě, kdy minimální lhůta pro podání nabídek je 30 dnů, na 30. den 10:00 hod. V takovém případě by lhůta pro podání nabídek byla stanovena kratší, než je zákonem stanovené minimum. Lhůtu pro podání nabídek lze stanovit až na den následující po uplynutí 30. dne.⁸¹

V souvislosti se stanovením lhůty pro podání nabídek (a totéž platí i o lhůtě pro podání žádostí o účast, o které bude pojednáno níže) je třeba upozornit, že **na úvahy o tom, zda byla její délka stanovena v souladu zákonem (přiměřeně), bude mít vliv i případné využití oprávnění zadavatele v souladu s § 242 odst. 5 zákona vyloučit možnost podání námitek proti zadávacím podmínkám (resp. kvalifikaci) 72 hodin před koncem lhůty pro podání nabídek (resp. žádostí o účast). V takovém případě je totiž třeba lhůtu adekvátním způsobem prodloužit.**⁸²

Nejenže zadavatel při zahájení zadávacího řízení stanovuje lhůtu pro podání nabídek, ale musí si být vědom i dalších povinností kladených na něj spolu se zahájením zadávacího řízení. **Ode dne uveřejnění oznámení o zahájení zadávacího řízení je zadavatel povinen na svém profilu uveřejnit zadávací dokumentaci**, ve které dodavatele seznámí s detaily veřejné zakázky. Zadávací dokumentace musí být na profilu zadavatele uveřejněna nejméně do konce lhůty pro podání nabídek.

Krok 2 – lhůta pro podání nabídek běží

Zahájením zadávacího řízení, kterému by měla předcházet důkladná přípravná fáze, již jde zadavatel „s kůží na trh“. Vzhledem k povinnosti zadavatele uveřejnit při zahájení zadávacího řízení i zadávací dokumentaci, seznamují se od tohoto okamžiku dodavatelé se všemi podmínkami a požadavky týkajícími se dané veřejné zakázky.

Zadavatel musí být již v této fázi připraven, že může čelit případnému nepochopení či nesouhlasu ze strany dodavatelů. **Dodavatelé se mohou na zadavatele obracet s žádostmi o vysvětlení některých informací a požadavků, které zadavatel v zadávací dokumentaci uvedl, stejně tak mohou zadavatele žádat o úpravu či změnu stanovených podmínek.** Zadavatel má povinnost na tyto žádosti o vysvětlení zadávací dokumentace reagovat. **Zadavatel je rovněž oprávněn, pokud například sám dojde k závěru, že je možno některý požadavek v zadávacích podmínkách lépe popsat, eventuálně změnit, vydat vysvětlení zadávací dokumentace bez předchozí žádosti dodavatelů.** Již zde je třeba zadavatele upozornit, že v určitých případech je po doplnění nebo změně zadávacích podmínek povinen prodloužit lhůtu pro podání nabídek, a to v některých případech dokonce i nejméně o celou její původní délku.

Stejně tak musí být zadavatel připraven, že **dodavatelé mohou v této lhůtě podávat tzv. námítky**,⁸³ a to jak v podobě námitek proti zvolenému postupu zadavatele, tak proti stanoveným zadávacím podmínkám (pozor, námítky lze podávat proti jakémukoliv úkonu zadavatele i v dalším průběhu zadávacího řízení). Zadavatel je povinen o podaných námítkách rozhodnout.

Krok 3 – uplynutí lhůty pro podání nabídek a otevírání nabídek

Ve lhůtě pro podání nabídek mají dodavatelé možnost podat zadavateli nabídku. Uplynutím lhůty pro podání nabídek končí možnost podat nabídku do zadávacího řízení, tzn. nelze akceptovat pozdě podané nabídky. **Před uplynutím lhůty pro podání nabídek se zadavatel nesmí s obsahem podaných nabídek seznámit.** To je mu dovoleno až po uplynutí této lhůty, kdy je naopak povinen přistoupit k otevření podaných nabídek. Při otevření nabídek zadavatel zjišťuje, kdo má zájem o získání veřejné zakázky a za jakých podmínek. Tento moment – uplynutí lhůty pro podání nabídek a otevření nabídek – lze považovat za zásadní mezník v procesu

81 Viz například rozhodnutí Úřadu ze dne 26. 2. 2016, č. j. ÚOHS-S0062/2016/VZ-07598/2016/533/HKu.

82 Blíže k výkladu ustanovení § 242 odst. 5 ZZVZ viz Stanovisko Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže k aplikaci § 242 odst. 5 ZZVZ; dostupné zde: uohs.gov.cz/cs/verejne-zakazky/metodicka-cinnost/vykladova- stanoviska-a- metodiky.html

83 Novelou zákona č. 166/2023 Sb. bylo zavedeno oprávnění zadavatele stanovit, že námítky proti zadávacím podmínkám lze podat nejpozději 72 hodin před skončením lhůty pro podání nabídek – viz § 242 odst. 5 zákona.

zadávání veřejné zakázky, protože od této chvíle má zadavatel k dispozici uzavřený okruh nabídek, ze kterých začíná vybírat tu nejvýhodnější (a splňující všechny podmínky), a to podle předem jasně stanovených pravidel.

Víte, že...?

Zákon pamatuje i na situaci, kdy zadavatel **neobdrží žádnou nabídku. V takovém případě je zadavatel povinen zrušit zadávací řízení, čímž je zadávací řízení ukončeno.** To, že dojde ke zrušení zadávacího řízení z důvodu, že nebyly podány žádné nabídky, neznamena, že by zadavatele nestíhaly další povinnosti. Zadavatel má i v souvislosti s tímto způsobem ukončení zadávacího řízení povinnost vyhotovit písemnou zprávu zadavatele⁸⁴ a splnit uveřejňovací povinnosti. Stejně tak zadavatel nesmí zapomenout, že je povinen archivovat dokumentaci o zadávacím řízení.⁸⁵

Krok 4 – cesta k výběru nejvýhodnější nabídky

Zákon dává zadavateli určitou volnost, jak bude při výběru nejvýhodnější nabídky postupovat; v zásadě jsou možné dva přístupy směřující k výběru dodavatele. Prvním z nich je **zaměřit se ihned po podání nabídek na určení nejvýhodnější nabídky** a až poté u ní zkontrolovat, zda splňuje vše, co splňovat má. Druhým je pak možnost **zaměřit se od počátku na všechny nabídky**, tj. u všech nabídek posoudit, zda splňují vše, co zadavatel požadoval, zda je účastníkem řádně prokázána kvalifikace, a až takto posouzené nabídky (s eventuálním vyřazením nabídky a následným vyloučením účastníka, který požadavkům nevyhověl) hodnotit a z nich vybrat tu nejvýhodnější. Při volbě cesty vedoucí k výběru nejvýhodnější nabídky je vhodné reflektovat, jaké kritérium hodnocení zadavatel zvolil.

... přímá cesta k vítězi

Typickým příkladem, kdy je vhodné zvolit zjednodušený postup při výběru dodavatele (nejvýhodnější nabídky) je situace, kdy je hodnocení nabídek jednoduché, zejména pokud zadavatel hodnotí pouze dle nejnižší nabídkové ceny. V takovém případě zadavatel již po otevření nabídek a zjištění nabídkových cen v jednotlivých nabídkách na první pohled vidí, která nabídka je na základě kritéria ekonomické výhodnosti v podobě nejnižší nabídkové ceny nejvýhodnější. V takovém případě si zadavatel může udělat určitý „předvýběr“ – ví, kdo podal nejvýhodnější nabídku – a zaměřit se pouze na tuto nabídku. U této nabídky si zadavatel ověří, zda splňuje všechny požadavky, které na ni kladl [například zda je prokázána kvalifikace účastníka, nabízený předmět plnění splňuje na něj kladené požadavky, včetně nabídkové ceny (například z pohledu mimořádně nízké nabídkové ceny nebo naopak cenového stropu, pokud jej zadavatel určil), jsou akceptovány smluvní podmínky a podobně]. V takovém případě se zadavatel nemusí zabývat dalšími podanými nabídkami, neboť identifikoval nabídku, která je nejvýhodnější a splňuje vše, co požadoval. O této skutečnosti – výběru dodavatele – musí zadavatel následně informovat všechny účastníky zadávacího řízení.

Může však nastat situace, kdy zadavatel sice „předvybral“ nejvýhodnější nabídku s ohledem na zvolené kritérium hodnocení, ale při následném posouzení této nabídky zjistí, že nespĺňuje požadavky, které na ni kladl v rámci zadávacích podmínek. V takovém případě je zadavatel povinen daného účastníka vyloučit ze zadávacího řízení. Stejným způsobem může zadavatel následně vybírat ze zbylých podaných nabídek tu nejvýhodnější.

... cesta k vítězi s kontrolou každé nabídky

Za určitých okolností se naopak jako vhodnější ukazuje postup, kdy zadavatel nejprve všechny nabídky posoudí a následně hodnotí (tj. vzájemně porovnává) pouze nabídky, které splňují všechny jeho požadavky. Takový postup může být za prvé zcela praktickou volbou zadavatele, a to zejména v situaci, kdy jsou kritéria hodnocení „složitější“, např. založená na nepočitatelných údajích. V takové situaci není vyloučeno, že si zadavatel vyhodnotí, že by nebylo efektivní (složitě) hodnotit všechny nabídky s rizikem, že u některých je to vlastně zbytečné, protože by kvůli nesplnění podmínek účasti v zadávacím řízení nemohly nikdy uspět. Zjednodušeně

84 Náležitosti písemné zprávy zadavatele jsou vymezeny v § 217 zákona.

85 Povinnost uchovávat dokumentaci o zadávacím řízení je stanovena v § 216 zákona.

řečeno zadavatel bude postupovat touto cestou na základě vlastní úvahy tehdy, když bude posouzení nabídek jednodušší než jejich hodnocení.

Za druhé může být zadavatel k volbě tohoto postupu „donucen“, a to zvolenou metodou hodnocení. Jde o situace, kdy bude nabídky hodnotit podle více kritérií, a to relativním způsobem (tj. kvalitu nabídky, resp. určitého jejího parametru nebude porovnávat s nějakou absolutní, pevně stanovenou hodnotou, ale s hodnotou uvedenou v nabídce, která v rámci daného kritéria bude vyhodnocena jako nejvýhodnější). Jde o to, že takto srovnávány by mezi sebou měly být pouze nabídky, které splňují všechny zadavatelovy požadavky. Pokud by byly hodnoceny i nabídky bez reálné šance na úspěch (právě z důvodu, že dodavatel nesplnil podmínky účasti či jiné zadávací podmínky), mohlo by dojít ke zkreslení výsledků hodnocení nabídek. Proto je namístě zvolit postup, kdy se tyto nabídky nejprve vyselektují (tj. ze zadávacího řízení se vyloučí účastníci, jejichž nabídky nesplňují všechny požadavky) a následně se hodnotí pouze „perfektní“ nabídky. Postupuje-li zadavatel tímto způsobem, snižuje tím riziko napadení výběru dodavatele ze strany ostatních účastníků zadávacího řízení. Povinnost zadavatele zajistit, aby hodnocení ovlivňovaly pouze relevantní (tj. „perfektní“) nabídky, není v zákoně výslovně zakotvena. Zákon ponechává plně na uvážení zadavatele, jakým způsobem přistoupí k výběru nejvýhodnější nabídky. Z pohledu Úřadu, jakožto orgánu dozoru, však tato povinnost vyplývá ze základních zásad. V této souvislosti je však potřeba opětovně zdůraznit, že vše, co bylo právě uvedeno, se vztahuje pouze k situaci, kdy zadavatel hodnotí podle více kritérií relativním způsobem. Pokud bude zadavatel porovnávat údaje uvedené v nabídce s pevně stanovenými hodnotami, nemůže být ani vícekritériální hodnocení účastí „neperfektních“ nabídek nijak zkresleno a zadavateli nic nebrání napřed nabídky hodnotit a posuzovat pouze nabídku nejvýhodnější.⁸⁶

Po provedeném hodnocení nabídek pak již shodně s výše nastíněným „jednodušším“ postupem zadavatel ví, kdo je vybraným dodavatelem, a bude muset tuto skutečnost oznámit všem účastníkům zadávacího řízení.

Krok 5 – Víte, že už jsem vybral? Podívejte se, koho!

Zadavatel je po provedeném výběru dodavatele povinen tuto skutečnost oznámit všem účastníkům zadávacího řízení. Jednak z důvodu, aby o této skutečnosti věděl vybraný dodavatel, a současně z důvodu, aby i jeho „soupeři“ věděli, kdo vyhrál a popřípadě mohli proti výběru dodavatele brojit. Může se stát, že dodavatelé nebudou souhlasit s postupem zadavatele při výběru dodavatele a stejně tak jako proti jiným úkonům zadavatele v zadávacím řízení i proti výběru dodavatele mohou podávat námitky.

Po oznámení výběru dodavatele zadavatel nesmí jednat unáhleně. Nemůže **okamžitě uzavřít smlouvu s vybraným dodavatelem na plnění veřejné zakázky.** Zadavatel musí vyčkat, zda některý z dodavatelů nepodá námitky, a po tu dobu **je vázán tzv. blokační lhůtou,**⁸⁷ ve které nesmí smlouvu uzavřít. Námitky lze podat do 15 dnů od oznámení výběru dodavatele.

Krok 6 – konečně konec aneb smlouva uzavřena

Pokud zadavatel neobdrží po oznámení výběru dodavatele žádné námitky a **marně uplyne blokační lhůta, je zadavatel oprávněn uzavřít smlouvu s vybraným dodavatelem.** Zákon dokonce říká, že zadavatel a vybraný dodavatel jsou povinni uzavřít smlouvu bez zbytečného odkladu. Uzavřením smlouvy je zadávací řízení ukončeno.

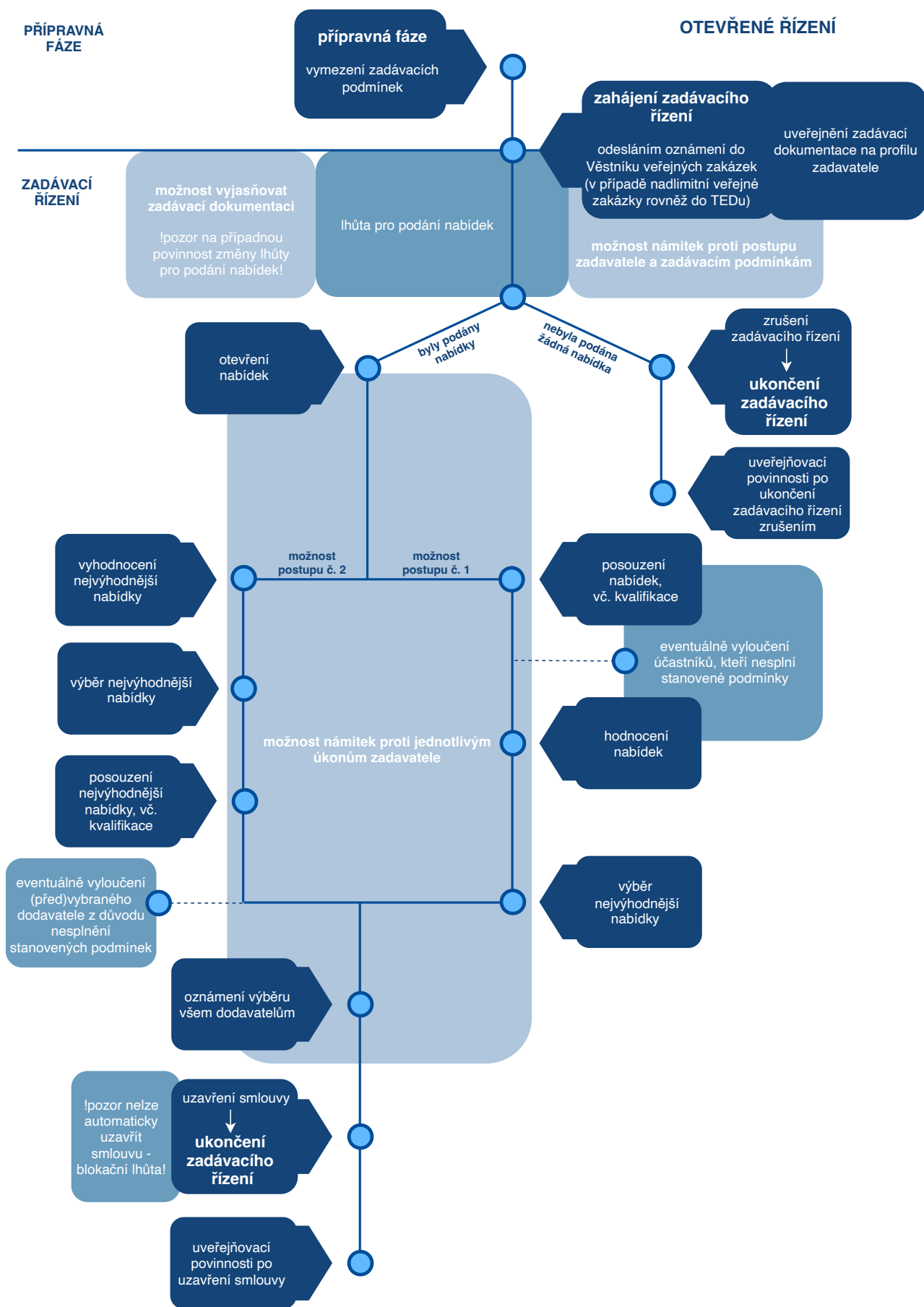
Krok 7 – povinnosti i po uzavření smlouvy

Zadávací řízení je sice ukončeno uzavřením smlouvy, nicméně zadavatelé nesmí zapomínat, že i po uzavření smlouvy (ukončení zadávacího řízení) jim zákon stanovuje určité povinnosti. Stejně jako v případě, když je zadávací řízení zrušeno z důvodu nepodání nabídek (viz poznámka v rámci kroku 3), platí, že **zadavatel má mimo jiné povinnost vyhotovit písemnou zprávu a splnit uveřejňovací povinnosti.** Zadavatel rovněž nesmí opomenout **povinnost uchovat dokumentaci o zadávacím řízení,** a to po dobu 10 let ode dne ukončení zadávacího řízení.

⁸⁶ O důsledcích, ke kterým může poměrování nezpůsobilých nabídek při hodnocení vést, je pojednáno také v kapitole č. 11.1.

⁸⁷ Blokační lhůta je upravena v § 246 zákona.

Pro snadnější orientaci v průběhu otevřeného řízení lze odkázat na grafické schéma níže:

7.2. Užší řízení

Přiblížit užší řízení znamená v mnohém odkázat na otevřené řízení, avšak oproti němu je užší řízení typickým představitelem „**dvoufázového**“ druhu zadávacího řízení. Skládá se ze dvou na sebe navazujících fází, tudíž cesta k výběru vybraného dodavatele je *de facto* o něco delší než v případě řízení otevřeného. Velmi zjednodušeně lze tyto dvě fáze definovat následovně. V první fázi zadavatel vyzve neomezený okruh dodavatelů k projevení zájmu o účast v zadávacím řízení a u těch dodavatelů, kteří zájem projeví, posoudí, kdo z nich je kvalifikovaný pro plnění veřejné zakázky dle jím předem stanovených podmínek. Následně zadavatel vyzve tyto kvalifikované dodavatele osloví k podání nabídek, což představuje druhou fázi užšího řízení. V této druhé fázi posuzuje a hodnotí podané nabídky, z nichž vybírá vítěze. Jak tedy postupovat v užším řízení?

Krok 1 – zahájit a uveřejnit zadávací dokumentaci

Užší řízení zahajuje zadavatel, obdobně jako v případě otevřeného řízení, **odesláním oznámení o zahájení zadávacího řízení, a to jak do Věstníku veřejných zakázek, tak v případě nadlimitní veřejné zakázky i do Úředního věstníku Evropské unie (TEDu)**.⁸⁸ Odesláním oznámení o zahájení zadávacího řízení je zadávací řízení zahájeno. Oproti otevřenému řízení začíná spolu se zahájením zadávacího řízení **běžet tzv. lhůta pro podání žádostí o účast**, jelikož v tomto případě zadavatel vyzývá neomezený počet dodavatelů k podání žádostí o účast.

Žádostí o účast se rozumí kvalifikované projevení zájmu o účast v zadávacím řízení, které má svá jasně daná pravidla. Je to zadavatel, kdo v rámci zadávací dokumentace stanovuje požadavky, co vše má žádost o účast dodavatele obsahovat. Dodavatel prostřednictvím žádosti o účast předkládá zejména doklady sloužící k prokázání kvalifikace.

Zadavatel dodavatelům stanovuje lhůtu, ve které mohou podat žádosti o účast, a stát se tak účastníky zadávacího řízení. I v tomto případě platí, že **lhůtu pro podání žádostí o účast je zadavatel povinen stanovit přiměřeně; zákon stanovuje minimální lhůty**,⁸⁹ které musí být vždy dodrženy; nelze tak např. stanovit konec lhůty pro podání žádostí o účast v průběhu posledního dne minimální zákonné lhůty pro její podání (viz obdobně informace v rámci kroku 1 v otevřeném řízení).

V případě **nadlimitní veřejné zakázky** jsou minimální lhůty pro podání žádostí o účast zákonem stanoveny následovně:

minimální lhůty pro podání žádostí o účast v užším řízení	počet dnů
základní lhůta (viz § 59 odst. 1 zákona)	30
naléhavé okolnosti (viz § 59 odst. 5 zákona)	15

Pro **podlimitní veřejné zakázky** stanovuje zákon minimální lhůtu pro podání žádostí o účast takto:

minimální lhůta pro podání žádostí o účast v užším řízení	počet dnů
základní lhůta [viz § 54 odst. 3 písm. a) zákona]	15 pracovních dnů
zkrácení základní lhůty v případě uveřejnění předběžného oznámení (viz § 54 odst. 4 zákona)*	až – 5 pracovních dnů

* Pro předběžné oznámení v užším řízení platí informace obdobně jako u otevřeného řízení. V případě podlimitní veřejné zakázky musí být předběžné oznámení uveřejněno nejméně 16 pracovních dní a nejvýše 12 měsíců přede dnem, ve kterém bylo odesláno oznámení o zahájení zadávacího řízení.

⁸⁸ K podrobnostem o způsobech uveřejňování viz poznámka v rámci otevřeného řízení.

⁸⁹ K minimálním lhůtám podrobněji viz portal-vz.cz/metodiky-stanoviska/metodiky-k-zakonu-c-134-2016-sb-o-zadavani-verejnych-zakazek/metodiky-procesni-k-zadavacim-rizenim/.

Shodně jako v případě otevřeného řízení je zadavatel povinen uveřejnit na svém profilu zadávací dokumentaci ode dne uveřejnění oznámení o zahájení zadávacího řízení, a to nejen ve vztahu k podmínkám pro prokázání kvalifikace (tedy podmínkám týkajícím se první fáze užšího řízení), ale i zadávací podmínky týkající se druhé fáze zadávacího řízení. Zadávací dokumentace musí být shodně jako v případě otevřeného řízení uveřejněna na profilu zadavatele nejméně do konce lhůty pro podání nabídek. Zadavatelé velmi často přistupují k tomu, že požadavky týkající se první fáze užšího řízení (zejména požadavky na kvalifikaci) zpracovávají do samostatného dokumentu nazývaného „kvalifikační dokumentace“. Další požadavky týkající se druhé fáze (pro samotnou nabídku; bez požadavků na kvalifikaci) pak zadavatelé upřesňují v samostatném dokumentu nazývaném „zadávací dokumentace“. V tomto směru záleží na preferencích zadavatele. Platí nicméně, že zadávací dokumentace (v širším slova smyslu, tzn. jak „kvalifikační dokumentace pro první fázi“, tak „zadávací dokumentace pro druhou fázi“) musí být na profilu zadavatele uveřejněna spolu s uveřejněním oznámení o zahájení zadávacího řízení.

Krok 2 – lhůta pro podání žádostí o účast běží

Zahájením užšího řízení počala běžet lhůta pro podání žádostí o účast a zadavatel, stejně jako v případě otevřeného řízení, musí být připraven, že jím činěné kroky, včetně stanovení zadávacích podmínek, se stanou předmětem zájmu dodavatelů, kteří mohou mít určité výhrady.

I v případě užšího řízení platí, že **zadávací dokumentace může být vyjasňována prostřednictvím institutu vysvětlení zadávací dokumentace**, a to až do skončení lhůty pro podání nabídek; tato možnost tedy nekončí uplynutím lhůty pro podání žádostí o účast. Stejně tak **dodavatelé mohou proti postupu zadavatele či stanoveným zadávacím podmínkám brojit námitkami**, o kterých má zadavatel povinnost rozhodnout. Pokud jde však o námitky směřující proti podmínkám vztahujícím se ke kvalifikaci dodavatele, ty musí být zadavateli doručeny nejpozději do konce lhůty pro podání žádostí o účast.⁹⁰

Krok 3 – otevření žádostí o účast a jejich posouzení

Lhůta pro podání žádostí o účast je pro zadavatele důležitá v tom smyslu, že se na základě podaných žádostí o účast dozví, kteří dodavatelé mají zájem účastnit se zadávacího řízení, a tedy potažmo pro zadavatele plnit jím poptávaný předmět veřejné zakázky. Zadavatel je oprávněn otevřít žádosti o účast až po uplynutí lhůty k jejich podání.

Právě v krocích zadavatele po uplynutí lhůty pro podání žádostí o účast lze spatřovat dovršení první fáze užšího řízení. Zadavatel v jejich rámci posuzuje náležitosti podaných žádostí o účast a zejména pak prokázání kvalifikace účastníky zadávacího řízení. **Pokud některý z účastníků zadávacího řízení neprokáže kvalifikaci v požadovaném rozsahu, popřípadě jím podaná žádost o účast je stížena jinou vadou, je zadavatel povinen takového účastníka ze zadávacího řízení vyloučit.**⁹¹ Naopak účastníci, jejichž žádost o účast je bezvadná a kvalifikaci prokázali, mají před sebou další fázi užšího řízení.

První fáze užšího řízení končí tam, kde začíná druhá fáze, tj. výzvou k podání nabídek těm účastníkům zadávacího řízení, kteří v první fázi prokázali kvalifikaci.

Pokud zadavatel neobdrží žádnou žádost o účast, eventuálně vyloučí všechny účastníky zadávacího řízení, dochází k ukončení zadávacího řízení (zadavatel zruší zadávací řízení) a logicky již není žádná navazující fáze užšího řízení. Po ukončení zadávacího řízení má zadavatel stejné povinnosti jako v případě řízení otevřeného (viz poznámka ke kroku 3 otevřeného řízení).

⁹⁰ I zde bylo novelou zákona č. 166/2023 Sb. umožněno, aby zadavatel stanovil, že námitky proti podmínkám vztahujícím se ke kvalifikaci dodavatele lze podat nejpozději 72 hodin před skončením lhůty pro podání žádosti o účast (§ 242 odst. 5 zákona).

⁹¹ Zadavatel není povinen účastníka zadávacího řízení, který podal imperfektní žádost o účast, vyloučit automaticky. Zákon dává prostřednictvím § 46 zadavateli možnost, aby dodavatele vyzval k objasnění nebo doplnění jeho žádosti o účast, pokud má pochyby o jejím obsahu či má za to, že žádost není úplná. Zadavatel je oprávněn učinit tuto výzvu i opakovaně.

Krok 4 – výzva k podání nabídek a lhůta pro podání nabídek

První fáze užšího řízení byla zaměřena vůči neomezenému počtu dodavatelů. **Druhá, navazující fáze se naopak týká již užšího okruhu dodavatelů. Je směřována pouze vůči dodavatelům, lépe řečeno účastníkům zadávacího řízení, kteří řádně podali žádost o účast a prokázali kvalifikaci.** Zadavatel je povinen těmto účastníkům zadávacího řízení zaslat výzvu k podání nabídek, která „startuje“ druhou fázi užšího řízení. **Výzva k podání nabídek má zákonem stanoveny minimální náležitosti**, které musí obsahovat; jedná se o náležitosti uvedené v příloze číslo 6 zákona pod písm. B). **Ve výzvě k podání nabídek je zadavatel povinen mimo jiné určit lhůtu pro podání nabídek**, která běží ode dne odeslání výzvy k podání nabídek. **I zde platí, že lhůta pro podání nabídek musí být stanovena přiměřeně.**

V případě **nadlimitních veřejných zakázek** stanovuje zákon minimální lhůtu pro podání nabídek následovně:

minimální lhůty pro podání nabídek v užším řízení	počet dnů	neumožnění podání elektronických nabídek nebo požadavek na předložení vzorků či modelů ⁹²	neuveřejnění celé zadávací dokumentace
základní lhůta (viz § 59 odst. 2 zákona)	25	+ 5 dnů	+ 5 dnů
v případě zadavatele podle § 4 odst. 1 písm. c) až e)	10	+ 0 dnů	+ 5 dnů
v případě zadavatele podle § 4 odst. 1 písm. c) až e) se souhlasem všech účastníků	< 10	+ 0 dnů	+ 0 dnů
uveřejnění předběžného oznámení (viz § 59 odst. 4 zákona) *	10	+ 0 dnů	+ 5 dnů
naléhavé okolnosti (viz § 59 odst. 5 zákona)	10	+ 0 dnů	+ 0 dnů

*Pro předběžné oznámení v užším řízení platí informace obdobně jako u otevřeného řízení. Aby mohlo být uplatněno zkrácení minimální lhůty pro podání nabídek, musí zadavatel předběžné oznámení uveřejnit minimálně 35 dnů a nejvíce 12 měsíců přede dnem zahájení zadávacího řízení.

Ve vztahu k **podlimitním veřejným zakázkám** stanovuje zákon minimální lhůtu pro podání nabídek jednotně, a to následovně:

minimální lhůta pro podání nabídek v užším řízení	počet dnů
základní lhůta [viz § 54 odst. 3 písm. c) zákona]	15 pracovních dnů
zkrácení základní lhůty v případě uveřejnění předběžného oznámení (viz § 54 odst. 4 zákona)*	až –5 pracovních dnů

* Pro předběžné oznámení v užším řízení platí informace obdobně jako u otevřeného řízení. V případě podlimitní veřejné zakázky musí být předběžné oznámení uveřejněno nejméně 16 pracovních dnů a nejvýše 12 měsíců přede dnem, ve kterém bylo odesláno oznámení o zahájení zadávacího řízení.

92 Povinnost prodloužit lhůtu pro podání nabídek v těchto případech platí, pokud zadávací podmínky vyžadují předložení vzorků nebo modelů, které nemohou být předloženy za použití elektronické komunikace.

Krok 5 – lhůta pro podání nabídek běží

Lhůta pro podání nabídek slouží k tomu, aby vyzvaní účastníci zadávacího řízení zpracovali své nabídky a, chtějí-li dále v účasti v zadávacím řízení pokračovat, podali je ve lhůtě pro podání nabídek. Samotný běh lhůty pro podání nabídek již v této fázi v zásadě kopíruje situaci v otevřeném řízení. I v případě užšího řízení platí, že během lhůty pro podání nabídek mohou být vyjasňovány zadávací podmínky,⁹³ popřípadě dodavatelé mohou brojit proti postupu zadavatele či stanovení zadávacích podmínek prostřednictvím námitek.⁹⁴

Krok 6 – uplynutí lhůty pro podání nabídek a otevírání nabídek

Ve druhé fázi, až na některé rozdíly týkající se jejího zahájení, již užší řízení nápadně připomíná otevřené řízení. Po uplynutí lhůty pro podání nabídek je zadavatel oprávněn, respektive povinen, podané nabídky otevřít. Po jejich otevření se zadavatel dozví, kdo z dodavatelů, kteří se účastnili již první fáze užšího řízení, chce veřejnou zakázku plnit a za jakých podmínek plnění nabízí. Není přitom povinností účastníků zadávacího řízení, kteří podali žádost o účast, prokázali kvalifikaci a následně byli vyzváni k podání nabídky, nabídku podat.

Víte, že...?

Pokud v případě užšího řízení nastane situace, že i přes počáteční zájem dodavatelů (v podobě podaných žádostí o účast) nakonec žádný z účastníků zadávacího řízení nepodá nabídku, platí, co bylo uvedeno již u otevřeného řízení (viz poznámka ke kroku 3 otevřeného řízení). Zadavatel zruší zadávací řízení, ve kterém nebyla podána žádná nabídka, a tímto je zadávací řízení ukončeno. Ani v tomto případě však zadavatel nesmí zapomenout na navazující povinnosti související s realizací zadávacího řízení.

Krok 7 – cesta k výběru nejvýhodnější nabídky

Cesta k výběru nejvýhodnější nabídky je shodná s tím, co bylo popsáno u otevřeného řízení. Jediným rozdílem je, že účastníci již neprokazují kvalifikaci, a tudíž zadavateli v této fázi zadávacího řízení odpadá povinnost posuzovat splnění požadavků na kvalifikaci. Tuto povinnost totiž zadavatel vůči všem účastníkům zadávacího řízení splnil již v předchozí fázi užšího řízení. Jak tedy vybrat nejvýhodnější nabídku? Podle předem stanovených pravidel, a to opět buď přímou cestou, nebo posouzením všech nabídek a až následném vyhodnocení pořadí dle pravidel pro hodnocení.

V tomto ohledu tedy lze odkázat na popis výběru nejvýhodnější nabídky popsaný v kroku 4 – cesta k výběru nejvýhodnější nabídky v rámci otevřeného řízení.

Krok 8 a následující

Navazující kroky zadavatele v užším řízení jsou již totožné jako v případě otevřeného řízení, a lze tak odkázat na kroky 5–7 přiblížené u otevřeného řízení.

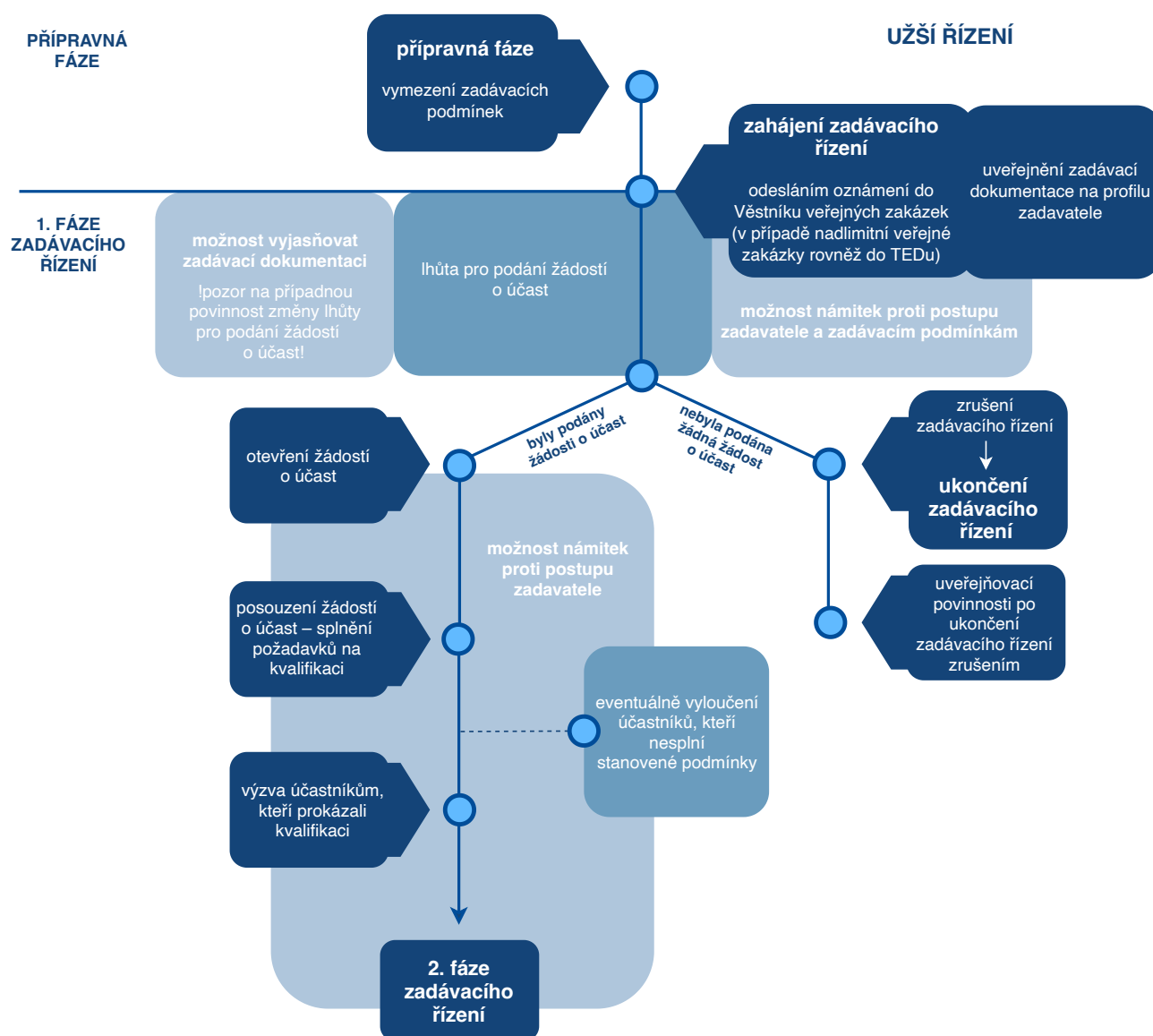
93 Závazné časové limity vztahující se k vysvětlení zadávací dokumentace jsou upraveny v § 98 odst. 1 zákona; speciální pravidla pro provádění změn a doplnění zadávací dokumentace pak upravuje § 99 zákona.

94 S možným časovým omezením, které je zadavatel oprávněn stanovit na základě § 242 odst. 5 zákona.

Zákon nově upravuje i možnost „**třífázového**“ užšího řízení. Tato možnost platí pro zadavatele dle § 4 odst. 1 písm. c) až e) zákona, a nemůže ji tedy využít Česká republika (organizační složky státu) a Česká národní banka. Zadavatel v tomto případě zahajuje užší řízení předběžným oznámením (viz § 58 odst. 2 ve spojení s § 34 zákona), jímž vyzývá neomezený počet dodavatelů k projevení předběžného zájmu, který nemá zákonem stanovené žádné náležitosti. Právě úkon spočívající v projevení předběžného zájmu v zadavatelem stanovené lhůtě je první fází. Zadavatel pak má povinnost výzvou vyzvat dodavatele, kteří projevíli předběžný zájem, k podání žádosti o účast v zadavatelem stanovené lhůtě. V takovém případě představuje fáze podání žádostí o účast a následné posouzení kvalifikace těchto dodavatelů druhou fází užšího řízení, která se zahajuje „pouze“ výzvou, nikoliv oznámením o zahájení zadávacího řízení ve Věstníku veřejných zakázek⁹⁵. Na druhou fázi pak navazuje třetí fáze v podobě výzvy k podání nabídek, zakončená posouzením, hodnocením a výběrem nejvýhodnější nabídky.⁹⁶

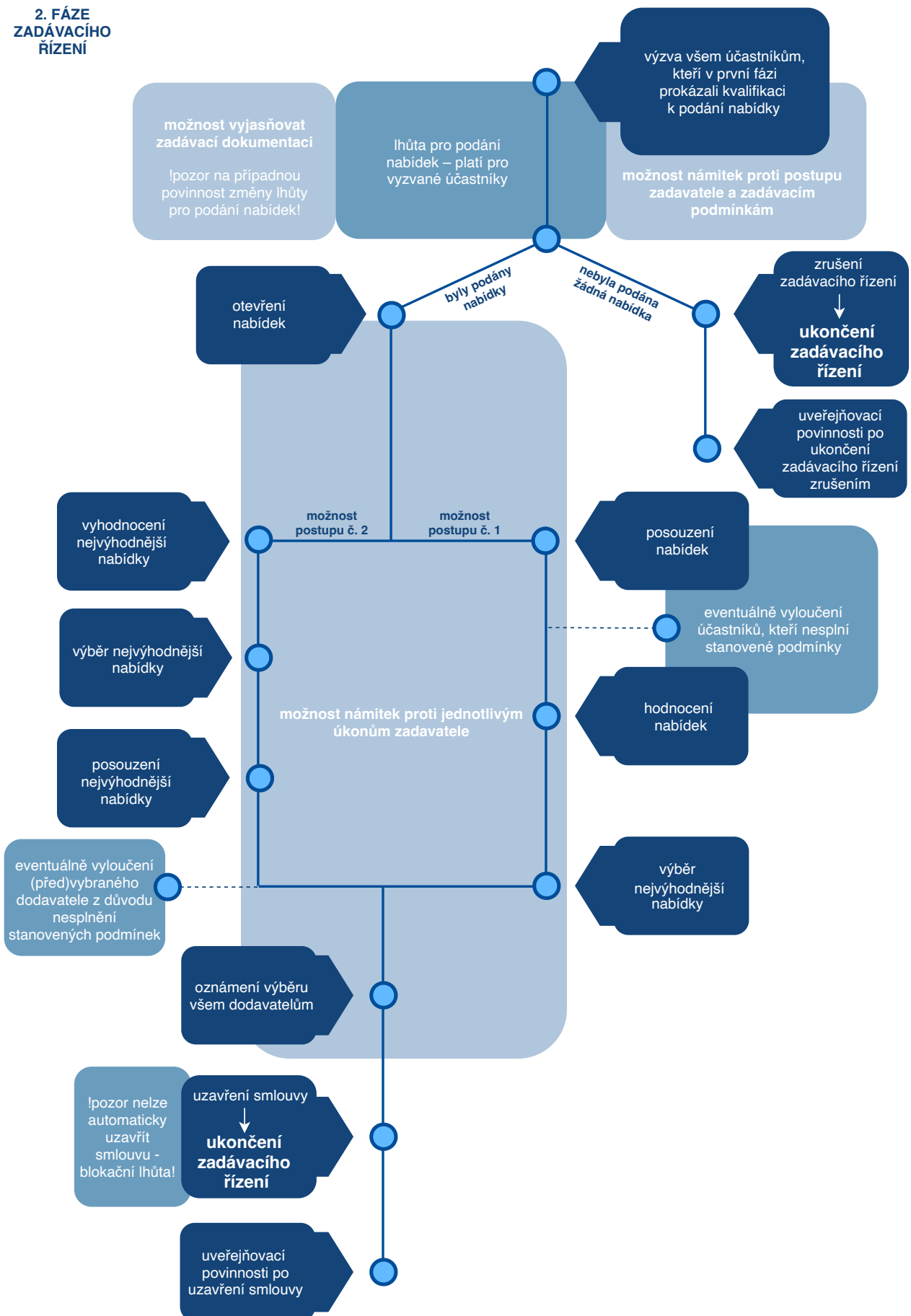
Pro snadnější orientaci v průběhu užšího řízení (ve smyslu dvoufázové varianty) lze odkázat na grafické schéma níže:

⁹⁵ Eventuálně v Úředním věstníku Evropské unie, jedná-li se o nadlimitní veřejnou zakázku.

⁹⁶ Blíže ke specifikům třífázového užšího řízení viz rovněž rozhodnutí Úřadu ze dne 30. 1. 2020, č. j. ÚOHS-03541/2020/531/MKI, vydané ve správním řízení vedeném pod sp. zn. ÚOHS-S0249,S0303/2019/VZ a potvrzené rozhodnutím předsedy Úřadu ze dne 21. 4. 2020, č. j. ÚOHS-11851/2020/321/VJU, vydaným ve správním řízení vedeném pod sp. zn. ÚOHS-R0028/2020/VZ.

2. FÁZE
ZADÁVACÍHO
ŘÍZENÍ

7.3. Zjednodušené podlimitní řízení

Zákon v případě podlimitního režimu upravuje jeden specifický druh zadávacího řízení – zjednodušené podlimitní řízení. Jak již samotný název napovídá, mělo by se jednat o určité zjednodušení postupu oproti výše popsaným základním druhům zadávacího řízení. Zjednodušené podlimitní řízení je možno použít v případě všech podlimitních veřejných zakázek na dodávky a služby a dále v případě veřejných zakázek na stavební práce, jejichž předpokládaná hodnota nepřesahuje 50 milionů korun. V případě zjednodušeného podlimitního řízení je nutno vidět jistou paralelu s otevřeným řízením. Stejně jako v případě otevřeného řízení se jedná o „jednofázové“ zadávací řízení, v rámci kterého zadavatel vyzývá neomezený počet dodavatelů k podání nabídek.

V čem však spočívá ono zjednodušení oproti otevřenému řízení?

Krok 1 – zahájit a uveřejnit zadávací dokumentaci

Zadavatel zjednodušené podlimitní řízení **zahajuje uveřejněním výzvy k podání nabídek na profilu zadavatele**. V tomto případě tedy zadavatel **nezahajuje** zadávací řízení prostřednictvím Věstníku veřejných zakázek, popřípadě Úředního věstníku Evropské unie. Výzva k podání nabídek musí splňovat náležitosti specifikované v příloze č. 6 zákona pod písm. A). Výzva musí obsahovat alespoň:

- ✓ identifikační údaje zadavatele
- ✓ údaje o přístupu k zadávací dokumentaci
- ✓ lhůtu pro podání nabídek
- ✓ způsob podání nabídek včetně informace o tom, v jakém jazyce mohou být podány
- ✓ požadavky na prokázání kvalifikace včetně požadovaných dokladů
- ✓ pravidla pro hodnocení nabídek

Zadavatel je po uveřejnění výzvy k podání nabídek oprávněn tuto výzvu odeslat vytipovaným dodavatelům (tím si zajistí, že tito dodavatelé budou o veřejné zakázce skutečně informováni, a nemusí se spoléhat na bdělost dodavatelů, zda si zahájení zjednodušeného podlimitního řízení všimnou). Nicméně pokud se zadavatel k tomuto kroku – aktivnímu zaslání výzvy k podání nabídek – rozhodne, platí, že tímto způsobem **musí oslovit minimálně pět dodavatelů**.⁹⁷

Ode dne, kdy zadavatel zahájí zadávací řízení, běží lhůta pro podání nabídek. Informace o lhůtě pro podání nabídek musí být mimo jiné obsahem výzvy k podání nabídek. Ačkoliv tento druh zadávacího řízení má ve svém názvu „zjednodušené“, i v tomto případě platí, že **lhůtu pro podání nabídek musí zadavatel stanovit přiměřeně**. Zjednodušení v tomto směru lze sledovat nanejvýš v tom, že zákon stanovuje kratší minimální lhůtu⁹⁸ pro podání nabídek, než je tomu v případě základní lhůty u otevřeného řízení, přičemž tato je stanovena jednotně.

Ve vztahu ke **zjednodušenému podlimitnímu řízení** stanovuje zákon minimální lhůtu pro podání nabídek následovně:

minimální lhůta pro podání nabídek ve zjednodušeném podlimitním řízení	počet dnů
základní lhůta (viz § 54 odst. 1 zákona)	11 pracovních dnů

Zadavatel je povinen mít po celou dobu běhu lhůty pro podání nabídek uveřejněnou zadávací dokumentaci na profilu zadavatele.

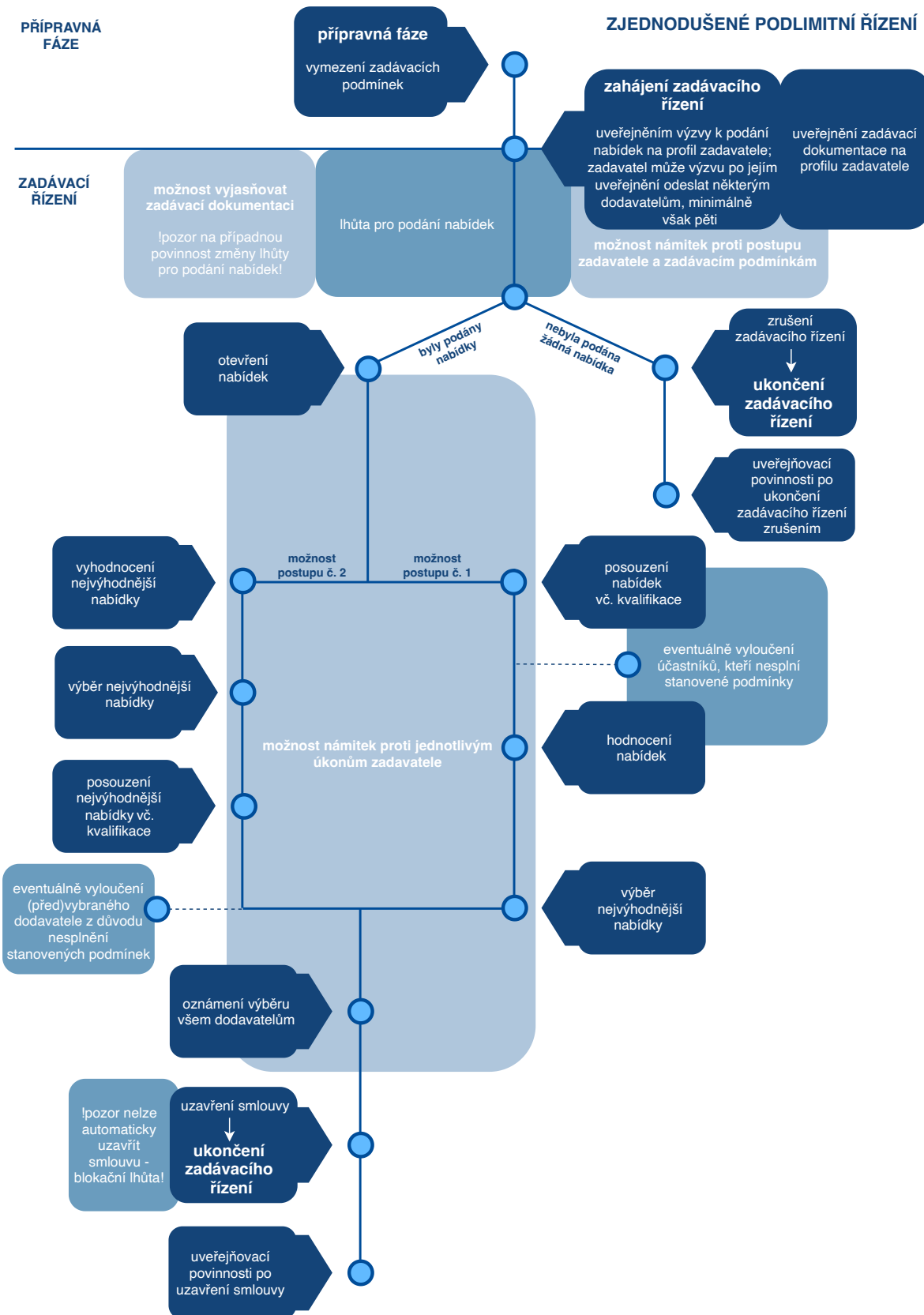
⁹⁷ viz rovněž rozhodnutí Úřadu ze dne 14. 6. 2021, č. j. ÚOHS-19809/2021/500/Alv, vydané ve správním řízení vedeném pod sp. zn. ÚOHS-SO224/2021/VZ.

⁹⁸ K minimálním lhůtám pro podání nabídek v jednotlivých zadávacích řízeních lze v podrobnostech odkázat na metodiky Ministerstva pro místní rozvoj dostupné z: portal-vz.cz/cs/Jak-na-zadavani-verejnych-zakazek/Metodiky-standoviska/Metodiky-k-zakonu-c-134-2016-Sb_-o-zadavani-verejnych-zakazek/Metodiky-procesni-k-zadavcim-rizenim.

Krok 2–7

Všechny navazující kroky v procesu zadávání veřejné zakázky ve zjednodušeném podlimitním řízení jsou pak shodné s postupem v otevřeném řízení, lze tudíž odkázat na již popsany průběh zachycený výše (viz krok 2–7 otevřeného řízení).

Pro snadnější orientaci v průběhu zjednodušeného podlimitního řízení lze odkázat na níže uvedené grafické schéma:

V čem je tedy zjednodušení u zjednodušeného podlimitního řízení?

Zjednodušení lze sledovat zejména v tom, že na zadavatele nejsou kladeny tak vysoké nároky, co se administrace zadávání veřejné zakázky týče. Uvedenou větu však vůbec nelze vnímat tak, že by postup zadavatele závisel na jeho libovůli. Zákon zadavateli při zadávání veřejné zakázky ve zjednodušeném podlimitním řízení neukládá tolik konkrétních pravidel a povinností jako v případě jiných zadávacích řízení a dává mu určitou míru volnosti. **Postup zadavatele ale musí být vždy čitelný a férový** (tedy v souladu se základními zásadami).

Volnost zadavatele při zadávání veřejné zakázky ve zjednodušeném podlimitním řízení je možno chápat jako možnost zadavatele „vypůjčit“ si jasně stanovená pravidla pro nadlimitní režim (záleží na úvaze zadavatele, bude-li chtít použít některá z pravidel zákona pro nadlimitní režim), současně je mu ale dána možnost stanovit si pravidla zadávacího řízení dle vlastního uvážení. Avšak v tomto směru je potřeba zadavatele upozornit, že tato volnost pro něj znamená, že musí předem domyslet důsledky svých činů. Pravidla je vždy potřeba stanovit v souladu se základními zásadami. Zadavatel je tedy tím, kdo v případě zjednodušeného podlimitního řízení do určité míry modeluje způsob zadávání veřejné zakázky a množství a druhy požadavků, které bude stanovovat. Zadavatel může například stanovit jiné požadavky na prokázání kvalifikace, než které upravuje zákon⁹⁹ (závazně jsou pravidla pro kvalifikaci stanovena ve vztahu k nadlimitnímu režimu). Na oznámení o výběru pak nejsou kladeny tak vysoké požadavky, jako je tomu v případě oznámení o výběru dodavatele v nadlimitním režimu atd.

Zjednodušení lze rovněž chápat v té rovině, že **zadavatel nepracuje v takovém rozsahu s Věstníkem veřejných zakázek či dokonce Úředním věstníkem Evropské unie (TEDem)**. Zadavatel je povinen do Věstníku veřejných zakázek odeslat pouze informaci o výsledku (ukončení) zadávacího řízení,¹⁰⁰ jinak si při postupu v zadávacím řízení vystačí pouze s profilem zadavatele,¹⁰¹ na kterém uveřejňuje potřebné informace. Na profilu zadavatel uveřejňuje jak informace související se začátkem zadávacího řízení, tak případně i s jeho ukončením; **pokud dojde k ukončení zadávacího řízení jeho zrušením, je zadavatel povinen tuto skutečnost oznámit na svém profilu do pěti pracovních dnů** od rozhodnutí o zrušení zadávacího řízení (a to uveřejněním oznámení o zrušení zjednodušeného podlimitního řízení).

Zadavatel si dokonce může v případě zjednodušeného podlimitního řízení v zadávací dokumentaci předem vyhradit, že oznámení o vyloučení účastníka ze zadávacího řízení či oznámení o výběru dodavatele bude uveřejňovat na profilu zadavatele, tzn. nemusí tyto informace přímo zasílat účastníkům zadávacího řízení, ale postačí pouze tyto dokumenty uveřejnit na profilu zadavatele (oproti povinnosti uveřejnění oznámení o zrušení zadávacího řízení se jedná o právo zadavatele, které si musí předem vyhradit). V takovém případě se tato oznámení považují za doručena dnem uveřejnění na profilu zadavatele.

Je tedy zřejmé, že zjednodušené podlimitní řízení může do určité míry představovat zjednodušení procesu zadávání veřejné zakázky, nicméně i při využití tohoto druhu zadávacího řízení musí zadavatel dopředu jednotlivé kroky pečlivě zvažovat.

7.4. A co další druhy zadávacích řízení?

Výše byly popsány druhy zadávacích řízení, které lze vnímat jako jakýsi zadavatelský základ, a v případě, kdy je zadavatel schopen řádně popsat jím poptávané plnění, by měly k uspokojení zadavatelových potřeb plně postačovat. Situace, kdy zadavatel přesně ví, co potřebuje, ovšem nemusí nastat vždy.

Zákon předvídá také řešení situací, kdy samotná specifikace předmětu veřejné zakázky vzejde až z průběhu zadávacího řízení. Existují totiž zadávací řízení, v rámci kterých je možné, aby zadavatel s účastníky dále

99 Zadavatel nemusí nutně formulovat zcela nové požadavky – je rovněž oprávněn zákonem vymezené požadavky na kvalifikaci dle svých potřeb modifikovat.

100 Při oznamování výsledku zadávacího řízení zadavatel postupuje podle § 126 zákona, ze kterého vyplývá, že zadavatel odešle oznámení o výsledku zadávacího řízení (v souladu s § 212 zákona) do 30 dnů od uzavření smlouvy.

101 Profilem zadavatele se rozumí elektronický nástroj, který umožňuje neomezený dálkový přístup a na kterém zadavatel uveřejňuje informace a dokumenty ke svým veřejným zakázkám. Povinnosti související s profilem zadavatele a jeho náležitosti jsou specifikovány v § 214 zákona a ve vyhlášce č. 168/2016 Sb., o uveřejňování formulářů pro účely zákona o zadávání veřejných zakázek a náležitostech profilu zadavatele.

jednal (**jednací řízení s uveřejněním, řízení se soutěžním dialogem, řízení o inovačním partnerství**). Zákon předpokládá, že zadavatel v těchto případech zahajuje zadávací řízení s cílem nalézt (popřípadě i vyvinout) při jednání s účastníky to správné, nejvýhodnější řešení schopné naplnit jeho potřeby a případně současně vyjednat pro sebe co nejvýhodnější podmínky plnění (vč. ceny).

Další zcela svébytnou možností pro poptávání ještě ne zcela konkrétního řešení je **soutěž o návrh**. Jedná se o postup zadavatele, který směřuje k získání určitého konceptu či ideového návrhu. Může jím být zejména plán nebo projekt v oblasti územního plánování nebo architektonických, stavebních, technických a inspekčních služeb.

Nicméně v těchto případech se již jedná o druhy zadávacích řízení, jejichž provedení je poměrně komplikované a přesahují zaměření tohoto informačního listu, který je věnován základům zadávání. Úspěšná realizace uvedených druhů zadávacího řízení je zpravidla podmíněna hlubší znalostí oblasti veřejného zadávání. Pakliže těmito znalostmi zadavatel nedisponuje, je namísto mu doporučit, aby si v těchto případech najal na zadání veřejné zakázky dodavatele – administrátora, který má relevantní zkušenosti se zadáváním složitějších veřejných zakázek.

V jistém smyslu výjimečný druh zadávacího řízení představuje i tzv. **jednací řízení bez uveřejnění**.¹⁰² Při jeho aplikaci dochází z různých důvodů cíleně k omezení (vyloučení) soutěže o veřejnou zakázku. Jde v zásadě o zcela neformální, zvláštní proces zadávání veřejné zakázky, který často spočívá v přímém oslovení konkrétního dodavatele. Typicky jej lze použít v případě, kdy z objektivních důvodů neexistuje hospodářská soutěž, tedy kdy reálně existuje jediná osoba (jeden dodavatel), která je schopna poskytnout, oč zadavatel žádá, případně v situacích, kdy na formalizovaný proces není z objektivních příčin čas (z důvodu krajně naléhavé okolnosti, kterou zadavatel nemohl předvídat a ani ji nezpůsobil).¹⁰³ Použití tohoto druhu zadávacího řízení je možné pouze při splnění velmi přísných podmínek. Zadavatelům lze v tomto ohledu doporučit, aby využití jednacího řízení bez uveřejnění velmi pečlivě zvažovali, neboť se **jedná o výjimku z „klasického“ postupu, která je vykládána velmi přísně, přičemž skutečnost, že byly splněny veškeré zákonem stanovené podmínky pro použití tohoto druhu zadávacího řízení, musí vždy prokázat sám zadavatel, který uvedený postup zvolil.**

Existují i tzv. zvláštní postupy, prostřednictvím kterých zadavatelé mohou poptávat určitá plnění. Těmito postupy jsou vedle již zmíněné soutěže o návrh také rámcové dohody a dynamický nákupní systém, které umožňují dlouhodobé zadávání bez nutnosti opakování zadávacího řízení. Při svém uzavření či zavádění nicméně zadávací řízení vyžadují. Tyto zvláštní postupy jsou pak upraveny v části šesté zákona.

102 Jednací řízení bez uveřejnění je upraveno v § 63 zákona.

103 I pokud jsou naplněny podmínky pro použití jednacího řízení bez uveřejnění, neznamená to bez dalšího, že by zadavatel mohl oslovit pouze jediného dodavatele. Nejednalo-li se totiž o specifické plnění, které by mohl objektivně plnit pouze určitý dodavatel, měl by zadavatel s ohledem na povinnost dodržovat základní zásady učinit poptávku u vícero dodavatelů pro zachování alespoň určité míry soutěže o veřejnou zakázku (viz rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 31. 5. 2018, č. j. 62 Af 125/2016-209).

8. Zadávací dokumentace

8.1. Je zadávací dokumentace důležitá?

V předchozích kapitolách byl pro větší názornost proces zadávání rozčleněn do dvou fází. Ve vztahu k první fázi bylo zdůrazněno, že v ní zadavatel definuje své potřeby, tj. vymezuje předmět veřejné zakázky, požadavky a pravidla související s průběhem zadávacího řízení. Aby následně mohlo k zadání veřejné zakázky skutečně dojít, je třeba tyto potřeby, požadavky a pravidla vyjádřit i navenek, a dát tak potenciálním dodavatelům možnost seznámit se s nimi a zvážit, zda se o veřejnou zakázku budou ucházet, či nikoliv. **K zachycení skutečností relevantních pro celý průběh zadávání veřejné zakázky (a vlastně i její realizace, neboť ve hře jsou i obchodní podmínky, tedy obsah smlouvy, kterou se plnění veřejné zakázky řídí) slouží především zadávací dokumentace.** Zadávací dokumentaci lze popsat jako dokument (resp. soubor dokumentů), po jehož prostudování musí mít potenciální dodavatel jasnou představu, jaké plnění a za jakých podmínek zadavatel poptává a zda je on sám způsobilý (kvalifikovaný) se zadávacího řízení zúčastnit. Z toho plyne, že **zadávací dokumentace je v procesu zadávání stěžejním dokumentem, jehož zpracování nesmí zadavatel podcenit.** Vždy musí myslet zejména na respektování základních zásad zadávání, tj. zásady transparentnosti, zákazu diskriminace, rovného zacházení a přiměřenosti. Zároveň, pokud je to vzhledem k povaze a smyslu zakázky vhodné, musí zadavatel dodržovat také zásady sociálně odpovědného zadávání, environmentálně odpovědného zadávání a inovací.¹⁰⁴

Uvedené zásady jsou zakotveny v § 6 zákona a prostřednictvím úpravy jednotlivých institutů se prolínají celým zákonem.

Příklad z praxe

Jako příklad netransparentní zadávací dokumentace lze uvést situaci, kdy určitou zadávací podmínku či požadavek zadavatele lze legitimně vykládat více různými způsoby:

Zadavatel v rámci technických parametrů poptávaného zařízení stanovil v zadávací dokumentaci dva různé požadavky týkající se totožného parametru – hmotnosti zařízení. V technické zprávě uvedl požadavek na hmotnost „120 kg“. V jiném dokumentu – soupisu prací požadavek specifikoval odlišně, a to, že hmotnost zařízení má být „cca 120 kg“. Zadávací dokumentace tedy obsahovala dva různé údaje o tom, jakou hmotnost má poptávané zařízení mít. Zadávací dokumentace s takto specifikovanou podmínkou byla Úřadem posouzena jako rozporná se zásadou transparentnosti. Proč? Odpověď je poměrně zřejmá. Zadavatel ve vztahu k požadavku na hmotnost zařízení uvedl dva rozdílné údaje. Měli dodavatelé povinnost nabízet zařízení o hmotnosti 120 kg, nebo měli určitou volnost ve vztahu k hmotnosti nabízeného plnění? Požadavek na hmotnost zadavatel nevyjádřil jednoznačně v podrobnostech nezbytných pro účast dodavatele v zadávacím řízení.¹⁰⁵

Při zpracování zadávací dokumentace **musí zadavatel vždy myslet na to, že odpovědnost za správnost a úplnost zadávací dokumentace je výlučně na něm** (jak plyne z § 36 odst. 3 zákona). V praxi to znamená následující. Zadavatel například, aniž by si to uvědomil, stanoví v zadávací dokumentaci podmínku či požadavek, který objektivně umožňuje dvojitý výklad. Následně obdrží nabídku dodavatele, který ze dvou možných výkladů zvolil ten, který zadavatel při tvorbě zadávací dokumentace nezamýšlel. V takové situaci zadavatel nemůže přistoupit k vyloučení účastníka ze zadávacího řízení pro nesplnění zadávacích podmínek, nemůže

¹⁰⁴ Tyto tři posledně vyjmenované zásady nemusí být zohledňovány při zadávání veřejných zakázek malého rozsahu.

¹⁰⁵ Viz rozhodnutí Úřadu ze dne 19. 1. 2018, č. j. [ÚOHS-S0450/2017/VZ-01942/2018/513/JLÍ](#). Z poslední doby lze pak citovat např. rozhodnutí předsedy Úřadu ze dne 9. 1. 2023, č. j. [ÚOHS-45750/2022/162](#), vydané ve správním řízení vedeném pod sp. zn. [ÚOHS-R0154/2022/VZ](#). Zde se netransparentnost týkala obchodních podmínek smlouvy a byla způsobena nejednoznačností a excesivností smluvních ujednání.

jej tedy „trestat“ za situaci, kterou sám stanovením nejasných zadávacích podmínek vyvolal.¹⁰⁶ Totéž platí v situaci, kdy zadavatel v zadávací dokumentaci určitý požadavek definuje způsobem, který (aniž by si to zadavatel nutně uvědomil) přesně nevyjadřuje jeho potřeby, tj. požadavek nevymezí dostatečně podrobně, což může vést k tomu, že jej dodavatelé pochopí jinak, než zadavatel ve skutečnosti zamýšlel. Pokud pak zadavatel obdrží nabídku splňující požadavek uvedený v zadávací dokumentaci (ale nesplňující přesně potřebu zadavatele, která však nebyla v zadávací dokumentaci dostatečně vyjádřena), nemůže účastníka, jenž takovou nabídku podal, vyloučit ze zadávacího řízení. Jinými slovy, případné nedostatky zadávací dokumentace nemohou jít k tíži účastníků řízení.¹⁰⁷

Je nutno připomenout, že případné nedostatky zadávací dokumentace lze sice v určitých případech dodatečně napravit, Úřad se však ve své praxi často setkává s případy, kdy je nesoulad zadávací dokumentace se zákonem zjištěn až po podání nabídek a v takové situaci již nepřichází v úvahu jiné nápravné opatření než zrušení celého zadávacího řízení.

Podle § 28 odst. 1 písm. b) zákona jsou součástí zadávací dokumentace i všechny formuláře uveřejňované k zadávacím řízením ve Věstníku veřejných zakázek a v Úředním věstníku Evropské unie a dále i výzva, kterou se zahajuje zjednodušené podlimitní řízení.

8.2. Co MUSÍ zadávací dokumentace obsahovat?

Jelikož je zadávací dokumentace významným zdrojem informací ve vztahu k dané veřejné zakázce, stanovuje zákonodárce určité minimum, které musí obsahovat. Aby se dodavatelé dozvěděli vše, co k případnému podání nabídky do zadávacího řízení potřebují, musí zadávací dokumentace obsahovat informace minimálně o následujících skutečnostech:

---

¹⁰⁶ Skutečnost, že za správnost a úplnost zadávací dokumentace odpovídá zadavatel, nelze nicméně vykládat tak, že zadavatel má ve všech případech povinnost do detailu definovat veškeré v zadávací dokumentaci použité pojmy. Zadavatel může legitimně očekávat, že účastníci zadávacího řízení budou vykazovat příslušnou míru profesionality a odbornosti, vč. orientace v oborové terminologii, a budou tedy např. schopni provést náležitý výklad odborných pojmů. Uvedený závěr byl vysloven např. v rozhodnutí Úřadu ze dne 4. 3. 2021, č. j. [ÚOHS-08100/2021/500/Alv](#), vydaném ve správním řízení vedeném pod sp.zn. ÚOHS-S0005/2021/VZ a na něj navazujícím rozhodnutí Úřadu ze dne 28. 6. 2021, č. j. [ÚOHS-12706/2021/162/HSc,HBa](#), vydaném ve správním řízení vedeném pod sp.zn. ÚOHS-R0060/2021/VZ.

Co se týká situace, kdy zadávací podmínky skutečně nebyly formulovány jednoznačně, a kdy tedy k vyloučení dodavatele ze zadávacího řízení došlo neoprávněně, lze odkázat např. na rozhodnutí Úřadu ze dne 4. 7. 2023, č. j. [ÚOHS-25729/2023/500](#), vydané ve správním řízení vedeném pod sp. zn. ÚOHS-S0232/2023/VZ.

¹⁰⁷ Viz například rozhodnutí Úřadu ze dne 12. 7. 2018, č. j. [ÚOHS-S0180/2018/VZ-20490/2018/522/PKř](#): „(...) samotné posouzení splnění podmínek účasti v zadávacím řízení navazuje především na precizní zpracování zadávací dokumentace a zadavatel, který odpovídá za správnost a úplnost zadávací dokumentace, ji musí s ohledem na dodržení zásady transparentnosti formulovat takovým způsobem, aby byl její výklad co do požadavků zadavatele a povinností uchazečů jednoznačný a nepochybnitelný. V situaci, kdy zadavatel těmto svým povinnostem ne zcela dostojí, nelze případné nejasnosti vykládat k tíži dodavatele. Jinými slovy, účelem zadávací dokumentace je formulovat zadávací podmínky tak, aby co nejpřesněji vyjadřovaly potřeby zadavatele. Jestliže zadavatel tyto potřeby neimplementuje, případně je vymezí nedostatečně, nemůže se spoléhat na to, že dodavatelé zvažující účast v zadávacím řízení takové implicitní požadavky zadavatele identifikují, resp. pochopí všichni obdobně a podle toho připraví své nabídky. Je to tedy pouze a jedině zadavatel, kdo se musí vyvarovat nejednoznačnosti zadávací dokumentace, kdy tato nemůže jít nikdy k tíži účastníka zadávacího řízení. Uvedený předpoklad je v zákoně vyjádřen zejména v ust. § 36 odst. 3 zákona (...).“ Shodné závěry obsahuje dále např. rozhodnutí Úřadu ze dne 13. 3. 2023, č. j. [ÚOHS-10182/2023/500](#), vydané ve správním řízení vedeném pod sp.zn. ÚOHS-S0625/2022/VZ či rozhodnutí předsedy Úřadu ze dne 25. 3. 2022, č. j. [ÚOHS-09065/2022/161](#), vydané ve správním řízení vedeném pod sp.zn. ÚOHS-R0025/2022/VZ. Citovat lze rovněž rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 6. 6. 2013, č. j. [62 Af 41/2012-60](#): „Zadávací dokumentace tedy musí uchazečům sloužit coby dostatečně konkrétní, jasné, jednoznačný a srozumitelný zdroj informací o tom, jak mají zpracovat své nabídky, přitom důsledky nejasností a dvojznačností musí jít k tíži zadavatele, nikoli uchazeče. Za situace, kdy text zadávací dokumentace za použití shora uvedených argumentů nevylučuje ani výklad zastávaný žalovaným (a zadavatelem), ani výklad zastávaný žalobcem, není třeba se z pohledu přezkumu postupu žalovaného k některému z obou takových výkladů „za každou cenu“ přiklonit. Podstatné je, že oba tyto výklady objektivně mohou přicházet v úvahu, a tedy že zadávací dokumentace připouští rozdílné výklady – oba racionální, logické a možné, nikoli nevěrohodné a absurdní. Pokud přitom objektivně existuje více možných výkladů týkajících se otázky, jak má být nabídka konstruována, tu tedy ohledně sankce ve vztahu k neposkytnutí Podpůrných služeb, pak nemůže taková interpretační nejistota stíhat žádného z uchazečů, ale zadavatele samotného.“

✓ **Identifikace zadavatele**

✓ **Adresa profilu zadavatele, na které je zadávací dokumentace umístěna**

tato informace se uvádí v dokumentech, kterými se zahajuje zadávací řízení (tj. v oznámeních o zahájení zadávacího řízení, výzvách k podání nabídek apod. – viz § 96 odst. 3 zákona)

✓ **Předmět veřejné zakázky**

podrobná specifikace plnění, které zadavatel požaduje

✓ **Požadavky na prokázání kvalifikace**

vymezení toho, jaké dodavatele bude zadavatel považovat za způsobilé pro realizaci veřejné zakázky, a způsobu, jakým mají dodavatelé svou způsobilost prokázat

✓ **Lhůta pro podání nabídek**

✓ **Způsob podání nabídek**

✓ **Pravidla pro hodnocení nabídek**

Povinné obsahové náležitosti zadávací dokumentace se mohou lišit v závislosti na zvoleném druhu zadávacího řízení nebo režimu veřejné zakázky; konkrétní požadavky stanoví zákon; zadavatel tedy musí vždy reflektovat znění zákona ve vztahu k jím zvolenému druhu zadávacího řízení.

8.3. Co JE VHODNÉ zahrnout do zadávací dokumentace?

Kromě povinných náležitostí zadávací dokumentace, tj. těch, které jsou nezbytné pro dodavatele, aby mohli posoudit, zda mají o veřejnou zakázku zájem, a aby mohli zpracovat své nabídky, může zadavatel v zadávací dokumentaci uvést i další podmínky. Ty se mohou vztahovat jak k průběhu zadávacího řízení, tak k vlastní realizaci veřejné zakázky. Příkladem takové „nepovinné“ podmínky vztahující se k průběhu zadávacího řízení může být stanovení postupu, který bude zadavatel aplikovat v případě, kdy v rámci hodnocení nabídek obdrží více nabídek stejný výsledný počet bodů. Dalším příkladem „nepovinné“ podmínky může být stanovení finančního limitu pro maximální přípustnou částku za nabízené plnění (tím se i zadavatel může vyvarovat rizika, že podané nabídky jej vyšší nabídkové ceny nemile zaskočí, jelikož budou dražší, než předpokládal) apod.

Dále je vhodné, aby zadávací dokumentace obsahovala obchodní (smluvní) podmínky týkající se vlastní realizace veřejné zakázky. Zadavatel je může stanovit jako pouhý výčet jednotlivých podmínek či pravidel. Vhodnější však zpravidla bude, aby součástí zadávací dokumentace byl návrh smlouvy, který bude obsahovat veškeré podmínky plnění a který bude pro dodavatele závazný. Pokud by tak zadavatel neučinil a v zadávací dokumentaci stanovil pouze několik nezbytných obchodních podmínek s tím, že návrh smlouvy mají zpracovat účastníci zadávacího řízení, vystavuje se riziku, že obdrží nabídky, které sice budou splňovat všechny podmínky a požadavky, které si zadavatel výslovně vymínil v zadávací dokumentaci, avšak současně mohou obsahovat i další podmínky plnění, které zadavateli nebudou vyhovovat. Pokud by však některá z takových nabídek byla vyhodnocena jako nejvýhodnější, musel by ji zadavatel akceptovat a s účastníkem, který ji podal, uzavřít smlouvu ve znění, v jakém byla podána v nabídce, tj. včetně jemu nevyhovujících smluvních ustanovení.

8.4. Kam s ní? Na profil zadavatele!

Oficiálním místem pro zadavatele, na němž se uveřejňují důležité informace o veřejných zakázkách, je profil zadavatele. Jedná se o elektronický nástroj umožňující neomezený dálkový přístup. Každý zadavatel musí mít svůj vlastní profil, na kterém uveřejňuje informace ke všem jím zadávaným veřejným zakázkám. Zadavatel není oprávněn k uveřejnění informací o veřejných zakázkách využívat současně více profilů, které jsou ve Věstníku veřejných zakázek označeny jako aktivní (výjimka je stanovena pouze pro Národní elektronický nástroj, který

může být používán souběžně s jiným profilem zadavatele).¹⁰⁸ A právě **na profilu zadavatele musí být při zahájení zadávacího řízení uveřejněna i zadávací dokumentace** (viz § 28 a § 96 zákona), jelikož ve vztahu k zadávacím řízením platí, že zadávací dokumentace musí být na profilu zadavatele uveřejněna **ode dne uveřejnění oznámení o zahájení zadávacího řízení** (viz například informace k otevřenému a užšímu řízení) **nebo ode dne uveřejnění výzvy k podání nabídek** (viz například informace ke zjednodušenému podlimitnímu řízení), a to **nejméně do konce lhůty pro podání nabídek**.¹⁰⁹

V případech, kdy určitou část zadávací dokumentace nelze na profilu zadavatele ze zákonem předvídaných důvodů uveřejnit [jde například o nutnost zajistit ochranu informací důvěrné povahy dle § 36 odst. 8 zákona a dále o důvody dle § 211 odst. 5 písm. a), b), d) zákona], musí zadavatel příslušné dokumenty dodavatelům zpřístupnit jiným vhodným způsobem, tj. osobně je předat, odeslat či jinak zpřístupnit. Jak bylo zmíněno i v předchozí kapitole tohoto informačního listu týkající se druhů zadávacích řízení, (ne)možnost zadavatele uveřejnit celou zadávací dokumentaci na profilu zadavatele může mít vliv na stanovování minimální lhůty pro podání nabídek.

8.5. Mohu zadávací dokumentaci vysvětlovat, měnit a doplňovat?

Za ideální lze samozřejmě považovat stav, kdy je zadávací dokumentace od počátku zpracována natolik kvalitně, že nevyžaduje žádné dodatečné vysvětlování či zásahy zadavatele. Zejména u veřejných zakázek se složitým předmětem plnění či u ne zcela precizně zpracované zadávací dokumentace však často dochází k tomu, že se na zadavatele během lhůty pro podání nabídek některý z dodavatelů obrátí se žádostí o vysvětlení zadávací dokumentace.

Vysvětlením zadávací dokumentace se přitom rozumí situace, kdy zadavatel vysvětlí/objasní informaci, která již je v zadávací dokumentaci obsažena.

Zadavatel je povinen vysvětlení na požádání dodavatele vždy poskytnout; výjimkou je případ, kdy je zadavatelé žádost o vysvětlení doručena po zákonem stanovené lhůtě. V této souvislosti je třeba upozornit, že žádost o vysvětlení zadávací dokumentace musí být zadavateli doručena nejpozději tři pracovní dny před uplynutím lhůty uvedené v § 98 odst. 1 zákona,¹¹⁰ tzn. nejpozději tři pracovní dny před koncem lhůty, ve které je zadavatelé umožněno uveřejnit vysvětlení zadávací dokumentace dle daného ustanovení zákona. Tato lhůta se posouvá o další tři kalendářní dny dopředu v případech, kdy zadavatel využije možnost vyloučit podání námitek 72 hodin před koncem lhůty pro podání nabídek (žádostí o účast). V takovém případě je totiž konec lhůty pro podání nabídek rozhodný pro počítání lhůt podle § 98 odst. 1 zákona (viz § 242 odst. 5 zákona).

Pokud sám zadavatel dojde k závěru, že je vhodné nějakou část zadávací dokumentace lépe vysvětlit či objasnit, může tak učinit i bez předchozí žádosti dodavatelů.

Stručně znázornění povinností, které zadavateli zákon v souvislosti s vysvětlováním zadávací dokumentace stanovuje, obsahuje následující tabulka.

¹⁰⁸ Povinnosti související s profilem zadavatele a jeho náležitostmi jsou pak specifikovány v § 214 zákona a ve vyhlášce č. 168/2016 Sb., o uveřejňování formulářů pro účely zákona o zadávání veřejných zakázek a náležitostech profilu zadavatele.

¹⁰⁹ Pravidlo, že zadávací dokumentace musí být uveřejněna do konce lhůty pro podání nabídek, neplatí v případě jednacích řízení bez uveřejnění.

¹¹⁰ Podle § 98 odst. 1 zákona může zadavatel zadávací dokumentaci vysvětlit, pokud takové vysvětlení, případně související dokumenty, uveřejní na profilu zadavatele nejméně pět pracovních dnů před uplynutím lhůty pro podání žádostí o účast, předběžných nabídek či nabídek nebo v případech, kdy je lhůta pro podání nabídek zkrácena podle § 57 odst. 2 písm. b) nebo § 59 odst. 5 zákona, nejméně čtyři pracovní dny před uplynutím lhůty pro podání žádostí o účast, předběžných nabídek nebo nabídek.

Vysvětlení zadávací dokumentace (§ 98 zákona)

Iniciátor vysvětlení	Kde a kdy uveřejnit?
zadavatel	na profilu zadavatele nejméně pět pracovních dnů před uplynutím lhůty pro podání žádostí o účast, předběžných nabídek či nabídek; v případě výhrady podle § 242 odst. 5 zákona se připočítávají tři další kalendářní dny
	na profilu zadavatele nejméně čtyři pracovní dny před uplynutím lhůty pro podání žádostí o účast, předběžných nabídek či nabídek v případech, kdy je lhůta pro podání nabídek zkrácena podle § 57 odst. 2 písm. b) zákona nebo § 59 odst. 5 zákona; v případě výhrady podle § 242 odst. 5 zákona platí výše uvedené
dodavatel, který podal žádost o vysvětlení	na profilu zadavatele (včetně přesného znění žádosti bez identifikace žadatele) do tří pracovních dnů od doručení žádosti, je-li žádost podána včas

V případě, že se některé části zadávací dokumentace neuveřejňují, zpřístupňují se k nim vztahující se vysvětlení jinými způsoby než uveřejněním na profilu zadavatele (viz § 98 odst. 2 zákona).

Změna nebo doplnění zadávací dokumentace (§ 99 zákona)

Zákon kromě vyjasnění zadávací dokumentace pracuje i s možností její změny nebo doplnění. **Zadavatel je** tedy před uplynutím lhůty pro podání žádostí o účast, předběžných nabídek nebo nabídek **též oprávněn provádět změny či doplnění zadávací dokumentace**. Provedení změny nebo doplnění zadávací dokumentace závisí pouze na rozhodnutí zadavatele; dodavatelé na provedení změny či doplnění nemají nárok. Jak však bylo uvedeno výše, dodavatelé se mohou na zadavatele obracet s žádostmi o vysvětlení zadávací dokumentace, které ve svém důsledku často provedení změny či doplnění zadávací dokumentace zadavatelem iniciují.

Změnou zadávací dokumentace se přitom rozumí situace, kdy zadavatel změní informaci, která je již v zadávací dokumentaci obsažena (například změni určité kvalitativní vlastnosti požadovaného plnění – např. místo betonové vodoměrné šachty bude nově požadována plastová vodoměrná šachta).

Doplnění zadávací dokumentace znamená, že zadavatel do zadávací dokumentace doplní informaci, která v ní předtím uvedena nebyla (například doplní, že dodávaný nábytek musí mít dekor dřeva – dub, oproti situaci před doplněním, kdy byl uveden pouze požadavek na dekor – dřevo).

Důležité je zdůraznit, že **zadavatel musí brát vždy v potaz povahu konkrétní změny či doplnění**, neboť v závislosti na ní mu zákon stanoví určité povinnosti týkající se lhůty pro podání žádostí o účast, předběžných nabídek či nabídek.

Změny a doplnění zadávací dokumentace přitom zákon rozlišuje následovně:

- změny či doplnění zadávací dokumentace, jejichž povaha **nevyžaduje prodloužení lhůty** pro podání žádostí o účast, předběžných nabídek či nabídek,
- změny či doplnění zadávací dokumentace, jejichž povaha **vyžaduje přiměřené prodloužení lhůty** pro podání žádostí o účast, předběžných nabídek či nabídek,¹¹¹

¹¹¹ Pro představu lze uvést například rozhodnutí Úřadu ze dne 25. 7. 2018, č. j. ÚOHS-S0206/2018/VZ-21785/2018/522/PKř, ze kterého mimo jiného vyplývá, že pokud zadavatel v průběhu zadávacího řízení v rámci vysvětlení zadávací dokumentace „**upravil zadávací podmínky**“ týkající se požadavku na kompatibilitu poptávaných datových úložišť se stávajícím prostředím zadavatele, a to tak, že požadovaná kompatibilita nemusí být splněna pro Výkonné datové úložiště, když výslovně uvedl, že pro Výkonné datové úložiště je kompatibilita se stávajícím prostředím zadavatele „pouze“ podstatnou výhodou, **aniž by současně přiměřeně prodloužil lhůtu pro podání nabídek, ačkoliv to povaha provedené úpravy zadávacích podmínek vyžadovala**“, nedodržel pravidla stanovená v § 99 odst. 2 zákona.

3. změny či doplnění zadávací dokumentace, které mohou rozšířit okruh možných účastníků zadávacího řízení, a v takovém případě je zadavatel **povinen prodloužit lhůtu tak, aby** od odeslání změny nebo doplnění zadávací dokumentace **činila nejméně celou svou původní délku**.¹¹²

Při úvaze o ne/prodloužení lhůty pro podání žádostí o účast, předběžných nabídek či nabídek v souvislosti s plánovanou změnou či doplněním zadávací dokumentace musí tedy zadavatel pečlivě zvážit, jak velký vliv má samotná změna či doplnění na obsah zadávací dokumentace (a to zejména v tom smyslu, jak náročné je pro dodavatele na takovou změnu reagovat) **a také jaký má dopad na okruh potenciálních dodavatelů** – zda se v důsledku jejího provedení nemůže rozšířit okruh možných účastníků zadávacího řízení.

Při posouzení, zda se jedná o změnu či doplnění, které vyžaduje prodloužení lhůty pro podání nabídek, žádostí o účast či předběžných nabídek, hraje velkou roli i doba, kdy změnu či doplnění zadavatel provede – je třeba rozlišovat případ, kdy zadavatel provede opravu několika položek ve výkazu výměr v situaci, kdy do konce lhůty pro podání nabídek zbývá ještě téměř celá lhůta pro podání nabídek, od případu, kdy opravu stejných položek provede v pátek v poledne, když lhůta pro podání nabídek končí následující úterý; ve druhém zmiňovaném případě by totiž dodavatelé měli pouze velmi krátkou dobu na seznámení se s provedenou změnou zadávací dokumentace a na její náležitě zohlednění v nabídce.

Obecně je tedy zcela nepřijatelný postup, kdy zadavatel změní či doplní zadávací dokumentaci, aniž by však současně dodavatelům poskytl dostatek času na zohlednění dané změny při přípravě jejich nabídek. Hlavním smyslem lhůty pro podání nabídek (respektive lhůty pro podání žádostí o účast nebo předběžných nabídek) je totiž poskytnout všem potenciálním dodavatelům dostatek času na obeznámení se se zadávacími podmínkami, obstarání dokladů pro prokázání splnění kvalifikačních podmínek a zpracování nabídek, aby co nejlépe odpovídaly všem požadavkům zadavatele a byly co nejvíce konkurenceschopné. V případech, kdy se zadavatel po provedení změny či doplnění zadávací dokumentace rozhodne lhůtu neprodloužit, musí být vždy schopen odůvodnit, proč povaha provedené změny či doplnění žádá, tj. ani částečné, prodloužení lhůty nevyžaduje.

Je tedy třeba, aby zadavatelé měli při provádění změn či doplnění zadávací dokumentace na paměti také zájmy dodavatelů, kteří musí být schopni se v zadavatelem stanovené lhůtě rozhodnout, zda do zadávacího řízení podají nabídky či nikoliv, a též musí mít dostatek času své nabídky řádně připravit.

Stejně jako v případě vysvětlení zadávací dokumentace, i v tomto případě může být iniciátorem změny či doplnění sám zadavatel.

Stručně znázornění povinností, které zadavateli zákon v souvislosti s prováděním změn nebo doplnění zadávací dokumentace stanovuje, obsahuje následující tabulka.

Charakter změny nebo doplnění	Povinnosti zadavatele	
	Povinnost uveřejnit změnu či doplnění	Povinnost prodloužit lhůtu pro podání nabídek, žádostí o účast, předběžných nabídek
změna nevyžaduje prodloužení lhůty pro podání nabídek, předběžných nabídek či žádostí o účast	zadavatel uveřejní nebo oznámí změnu či doplnění stejným způsobem jako zadávací podmínku,	není
změna vyžaduje prodloužení lhůty pro podání nabídek, předběžných nabídek či žádostí o účast	kteřá byla změněna nebo doplněna, a to před uplynutím lhůty pro podání žádostí o účast,	povinnost prodloužit lhůtu přiměřeně povaze změny či doplnění
změna či doplnění mohou rozšířit okruh možných účastníků zadávacího řízení	předběžných nabídek nebo nabídek	povinnost prodloužit lhůtu, aby od odeslání změny nebo doplnění činila nejméně celou svou původní délku

¹¹² Ve vztahu ke změně zadávacích podmínek způsobem, který rozšiřuje okruh možných účastníků, kdy je zadavatel povinen prodloužit lhůtu tak, aby činila nejméně celou svou původní délku, lze odkázat například na rozhodnutí předsedy Úřadu ze dne 29. 11. 2021, č. j. [ÚOHS-39736/2021/161/ZSř](#), vydané ve správním řízení vedeném pod sp.zn. ÚOHS-R0157/2021/VZ.

9. Kvalifikace

9.1. Obecně ke kvalifikaci aneb už vím, co chci... ale od koho to chci?

Zadavatel při zadávání veřejné zakázky nevymezuje pouze předmět veřejné zakázky (tzn. požadavky na to, co mu má být poskytnuto), ale i požadavky na dodavatele, který mu má plnění dodat. Logicky totiž zadavatel musí požadované plnění od někoho získat. Přitom platí, že zadavatel nemusí (v některých případech ani nesmí) uzavřít smlouvu na veřejnou zakázku s každým dodavatelem, který by případně byl teoreticky schopen mu popřádané plnění dodat. Právě **kvalifikace představuje institut, prostřednictvím kterého zadavatel vymezuje své požadavky na dodavatele**. Zjednodušeně řečeno jen dodavatelé, kteří splní zadavatelem požadovanou kvalifikaci, mohou následně (je-li jejich nabídka v rámci hodnocení vybrána jako nejvýhodnější) uzavřít smlouvu na veřejnou zakázku.

Stanovení požadavků na kvalifikaci dodavatele představuje pro zadavatele určitý nástroj pro zajištění větší míry jistoty úspěšné realizace předmětu plnění veřejné zakázky; zadavatel se tímto způsobem ujišťuje, že jeho smluvní partner bude dostatečně odborně zdatný, zkušený, disponující příslušným technickým vybavením nezbytným pro plnění závazků, finančně stabilní atd. (v podrobnostech viz dále).

Kvalifikaci lze také vnímat jako určité „síto“ pro výběr dodavatele, jež určuje, kteří dodavatelé se mohou ucházet o získání veřejné zakázky, a kteří nikoliv.

Na první pohled by se mohlo zdát, že zadavatel tímto „sítem“ diskriminuje některé dodavatele, protože je ze soutěže o veřejnou zakázku de facto eliminuje. Takovéto omezení okruhu dodavatelů, kteří se mohou o plnění veřejné zakázky ucházet, však není možné vždy a priori chápat jako nezákonné. Pokud by však zadavatel svými požadavky na kvalifikaci nastavil ono „síto“ jako příliš jemné, jednalo by se o porušení zákona.

Důležité je proto ujasnit si, kudy vede ona hranice mezi oprávněným (zákonným) a neoprávněným (nezákonným) omezením okruhu dodavatelů způsobilých účastnit se soutěže o veřejnou zakázku. Obecně vzato, onou hranicí je **přiměřenost požadované kvalifikace**. To v praxi znamená, že zadavatel nesmí své požadavky vymezit způsobem, aby některé dodavatele ze soutěže vylučovaly bezdůvodně, tj. aby vylučovaly z možnosti uzavřít smlouvu na veřejnou zakázku i dodavatele, kteří by jinak byli schopni předmět veřejné zakázky řádně plnit.

Aby se zadavatel nedopouštěl bezdůvodného omezování hospodářské soutěže o veřejnou zakázku, musí **při stanovování svých požadavků na kvalifikaci pečlivě zvažovat všechny okolnosti související se zadávanou veřejnou zakázkou, zejména předmět jejího plnění, jeho charakter a složitost a ignorovat nemůže ani aktuální situaci na relevantním trhu.**

Podobně jako v jiných fázích zadávání veřejné zakázky platí i pro vymezování požadavků na kvalifikaci dodavatele „zlaté zadavatelské pravidlo“: **Musím vědět, co dělám a proč to dělám.** Jinými slovy řečeno, základem správného postupu zadavatele je umět každý jednotlivý požadavek na kvalifikaci dodavatele (pro případ, že bude zpochybnován) odůvodnit: proč jej požaduje, proč je pro plnění veřejné zakázky nezbytný, respektive proč nemá zájem na uzavření smlouvy s dodavatelem, který jej nesplňuje. Pokud zadavatel svůj požadavek není schopen věcně a logicky odůvodnit, je s vysokou mírou pravděpodobnosti nezákonný.

Níže bude představeno mimo jiné několik příkladů požadavků na kvalifikaci, které zdánlivě vycházejí z předmětu zadávané veřejné zakázky, ale přesto je nelze považovat za souladné se zákonem. Pro lepší názornost jsou příklady prezentovány na tzv. technické kvalifikaci; jednotlivé druhy kvalifikace pak budou přiblíženy dále v textu.

Přiměřenost ve vztahu k předmětu veřejné zakázky, jeho složitosti a rozsahu

Zadavatel musí především zvažovat přiměřenost svých požadavků na kvalifikaci ve vztahu k předmětu veřejné zakázky, jeho složitosti a rozsahu. **Zadavatel zásadně nemůže požadovat takovou kvalifikaci, která nemá vztah k poptávanému předmětu plnění, respektive ke schopnosti dodavatele takové plnění dodat.**

Pokud jde o přiměřenost ve vztahu ke složitosti a rozsahu předmětu plnění, typickým příkladem je nastavení počtu a hodnoty požadovaných referenčních zakázek (tj. obdobných zakázek, jako je právě zadávaná veřejná zakázka, které dodavatel již v minulosti realizoval). Zadavatel nesmí požadovat přehnaný/neadekvátní počet referenčních zakázek s objemem plnění, který mnohonásobně převyšuje objem plnění zadávané veřejné zakázky.

Praktické příklady:

- *Pokud zadavatel poptává provedení rekonstrukce 5 km okresní silnice, jen stěží lze za přiměřený označit požadavek na doložení pěti referenčních zakázek spočívajících v rekonstrukci dálnice nebo rychlostní komunikace v délce minimálně 10 km.*
- *Pokud je poptávaným plněním zhotovení žluté fasády budovy, nesmí zadavatel požadovat od dodavatelů reference osvědčující zhotovení právě takové fasády (ve žluté barvě). Pro zadavatele je postačující, aby dodavatelé disponovali „obecně“ zkušeností se zhotovením daného typu fasády (a to klidně v jiné, například zelené barvě).*
- *Je-li předmětem plnění provedení školení zaměstnanců v oblasti IT, přičemž toto školení je prováděno v rámci projektu financovaného z fondů EU, pak požadavek na předložení reference o provedení obdobného školení, které bylo rovněž financované z fondů EU, nelze akceptovat, neboť skutečnost, z jakých zdrojů je předmět reference financován, je pro ověření způsobilosti dodavatele irelevantní.¹¹³*
- *Pokud zadavatel poptává zhotovení stavby kruhového půdorysu založené na pilotách, není v souladu se zákonem, aby požadoval předložení reference, která v sobě spojuje jak zhotovení stavby kruhového půdorysu, tak založení stavby na pilotách.¹¹⁴*

113 Viz například rozhodnutí Úřadu ze dne 3. 11. 2015, č. j. [ÚOHS-S0588/2015/VZ-37577/2015/543/JWe](#).

114 Viz například rozhodnutí Úřadu ze dne 17. 5. 2016, č. j. [ÚOHS-S0046/2016/VZ-21352/2016/512/LVa](#). Obdobně rovněž např. rozhodnutí Úřadu ze dne 31.3.2023, č. j. [ÚOHS-12688/2023/500](#), vydané ve správním řízení vedeném pod sp. zn. ÚOHS-S0101/2023/VZ.

Nyní se jako vhodné jeví právě popsané příklady rozebrat z hlediska výše uvedených úvah – velmi rychle bude jasné, že se nejedná o žádnou nepřístupnou teorii, ale v zásadě o aplikaci „zdravého selského rozumu“.

Praktické příklady – vysvětlení:

- *Dodavatel, který má provést rekonstrukci relativně krátkého úseku okresní silnice, nepotřebuje k řádnému provedení stavebních prací zkušenosti s rekonstrukcí dálnice či rychlostní komunikace. Bez velkého přemýšlení je možno říci, že pokud již úspěšně zrekonstruoval jinou okresní silnici (respektive jakoukoli komunikaci o obdobných parametrech), prokázal, že zadavatelem požadované práce provést umí. Obdobně je možno uvažovat i o počtu požadovaných referenčních zakázek. Jak zadavatel zdůvodní, že požaduje zrovna pět referenčních zakázek (klidně i „jen“ týkajících se rekonstrukce obdobných komunikací)? Opravdu je dodavatel, který v posledních pěti letech zrekonstruoval „jen“ čtyři úseky (namísto požadovaných pěti), nezpůsobilý (nezkušený) pro plnění zadávané veřejné zakázky? Ve vztahu k takovému dodavateli (o jehož zkušenostech v tomto smyslu asi nemůže být pochyb) je požadavek zadavatele na pět referenčních zakázek nepřímou diskriminační, protože jej zcela bezdůvodně vylučuje ze soutěže o danou veřejnou zakázku (reálné zdůvodnění, proč je dodavatel se čtyřmi referencemi nezpůsobilý, zatímco dodavatel s pěti už ano, si asi nelze představit).*
- *Cílem druhého a třetího příkladu je upozornit na poměrně častý nešvar pramenící z nepochopení účelu kvalifikace, respektive konkrétně požadavku na referenční zakázky. Jejich účelem není ověřit, že dodavatel už „dělal totéž, co má dělat pro mě“, ale ověřit, že má k plnění zadávané veřejné zakázky dostatečné zkušenosti a znalosti. V případě zhotovení fasády není jistě rozhodující její barva, ale technologie: zjednodušeně řečeno, pokud umí dodavatel zhotovit zelenou fasádu, bude umět stejně tak dobře zhotovit (stejnou technologií) i žlutou. Obdobně v případě školení: rozhodující je, zda dodavatel umí realizovat školení v oblasti, která je předmětem zadávané veřejné zakázky, nikoli konkrétní způsob financování školení. Zadavatel se tedy při vymezování požadavků na referenční zakázky musí vždy zamýšlet nad tím, jaké zkušenosti jsou pro dodavatele skutečně potřebné, aby do nich jen „slepě“ neopisoval své požadavky na aktuálně poptávané plnění. Takovým způsobem by se totiž opět dopouštěl diskriminace, a to těch dodavatelů, kteří jsou schopni veřejnou zakázku plnit (mají v tomto směru dostatečné zkušenosti), ale v minulosti nerealizovali úplně přesně to, co nyní zadavatel poptává.*
- *Konečně z obdobných úvah vychází i čtvrtý příklad. Zadavatel mnohdy zadává složitější plnění, u kterého je legitimní požadovat doložení, že dodavatel z minulosti disponuje různými zkušenostmi. Pak je ale třeba se důkladně zamyslet nad tím, zda je odůvodnitelné, aby zadavatel trval na nabytí různých zkušeností dodavatele při plnění jedné referenční zakázky. Tato úvaha musí být založena na posouzení technické provázanosti jednotlivých zkušeností. V naznačeném případě taková provázanost dána zjevně není. V daném případě může být oprávněné, aby zadavatel požadoval jak zkušenost se stavbou kruhového půdorysu, tak zkušenost se zakládáním staveb na pilotách, ale není důvod, aby byly tyto zkušenosti nabyty v jedné referenční zakázce. Jednoduše řečeno: kdo umí založit stavbu na pilotách, umí založit stavbu jakéhokoli tvaru, a kdo umí postavit kruhovou stavbu, umí ji postavit bez ohledu na způsob jejího založení.*

Nad přiměřeností svých požadavků se zadavatel musí obdobným způsobem **zamýšlet** nejen ve vztahu k technické kvalifikaci (zde byl k objasnění základních principů použit příklad požadavku na předchozí zkušenosti – referenční zakázky), ale **vždy, když mu zákon dává určitý prostor pro úvahu, zda a v jaké míře bude prokázání kvalifikace od dodavatelů požadovat.**

A co aktuální situace na trhu?

Aby toho nebylo málo, zadavatel musí při vymezení svých požadavků reflektovat i aktuální situaci na trhu.

Tímto aspektem se již před mnoha lety – též ve vztahu k požadavkům na doložení realizace referenčních zakázek – zabýval jak Úřad, tak správní soudy,¹¹⁵ přičemž dospěly k závěru, že **diskriminační (a tedy nezákonný) je i požadavek na kvalifikaci, který sice je přiměřený předmětu poptávaného plnění, jeho rozsahu a složitosti, nicméně neodpovídá situaci na trhu**, zejména na takovém trhu, který je „nový“, respektive který se teprve „rozvíjí“ (tj. trhu, na kterém není přítomno dostatečné množství dodavatelů s relevantními referenčními zakázkami). V daném případě zadavatel stanovil požadavky na kvalifikaci, které mohl reálně splnit pouze jeden jediný dodavatel na trhu, což fakticky znamená vyloučení hospodářské soutěže o veřejnou zakázku a „zakonzervování“ daného trhu, na kterém se pak bude pohybovat (a vůbec nějakými referencemi disponovat) pouze tento jeden dodavatel. S ohledem na skutečnost, že smyslem regulace zadávání veřejných zakázek je naopak co nejširší hospodářská soutěž o veřejnou zakázku, nemůže takový postup zadavatele v této specifické situaci obstát.

V tomto smyslu může být požadavek byt i na jednu jedinou referenční zakázku diskriminační. **Vždy však bude záležet na konkrétní situaci – požadavek, který bude ve vztahu k jednomu plnění (trhu) naprosto odůvodněný, přiměřený a v souladu se zákonem, může ve vztahu k jinému plnění (trhu) vykazovat výrazně diskriminační charakter.**

Byt může právě uvedené pravidlo působit na první pohled příliš teoreticky a „odtažitě“, existuje i zde jednoduché, praktické doporučení: **zadavatel by si měl před zahájením zadávacího řízení alespoň orientačně ověřit, kolik dodavatelů pohybujících se na trhu je schopno jím požadovanou kvalifikaci vůbec splnit – a pokud zjistí, že jen značně omezený počet (nebo snad dokonce jen jeden), měl by velmi zbystřit.** V takovém případě totiž existuje významné riziko, že ono kvalifikační „síto“ nastavil příliš jemně, respektive že soutěž omezuje nad přípustnou mez.

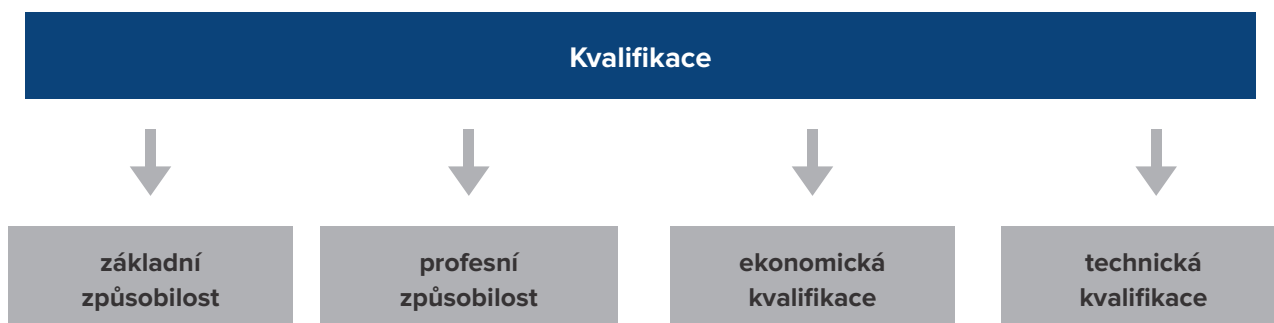
V souvislosti s požadavky na kvalifikaci pak lze jen doporučit, aby „stěžejní“ požadavky zejména na technickou kvalifikaci byly zakomponovány i do smluvních podmínek (nejčastěji do návrhu smlouvy, který předkládá zadavatel dodavatelům v rámci zadávacích podmínek). Jen tak bude mít zadavatel jistotu, že se schopnosti a zkušenosti dodavatele, které v rámci zadávacího řízení ověřoval, uplatní i při samotném plnění veřejné zakázky (což je ostatně základním smyslem institutu kvalifikace). Pokud tedy zadavatel požaduje v rámci kvalifikace například prokázat, že stavbyvedoucí disponuje určitými zkušenostmi a znalostmi, je více než vhodné, aby návrh smlouvy obsahoval závazek dodavatele, že stavbyvedoucí, kterým tyto kvalifikační požadavky prokazuje, se bude na plnění předmětu veřejné zakázky reálně podílet (v této souvislosti je třeba též myslet na příslušné smluvní sankce pro případ, že by byl tento závazek porušen). Zároveň je vhodné smluvně upravit i mechanismus řešení situace, když by se daný stavbyvedoucí na plnění z nějakého objektivního důvodu podílet nemohl; jako vhodné se v takovém případě jeví například oprávnění dodavatele nahradit jej jinou osobou, která však bude mít stejnou nebo vyšší kvalifikaci (což bude zadavateli doloženo).

¹¹⁵ Stěžejní rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 10. 3. 2011, č. j. 62 Ca 15/2009-71, přičemž nedávno byly obdobné závěry opětovně potvrzeny v rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 25. 9. 2023, č. j. 30 Af 77/2021-216.

9.2. Jakou konkrétní kvalifikaci mohu jako zadavatel požadovat?

Co konkrétně tedy může chtít zadavatel po dodavateli prokázat? V tomto ohledu lze rozlišovat čtyři druhy kvalifikace, a to základní a profesní způsobilost a ekonomickou a technickou kvalifikaci.

Požadavky na základní a profesní způsobilost a způsob jejich prokázání jsou pevně stanoveny zákonem. U kritérií ekonomické a technické kvalifikace včetně stanovení jejich minimální úrovně (tedy toho, co má dodavatel vlastně prokazovat) má zadavatel větší volnost, nicméně stále platí vše, co bylo uvedeno výše, tj. že zadavatel nesmí svými nepřiměřenými požadavky na kvalifikaci bezdůvodně omezovat hospodářskou soutěž o veřejnou zakázku.

Platí, že kritéria kvalifikace jsou podrobně regulována v části čtvrté zákona (konkrétně v § 73 a násl.), tj. primárně pro zadávání veřejné zakázky v nadlimitním režimu. Ze zadávacích řízení, kterými se tento informační list podrobněji zabývá, se tak tato úprava uplatní pro otevřené a užší řízení. Ve zjednodušeném podlimitním řízení má zadavatel možnost stanovit kritéria kvalifikace odlišně od zákonné úpravy (pochopitelně při dodržení základních zásad), nicméně veřejný zadavatel musí prokázání základní způsobilosti od dodavatele požadovat i zde. V podrobnostech budou tyto aspekty probrány v kapitole č. 9.9.

9.3. Základní způsobilost

Základní způsobilostí dodavatele se rozumí jeho schopnost účastnit se zadávacího řízení s ohledem na jeho bezúhonnost a důvěryhodnost.

Způsobilým NENÍ dodavatel, který	Doklad prokazující danou skutečnost
<p>➤ byl v zemi svého sídla v posledních pěti letech před zahájením zadávacího řízení pravomocně odsouzen pro trestný čin uvedený v příloze č. 3 k zákonu nebo obdobný trestný čin podle právního řádu země sídla dodavatele; k zahlazeným odsouzením se nepřihlíží</p> <p><i>Poznámka</i></p> <p>1) Je-li dodavatelem právnická osoba, musí podmínku splňovat tato právnická osoba a zároveň každý člen statutárního orgánu.</p> <p>2) Je-li členem statutárního orgánu dodavatele právnická osoba, musí podmínku splňovat tato právnická osoba, každý člen statutárního orgánu této právnické osoby a osoba zastupující tuto právnickou osobu ve statutárním orgánu dodavatele.</p> <p>3) Účastní-li se zadávacího řízení pobočka závodu zahraniční právnické osoby, musí podmínku splňovat tato právnická osoba a vedoucí pobočky závodu.</p> <p>4) Účastní-li se zadávacího řízení pobočka závodu české právnické osoby, musí podmínku splňovat osoby uvedené v bodech 1) a 2) výše a vedoucí pobočky závodu.</p>	<p>výpis z evidence Rejstříku trestů</p>
<p>➤ má v České republice nebo v zemi svého sídla v evidenci daní zachycen splatný daňový nedoplatek</p>	<p>potvrzení příslušného finančního úřadu písemné čestné prohlášení ve vztahu ke spotřební dani</p>
<p>➤ má v České republice nebo v zemi svého sídla splatný nedoplatek na pojistném nebo na penále na veřejné zdravotní pojištění</p>	<p>písemné čestné prohlášení</p>
<p>➤ má v České republice nebo v zemi svého sídla splatný nedoplatek na pojistném nebo na penále na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti</p>	<p>potvrzení příslušné okresní správy sociálního zabezpečení</p>
<p>➤ je v likvidaci, proti němuž bylo vydáno rozhodnutí o úpadku, vůči němuž byla nařízena nucená správa podle jiného právního předpisu nebo v obdobné situaci podle právního řádu země sídla dodavatele</p>	<p>výpis z obchodního rejstříku nebo písemné čestné prohlášení v případě, že dodavatel není v obchodním rejstříku zapsán</p>

Co když dodavatel nesplní podmínky základní způsobilosti? Má zadavatel povinnost vyloučit takového dodavatele, pokud by se měl stát vybraným dodavatelem? V zásadě ano, neplatí to však bez výjimky. Zákonná úprava¹¹⁶ umožňuje ve velmi specifickém případě prominout nesplnění podmínky základní způsobilosti. Jedná se o situaci, kdy budou zároveň naplněny obě níže uvedené podmínky.

1. Vyloučení účastníka řízení by znemožnilo zadání veřejné zakázky v daném zadávacím řízení.

Typicky zadávací řízení, ve kterém byla podána pouze nabídka jednoho účastníka, případně byli ostatní účastníci ze zadávacího řízení vyloučeni.

2. Naléhavý veřejný zájem, zejména veřejné zdraví nebo ochrana životního prostředí, jenž vyžaduje plnění veřejné zakázky.

Zde je důležité zvážení naléhavosti veřejného zájmu i ve vztahu k tomu, která část základní způsobilosti nebyla prokázána a v jakém rozsahu. Také je nutné přihlídnout k rozsahu případných škod, které by mohly vzniknout, pokud by veřejná zakázka nebyla zadána.

Zadavatel si však musí uvědomit, že využije-li této možnosti, je povinen prokázat existenci druhé podmínky (naléhavého veřejného zájmu), na základě které nevyločil dodavatele nesplňujícího podmínky základní způsobilosti.

9.4. Profesionální způsobilost

Pomocí požadavků na prokázání splnění profesionální způsobilosti zadavatel ověřuje doklady a informace vztahující se k veřejnoprávnímu oprávnění dodavatele vykonávat činnost, jejímž prostřednictvím dochází k plnění předmětu veřejné zakázky.

Povinný požadavek na prokázání splnění profesionální způsobilosti (zadavatel ho musí požadovat)
<ul style="list-style-type: none"> ➤ ve vztahu k České republice výpis z obchodního rejstříku nebo jiné obdobné evidence, pokud jiný právní předpis zápis do takové evidence vyžaduje
Nepovinné požadavky na prokázání splnění profesionální způsobilosti (zadavatel je může požadovat)
<ul style="list-style-type: none"> ➤ doklad o oprávnění podnikat v rozsahu odpovídajícímu předmětu veřejné zakázky, pokud jiné právní předpisy takové oprávnění vyžadují (zejména se bude jednat o doklady prokazující příslušné živnostenské oprávnění)
<ul style="list-style-type: none"> ➤ doklad o členství v profesní samosprávné komoře nebo jiné profesní organizaci, je-li takové členství pro plnění veřejné zakázky na služby jinými právními předpisy vyžadováno (typicky například doklad o členství v České advokátní komoře, poptává-li zadavatel právní služby poskytované advokátem)
<ul style="list-style-type: none"> ➤ doklad o odborné způsobilosti nebo o dispozici osobou, jejímž prostřednictvím odbornou způsobilost dodavatel zabezpečuje, je-li pro plnění veřejné zakázky odborná způsobilost jinými právními předpisy vyžadována

Dodavatel nemusí předkládat zadavateli doklady (povinné i nepovinné) vztahující se k profesionální způsobilosti, pokud právní předpisy v zemi jeho sídla obdobnou profesionální způsobilost nevyžadují.

¹¹⁶ Viz § 75 odst. 2 zákona.

Na tomto místě je vhodné zdůraznit, že **zadavatel má obecnou povinnost v zadávací dokumentaci stanovit, které údaje, doklady apod. požaduje k prokázání splnění kvalifikačních požadavků předložit**. Tato povinnost pak nepochybně platí i ve vztahu k nepovinným požadavkům na prokázání splnění profesní způsobilosti. Pokud se tedy zadavatel rozhodne požadovat po dodavateli doklad o oprávnění k podnikání, musí jednoznačně vymežit, který konkrétní doklad požaduje předložit (například které konkrétní obory činnosti musí živnostenské oprávnění zahrnovat).¹¹⁷ Nepostačuje v zadávacích podmínkách uvést toliko povšechný odkaz na „doklad o oprávnění k podnikání v rozsahu odpovídajícímu předmětu veřejné zakázky“.

9.5. Ekonomická kvalifikace

Pomocí požadavků na prokázání splnění ekonomické kvalifikace zadavatel ověřuje ekonomickou situaci a stabilitu dodavatele.

Kritérium ekonomické kvalifikace (nepovinné)	Doklad prokazující danou skutečnost
<ul style="list-style-type: none"> celkový obrat (minimální roční obrat dodavatele za všechny tržby a výnosy) – nejdéle za tři bezprostředně předcházející účetní období 	výkaz zisku a ztrát nebo obdobný doklad podle právního řádu země sídla dodavatele
<ul style="list-style-type: none"> specifický obrat (minimální roční obrat ve vztahu k předmětu veřejné zakázky) – nejdéle za tři bezprostředně předcházející účetní období 	

9.6. Technická kvalifikace

Technická kvalifikace umožňuje zadavateli ověřit si, zda je dodavatel schopen plnit poptávané plnění po technické a personální stránce. Jedná se o ověření odborných schopností a zkušeností dodavatele, nezbytných k přiměřené jistotě zadavatele, že předmět veřejné zakázky bude řádně splněn.

K prokázání kritérií technické kvalifikace zadavatel MŮŽE požadovat
<ul style="list-style-type: none"> seznam stavebních prací poskytnutých za posledních pět let před zahájením zadávacího řízení včetně osvědčení objednatele o řádném poskytnutí a dokončení nejvýznamnějších z těchto prací; zadavatel může stanovit, že budou zohledněny doklady i za dobu delší než posledních pět let před zahájením zadávacího řízení, pokud je to nezbytné pro zajištění přiměřené úrovně hospodářské soutěže <p><i>Poznámka: Rovnocenným dokladem k prokázání kritéria je zejména smlouva s objednatelem a doklad o uskutečnění plnění dodavatele.</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> seznam významných dodávek nebo významných služeb poskytnutých za poslední tři roky před zahájením zadávacího řízení včetně uvedení ceny a doby jejich poskytnutí a identifikace objednatele; zadavatel může stanovit, že budou zohledněny doklady i za dobu delší než poslední tři roky před zahájením zadávacího řízení, pokud je to nezbytné pro zajištění přiměřené úrovně hospodářské soutěže <p><i>Poznámka: Rovnocenným dokladem k prokázání kritéria je zejména smlouva s objednatelem a doklad o uskutečnění plnění dodavatele.</i></p>

¹¹⁷ Tím samozřejmě není dotčena možnost dodavatele následně zadavateli předložit jiný **rovnocenný** doklad v situaci, kdy není schopen předložit požadovaný doklad z důvodů, které mu nelze přičítat (§ 45 odst. 2 zákona).

<ul style="list-style-type: none"> ➤ seznam techniků nebo technických útvarů, které se budou podílet na plnění veřejné zakázky, a to zejména těch, které zajišťují kontrolu kvality nebo budou provádět stavební práce, bez ohledu, zda jde o zaměstnance dodavatele nebo osoby v jiném vztahu k dodavateli
<ul style="list-style-type: none"> ➤ osvědčení o vzdělání a odborné kvalifikaci vztahující se k požadovaným dodávkám, službám nebo stavebním pracím, a to jak ve vztahu k fyzickým osobám, které mohou dodávky, služby nebo stavební práce poskytovat, tak ve vztahu k jejich vedoucím pracovníkům
<ul style="list-style-type: none"> ➤ popis technického vybavení, popis opatření dodavatele k zajištění kvality nebo popis zařízení pro výzkum
<ul style="list-style-type: none"> ➤ přehled o řízení dodavatelského řetězce a systémy sledování dodavatelského řetězce, které dodavatel bude moci uplatnit při plnění veřejné zakázky
<ul style="list-style-type: none"> ➤ provedení kontroly technické kapacity zadavatelem nebo jeho jménem příslušným úředním orgánem v zemi sídla dodavatele, a je-li to nutné, také provedení kontroly opatření týkajících se zabezpečení jakosti a výzkumu, a to vše za předpokladu, že služby, které mají být poskytnuty, jsou složité nebo jsou požadovány pro zcela zvláštní účely
<ul style="list-style-type: none"> ➤ opatření v oblasti řízení z hlediska ochrany životního prostředí, která bude dodavatel schopen použít při plnění veřejné zakázky
<ul style="list-style-type: none"> ➤ přehled průměrného ročního počtu zaměstnanců dodavatele nebo počtu vedoucích zaměstnanců dodavatele nebo osob v obdobném postavení za poslední tři roky
<ul style="list-style-type: none"> ➤ přehled nástrojů nebo pomůcek, provozních nebo technických zařízení, které bude mít dodavatel při plnění veřejné zakázky k dispozici
<ul style="list-style-type: none"> ➤ vzorky, popisy nebo fotografie výrobků určených k dodání
<ul style="list-style-type: none"> ➤ doklad prokazující shodu požadovaného výrobku s požadovanou technickou normou nebo technickým dokumentem

Technická kvalifikace nabízí zadavateli nejširší okruh možných informací a dokladů, které je oprávněn po dodavatelích požadovat. Právě technická kvalifikace je velmi úzce spojena s vlastním předmětem plnění veřejné zakázky, jelikož má zadavateli umožnit získat pro poptávané plnění dostatečně zkušeného a technicky a personálně vybaveného dodavatele. Na druhou stranu je nutno přiznat, že tento druh kvalifikace dělá zadavatelům největší problémy. Při nastavování jednotlivých kritérií technické kvalifikace dochází často ze strany zadavatele ke stanovení nepřiměřených/neadekvátních požadavků, což může vést, jak bylo popsáno výše, k bezdůvodnému omezování hospodářské soutěže. **Nezbývá proto nic jiného než opětovně a co nejdůrazněji odkázat na obecný úvod k této části a se vši vážností apelovat na zadavatele, aby jakýkoliv požadavek zejména na technickou (a obdobně i na ekonomickou) kvalifikaci vždy podrobili kritické analýze z hlediska jeho přiměřenosti.**

9.7. Čím vším mohou dodavatelé prokazovat kvalifikaci

Jak již bylo uvedeno výše, prokazují dodavatelé kvalifikaci druhy dokladů výslovně upravených zákonem. Kromě dokladů popsaných výše, například výpisu z evidence rejstříku trestů, výpisu z obchodního rejstříku, čestného prohlášení nebo potvrzení od příslušného úřadu, může dodavatel prokázat svoji kvalifikaci dokumenty, které nejsou zcela běžné, ale jsou způsobilé prokázat kvalifikaci požadovanou zadavatelem.

Víte, že...?

Dodavatel může povinnost předložit požadované doklady splnit odkazem na odpovídající informace vedené v informačním systému veřejné správy, který umožňuje neomezený dálkový přístup. Zadavatel může také jako doklad o prokázání kvalifikace obdržet od dodavatele jednotné evropské osvědčení, výpis ze seznamu kvalifikovaných dodavatelů nebo certifikát vydaný v rámci systému certifikovaných dodavatelů. Jak tyto dokumenty vlastně vypadají?

✓ Jednotné evropské osvědčení

Jednotné evropské osvědčení je čestné prohlášení dodavatele o prokázání jeho kvalifikace, a to i prostřednictvím jiné osoby. Nahrazuje doklady vydané orgány veřejné správy nebo třetími stranami na formuláři zpřístupněném v informačním systému e-Certis.¹¹⁸ Osvědčení se předkládá v elektronické podobě a je možné je předložit opakovaně.

✓ Výpis ze seznamu kvalifikovaných dodavatelů

Výpis ze seznamu kvalifikovaných dodavatelů vydaný Ministerstvem pro místní rozvoj nahrazuje (1) **doklady prokazující základní způsobilost** a (2) **doklady prokazující profesní způsobilost** v rozsahu, v jakém údaje ve výpisu ze seznamu kvalifikovaných dodavatelů prokazují splnění kritérií profesní způsobilosti.¹¹⁹

✓ Certifikát vydaný v rámci systému certifikovaných dodavatelů

Certifikát vydaný v rámci systému certifikovaných dodavatelů je certifikát, kterým prokazuje dodavatel kvalifikaci, a to v rozsahu uvedeném na certifikátu. Prostřednictvím certifikátu může dodavatel prokázat splnění nejen základní a profesní způsobilosti, ale i kritéria ekonomické a technické kvalifikace.

Dodavatel vždy dokládá k prokázání kvalifikace kopii dokladu o kvalifikaci. V případě, že zadavatel získá pochybnosti o předloženém dokladu, může požádat dodavatele o předložení originálu nebo ověřené kopie dokladu. Zadavatel tedy nemůže chtít „rovnou“ po všech účastnících zadávacího řízení všechny doklady v originále.

Co víc, nestanoví-li zadavatel v zadávacích podmínkách jinak, může dodavatel v první fázi (tj. v rámci žádosti o účast či nabídky) předložit místo dokladů dokonce i jen čestné prohlášení. Zadavatel tomu sice může výslovným požadavkem na předložení dokladů zamezit (s výjimkou zjednodušeného podlimitního řízení), nikdy však nemůže zabránit předložení „formalizovaného čestného prohlášení“ v podobě již zmíněného jednotného evropského osvědčení pro veřejné zakázky.

Originály nebo ověřené kopie dokladů o kvalifikaci musí dodavatel zadavateli předložit ze zákona teprve v případě, že se stane vybraným dodavatelem a zadavatel si je vyžádá podle § 122 odst. 4 zákona. Předkládat je však (znovu) nemusí, pokud již byly v zadávacím řízení předloženy (a to i například formou odkazu na některý z informačních systémů veřejné správy).

V případě postupu podle § 122 odst. 4 musí vybraný dodavatel originály nebo ověřené kopie dokladů o kvalifikaci předložit zadavateli i v případě, kdy původně doložil jednotné evropské osvědčení pro veřejné zakázky (typicky v nabídce) – stále je třeba vycházet ze skutečnosti, že jednotné evropské osvědčení je „jen“ čestným prohlášením nahrazujícím požadované doklady, byť určitým způsobem formalizovaným.

Naopak není třeba již znovu dokládat skutečnosti doložené certifikátem vydaným v rámci systému certifikovaných dodavatelů (pokud certifikát neobsáhne veškeré zadavatelem stanovené požadavky, musí dodavatel tuto chybějící část samozřejmě prokázat předložením originálů či ověřených kopií příslušných dokladů).

Konečně nelze opomenout, že **zákon stanoví i pravidlo týkající se aktuálnosti dokladů prokazujících základní způsobilost – musí prokazovat splnění požadované kvalifikace nejpozději v době tří měsíců předem dnem zahájení zadávacího řízení.** Dle § 122 odst. 4 zákona je zadavatel navíc oprávněn vyžádat si před uzavřením smlouvy aktuální doklady o základní kvalifikaci.

¹¹⁸ Dostupné na ec.europa.eu/growth/single-market/public-procurement/digital/esp_d_en.

¹¹⁹ Dostupné na skd.nipez.cz/ISVZ/SKD/ISVZ_SKD_text.aspx.

9.8. Každý dodavatel se může napravit

Dodavatel, který nesplňuje základní způsobilost (a z tohoto důvodu s ním až na výše uvedenou výjimku nemůže být uzavřena smlouva na veřejnou zakázku), se může podle výslovného ustanovení zákona (vycházejícího z evropských směrnic)¹²⁰ pokusit zadavateli prokázat, že přijal dostatečná nápravná opatření, čímž svoji způsobilost obnovil.¹²¹

Zadavatel se může s uplatněním tohoto institutu tzv. „self-cleaning“ setkat v podstatě ve dvou fázích zadávacího řízení:

- (a) buď si je dodavatel své nezpůsobilosti vědom a přijatá nápravná opatření bude tvrdit a dokládat již v nabídce či žádosti o účast (což bude v případě nesplnění požadavků na základní způsobilost spíše raritní; touto cestou bude dodavatel spíše předcházet vyloučení z důvodu nezpůsobilosti podle § 48 zákona),
- (b) nebo nápravná opatření uplatní při objasňování nabídky (na základě výzvy zadavatele) nebo jako důvod pro podání námitek proti svému vyloučení z účasti v zadávacím řízení (což bude v případě neprokázání základní způsobilosti pravidlem).

Dle zákona mohou být nápravná opatření zejména:

- ✓ uhrazení dlužných částek nebo nedoplatků
- ✓ úplná náhrada újmy způsobené spácháním trestného činu nebo pochybením
- ✓ aktivní spolupráce s orgány provádějícími vyšetřování, dozor, dohled nebo přezkum
- ✓ přijetí technických, organizačních nebo personálních preventivních opatření proti trestné činnosti nebo pochybením

Pro zadavatele je podstatné, že **na tzv. „self-cleaning“ má dodavatel právní nárok** (s výjimkou zjednodušeného podlimitního řízení, jak je popsáno dále). To znamená, že ve chvíli, kdy dodavatel začne vůči zadavateli tvrdit a prokazovat přijetí příslušných nápravných opatření, je zadavatel povinen je řádně posoudit a rozhodnout, zda je považuje za dostatečná k obnovení způsobilosti. Zjednodušeně řečeno, zadavatel posuzuje a rozhoduje, zda se jedná o nápravná opatření, která dostatečně garantují obnovení způsobilosti dodavatele, a zda jejich provedení dodavatel prokázal či nikoliv. Pokud zadavatel dospěje k závěru, že přijatá nápravná opatření je dostatečná, není oprávněn v takovém případě vyloučit dodavatele ze zadávacího řízení, případně je povinen zrušit své předešlé rozhodnutí o vyloučení.¹²² Každopádně jakýkoliv závěr zadavatele v tomto směru musí být řádně odůvodněn a nemůže být výsledkem zadavatelovy libovůle.

Příklad z praxe

Jednatel dodavatele byl shledán vinným ze spáchání trestného činu pletich při zadání veřejné zakázky a při veřejné soutěži podle § 257 odst. 1, 2 trestního zákoníku. Při hodnocení byla nabídka tohoto dodavatele vybrána jako nejvýhodnější. Následně však byl tento vybraný dodavatel vyloučen z účasti v zadávacím řízení, protože nesplňoval základní způsobilost. V rámci námitek pak dodavatel s odkazem na institut „self-cleaning“ uvedl, že provedl nápravné opatření spočívající v odvolání odsouzeného jednatele z jeho funkce, což doložil zápisem z valné hromady a aktuálním výpisem z obchodního rejstříku. Změnou v osobě jednatele došlo k tzv. „sebeočistění“ dodavatele, a to přesto, že odvolaný jednatel zůstal nadále společníkem dodavatele (na osobu společníka obchodní korporace neklade zákon stejné nároky jako na její statutární orgán).

¹²⁰ Viz § 76 zákona.

¹²¹ Totéž ustanovení dopadá i na důvody vyloučení účastníka zadávacího řízení pro nezpůsobilost dle § 48 odst. 5 a 6 zákona – i v těchto případech se může dodavatel pokusit své vyloučení zvrátit přijetím nápravných opatření.

¹²² Viz například rozhodnutí Úřadu ze dne 3. 11. 2017, č. j. [ÚOHS-S0361/2017/VZ-32456/2017/544/MPr](#).

V případě, že je veřejná zakázka zadávána ve zjednodušeném podlimitním řízení, může dodavatel využít „self-cleaning“ pouze za situace, že zadavatel požaduje prokázání splnění podmínek základní způsobilosti a zároveň v zadávacích podmínkách možnost „self-cleaning“ připustil. Zákon totiž s tímto postupem automaticky počítá pouze v pravidlech pro nadlimitní režim.

9.9. Co jako zadavatel mohu a co musím

Zadavatel je při stanovování požadavků na kvalifikaci zákonem do značné míry limitován. Existují však situace, kdy má zadavatel možnost volby a je čistě na jeho uvážení, zda bude požadovat prokázání kvalifikačních požadavků, a pokud ano, jakých. Základní rozdíl u stanovování požadavků na kvalifikaci je dán zejména použitým druhem zadávacího řízení, který se v prvé řadě odvíjí od režimu veřejné zakázky, jenž závisí (s níže popsanou výjimkou) na její předpokládané hodnotě. Jak již bylo popsáno v předchozí části, podle výše předpokládané hodnoty může veřejná zakázka spadat pod „režim“ veřejné zakázky malého rozsahu, podlimitní režim a nadlimitní režim. Obecně lze říci, že čím vyšší je předpokládaná hodnota veřejné zakázky, tím jsou ze zákona na zadavatele kladeny vyšší nároky co do nastavení požadavků na kvalifikaci.

Nejdříve je třeba si v této souvislosti připomenout, jaké má vlastně zadavatel možnosti, má-li zadávat podlimitní nebo nadlimitní veřejnou zakázku v zadávacím řízení.

Pro zadání veřejné zakázky v nadlimitním režimu může použít otevřené řízení, užší řízení a za splnění určitých podmínek také jednací řízení s uveřejněním, jednací řízení bez uveřejnění, řízení se soutěžním dialogem nebo řízení o inovačním partnerství.

Pro zadání veřejné zakázky v podlimitním režimu pak může použít zjednodušené podlimitní řízení a dále druhy zadávacích řízení pro nadlimitní režim. Tady je třeba uvést, že **v případě, že zadavatel sice zadává podlimitní veřejnou zakázku, ale v některém z druhů zadávacích řízení určených pro nadlimitní režim, platí pravidlo, že pro stanovení kvalifikačních požadavků se použijí podmínky stanovené pro nadlimitní režim.**

Z právě uvedeného pak vyplývá, že z hlediska stanovení kvalifikačních požadavků má smysl v nadlimitním a podlimitním režimu uvažovat pouze o dvou možnostech:

1. zadávání veřejné zakázky ve zjednodušeném podlimitním řízení,
2. zadávání veřejné zakázky v některém z druhů zadávacích řízení pro nadlimitní režim (bez ohledu na režim, v jakém je zakázka zadávána).

Kritéria kvalifikace při zadávání veřejné zakázky ve zjednodušeném podlimitním řízení

- zadavateli je dána velká volnost při určení, které požadavky/kritéria kvalifikace bude požadovat po dodavatelích prokázat;
- povinný je pouze požadavek na prokázání základní kvalifikace, a to pouze pro veřejné zadavatele; pokud zadavatel nestanoví jinak, prokazuje se základní kvalifikace čestným prohlášením;
- zadavatel je oprávněn po dodavatelích požadovat prokázání i jiných kritérií kvalifikace, než jaká jsou vymezena zákonem pro nadlimitní režim – základní/profesionální způsobilost, ekonomická/technická kvalifikace;
- zadavatel, který není veřejným zadavatelem, je dokonce oprávněn vůbec nepožadovat prokázání splnění kvalifikace.

V souvislosti se stanovením požadavků na kvalifikaci ve zjednodušeném podlimitním řízení je třeba zadavatele upozornit na dva důležité aspekty.

1. To, že zákon umožňuje, aby zadavatel požadoval prokázání i jiných kritérií kvalifikace než těch, která jsou v zákoně výslovně upravena, **neznamená pro zadavatele absolutní volnost**. Stále totiž platí, že **jakýkoliv zadavatelův požadavek musí být** v souladu se základními zásadami, v tomto případě tedy především **nediskriminační a přiměřený** (v podrobnostech lze plně odkázat na obecný úvod této části).

2. Byť je zadavateli při zadávání veřejné zakázky ve zjednodušeném podlimitním řízení přiznána volnost při stanovování požadavků na kvalifikaci až do té míry, že zadavatel, který není veřejným zadavatelem, nemusí mít žádné požadavky na kvalifikaci, lze zadavateli doporučit, aby si takový postup náležitě promyslel. V drtivé většině případů je totiž namístě, aby si zadavatel způsobilost (schopnosti, zkušenosti) dodavatele alespoň nějak ověřil. Přistoupí-li zadavatel k ověření kvalifikace dodavatele, může snížit riziko, že pro realizaci veřejné zakázky vybere dodavatele, u kterého až v rámci plnění zjistí, že není schopen poskytnout plnění kvalitně, případně není schopen realizovat předmět veřejné zakázky vůbec. Je přitom třeba si uvědomit, že ve zjednodušeném podlimitním řízení lze zadat i zakázky s poměrně významnou předpokládanou hodnotou (v případě veřejné zakázky na stavební práce až do hodnoty 50 milionů Kč).

<p>Kritéria kvalifikace při zadávání veřejné zakázky v některém z druhů zadávacích řízení pro nadlimitní režim (v otevřeném řízení, užším řízení apod.)</p> <p>V tomto případě není zadavatel oprávněn požadovat prokázání jiné kvalifikace, než je stanovena zákonem (základní/profesionální způsobilost, ekonomická/technická kvalifikace)!</p>
<p>POVINNÁ KRITÉRIA KVALIFIKACE</p>
<p>Základní způsobilost</p>
<p>Profesionální způsobilost v rozsahu povinného požadavku</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ prokázání této části kvalifikace nemusí zadavatel požadovat v jednacím řízení bez uveřejnění
<p>NEPOVINNÁ KRITÉRIA KVALIFIKACE</p>
<p>Profesionální způsobilost v rozsahu nepovinných požadavků</p>
<p>Ekonomická kvalifikace</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ zadavatel není oprávněn požadovat ekonomickou kvalifikaci v případě veřejných zakázek, jejichž předmětem jsou architektonické, stavební, technické a inspekční služby!
<p>Technická kvalifikace</p>

Existují rovněž veřejné zakázky, které může zadavatel zadat v tzv. zjednodušeném režimu. Pro možnost jeho využití není určující výše předpokládané hodnoty veřejné zakázky, ale předmět plnění veřejné zakázky. Blíže je o možnostech využití zjednodušeného režimu pro zadání veřejné zakázky pojednáno v kapitole č. 6.4. Co se týká průběhu řízení pro zadání veřejné zakázky ve zjednodušeném režimu, určuje jej zadavatel s ohledem na specifika zadávaných služeb. Zadavatel má tedy při stanovení zadávacích podmínek značnou míru volnosti, i v tomto případě však musí respektovat základní zásady zakotvené § 6 zákona.

Pokud zadavatel zadává veřejnou zakázku malého rozsahu a nepostupuje v žádném zadávacím řízení podle zákona, nemusí po dodavatelích logicky požadovat ani prokázání kvalifikace. Platí však již několikrát zmíněné pravidlo, že zadavatel musí dodržovat základní zásady dle § 6 zákona. Tedy například, když už si zadavatel nějaké požadavky na „kvalifikaci“ v rámci zadávání veřejné zakázky malého rozsahu stanoví, musí přistupovat ke všem dodavatelům stejným způsobem a posuzovat prokázání požadovaných skutečností u všech dodavatelů totožně. Je například naprosto nepřijatelné, aby zadavatel v případě neprokázání dané kvalifikace jednoho dodavatele vyloučil, druhého však nikoliv s odůvodněním, že „dodavatele zná a myslí si, že to zvládne i bez prokázání kvalifikace“.

9.10. To by jeden nevěřil, co všechno je možné při prokazování kvalifikace

Jak již bylo uvedeno výše, kvalifikační požadavky představují požadavky kladené na osobu dodavatele, která zadavateli nabízí požadované plnění a uchází se o možnost plnění následně realizovat. Na první pohled by se tak dalo očekávat, že dodavatelé budou v zadávacím řízení požadovanou kvalifikaci prokazovat sami za sebe. Jak tomu však bývá i v běžném životě, není vždy vše tak jednoduché a stejně tomu je i při zadávání veřejných zakázek. Běžnou praxí totiž je (zejména u složitějších plnění), že dodavatelé prokazují kvalifikaci nejenom doklady vztahujícími se k jejich osobě, ale i pomocí kvalifikace dalších osob. **Zadavatel se tedy musí připravit i na situaci, kdy například obdrží nabídku, kterou společně podává více dodavatelů a část kvalifikace prokazují společně, nebo nabídku, v rámci které si dodavatel pro prokázání kvalifikace „půjčí“ kapacity či zkušenosti jiného dodavatele.** Uvedené situace jsou možné a zákonná úprava s nimi počítá.

9.10.1. Když na to dodavatel nestačí sám

Může tedy nastat situace, kdy si dodavatel k prokázání kvalifikace „půjčí“ schopnosti či zkušenosti jiné osoby. K takovému postupu dodavatel přistoupí logicky zejména v případě, kdy není schopen prokázat splnění určité části kvalifikace prostřednictvím vlastních zdrojů a kapacit.

Kdo ale vlastně je onou jinou osobou, která prokazuje kvalifikaci „za dodavatele“? Může jít (a typicky také zpravidla půjde) o **poddodavatele, tedy o „dodavatele dodavatele“, tj. osobu, která neuzavírá smlouvu přímo se zadavatelem, ale na plnění veřejné zakázky se podílí realizací části zakázky pro dodavatele.** Dodavatel, jakožto jediný smluvní partner zadavatele, nese vůči němu odpovědnost za realizaci veřejné zakázky jako celku, tedy včetně řádného plnění svého poddodavatele. Prostřednictvím poddodavatele pak může dodavatel prokázat i část zadavatelem požadované kvalifikace, kterou sám nedisponuje. Jiným příkladem takové jiné osoby může být např. člen stejného koncernu, do kterého patří i dodavatel.

Pokud jde o prokázání chybějící kvalifikace, je důležité uvést, že prostřednictvím jiné osoby nemůže dodavatel prokazovat všechny výše uvedené druhy kvalifikace. **Jiné osoby může dodavatel využít pouze k prokázání splnění části „nepovinné“ profesní způsobilosti** (tj. vyjma požadavku na předložení výpisu z obchodního rejstříku nebo jiné obdobné evidence) **a dále ekonomické a technické kvalifikace.**

Dále platí, že pokud dodavatel této možnosti využije, musí se tato jiná osoba reálně zavázat k plnění odpovídajícímu rozsahu, v jakém prokazuje chybějící kvalifikaci dodavatele. **Zadavateli tedy musí být v nabídce dodavatele předložena** i příslušná smlouva nebo písemné potvrzení o její existenci, z něhož vyplývá závazek jiné osoby **k poskytování plnění.** Forma smlouvy ani tohoto písemného potvrzení však není zákonem stanovena. Může se tedy jednat o jednostranné prohlášení ze strany třetí osoby nebo o smlouvu uzavřenou mezi dodavatelem a třetí osobou. Zároveň platí pravidlo, že rozhodující je obsah smlouvy či potvrzení, nikoliv jejich forma. Lze tedy shrnout, že v případě, kdy dodavatel využije možnosti prokázat část kvalifikace prostřednictvím jiné osoby, musí zadavateli ve své nabídce předložit výpis z obchodního rejstříku nebo jiné obdobné evidence této jiné osoby, doklady prokazující její základní způsobilost, doklady prokazující splnění chybějící části kvalifikace prostřednictvím této osoby a výše popsanou smlouvu či písemné potvrzení závazku.¹²³

123 V této věci lze odkázat na poměrně přísnou judikaturu správních soudů. Například lze zmínit rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2015, č. j. 2 As 119/2015-23 či rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 6. 10. 2014, č. j. 62 Af 57/2013-90, potvrzený rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 5. 2015, č. j. 3 As 204/2014-46, v němž Nejvyšší správní soud mimo jiné judikoval, že „[s]ubdodavatelská smlouva proto vždy musí splňovat minimálně obecné požadavky na platnost právních úkonů. To znamená, že kromě obecných požadavků na platnost právního úkonu musí subdodavatelská smlouva být dostatečně určitá a srozumitelná. Mimo těchto minimálních požadavků je však třeba trvat také na tom, aby formulace takové smlouvy byla natolik konkrétní, že z ní bude zřejmé, jaká část kvalifikačních předpokladů bude za dodavatele prokázána prostřednictvím subdodavatele. Uvedený požadavek je dán tím, že subdodavatelská smlouva tvoří právní základ pro doplnění kvalifikace dodavatele v chybějícím rozsahu subdodavatelem.“

Příklad z praxe

Předmětem plnění veřejné zakázky na stavební práce je celková rekonstrukce budovy základní školy včetně zateplení fasády. Zadavatel v rámci požadavků na kvalifikaci dodavatele mimo jiné stanovil, že dodavatel musí předložit osvědčení o referenční zakázce dokládající realizaci zateplení fasády ve finančním objemu minimálně jednoho milionu korun bez DPH. Vzhledem k tomu, že dodavatel příslušnou kvalifikací nedisponuje, prokazuje tuto část kvalifikace prostřednictvím svého poddodavatele majícího požadovanou zkušenost, přičemž součástí nabídky dodavatele je kromě požadovaných referencí tohoto subjektu rovněž jeho závazek (učiněný například prostřednictvím smlouvy uzavřené mezi ním a dodavatelem), že část poptávaného plnění spočívajícího právě v zateplení fasády základní školy bude reálně provádět poddodavatel.

Je také nezbytné uvést, že **prokazování kvalifikace prostřednictvím jiných osob je právem dodavatele. Toto právo může zadavatel omezit** tak, že v zadávací dokumentaci určí konkrétní významné činnosti, které musí být realizovány pouze a přímo samotným dodavatelem. Zadavatel však může tento svůj požadavek uvést pouze v případě, že zadává veřejnou zakázku na stavební práce nebo služby nebo v případě veřejné zakázky na dodávky, zahrnují-li tyto dodávky umístění nebo montáž. Je třeba dodat, že ve vztahu k tomuto tzv. omezení „poddodavatele“ by měl zadavatel přistupovat obezřetně. Jedná se nepochybně o opatření limitující hospodářskou soutěž, které je sice obecně zákonem připuštěno, ale jehož přiměřenost (a vůbec soulad se základními zásadami) může být vždy zpochybněna. Proto by měl zadavatel k tomuto opatření přistoupit pouze v situaci, kdy je schopen jeho použití rozumným způsobem odůvodnit.

9.10.2. Kvalifikace při společné účasti dodavatelů aneb ve dvou se to lépe táhne

Jak již bylo výše uvedeno, zadavatel se může také setkat se situací, kdy se o veřejnou zakázku uchází více dodavatelů společně, tj. tito dodavatelé podají jednu společnou nabídku.

Zadavatel musí mít na paměti, že **účastní-li se dodavatelé společně zadávacího řízení, musí tito dodavatelé rovněž prokázat – každý sám za sebe! – svoji základní způsobilost a povinnou profesní způsobilost** (tj. předložit výpis z obchodního rejstříku nebo jiné obdobné evidence).

Pokud jde o zbývající kritéria kvalifikace, pak je zadavatel – pokud se rozhodne pro jejich stanovení – oprávněn stanovit bližší pravidla pro společné prokazování kvalifikace (například požadavek, aby každý z dodavatelů předložil minimálně dvě reference apod.).

Zadavatel však nikdy nesmí vyloučit povinnost každého z dodavatelů, kteří podávají společnou nabídku, prokázat splnění základní způsobilosti a profesní způsobilosti spočívající v předložení výpisu z obchodního rejstříku či jiné obdobné evidence.

Zadavatel si však musí být plně vědom, že přistoupí-li k úpravě pravidel pro společné prokazování kvalifikace, bude to s ohledem na jinak platný zákonný režim (viz níže) a na zákaz zmírňování požadavků ve vztahu k základní způsobilosti a povinné profesní způsobilosti (viz výše) znamenat zpřísnění požadavků na kvalifikaci. Bude se tedy jednat o postup, který nepochybně omezuje hospodářskou soutěž a zadavatel by měl umět racionálně zdůvodnit a obhájit, proč se k němu uchýlil.

Pokud zadavatel tato bližší pravidla nestanoví, prokazuje se kvalifikace (tj. nepovinná profesní způsobilost a ekonomická a technická kvalifikace) společně, což – zjednodušeně řečeno – znamená, že rozhodující je součet kvalifikace jednotlivých dodavatelů, kteří se účastní zadávacího řízení společně. Postačujícím tedy je prokázání splnění kvalifikace třeba jen jedním z těchto dodavatelů. Uvedené lze představit na následující situaci. Zadavatel stanoví požadavek na předložení čtyř referenčních zakázek, dodavatel podávající společnou nabídku s jiným dodavatelem může například předložit buď všechny čtyři referenční zakázky sám, nebo může každý z dodavatelů předložit po dvou referenčních zakázkách, případně jiné kombinace v počtu referenčních zakázek, ovšem musí platit, že dodavatelé předloží v součtu celkem čtyři referenční zakázky.

Výše uvedené ve vztahu k prokazování kvalifikace v případě společné účasti dodavatelů lze zjednodušeně shrnout následovně:

Kvalifikace v případě společné účasti dodavatelů

Kvalifikace prokazovaná samostatně

- ✓ Základní způsobilost (§ 74 zákona)
- ✓ Profesní způsobilost (§ 77 odst. 1 zákona) – ve vztahu k České republice výpis z obchodního rejstříku nebo jiné obdobné evidence, pokud jiný právní předpis zápis do takové evidence vyžaduje

Kvalifikace prokazovaná společně

- ✓ „Zbylá“ profesní způsobilost (§ 77 odst. 2 zákona)
- ✓ Ekonomická a technická kvalifikace (§ 78–80 zákona)

10. Jak vybrat toho nejlepšího

Jednou z klíčových fází zadávacího řízení je bezpochyby hodnocení nabídek. Je tomu tak proto, že právě v rámci hodnocení zadavatel (podle předem stanovených pravidel) rozhoduje, který dodavatel mu nabízí plnění nejlépe odpovídající jeho požadavkům a potřebám (popsaným v zadávacích podmínkách – viz k tomu kapitola č. 5 - „Předmět veřejné zakázky – co poptávám“), tedy plnění pro zadavatele nejlepší a nejvýhodnější, a se kterým by proto měla být následně uzavřena smlouva.

Na hodnocení musí zadavatel nutně nahlížet ze dvou perspektiv: jednak (1) musí (v zadávací dokumentaci) **předem stanovit pravidla pro hodnocení nabídek**, jednak (2) musí **následně fakticky hodnocení provést, a to přesně v souladu s těmito pravidly**. V dalších částech informačního listu bude pozornost věnována právě těmto aspektům.

Jak zajistit, aby smlouva byla uzavřena s tím nejlepším? Nejdůležitější je si všechno včas promyslet... a podrobně popsat v zadávacích podmínkách

Zadavatel musí o hodnocení nabídek uvažovat již od samého počátku, tj. již ve chvíli, kdy se pro pořízení určitého plnění rozhodl. Už při přípravě zadávacích podmínek, tedy ještě před vlastním zahájením zadávacího řízení by se měl zamyslet, jakým způsobem bude nabídky hodnotit.¹²⁴ Za tímto účelem pak **zákon zadavateli nabízí široké spektrum možností**, respektive cest, **kterými se při hodnocení nabídek vydat**.

Důležitou roli v tomto případě hraje úvaha zadavatele, jaké plnění má zájem získat. Zda je v jeho zájmu získat konkrétní (především snadno do detailu popsatelné) plnění co nejlevněji, a bude tedy hodnotit pouze cenu, případně náklady životního cyklu (což je vlastně také cena, jen v širším pojetí), nebo jsou pro něj důležitá i jiná hlediska, tedy kvalitativní aspekty nabízeného plnění, a je z jeho pohledu žádoucí, aby i úroveň splnění těchto kvalitativních vlastností byla předmětem soutěže. Tato prvotní úvaha zadavatele je naprosto zásadní pro výběr jeho postupu při hodnocení nabídek.

Již bylo uvedeno, že zadavatel má povinnost předem v zadávací dokumentaci popsat způsob, jakým bude vybrána nejvýhodnější nabídka. Co všechno to obnáší? Zjednodušeně řečeno, ze zadávací dokumentace musí být zřejmé, co a jakým způsobem zadavatel plánuje hodnotit. Zadavatel tedy musí v zadávací dokumentaci věnovat náležitou pozornost nejen vymezení jednotlivých kritérií hodnocení, na jejichž základě bude provedeno hodnocení nabídek, ale rovněž popisu způsobu hodnocení podle těchto hodnotících kritérií.

Pokud zadavatel plánuje hodnotit nabídky podle více kritérií, musí také vymežit vztah mezi těmito kritérii (typicky v takovém případě stanovuje váhu jednotlivých kritérií).

Praktický příklad vymezení vztahu mezi více hodnotícími kritérii:

Zadavatel plánuje pořídit tiskárnu a je pro něj rozhodující cena tiskárny, náklady na tisk a rychlost tisku.

Cena tiskárny *s váhou 85 %*

Rychlost tisku (počet stran za jednu minutu) *s váhou 15 %*

¹²⁴ Například rozhodnutí Úřadu ze dne 7. 2. 2017, č. j. ÚOHS-S0051/2016/VZ-04415/2017/532/KSt. Z rozhodovací praxe vyplývá, že důraz je kladen na řádné vymezení hodnotících kritérií v zadávací dokumentaci, aby všem potenciálním dodavatelům bylo zřejmé, jaká plnění mají nabízet, aby jejich nabídka mohla být co nejlépe hodnocena.

10.1. Podle čeho zadavatel může hodnotit?

10.1.1. Nejnižší cena aneb „cena je alfou a omegou“

Hodnocení nabídek podle nejnižší nabídkové ceny je z pohledu zadavatele nejjednodušším způsobem hodnocení nabídek. Pokud se totiž zadavatel rozhodne, že bude hodnotit nejnižší nabídkovou cenu, pak **celý proces hodnocení nabídek spočívá pouze ve vzájemném porovnání** nabídkových cen jednotlivých dodavatelů, respektive v **sestavení pořadí nabídek od nejlevnější po nejdražší**.

VÝHODY

- + snadný a jednoduchý popis způsobu hodnocení (jedno kritérium, žádné vzorce, poměry, složité výpočty)
- + rychlost
- + nezpochybnitelná objektivita a transparentnost (do hodnocení nevstupuje žádná vlastní úvaha zadavatele, která by mohla být zpochybněna)

NEVÝHODY

- nemožnost zohlednit aspekty kvality
- nemožnost zohlednit náklady životního cyklu (mohou vzniknout dodatečné náklady, které nejsou hodnocením zohledněny)
- není prostor pro inovace (zadavatel dostane „jen“ přesně to, co chce)

Hodnocení dle nejnižší nabídkové ceny nachází své uplatnění především v případech, kdy zadavatel přesně „ví, co chce“, a umí plnění dostatečně podrobně popsat, tedy v případech, kdy je zadavatel schopen jednoznačně definovat své požadavky na kvalitu a vlastnosti předmětu plnění prostřednictvím jeho technické specifikace.

VHODNÝ způsob pro:

jednodušší veřejné zakázky, kde vyšší kvalita dodávky, než je standard stanovený v zadávací dokumentaci, nepřináší zadavateli žádný užitek (například kancelářské potřeby, pohonné hmoty).

S ohledem na to, že kvalita plnění není při tomto způsobu hodnocení rozhodující, musí zadavatel věnovat zvýšenou pozornost stanovení kvalitativních standardů předmětu plnění v podmínkách účasti. V tomto případě totiž platí, že zadavateli bude v nabídkách s ohledem na jejich konkurenceschopnost v zásadě nabídnuto přesně to, co odpovídá minimálnímu standardu popsanému v zadávací dokumentaci. To je také základní rozdíl oproti hodnocení „dle kvality“ (viz dále navazující část informačního listu).

Příklad z praxe

Zadavatel potřebuje nakoupit co nejlevněji kancelářský papír, na který je možno tisknout barevné propagační materiály. Běžný kancelářský papír o gramáži 70–80 g/m² je pro tyto účely nevhodný. Jako vhodný vyhodnotil zadavatel papír o gramáži 130 g/m². Proto tento (minimální) požadavek na gramáž papíru stanoví jako technický parametr požadovaného plnění.

Víte, že...?

Existují zvláštní případy, kdy zadavatel nesmí hodnotit pouze na základě nejnižší nabídkové ceny (viz § 114 odst. 3 zákona).

10.1.2. Nejnižší náklady životního cyklu aneb „Pořídím to za pusu, ale co ty náklady okolo?“

V praxi je běžné, že zadavatel poptává plnění, u kterého mimo pořizovacích nákladů (ceny) nejsou zanedbatelné ani další náklady spojené s jeho užíváním/provozováním. **Pro případy, kdy je vhodné zohlednit celé nákladové hledisko plnění, umožňuje zákon zadavateli hodnotit nabídky prostřednictvím nákladů životního cyklu.**

Co ale vlastně jsou náklady životního cyklu? **Jedná se (vždy) o nabídkovou (pořizovací) cenu a další (jiné) náklady související s předmětem veřejné zakázky od okamžiku jeho vzniku až do okamžiku ukončení jeho ekonomické životnosti**, případně náklady související s negativními dopady na životní prostředí.

Náklady životního cyklu mohou být zejména:

- ✓ **ostatní pořizovací náklady**
  - například přepravní náklady
- ✓ **náklady související s užíváním (provozem) předmětu veřejné zakázky**
  - například spotřeba energie nebo jiných zdrojů
- ✓ **náklady na údržbu**
  - například servis, čištění, náhradní díly
- ✓ **náklady spojené s koncem životnosti předmětu**
  - například recyklace, odvoz, ekologická likvidace zařízení
- ✓ **náklady způsobené dopady předmětu plnění na životní prostředí**
  - například náklady na emise skleníkových plynů nebo jiných znečišťujících látek, náklady na zmírnění změny klimatu, náklady na rekultivaci

Pokud se zadavatel rozhodne, že bude hodnotit nabídky podle nejnižších nákladů životního cyklu, pak může v některých případech postupovat obdobným způsobem jako v případě hodnocení nabídek podle nejnižší nabídkové ceny. V takovém případě **sestaví pořadí nabídek podle celkové výše nákladů životního cyklu a vybere z nich tu nejlevnější.**

Na druhou stranu je zřejmé, že **tento způsob hodnocení už je přece jenom složitější než jednoduché hodnocení podle nejnižší nabídkové ceny.** Minimálně proto, že zadavatel musí v zadávací dokumentaci mimo jiné stanovit metodu, kterou použije ke stanovení nákladů životního cyklu podle údajů, jež mu dodavatelé poskytnou v nabídkách, což nemusí být v mnoha případech zrovna snadné.

VÝHODY

- + zohlednění dalších nákladů souvisejících s životním cyklem předmětu plnění (vedle pořizovací ceny)
- + zohlednění dopadů na životní prostředí
- + snížení rizika neočekávaných dodatečných výdajů (na provoz, likvidaci apod.)

NEVÝHODY

- nemožnost zohlednit aspekty kvality
- nutnost stanovit v zadávací dokumentaci metodu pro stanovení nákladů životního cyklu

VHODNÝ způsob pro:

veřejné zakázky, u kterých typicky náklady na provoz a údržbu (například u informačních systémů, stavebních objektů), případně následné náklady spojené s ukončením životnosti/likvidací předmětu plnění, mohou tvořit významnou položku rozpočtu nebo dokonce převyšovat jeho pořizovací náklady.

Příklad z praxe

Zadavatel plánuje pro své zaměstnance postavit novou administrativní budovu. Je mu známo, že zejména následné provozní náklady stavby nejsou zanedbatelné. Zadavatel proto do očekávaných nákladů životního cyklu dané stavby může zahrnout mimo samotné ceny stavby též například náklady na provoz, tj. náklady na elektrickou energii, na vytápění/klimatizaci, na osvětlení apod.

Jak však bylo konstatováno, musí si dopředu ujasnit, na základě jakých údajů bude tyto náklady stanovovat (tj. musí dodavatelům sdělit, jaké údaje mu mají v nabídkách poskytnout) a jakou metodou je z těchto údajů následně stanovit/vypočítat.

Je též nepochybné, že mají-li mezi sebou dodavatelé soutěžit, a to například v tom, kdo postaví energeticky úspornější (tj. z hlediska provozních nákladů výhodnější) budovu, nemůže se v daném případě jednat o zakázku, jejímž předmětem je „jen“ její výstavba podle již detailně zpracovaného projektu, ale dodavatelé musí mít k dispozici určitý prostor pro vlastní řešení ovlivňující právě například energetickou úspornost stavby. V oblasti stavebnictví tak v zásadě jakékoli sofistikovanější hodnocení přichází v úvahu zejména v případě, když se dodavatel může reálně podílet na rozhodování, co se bude stavět (tj. staví, co v mantinelech obecných podmínek stanovených zadavatelem sám navrhl – tzv. systém design & build).

Zadavatel může stanovit, že hodnocení bude provedeno pouze ve vztahu k určité specifické části (fázi) životního cyklu předmětu plnění.

10.1.3. Poměr cena/kvalita aneb „Mohu chtít kvalitnější plnění, i když bude dražší?“

Zadavatel samozřejmě může chtít kvalitnější plnění, i když bude dražší! V souladu s moderními trendy tak může – kromě ceny, respektive čistě ekonomických (finančně vyjádřitelných) kritérií – při hodnocení zohledňovat též i kvalitativní aspekty poptávaného plnění. Díky hodnocení nabídek na základě kritérií kvality se pak jednoduše může stát, že zvítězí nabídka dodavatele, který nabízí kvalitnější plnění, ačkoliv za vyšší cenu.

Při stanovení kvalitativních kritérií, mezi která zákon počítá i environmentální a sociální kritéria a kritérium inovací, musí brát zadavatel vždy v potaz, že tato kritéria musí být spojena s předmětem veřejné zakázky, tedy musí mít souvislost s užitnou hodnotou plnění, a nesmí být diskriminační a omezovat tak hospodářskou soutěž znevýhodňováním určité skupiny dodavatelů, či naopak být „ušita na míru“ konkrétnímu dodavateli.

Jak ale chápat kvalitativní, environmentální a sociální hlediska hodnotících kritérií, když zákon jednoznačně neuvádí, co se těmito hledisky rozumí? Lze na to jít logickou úvahou „od lesa“.

✓ Kvalitativní hlediska v užším smyslu

Kvalitativní hlediska v užším smyslu lze chápat jako aspekty předmětu veřejné zakázky, které mohou pro zadavatele znamenat vyšší technickou, užitnou, estetickou hodnotu, respektive aspekty, u kterých lze očekávat, že jejich vyšší úroveň lépe zajistí uspokojení současných či budoucích potřeb zadavatele. Může se tedy jednat například o kvalitu zpracování, pohodlnost, výkon, jednoduchost ovládání, doplňkové funkce, délku záruky, spolehlivost, trvanlivost a další.

✓ Environmentální hlediska

Environmentální hlediska představují hlediska vlivu předmětu veřejné zakázky na životní prostředí. Jak již bylo uvedeno v souvislosti s náklady životního cyklu, půjde typicky o způsob a míru využití zdrojů či zatížení životního prostředí v souvislosti s předmětem veřejné zakázky (s výrobou, přepravou, použitím, likvidací atd.), tedy například míru použití ekologicky šetrných technologií nebo materiálů, energetickou náročnost a recyklovatelnost.

✓ Sociální hlediska

Sociálními hledisky se rozumí hlediska možného společenského vlivu předmětu veřejné zakázky. Typicky půjde o možnost hodnotit zapojení znevýhodněných osob při plnění zadávané veřejné zakázky, například osob zdravotně postižených, sociálně vyloučených, absolventů, starších osob, vězňů a osob se záznamem v trestním rejstříku atd.

Co hodnotit nelze

- ✓ **skutečnosti, které s předmětem zadávané veřejné zakázky nesouvisejí**
  - například zkušenosti osob podílejících se na plnění veřejné zakázky, které jsou pro plnění této konkrétní zakázky nepodstatné, neboť nemají na úroveň plnění zakázky vliv
- ✓ **smluvní podmínky, jejichž účelem je utvrzení povinností dodavatele**
  - například sankce z prodlení s plněním veřejné zakázky nebo jiné smluvní pokuty
- ✓ **platební podmínky**
  - například délku splatnosti faktur

Z výše uvedeného vyplývá, že **rozsah pojmu „kvalita plnění“ je velmi široký. Zadavatel musí** – s přihlédnutím ke svým potřebám – **sám uvážit, který aspekt plnění je pro něj natolik důležitý, že by se měl odrazit ve stanovených hodnotících kritériích.** Pokud totiž zadavatel stanoví některé kvalitativní hledisko jako hodnotící kritérium, pak mu bude nabízeno plnění (v požadovaném ohledu) ve vyšší kvalitě. Naopak pokud tento aspekt uvede pouze jako technickou podmínku, pak je mu zpravidla nabídnut právě tento minimální požadovaný standard (nabízet v takovém případě vyšší standard nemá pro dodavatele smysl – žádné „body navíc“ za to nedostane).

Není neobvyklé, že zadavatel v rámci technických podmínek stanoví minimální hodnotu požadovaného kritéria a vyšší než jím stanovenou minimální hodnotu kritéria dále hodnotí v rámci příslušného hodnoticího kritéria. Že se to zdá být složité? Uvedme si jednoduché příklady.

Příklady z praxe

(1) Jak je již výše uvedeno, zadavatel potřebuje nakoupit co nejlevněji kancelářský papír, na který je možno tisknout barevné propagační materiály. Jako vhodný vyhodnotil zadavatel papír o gramáži 130 g/m². Tuto gramáž papíru stanoví jako minimální technický parametr poptávaného plnění. Je si však vědom, že když bude mít poptávaný papír vyšší gramáž, výsledné propagační materiály budou vypadat lépe (přičemž je ochoten si za takovou vyšší kvalitu třeba i připlatit). Zadavatel proto zvolí „gramáž papíru“ jako hodnoticí kritérium, v rámci kterého bude hodnotit nabídku papíru s vyšší gramáží vyšším počtem bodů, přičemž stanovením technické podmínky na úrovni 130 g/m² si zajistil, že mu nebude nabídnuto plnění, které vůbec neodpovídá jeho požadavkům.

(2) Zadavatel má v úmyslu do školní jídelny pořídit nové chladničky. Jelikož se chce chovat jako řádný hospodář, je pro něj podstatnou vlastností energetická třída spotřebiče. V technických podmínkách tedy uvede, že požaduje minimální energetickou třídu skupiny C. Vzhledem k tomu, že na trhu jsou u chladniček k dispozici ještě vyšší třídy energetické účinnosti (A a B), které by mu přinesly ještě vyšší užitek (velkou úsporu elektrické energie), stanoví jako hodnoticí kritérium „energetickou třídu spotřebiče“, v rámci kterého pak chladničky s vyšší třídou energetické účinnosti přidělí větší počet bodů v porovnání s chladničkou, která splňuje minimální požadovanou energetickou třídu.

VÝHODY

- + zohlednění více kritérií
- + zohlednění aspektů kvality
- + prostor pro inovace

NEVÝHODY

- složitost popisu způsobu hodnocení (více kritérií, nutnost vyjádřit, co a jak bude hodnoceno i vztah mezi kritérii)
- vyšší pravděpodobnost zpochybnování průběhu hodnocení ze strany dodavatelů (zejména v případě tzv. subjektivních hodnoticích kritérií)

VHODNÝ způsob pro:

veřejné zakázky se složitějším předmětem plnění, u kterého vedle ceny hraje velkou roli i jeho kvalita; veřejné zakázky, u kterých je velmi složité, případně nemožné reálně popsat jejich kvalitativní standard (například intelektuální služby); veřejné zakázky, při jejichž plnění chce zadavatel naplňovat i širší, „strategické“ cíle (sociální, environmentální).

Kritéria kvality a pravidla pro hodnocení musí být v zadávací dokumentaci vymezena jasně a srozumitelně, aby podle nich byly nabídky porovnatelné a splnění kritérií ověřitelné.

V případě hodnocení nabídek dle kvalitativních kritérií lze rozlišit dva typy kritérií: (1) **kritéria počítatelná, tzv. „objektivní“**, a (2) **kritéria nepočítatelná**.

✓ Počitatelná kritéria kvality

Počitatelnými kritérii kvality se rozumí kritéria kvality, která **jsou matematicky (číselně) vyjádřitelná**, proto je jejich využití v praxi celkem jednoduché a ze strany zadavatelů oblíbené. Při hodnocení počitatelných kritérií kvality totiž lze postupovat v zásadě obdobným způsobem jako v případě hodnocení nejnižší nabídkové ceny, je však třeba uvést například vzorec či slovní popis, který bude obsahovat mechanismus přidělování bodů jednotlivým hodnotám nabídky.

Praktický příklad popisu způsobu hodnocení podle počitatelných hodnoticích kritérií:

Vraťme se zpět k zadavateli, který si plánuje pořídit tiskárnu. Výše bylo uvedeno, že stanovil následující hodnoticích kritéria: (1) „cena tiskárny“ s váhou 85 % a (2) „rychlost tisku (počet stran za jednu minutu)“ s váhou 15 %.

Zadavatel při popisu způsobu hodnocení podle stanovených hodnoticích kritérií může v zadávací dokumentaci uvést například:

V rámci hodnoticího kritéria „rychlost tisku“ bude hodnocena rychlost černobílého jednostranného tisku měřená v jednotkách „počet stran za minutu“. Počet obdržných bodů za hodnoticích kritérium „rychlost tisku“ bude vypočten tak, že se poměr rychlosti tisku (počtu stran za minutu) nabízené tiskárny a tiskárny s nabízenou nejvyšší rychlostí tisku (počtu stran za minutu) vynásobí váhou příslušného kritéria, tedy podle následujícího vzorce:

$$\text{počet bodů} = 15 \cdot \text{počet stran za minutu hodnocené nabídky} / \text{nejvyšší nabídnutý počet stran za minutu.}$$

Počet získaných bodů bude zaokrouhlen na dvě desetinná místa.

Obdobným způsobem zadavatel postupuje rovněž v případě hodnoticího kritéria „cena tiskárny“.

Závěrem pak zadavatel uvede, že celkový počet obdržných bodů se získá sečtením počtu bodů získaných v rámci obou kritérií, přičemž nejvýhodnější je nabídka, která získá nejvyšší celkový počet bodů.

Zadavatel může určitý počitatelný kvalitativní aspekt plnění hodnotit například jen v určitém intervalu, který je pro jeho potřeby přínosný/odpovídající, tzv. si ho „zastropovat“. K této situaci může dojít zejména tehdy, když zadavatel vyhodnotí, že určitý (vyšší) stupeň kvality pro jeho potřeby již postrádá smysl, tedy že mu (nad stanovený „strop“) kvalitnější plnění nepřináší žádnou přidanou hodnotu a za tuto vyšší kvalitu plnění již není ochoten platit.

Vhodným způsobem se tato myšlenka dá prezentovat na výše uvedeném příkladu s tiskárnou, kdy si zadavatel stanovil mimo jiné hodnoticích kritérium „rychlost tisku“. Zadavatel předpokládá, že tuto novou tiskárnu bude využívat pět zaměstnanců v rámci kanceláře, proto mu záleží na rychlosti tiskárny (jako technickou podmínku si může stanovit určitou minimální rychlost tisku, například 25 stran za minutu). Zadavatel si však s ohledem na stávající standardní objem tisku je současně vědom, že od určité rychlosti tisku (dejme tomu 35 stran za minutu) už pro něj vyšší rychlost není přínosná a nechce za ni „připlácet“. V pravidlech pro hodnocení si tedy může stanovit, že k rychlosti vyšší než 35 stran za minutu nebude v rámci hodnocení přihlížet, a že tedy nabízená tiskárna s rychlostí tisku 35 stran za minutu a vyšší obdrží maximální počet bodů (tj. 15 bodů).

Jako **typické příklady počitatelných kritérií kvality lze uvést například dobu realizace plnění veřejné zakázky, nejrůznější číselně vyjádřitelné technické parametry poptávaného plnění** (výkon motoru určitého stroje, světlá výška nebo brodivost terénního automobilu, maximální hodnoty rozlišení u zobrazovací techniky...), **množství (rozsah) zkušeností** klíčových členů realizačního týmu, **záruční doba**.

VÝHODY

- + snadný a relativně jednoduchý popis kritéria, respektive způsobu hodnocení
- + rychlost hodnocení
- + do hodnocení vstupuje jen minimum vlastních úvah zadavatele, které by mohly být zpochybněny

NEVÝHODY

- lze hodnotit jen číselně vyjádřitelné parametry

VHODNÝ způsob pro:

složitější veřejné zakázky, kde je vyšší kvalita dodávky, služby či stavebních prací pro zadavatele žádoucí a současně je zadavatel schopen požadovaná kritéria kvality kvantifikovat.

✓ Nepočítatelná kritéria kvality

Nepočítatelná kritéria kvality jsou pak kritéria, která **nelze matematicky vyjádřit a hodnocení (míry) jejich naplnění je založeno na subjektivním názoru (tedy vlastní úvaze) každého z hodnotitelů**. Na základě tohoto atributu pak tato kritéria získala mezi odbornou veřejností (ve skutečnosti ne zcela přiléhavě) označení „subjektivní“. Je však třeba připomenout, že nepočítatelné kritérium kvality se musí vázat k objektivním skutečnostem souvisejícím s předmětem veřejné zakázky a jeho aspekty.

Jak může naznačovat termín „subjektivní“, právě nepočítatelná kritéria kvality a pravidla pro jejich hodnocení způsobují v praxi zadavatelům největší problémy, a to již ve fázi jejich stanovení. Právě z tohoto důvodu se jim věnuje bohatá rozhodovací praxe Úřadu i soudů,¹²⁵ která však má jedno jediné východisko. Tím je, že nepočítatelná kritéria kvality a pravidla pro jejich hodnocení musí být v zadávací dokumentaci popsána s náležitou péčí, aby dodavatelé věděli,

- ➔ co bude zadavatel hodnotit a co musí nabízené plnění splňovat, aby obdrželo vyšší bodové hodnocení (v podstatě tedy vymezení, jaké plnění považuje za „vhodnější“), a
- ➔ jakým způsobem bude zadavatel hodnotit (stanoví mechanismus, jakým bude kvalita nabízeného plnění hodnocena, tj. dle popsaného kritéria „přeměněna“ typicky na body).

¹²⁵ Například rozhodnutí Úřadu ze dne 15. 1. 2016, č. j. [ÚOHS-S0855/2015/VZ-01921/2016/532/KSt](#), ze dne 3. 2. 2017, č. j. [ÚOHS-S0760/2016/VZ-03609/2017/531/VNe](#) (potvrzené rozhodnutím předsedy Úřadu ze dne 4. 12. 2017, č. j. [ÚOHS-R0044/2017/VZ-35406/2017/323/PMo](#)), ze dne 29. 4. 2022, č. j. [ÚOHS-14219/2022/510](#), vydané ve správním řízení vedeném pod sp. zn. [ÚOHS-S0066/2022/VZ](#) či např. rozhodnutí předsedy Úřadu ze dne 6. 8. 2021, č. j. [ÚOHS-21572/2021/163/MBr](#), vydané ve správním řízení vedeném pod sp. zn. [ÚOHS-R0097/2021/VZ](#). Dále lze citovat rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 26. 9. 2012, č. j. [31Af 23/2012-40](#) nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 3. 2011, č. j. [1Afs 8/2011-107](#).

Typickým příkladem nepočitatelného kritéria kvality je hodnocení estetických vlastností či uživatelské přívětivosti. **Při použití takovýchto kritérií je třeba věnovat zvýšenou pozornost náležitému vymezení kritéria a způsobu jeho hodnocení.**¹²⁶

Za povšimnutí stojí, že zákon konkrétní přípustné metody vyhodnocení nestanovuje. Je tedy na zadavateli, aby k nastavení metody vyhodnocení přistoupil odpovědně.

V případě nepočitatelných kritérií hodnocení lze stanovit metodu vyhodnocení například takto:

- ➔ prostřednictvím známkování požadovaných vlastností předmětu plnění od 1 do 5, kdy čím nižší známka, tím lepší hodnocení (1 – výborně, 2 – velmi dobře, 3 – dobře, 4 – uspokojivě, 5 – nevyhovuje),
- ➔ stupnicí hodnocení splnění požadavků zadavatele (splňuje, splňuje s výhradami, nesplňuje).

V obou případech pak zadavatel musí udělené hodnocení patřičně slovně odůvodnit. Výhodou právě nastíněného možného způsobu hodnocení je, že při nižšímu počtu úrovní stupnice zadavatel nemá při hodnocení takový problém mezi jednotlivými nabídkami míru naplnění svých požadavků rozlišovat a poměrně snadno pak může hodnocení spojit se slovním odůvodněním, aby tato byla ve vzájemném souladu. (Opět nezbývá než zopakovat, že i v tomto případě samozřejmě platí výše uvedené, totiž že zadavatel musí v zadávacích podmínkách jednoznačně a srozumitelně vymežit, co představuje onu úroveň „splňuje“, respektive co bude rozhodovat, zda předmět plnění dostane známku 1, 2 nebo třeba 4).

V opačném případě, tedy za situace, kdy zadavatel bude mít v rámci hodnocení daného kritéria k dispozici stanovenou například stupnici o 100 bodech, bude pro něj náročné relevantně zdůvodnit, proč jedna nabídka obdržela například 95 bodů a druhá jen 93 bodů.¹²⁷

- ➔ přidělením bodů například za jednotlivé (zadavatelem vymezené) vlastnosti či příslušenství, které jdou nad rámec základních požadavků zadavatele.

V tomto případě je snazší odůvodnit přidělené body, neboť zadavatel pouze hodnotí metodou „ano x ne“, zda určité (nepočitatelné) vlastnosti či příslušenství jsou nabízeny (pak přidělí příslušný počet bodů), či ne (pak body nepřidělí).

¹²⁶ Například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2009, č. j. 2 Afs 86/2008-222, ve kterém je uvedeno „(...) zadávací dokumentace musí být jednoznačná, jelikož musí být zcela patrná, v jakých otázkách a jak konkrétně spolu budou jednotlivé nabídky „soutěžit“. Rovněž jednotlivá dílčí kritéria a jejich hodnocení musí být natolik konkrétní, přesné a jednoznačné, aby se každému z uchazečů dostalo informací téhož materiálního obsahu a aby bylo následně zřetelně přezkoumatelné, zda zadavatel hodnotil nabídky tak, jak předeslal v zadávacích podmínkách. Nemůže tedy obstát taková zadávací dokumentace, z níž požadavky na zpracování nabídky a následně hodnotící kritéria nejsou zcela srozumitelná a jednoznačná, tj. pokud objektivně připouštějí rozdílný výklad a vzniká tak interpretační nejistota.“ Z nedávné doby lze dále citovat například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 11. 2022, č. j. 5 As 227/2021-102 či například rozhodnutí předsedy Úřadu ze dne 17. 2. 2023, č. j. ÚOHS-01052/2023/163, vydané ve správním řízení vedeném pod sp. zn. ÚOHS-R0168/2022/VZ.

¹²⁷ Viz k tomu například rozhodnutí Úřadu ze dne 10. 8. 2017, č. j. ÚOHS-S0030/2017/VZ-23182/2017/532/MOn. V daném případě zadavatel stanovil mimo jiného u kritéria „Kvalita procesu realizace stavebních prací“ bodovací stupnici v rozsahu 0 až 100 bodů. Ve vztahu k provedenému hodnocení Úřad konstatoval, že musí být „[z] popisu odůvodnění počtu přidělených bodů jednotlivým nabídkám zřejmé a zpětně přezkoumatelné, z jakého důvodu některá nabídka vyhověla požadavkům zadavatele méně nebo více než nabídka jiná a proč, a na základě čeho hodnotící komise dospěla k závěru, že některá nabídka obdrží v rámci hodnoceného dílčího subjektivního kritéria právě konkrétní počet bodů“; obdobně pak rozhodnutí Úřadu ze dne 18. 9. 2017, č. j. ÚOHS-S0302/2017/VZ-27091/2017/511/ŠKm.

VÝHODY

- + zohlednění více kritérií
- + zohlednění aspektů kvality
- + lze zohlednit i číselně nevyjádřitelné parametry plnění

NEVÝHODY

- náročnější popis nepočitatelného kritéria a pravidel pro hodnocení
- je třeba podrobněji popsat průběh hodnocení, aby bylo považováno za transparentní

VHODNÝ způsob pro:

složitější veřejné zakázky, kde je pro zadavatele žádoucí vyšší kvalita parametrů plnění, které nejsou číselně vyjádřitelné.

Malá VELKÁ rada pro zadavatele na závěr:

Zkuste se na pravidla pro hodnocení podívat očima dodavatele (zda pochopí, co nabídnout, aby získal co nejvíce bodů) i hodnotitele (zda bude vědět, jak má provést hodnocení). Zamyslete se, jestli jsou vymezena srozumitelně a jednoznačně.

10.1.4. Poměr náklady životního cyklu/kvalita

V případě hodnocení nejvhodnějšího poměru nákladů životního cyklu a kvality se v podstatě jedná o obdobný způsob hodnocení jako v případě hodnocení na základě poměru cena/kvalita (který je popsán výše), avšak s rozdílem, že ekonomickou stránku kritéria zde nereprezentuje pouze cena plnění, ale i náklady životního cyklu.

VÝHODY

- + zohlednění více kritérií
- + zohlednění aspektů kvality
- + zohlednění dalších nákladů (vedle pořizovací ceny)
- + zohlednění dopadů na životní prostředí
- + prostor pro inovace

NEVÝHODY

- náročnější popis nepočitatelného kritéria a pravidel pro hodnocení
- nutnost stanovit v zadávací dokumentaci metodu pro stanovení nákladů životního cyklu
- složitější výpočty
- je třeba podrobněji popsat průběh hodnocení, aby bylo považováno za transparentní

VHODNÝ způsob pro:

veřejné zakázky se složitějším předmětem plnění, u kterého vedle ceny a nákladů životního cyklu hraje velkou roli i jeho kvalita; veřejné zakázky, u kterých je velmi složité, případně nemožné reálně popsat jejich kvalitativní standard (například stavba energeticky úsporné budovy); veřejné zakázky, při jejichž plnění chce zadavatel naplňovat i širší, „strategické“ cíle (sociální, environmentální).

Příklady z praxe

(1) Opět se vraťme k zadavateli, který plánuje pořídit tiskárnu. Využívat ji bude každodenně. Důležitou roli proto pro něj hraje nejen cena tiskárny, ale také náklady na tisk a rychlost tisku. Současně si je vědom, že tiskárna občas bývá poruchová a servisní práce drahé. V zadávacích podmínkách si tedy například stanoví, že bude hodnotit náklady životního cyklu (tzn. cenu tiskárny, náklady na tisk 60 tisíc černobílých stran, hodinovou sazbu servisních prací) a kvalitativní kritéria „rychlost tisku (počet stran za jednu minutu)“ a „délku záruční doby“.

(2) A co náš zadavatel, který plánuje postavit pro své zaměstnance novou administrativní budovu? Ten zahrnul do očekávaných nákladů životního cyklu stavby mimo jiné náklady na provoz, tj. náklady na elektrickou energii, náklady na vytápění/klimatizaci, náklady na osvětlení apod. Jelikož je to příkladný zaměstnavatel, tak ví, že jeho zaměstnancům se bude pracovat lépe, když se na svém pracovišti budou cítit po všech stránkách dobře. Zadavatel proto zvolí jako kritérium kvality například dodání kvalitnějších, k lidským očím šetrnějších svítidel, oken s trojskly pro lepší odhlučnění a izolaci apod.

10.2. Nabídky mám. A co dál? (postup při hodnocení)

Hodnotit. Poté, co zadavatel obdrží nabídky, přistoupí k samotnému hodnocení nabídek, a to dle pravidel hodnocení – hodnoticích kritérií a metod hodnocení, které stanovil na samém začátku zadávacího řízení a uvedl je v zadávací dokumentaci. Zjednodušeně řečeno, **k čemu se zadavatel v zadávacích podmínkách v souvislosti s hodnocením nabídek zavázal, musí při hodnocení také striktně dodržet**. Zákon totiž odchytky od předem stanoveného způsobu hodnocení zásadně nepřipouští.

Pokud zadavatel nehodnotí jen cenu, respektive jen počitatelná kritéria (kde by odůvodnění hodnocení mělo vyplývat v podstatě ze samotných matematických pravidel), musí hodnocení náležitě odůvodnit, aby hodnocení bylo transparentní a zpětně přezkoumatelné. Mimo jiné musí dbát, aby přidělené body a slovní odůvodnění provedeného hodnocení byly vzájemně v souladu.¹²⁸

10.2.1. Sám si na hodnocení netroufáš? Nevadí, komise ti s tím poradí...

Zadavatel se může dostat do situace, kdy si není jistý, zda bude schopen sám po odborné stránce vyhodnotit, která nabídka nejlépe naplňuje hodnoticí kritéria. Opět se typicky jedná o situaci, kdy zadavatel využívá nepočitatelných hodnoticích kritérií. Zákon pro tyto případy nabízí řešení. **Zadavatel může hodnocením nabídek pověřit komisi, jejíž členové provedou hodnocení místo něj**. Pro činnost komise zákon nestanovuje pravidla. I v tomto případě však platí, že komise musí v souvislosti se svou činností dodržovat základní zásady zadávání veřejných zakázek, především pak zásadu transparentnosti a přiměřenosti.

Na otázku, zda by se zadavatel tím, že hodnocením nabídek pověří komisi, nemohl zbavit odpovědnosti za zákonnost provedeného hodnocení, existuje jednoznačná odpověď. Nemohl. **I v případě, že se zadavatel pro ustanovení hodnoticí komise rozhodne, je to stále on, kdo nese plnou odpovědnost za soulad průběhu zadávacího řízení se zákonem**, tedy i za průběh hodnocení nabídek.

Platí, že veškeré úkony činěné v zadávacím řízení hodnoticí komisí jsou považovány za úkony zadavatele.

10.2.2. Zadavatel nesmí zapomenout vše zaznamenat

Průběh každého provedeného hodnocení musí zadavatel zaznamenat v písemné zprávě. Pokud zadavatel hodnocení nabídek neprovádí (například z důvodu, že v zadávacím řízení zbyla pouze jedna nabídka k hodnocení), písemnou zprávu o hodnocení pořizovat nemusí.

¹²⁸ Viz k tomu například rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 10. 11. 2016, č. j. [62 Af 92/2015-85](#) nebo rozhodnutí Úřadu ze dne 10. 8. 2017, č. j. [ÚOHS-S0030/2017/VZ-23182/2017/532/MOn](#), ve kterém Úřad dospěl k závěru, že „obdobnému či zcela identickému slovnímu hodnocení u jednotlivých nabídek v konkrétním hodnoticím aspektu zadavatel přidělil různým hodnoceným nabídkám opakovaně diametrálně odlišné bodové ohodnocení.“

Zadavatel v písemné zprávě o hodnocení nabídek popíše celý svůj postup při hodnocení každé z nabídek. Z písemné zprávy o hodnocení nabídek tak musí být jasné, co a jakým způsobem zadavatel hodnotil, aby bylo zpětně přezkoumatelné, že dodavatel, který byl hodnocen nejlépe, skutečně předložil zadavateli nabídku s nejuvhodnějšími (nejkvalitnějšími) podmínkami plnění. Všechny hodnocené skutečnosti obsažené v nabídkách jednotlivých dodavatelů zadavatel musí popsat v písemné zprávě o hodnocení nabídek srovnatelným způsobem.

Písemná zpráva zadavatele je zásadním dokumentem z hlediska přezkoumatelnosti postupu zadavatele v souvislosti s hodnocením nabídek, proto by měl zadavatel jejímu zpracování věnovat náležitou pozornost. Co do podrobnosti informací zaznamenaných v písemné zprávě zadavatele pak platí „raději více než méně“.

Písemná zpráva o hodnocení nabídek zpravidla (při zadávání v nadlimitním režimu) tvoří součást oznámení o výběru dodavatele, které je zadavatel povinen zaslat všem dotčeným dodavatelům.

Pokud si to zadavatel vyhradí v zadávací dokumentaci, lze hodnocení nabídek provést prostřednictvím elektronického nástroje – tzv. elektronické aukce (blíže k tomu § 119 a násl. zákona), díky které zadavatel může obdržet nabídky s výhodnějšími parametry, tj. nejen s nižší cenou, ale i jinými výhodnými číselně vyjádřitelnými kritérii hodnocení. Zadavatel totiž musí dodavatelům umožnit průběžně se seznamovat s aktuálním pořadím nabídek, čímž jsou dodavatelé motivováni k předložení vylepšených aukčních hodnot, které vedou ke zlepšení jejich postavení v pořadí dodavatelů. Lze tedy shrnout, že elektronická aukce posiluje prvek soutěže mezi dodavateli.

11. Stanovení pravidel a zahájení zadávacího řízení je jen začátek, co teprve podané nabídky!

Po přípravné (první) fázi zadávacího procesu, v rámci které si zadavatel utřídí myšlenky, co, proč, od koho a za jakých okolností požaduje, což vtělí do zadávacích podmínek, následuje druhá fáze zadávacího procesu (samotné zadávací řízení). Ta začíná zahájením zadávacího řízení zákonem předvídaným způsobem.¹²⁹ Volba druhu zadávacího řízení určuje, jakým způsobem je zadavatel povinen zadávací řízení zahájit (viz kapitola č. 7); spolu se zahájením zadávacího řízení zpřístupní zadavatel dodavatelům i zadávací dokumentaci, která stanovuje „pravidla hry“. Podstata druhé fáze zadávání spočívá z pohledu zadavatele zejména v tom, aby zjistil, kolik obdržel nabídek, a dozvěděl se tak, kdo z dodavatelů má zájem na získání veřejné zakázky a která z podaných nabídek bude pro něj, dle stanovených požadavků, nejvýhodnější. Cílem je tedy získat dodavatele, který zadavateli následně poskytne poptávané plnění.

V této části zadávacího procesu se tedy zadavatel již dostává k „jádro věci“, neboť právě obdržení nabídek a výběr nejlepší z nich představuje smysl celého zadávacího procesu. **Zadavatel již při zahájení zadávacího řízení stanoví kromě požadavků na samotné nabídky rovněž přiměřenou lhůtu pro jejich podání, před jejímž uplynutím se nesmí seznámit s obsahem podaných nabídek.** V případě nabídek podaných v listinné podobě má zadavatel povinnost otevřít je bez zbytečného odkladu po uplynutí lhůty pro jejich podání. Případná manipulace s nabídkami před uplynutím lhůty pro podání nabídek by mohla mít pro zadavatele s ohledem na nutnost dodržení zásady transparentnosti neblahé následky, jež by případně mohly vést až ke zrušení zadávacího řízení. V současnosti, kdy je zákonem stanovena povinnost elektronické komunikace¹³⁰ mezi zadavatelem a dodavatelem, je pro zadavatele snadnější při otevírání nabídek dostát povinnosti transparentního postupu, neboť okamžik podání nabídek a jejich otevření je v elektronickém nástroji přesně zaznamenán. Pokud zadavatel obdrží nabídky v jiné než elektronické podobě (typicky u veřejných zakázek malého rozsahu, kterých se povinnost elektronizace písemné komunikace mezi zadavatelem a dodavatelem netýká), je nezbytné, aby zadavatel při jejich přijetí a otevírání nezapomněl postupovat v souladu se zásadou transparentnosti a vše řádně zdokumentoval.

V navazujících částech této kapitoly bude přiblíženo, jakým způsobem má zadavatel postupovat po obdržení nabídek, aby v souladu se zákonem dospěl k výběru nejvýhodnější nabídky.

11.1. Nabídky podány, čím začít? Posuzováním? Hodnocením?

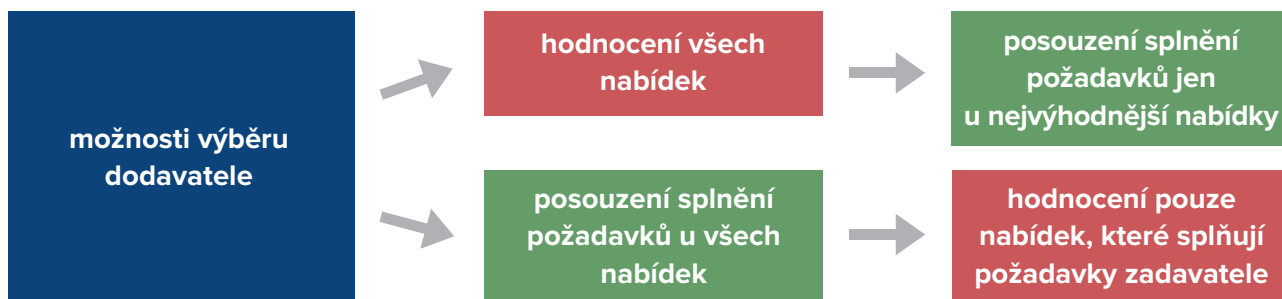
V předchozích kapitolách byl mimo jiné rámcově představen postup zadavatele při zadávání veřejných zakázek v nejhojněji využívaných (základních) druzích zadávacích řízení (viz kapitola č. 7) a rovněž byly představeny základní možné postupy hodnocení nabídek (viz kapitola č. 10). Nyní bude blíže představen postup zadavatele při výběru nejvýhodnější nabídky, tedy jeho jednotlivé kroky, které jej po podání nabídek přivedou k nalezení vhodného dodavatele jím poptávaného plnění. Ať již zadavatel pro výběr dodavatele zvolí kteroukoliv z možných cest, vždy platí, že nejvýhodnější nabídka musí splňovat všechny podmínky stanovené zadavatelem v zadávací dokumentaci a zároveň musí být vyhodnocena zadavatelem podle předem stanovených kritérií hodnocení jako nejlepší.

¹²⁹ Způsoby zahájení zadávacího řízení v návaznosti na zvolený druh zadávacího řízení jsou přehledně uvedeny například v „procesních mapách“ na stránkách Ministerstva pro místní rozvoj portal-vz.cz/cs/Jak-na-zadavani-verejnych-zakazek/Metodiky-stanoviska/Metodiky-k-zakonu-c-134-2016-Sb,-o-zadavani-verejnych-zakazek/Metodiky-procesni-k-zadavacim-rizenim.

¹³⁰ Podle § 211 odst. 5 zákona musí písemná komunikace mezi zadavatelem a dodavatelem v zadávacím řízení a při zvláštních postupech podle části šesté probíhat elektronicky, s výjimkou v tomto ustanovení uvedených případů.

Současná právní úprava dává zadavateli **volnost, zda se** ihned po podání nabídek **zaměří na vyhodnocení nabídek a určí, která z nich se umístila první v pořadí** (pokud mu to zvolené kritérium hodnocení dovoluje), u níž až následně zkontroluje, zda splňuje všechny požadavky, **nebo** zda se nejprve zaměří **na posouzení všech nabídek** a vyhodnocení nejvýhodnější z nich provede až následně, tj. vyhne se povinnosti hodnotit nabídky nesplňující požadavky zadavatele.

Klíčem pro volbu vhodného postupu pro výběr dodavatele jsou bezesporu preference zadavatele, ale současně by měl zadavatel reflektovat i jím zvolený způsob hodnocení. Zejména je podstatné, zda se rozhodl vybírat například pouze podle nejnižší ceny („přímý výběr“), nebo zda hodnocené nabídky mezi sebou vzájemně porovnává na základě dalších kritérií. V případě druhé varianty způsobu hodnocení by totiž v situaci, kdy by zadavatel nabídky před hodnocením neposoudil a nevyloučil účastníky zadávacího řízení, jejichž nabídky nejsou perfektní, mohlo dojít ke zkreslení výsledků hodnocení nabídek. Hodnocení by v takové situaci (tím, že by vstupovaly do vzájemného porovnávání) ovlivňovaly i nabídky, které nikdy nemohly mít šanci na úspěch, jelikož nesplňují některou z podmínek stanovených v zadávacích podmínkách.

Výše nastíněné možné způsoby hodnocení lze jednoduše představit na následujících příkladech.

Příklad z praxe

► Zadavatel stanovil kritérium hodnocení v podobě nejnižší nabídkové ceny

Zadavatel zadává veřejnou zakázku, jejímž předmětem je dodávka cisternové automobilové stříkačky (CAS). Zadavatel se rozhodl, že kritériem hodnocení je nejnižší nabídková cena. V zadávacím řízení zadavatel obdržel nabídky od tří dodavatelů. Po otevření nabídek zadavatel zjistil, že nabídkové ceny jsou následující:

nabídka A 9 000 000 Kč

nabídka B 9 500 000 Kč

nabídka C 13 300 000 Kč

S ohledem na zvolené kritérium hodnocení se zadavatel nemusí zabírat splněním podmínek účasti u každého účastníka zadávacího řízení, ale může se zaměřit ihned pouze na nabídku A, u níž na první pohled vidí, že je cenově nejvýhodnější. U účastníka zadávacího řízení, který podal nabídku A, pak musí posoudit, jestli jím podaná nabídka splňuje všechny stanovené náležitosti. Pokud by nějaká z dalších nabídek nesplňovala některou ze stanovených podmínek účasti, nedojde ke zkreslení provedeného hodnocení nabídek.

► **Zadavatel stanovil kritérium hodnocení na základě nejvýhodnějšího poměru nabídkové ceny a kvality**

Zadavatel zadává veřejnou zakázku, jejímž předmětem je opět dodávka cisternové automobilové stříkačky (CAS). V tomto případě však bude zadavatel hodnotit dle těchto kritérií: nabídková cena (váha 75 %) a kvalita, kterou vyjadřují kritéria „nejvyšší brodivost v mm“ (váha 15 %) a „nejnižší celková výška CAS v mm“ (váha 10 %). Zadavatel obdržel nabídky od tří dodavatelů. Po otevření nabídek z nich zjišťuje následující skutečnosti:

	nabídka A	nabídka B	nabídka C
nabídková cena	9 000 000 Kč	9 500 000 Kč	13 300 000 Kč
brodivost	750 mm	950 mm	1 200 mm
výška CAS	3 250 mm	2 950 mm	2 900 mm

POSTUP A)

V tomto případě přistoupil zadavatel nejprve k hodnocení nabídek. Porovnal nabízené parametry a přidělil v návaznosti na to příslušný počet bodů jednotlivým nabídkám. Zadavatel tak dospěl k následujícímu závěru:

	nabídka A	nabídka B	nabídka C
nabídková cena	9 000 000 Kč	9 500 000 Kč	13 300 000 Kč
brodivost	750 mm	950 mm	1 200 mm
výška CAS	3 250 mm	2 950 mm	2 900 mm
Celkový počet bodů	93,30	92,76	75,75

Nejvýhodnější nabídku v takovém případě představuje nabídka A, zadavatel následně posoudí pouze u tohoto účastníka zadávacího řízení splnění podmínek účasti. Pakliže jsou podmínky účasti splněny, měla by se při tomto postupu stát vybranou nabídkou nabídka A.

Je však takový postup správný, nedojde ke zkreslení výsledků? Pojďme se podívat, jak by hodnocení nabídek dopadlo, pokud by zadavatel nejprve posoudil nabídky jednotlivých dodavatelů z hlediska podmínek účasti a teprve následně z nabídek, které podmínky účasti splňují, vybíral tu nejvýhodnější.

POSTUP B)

V tomto případě přistoupil zadavatel nejprve k ověření splnění podmínek účasti jednotlivých dodavatelů. Zadavatel zjistil, že dodavatel, který podal nabídku C, nesplňuje všechny stanovené podmínky. Proto musí tohoto účastníka vyloučit ze zadávacího řízení. V rámci hodnocení pak tedy hodnotí parametry obsažené pouze v nabídce A a v nabídce B. Jak by dopadlo hodnocení v tomto případě?

	nabídka A	nabídka B	~~nabídka C~~
nabídková cena	9 000 000 Kč	9 500 000 Kč	~~13 300 000 Kč~~
brodivost	750 mm	950 mm	~~1 200 mm~~
výška CAS	3 250 mm	2 950 mm	~~2 900 mm~~
Celkový počet bodů	95,92	96,05	<del></del>

Z takto provedeného hodnocení je zřejmé, že nejvýhodnější nabídkou je nabídka B. Nabídka C, pokud by do hodnocení vstoupila, ačkoliv nesplňuje všechny podmínky účasti, by hodnocení nabídek za této situace „zkreslila“, a nedošlo by tedy k výběru nejvhodnější nabídky z řádně podaných nabídek v souladu s tím, jak bylo kritérium hodnocení ze strany zadavatele definováno.

Výhodou „přímého výběru“ je nepochybně efektivita, a tedy rychlost zadávacího řízení, což jde ruku v ruce se snížením administrativní náročnosti na straně zadavatele. Při užití tohoto postupu je však potřeba počítat i se situací, kdy zadavatel sice přímo nejprve vybere například nejlevnější nabídku, následně ale zjistí, že tato nabídka nespĺňuje některé další požadavky stanovené v zadávací dokumentaci. V takovém případě je buď zadavatel schopen postupovat tak, aby zhojil vady podané nabídky ve spolupráci s tímto účastníkem zadávacího řízení (k takovému postupu viz kapitola č. 11.4.); v opačném případě zadavatel daného účastníka vyloučí ze zadávacího řízení a pokračuje obdobným způsobem („přímým výběrem“) se zbylými nabídkami.

V případě, kdy zadavatel nejprve nabídky posoudí a případně vyřadí nabídky, které nespĺňují stanovené požadavky, je postup v zadávacím řízení zdouhavější. Avšak, jak bylo představeno na příkladu výše, v případě určitého způsobu nastavení kritéria hodnocení (hodnocení založeného na vzájemném porovnávání nabídek ve více parametrech), by tímto způsobem měli zadavatelé postupovat, aby nedocházelo ke zkreslení výsledků při hodnocení podaných nabídek a nepodstupovali tak zbytečně vyšší riziko zpochybnění výběru dodavatele. Rovněž nelze opominout, že postup zadavatele, kdy dojde k výběru nejvýhodnější nabídky na základě zkreslených výsledků (přičemž současně logicky dochází i k deformaci původně stanoveného kritéria hodnocení), je nutno považovat za nezákonný.

Ačkoliv zákon neobsahuje speciální pravidlo, které by zadavatelům tento postup výslovně nařizovalo, dle přesvědčení Úřadu, vyplývá povinnost vyloučit z hodnocení nezpůsobilé nabídky (pokud mohou výsledek hodnocení ovlivnit) ze základních zásad, zejm. zásady transparentnosti a rovného zacházení. Úřad se s tímto postupem zadavatelů v rámci své dozorové činnosti opakovaně setkává, což je nutno hodnotit pozitivně, protože za daných okolností se jedná o postup jediný správný.

11.2. Nerušit, posuzuji a hodnotím...

Bez ohledu na zvolený postup při výběru nejvýhodnější nabídky je jednoznačné, že nabídka dodavatele, kterého zadavatel nakonec vybere jako svého budoucího obchodního partnera, musí být vyhodnocena zadavatelem jako ekonomicky nejvýhodnější a současně musí splnit všechny požadavky zadavatele. **Postup při výběru dodavatele tedy primárně zahrnuje posouzení splnění podmínek účasti a hodnocení nabídek.**

Při **posouzení splnění podmínek**, které si zadavatel vyhradil v zadávací dokumentaci (**posouzení splnění podmínek účasti**), zadavatel například ověřuje, zda dodavatel splňuje podmínky kvalifikace, zda nabídka, respektive nabízené plnění odpovídá stanoveným technickým, obchodním či jiným smluvním podmínkám, zvláštním podmínkám plnění veřejné zakázky, zda má požadovaný obsah, formu, byla podána stanoveným způsobem a podobně. Množství posuzovaných skutečností je závislé na počtu požadavků stanovených zadavatelem v zadávací dokumentaci. Vždy však platí, že zadavatel nesmí upustit od posuzování požadavků, které stanovil nebo které vyplývají přímo ze zákona. Je to zadavatel, kdo definuje „pravidla hry“, a je to rovněž především on sám, kdo se jimi musí v průběhu celého zadávacího řízení řídit.

Podmínky účasti v zadávacím řízení
podmínky kvalifikace
technické podmínky vymezující předmět veřejné zakázky včetně podmínek nakládání s právy k průmyslovému nebo duševnímu vlastnictví vzniklými v souvislosti s plněním smlouvy na veřejnou zakázku
obchodní nebo jiné smluvní podmínky vztahující se k předmětu veřejné zakázky
zvláštní podmínky plnění veřejné zakázky
obsah, forma nebo způsob podání nabídek, žádostí o účast nebo předběžných nabídek ¹³¹

¹³¹ Ke specifikům obsahu, formy nebo způsobu podání nabídek jakožto jednomu z typů podmínek účasti je pojednáno dále v textu. Důležité je vnímat rozdíl oproti ostatním podmínkám účasti, že v tomto případě se může jednat i o stanovení takových podmínek, jejichž nespĺnění ze strany účastníka zadávacího řízení nesmí znamenat jeho vyloučení ze zadávacího řízení.

Posouzením splnění **podmínek kvalifikace** zadavatel ověřuje, zda je dodavatel pro realizaci veřejné zakázky dostatečně způsobilý, a je tedy schopen ji plnit. Problematice stanovování a prokazování kvalifikace je samostatně věnována kapitola č. 9 a lze na ni v podrobnostech odkázat.

Pod pojmem technické podmínky je třeba chápat podmínky, které vymezují předmět veřejné zakázky a reflektují tak potřeby a požadavky zadavatele na poptávané plnění. V případě posuzování **technických podmínek** pak zadavatel v nabídce ověřuje, zda nabízené plnění odpovídá předmětu veřejné zakázky, jak jej sám definoval (například zda požadovaný přístroj splňuje minimální požadované technické parametry a podobně).

Jak již samotný název napovídá, pod pojmem obchodních či jiných smluvních podmínek je třeba chápat podmínky, které budou obsahem uzavírané smlouvy mezi zadavatelem a vybraným dodavatelem, jenž má následně zadavateli dodat požadované plnění. V tomto ohledu je zadavateli stanovena poměrně značná volnost, jaké podmínky stanoví. I zde ale platí, že vždy musí zohlednit základní zásady a podmínky stanovit tak, aby zbytečně nenarušovaly soutěžní prostředí. Zadavatel může například součástí zadávací dokumentace učinit i závazný vzor smlouvy. V případě posuzování splnění **obchodních či smluvních podmínek** pak zadavatel ověřuje, zda se od něj nabídka dodavatele neodchyluje, a jsou tak zachovány zadavatelem stanovené podmínky.

Zvláštními podmínkami je třeba chápat podmínky, které se dotýkají environmentálních, sociálních a hospodářských aspektů. V takovém případě zadavatel posuzuje, která nabídka dodavatele tyto jím stanovené podmínky naplňuje (např. jak energeticky náročné je dodavatelem nabízené plnění či zda se dodavatel zavazuje zaměstnávat definovaný počet sociálně znevýhodněných osob apod.)

Současně kromě výše uvedených podmínek účasti se zadavatel při posuzování nabídek zaměřuje na splnění **obsahových a formálních náležitostí nabídky**. To znamená, zda nabídky po obsahové stránce mají vše, co mít mají. Zde je možno upozornit, že je třeba rozlišovat mezi podstatnými obsahovými náležitostmi, které nabídka musí splňovat, a pokud tomu tak není, je dán důvod pro její vyřazení a vyloučení účastníka ze zadávacího řízení, a nepodstatnými náležitostmi. Podstatné obsahové náležitosti nabídky souvisí se samotným předmětem veřejné zakázky a jsou pro výběr dodavatele určující (jejich splnění je pro dodavatele závazné). V rámci posuzování náležitostí nabídky tak zadavatel musí povinně přezkoumat, zda dodavatel zahrnul do nabídky veškeré informace, které v rámci zadávacích podmínek požadoval, tj. například údaje, dokumenty vztahující se k nabízenému plnění (např. produktové listy) a také údaje rozhodné pro hodnocení nabídky. Současně je však zadavatel oprávněn stanovit i požadavky, které jsou spíše formálního charakteru a nevážou se k předmětu veřejné zakázky. Jedná se zejména o případy, kdy zadavatel vyžaduje určitou formální strukturu nabídky (například jednotlivé stránky musí být číslovány, v úvodu nabídky musí být obsah, z něhož bude zřejmé, kde se jednotlivé dokumenty nacházejí a podobně). Byť je zadavatel oprávněn tyto požadavky stanovit, jejich nesplnění nesmí vést k vyloučení účastníka ze zadávacího řízení.¹³² V případě posuzování, zda byla dodržena forma nebo způsob podání nabídky, zadavatel posuzuje, jestli byla nabídka podána ve lhůtě a na místě určeném zadavatelem. S ohledem na elektronizaci veřejného zadávání se v tomto ohledu posouzení některých aspektů stírá, neboť způsob podání nabídky je již pro většinu případů jasně stanoven na elektronickou podobu.

Pokud není nabídka zadavateli doručena ve lhůtě nebo způsobem¹³³ stanoveným v zadávací dokumentaci, zadavatel k ní v průběhu zadávacího řízení nepřihlíží (§ 28 odst. 2 zákona) a dodavatel v takovém případě nezískává postavení účastníka zadávacího řízení.

Vedle samotného posuzování nabídek, v rámci kterého si zadavatel ověří, zda jsou podané nabídky bezvadné, tedy splňují vše, co bylo požadováno, je důležité zjistit, která nabídka je nejlepší – nejvýhodnější. To učiní prostřednictvím **hodnocení nabídek**. **Zadavatel se nesmí odchýlit od předem stanoveného způsobu hodnocení,**

¹³² V tomto ohledu lze odkázat i na stanovisko Úřadu uveřejněné na jeho webových stránkách uohs.gov.cz/cs/verejne-zakazky/metodicka-cinnost/vykladova-stanoviska-a-metodiky.html; ačkoliv je adresováno ve vztahu k předchozí právní úpravě, lze z něj čerpat i ve vztahu k požadavkům zákona.

¹³³ Například dle § 5 odst. 3 vyhlášky č. 260/2016 Sb., o stanovení podrobnějších podmínek týkajících se elektronických nástrojů, elektronických úkonů při zadávání veřejných zakázek a certifikátu shody musí být nabídky v elektronickém nástroji chráněny šifrováním jejich obsahu v souladu s požadavky stanovenými touto vyhláškou.

což znamená, že musí při hodnocení nabídek postupovat výhradně podle pravidel a metod hodnocení, které stanovil při zahájení zadávacího řízení v zadávací dokumentaci. Nemůže tedy například neočekávaně lépe hodnotit nabídku, u které zjistil, že nabízí nejlepší technické řešení, pokud si předem v zadávací dokumentaci vyhradil, že bude nabídky hodnotit pouze podle ceny. Takový postup zadavatele by byl nezákonný právě z důvodu, že by zadavatel postupoval nepředvídatelně a v rozporu se stanovenými pravidly. V takovém případě by zadavateli nepomohl ani fakt, že by své úvahy a důvody výběru pečlivě zaznamenal a tyto byly objektivně pravdivé. Vždy platí, že zadavatel musí hodnotit způsobem, který předem určil.

Příklad z praxe

Zadavatel v zadávací dokumentaci **stanovil, že jedním z kritérií hodnocení budou zkušenosti člena realizačního týmu na pozici vodohospodář – hlavní inženýr projektu, které budou hodnoceny na základě zjištěného počtu referenčních zakázek realizovaných touto osobou, a upřesnil, že u těchto referenčních zakázek se mimo jiného musí jednat o **zakázky v oblasti projektování přírodě blízkých protipovodňových opatření na řece. Při hodnocení nabídek však kladně hodnotil pouze referenční zakázky, které byly realizovány na významných vodních tocích, aniž by nutnost zařazení vodního toku, na němž byla referenční zakázka realizována, do seznamu „významných vodních toků“ jako pravidlo pro hodnocení nabídek v zadávacích podmínkách uvedl. Zadavatel v daném případě nepostupoval v souladu se zákonem, neboť při hodnocení nabídek nepostupoval podle předem stanovených pravidel.****¹³⁴

Při hodnocení nabídek (hodnocení blíže viz kapitola č. 10) je především kladen **důraz na provedení a zaznamenání hodnocení transparentním a zpětně přezkoumatelným způsobem**. To platí pro jakýkoliv způsob hodnocení, tj. ať již pro nejjednodušší způsob hodnocení v podobě seřazení nabídek podle ceny či pro ty nejsložitější způsoby hodnocení zahrnující zejména nepočitatelná kritéria hodnocení. Zadavatel je povinen precizně zachytit rozdíly mezi jednotlivými nabídkami a srozumitelně popsat, proč konkrétní nabídka byla lepší/horší a obdržela patřičný počet bodů, a také uvést konečné pořadí nabídek.

Zadavatel je povinen o průběhu každého hodnocení zpracovat písemnou zprávu o hodnocení nabídek. Tato povinnost je stanovena bez ohledu na to, zda se jedná o podlimitní či nadlimitní veřejnou zakázku; pro zjednodušený režim pak tato povinnost výslovně uvedena není, avšak s ohledem na povinnost dodržet zásadu transparentnosti lze zadavatelům doporučit postup obdobný, což platí i pro veřejné zakázky malého rozsahu. Z obsahu písemné zprávy musí být jasné, jakým způsobem zadavatel nabídky hodnotil, proč byly některé nabídky hodnoceny lépe, a naopak proč jiné nabídky nemohly obdržet „plný počet bodů“. **Písemná zpráva o hodnocení nabídek je významným dokumentem, který slouží ke zpětné přezkoumatelnosti postupu zadavatele.**

V písemné zprávě o hodnocení nabídek zadavatel uvede:

- identifikaci zadávacího řízení,
- fyzické osoby, které se na hodnocení podílely; za tyto osoby se považují zejména osoby, které provedly hodnocení nabídek včetně členů komise, pokud ji zadavatel k hodnocení sestavil, nebo přizvaných odborníků, pokud byly jejich závěry zohledněny při hodnocení,
- seznam hodnocených nabídek a
- popis hodnocení, ze kterého budou zřejmé
  1. hodnocené údaje z nabídek odpovídající kritériím hodnocení,
  2. popis hodnocení údajů z nabídek v jednotlivých kritériích hodnocení,
  3. popis srovnání hodnot získaných při hodnocení v jednotlivých kritériích hodnocení a
  4. výsledek hodnocení nabídek.

¹³⁴ Blíže viz rozhodnutí Úřadu ze dne 9. 3. 2018, č. j. [ÚOHS-S0013/2018/VZ-07490/2018/523/LSt.](#)

Vzhledem k tomu, že písemná zpráva o hodnocení nabídek v sobě nese zásadní informace, proč určitá nabídka je nejvýhodnější, a tedy proč by se dodavatel, který ji podal, měl stát vybraným dodavatelem, neměli by zadavatelé podceňovat kvalitu jejího zpracování. Každému, kdo se do písemné zprávy o hodnocení nabídek podívá, by mělo být na první pohled zřejmé, proč právě daná konkrétní nabídka je nejvýhodnější.

Jak by neměla písemná zpráva o hodnocení nabídek vypadat?

Představme si zadavatele, jenž soutěží plnění, u kterého hodnotí „Estetické vlastnosti výrobku“. V zadávací dokumentaci popíše, jaký vzhled nabízeného výrobku preferuje a jakým způsobem bude nabídky hodnotit.

V písemné zprávě o hodnocení nabídek pak zachytí pouze informaci, že nabídka č. 1 obdržela v rámci dílčího kritéria „Estetické vlastnosti výrobku“ 2 body, aniž by uvedl bližší informace o tom, z jakých důvodů nabídku takto ohodnotil.

V takovém případě nelze považovat informace zachycené v písemné zprávě o hodnocení nabídek za transparentní a závěry v ní zachycené za přezkoumatelné, jelikož nikomu není jasné, z jakého důvodu nabídka č. 1 byla hodnocena 2 body. Právě skutečnost, proč je nabídka hodnocena 2 body, musí zadavatel řádně popsat.

11.3. Mimořádně nízká nabídková cena

Kromě posuzování nabídky (dle v předchozí kapitole uvedených kritérií) zná zákon i možnost (v některých případech dokonce povinnost) posuzovat nabídku z pohledu tzv. mimořádně nízké nabídkové ceny. Zadavatel musí **v případě postupu podle pravidel platných pro nadlimitní režim** (což znamená v případě nadlimitních veřejných zakázek a stejně tak podlimitních veřejných zakázek, které jsou zadávány v některém z druhů zadávacích řízení pro nadlimitní režim¹³⁵) **posoudit, zda alespoň nabídka vybraného dodavatele neobsahuje mimořádně nízkou nabídkovou cenu**, a to kdykoli v průběhu zadávacího řízení od podání nabídek do odeslání oznámení o výběru dodavatele.

Mimořádně nízká nabídková cena **slouží k ochraně zadavatele před situací, kdy účastník zadávacího řízení ve své nabídce nabídne za předmět plnění veřejné zakázky cenu, za kterou není možné z objektivních důvodů předmět plnění veřejné zakázky řádně realizovat**. Zákon přímo nedefinuje, co lze považovat za mimořádně nízkou nabídkovou cenu, stanoví pouze, že za mimořádně nízkou nabídkovou cenu by se měla považovat nabídková cena uvedená v nabídce účastníka zadávacího řízení, která se jeví jako mimořádně nízká ve vztahu k předmětu veřejné zakázky. Neexistuje univerzální pravidlo, kterak identifikovat mimořádně nízkou nabídkovou cenu, vždy záleží na specifikách poptávaného plnění a možnostech dodavatelů.

Zadavateli však nic nebrání, aby například předem v zadávací dokumentaci sám určil cenu, případně náklady, které již bude považovat za mimořádně nízkou nabídkovou cenu, nebo metodu, na základě které určí, zda nabídka obsahuje ve vztahu k předmětu veřejné zakázky mimořádně nízkou nabídkovou cenu (zadavatel může tuto podmínku určit například procentuálním rozdílem oproti jím stanovené předpokládané hodnotě).

Zadavatel musí vždy posoudit konkrétní okolnosti nabízené ceny ve vztahu k předmětu veřejné zakázky. Informace o rozdílu mezi nabídkovou cenou dodavatele a předpokládanou hodnotou veřejné zakázky, popřípadě o rozdílu mezi jednotlivými nabídkovými cenami účastníků zadávacího řízení, mohou být pouze určitým vodítkem pro vyvození příslušných závěrů. Skutečnost, že zadavatel některou nabídkovou cenu identifikuje

¹³⁵ Pokud zadavatel v podlimitním režimu zvolí druh zadávacího řízení pro režim nadlimitní (viz například i grafické vysvětlení v kapitole č. 7), rovněž se na něj vztahuje pravidlo povinnosti posuzovat, zda nabídka neobsahuje mimořádně nízkou nabídkovou cenu ve smyslu § 113 zákona. V případě zadávání veřejné zakázky ve zjednodušeném podlimitním řízení, které je de facto jediným samostatným druhem zadávacího řízení pro podlimitní režim, má zadavatel možnost v rámci zadávacích podmínek určit, že hodlá v souvislosti s posouzením mimořádně nízké nabídkové ceny postupovat podle pravidel pro nadlimitní režim (tzn. mimořádně nízkou nabídkovou cenu posuzovat dle § 113 zákona), v opačném případě se zde stanovené pravidlo o mimořádně nízké nabídkové ceně ve zjednodušeném podlimitním řízení neuplatní. Stále však platí pro zadavatele možnost vyloučení účastníka zadávacího řízení (viz § 48 odst. 4 zákona) z důvodu mimořádně nízké nabídkové ceny, která je definována v § 28 odst. 1 písm. o) zákona.

jako mimořádně nízkou, neznamená, že se jedná o nežádoucí jev, který by měl nutně znamenat vyloučení účastníka ze zadávacího řízení. V tomto ohledu je třeba reflektovat, že mimořádně nízká nabídková cena může být i odůvodněně nízká (jsou pro to objektivní důvody).

Pokud zadavatel, ať sám, nebo na základě podání od účastníka zadávacího řízení, získá indicie, že nabídka obsahuje mimořádně nízkou nabídkovou cenu, má povinnost požádat účastníka o písemné zdůvodnění způsobu stanovení mimořádně nízké nabídkové ceny. **Zadavatel nemůže účastníka ze zadávacího řízení bez předchozí žádosti o vysvětlení vyloučit.** Náležitosti žádosti o zdůvodnění mimořádně nízké nabídkové ceny nejsou v zákoně vymezeny, až na jednu výjimku (viz dále). Vždy však platí, že zadavatel svou žádost o vyjasnění musí formulovat srozumitelně a dodavateli sdělit, v čem (například v jakých položkách) a na základě čeho získal pochybnost o výši nabídkové ceny a také jakým způsobem má být mimořádně nízká nabídková cena zdůvodněna (doložením jakých skutečností).

Zadavatel má však povinnost v rámci žádosti o zdůvodnění mimořádně nízké nabídkové ceny požadovat, aby účastník zadávacího řízení potvrdil skutečnosti, že

(a) při plnění veřejné zakázky zajistí dodržování povinností vyplývajících z právních předpisů vztahujících se k předmětu veřejné zakázky, jakož i pracovněprávních předpisů a kolektivních smluv vztahujících se na zaměstnance, kteří se budou podílet na plnění veřejné zakázky, a

(b) neobdržel neoprávněnou veřejnou podporu.¹³⁶

Vyzvaný účastník zadávacího řízení je tedy povinen v objasnění mimořádně nízké nabídkové ceny potvrdit tyto povinně vyžadované skutečnosti a objasnit jím nabízenou mimořádně nízkou nabídkovou cenu. Zadavatel pak musí posoudit předložené objasnění mimořádně nízké nabídkové ceny.

Mimořádně nízká nabídková cena může být odůvodněna zejména prostřednictvím ekonomických aspektů výrobního procesu, poskytovaných služeb, konstrukčních metod, použitých technických řešení nebo výjimečně příznivých podmínek, které má účastník zadávacího řízení k dispozici pro plnění veřejné zakázky, anebo originalitou nabízeného plnění. Pokud dodavatel podle zadavatele mimořádně nízkou nabídkovou cenu zdůvodní a potvrdí skutečnosti dle § 113 odst. 4 zákona, je logické, že zadavatel nebude mít důvod takového účastníka ze zadávacího řízení vylučovat. **Za situace, kdy účastník mimořádně nízkou nabídkovou cenou neodůvodní, je na uvážení zadavatele, zda takového účastníka v zadávacím řízení ponechá či nikoliv; nemá povinnost jej vyloučit.** Skutečně záleží na úvaze zadavatele, zda akceptuje riziko a účastníka v zadávacím řízení ponechá, ačkoliv jej účastník svým vyjádřením o důvodech konkrétní výše nabídkové ceny nepřesvědčil. **Možnost volby, zda zadavatel v zadávacím řízení ponechá účastníka zadávacího řízení s neodůvodněnou mimořádně nízkou nabídkovou cenou, není dána v případě, kdy zadavatel nemá vyjasněno a potvrzeno, že účastník (a) při plnění veřejné zakázky zajistí dodržování povinností vyplývajících z právních předpisů vztahujících se k předmětu veřejné zakázky, jakož i pracovněprávních předpisů a kolektivních smluv vztahujících se na zaměstnance, kteří se budou podílet na plnění veřejné zakázky, a (b) neobdržel neoprávněnou veřejnou podporu. Za této situace je zadavatel povinen účastníka ze zadávacího řízení vyloučit.**

Zákon sice zadavateli výslovně neukládá, aby posouzení mimořádně nízké nabídkové ceny zaznamenal v konkrétním dokumentu, z hlediska zásady transparentnosti je ale třeba doporučit, aby zadavatel i posouzení nabídek z hlediska mimořádně nízké nabídkové ceny „někde“ zachytil a zdokladoval tak, že nabídky i v tomto ohledu řádně posoudil a s jakým výsledkem. V opačném případě se zadavatel vystavuje riziku, že neunese důkazní břemeno v tom smyslu, že se posouzením mimořádně nízké nabídkové ceny řádně zabýval.

---

¹³⁶ Viz § 113 odst. 4 zákona ve spojení s § 113 odst. 6 zákona, který následně stanovuje povinnost vyloučení účastníka ze zadávacího řízení.

11.4. Co když se mi na té nabídce něco nezdá?

Zákon pamatuje rovněž na situaci, kdy zadavatel potřebuje objasnit nebo doplnit některé údaje (ve smyslu údajů, dokumentů, vzorků i modelů) uvedené v předložených nabídkách; to stejné pak platí i pro žádosti o účast či předběžné nabídky. Pokud se stane, že zadavatel v nabídce něco postrádá nebo něčemu nerozumí, je oprávněn od účastníka zadávacího řízení požadovat (i opakovaně) objasnění nebo doplnění údajů. Kroky vedoucí k **objasnění nabídky může činit prostřednictvím žádosti adresované přímo účastníkovi zadávacího řízení**,¹³⁷ stejně tak je oprávněn **ověřovat si informace i nezávisle na osobě účastníka zadávacího řízení**.¹³⁸ V tomto smyslu se zadavatel může například dotazovat objednatele referenčního plnění, zda byly účastníkem zadávacího řízení opravdu předloženy informace odpovídající skutečnosti nebo může zadavatel informace získat sám z veřejně dostupných zdrojů.

Jak již lze vytušit, typicky se tento postup uplatňuje při posuzování nabídek (posuzování splnění kvalifikace, splnění technických parametrů nabízeného plnění a podobně) a posuzování mimořádně nízké nabídkové ceny. Na základě tohoto postupu však nesmí následně doloženými skutečnostmi dojít ke změně nabídky. **Obecně platí, že nabídka nesmí být po uplynutí lhůty pro podání nabídek měněna.**¹³⁹ Rovněž si lze představit, že tento postup bude zadavatel aplikovat i v případě skutečností týkajících se hodnocení nabídek. Zde však pozor, možnosti jsou pro zadavatele velmi omezené. Skutečnosti týkající se hodnocených parametrů mohou být toliko vysvětleny (objasněny), nesmí však být jakkoliv doplňovány či dokonce měněny. Proč tomu tak je, je zřejmé. Jde o zachování základních zásad. Dodavatelé musí soutěžit s tím, s čím do zadávacího řízení přišli, a není akceptovatelné, pokud by skutečnosti, které mají být hodnoceny, byly po lhůtě pro podání nabídek (která byla pro všechny dodavatele stejná) jakkoliv upravovány či měněny.¹⁴⁰

Ve vztahu k položkovému rozpočtu pak zákon výslovně připouští jeho opravu, přičemž taková **oprava provedená v nabídce po uplynutí lhůty pro podání nabídek nesmí ovlivnit (změnit) celkovou nabídkovou cenu nebo jiné kritérium hodnocení**.

Problematika žádosti o doplnění a objasnění nabídky je mezi odbornou veřejností široce diskutována a současně se jedná o institut, který je zadavateli v praxi hojně využíván. Na internetových stránkách Úřadu je k dispozici výkladové stanovisko, ve kterém je shrnuta dosavadní rozhodovací praxe Úřadu vážící se k této problematice a ze kterého lze čerpat další informace o pravidlech použití daného institutu¹⁴¹

Rozhodnutí Úřadu týkající se žádosti o doplnění či objasnění nabídky lze členit do samostatných kategorií. Jedná se především o následující kategorie:

- možnost doplnění údajů vztahujících se ke kvalifikaci (mj. např. informace vztahující se k vlastním referencím); musí se jednat o údaje, které nejsou předmětem hodnocení (srov. např. rozhodnutí Úřadu ze dne 31. 1. 2020, sp. zn. [ÚOHS-S0451/2019/VZ](#), potvrzené rozhodnutím předsedy Úřadu ze dne 27. 4. 2020, sp. zn. [ÚOHS-R0029/2020/VZ](#));
- možnost „doplnění/záměny“ člena pracovního týmu (srov. např. rozhodnutí Úřadu ze dne 30. 4. 2021, sp. zn. [ÚOHS-S0099/2021/VZ](#), potvrzené rozhodnutím předsedy Úřadu ze dne 26. 7. 2021, sp. zn. [ÚOHS-R0088/2021/VZ](#));

¹³⁷ Viz postup podle § 46 zákona.

¹³⁸ Viz postup podle § 39 odst. 5 zákona.

¹³⁹ K problematice objasnění a doplnění nabídky se podrobně vyjádřil předseda Úřadu například v rozhodnutí ze dne 30. 8. 2019, č. j. [ÚOHS-R0113/2019/VZ -24101/2019/322/HSc](#), či v rozhodnutí ze dne 24. 1. 2022, č. j. [ÚOHS-02421/2022/161](#), vydaném ve správním řízení vedeném pod sp. zn. R0190,0195/2021/VZ.

¹⁴⁰ Nemožnost změny nabídky je obecné pravidlo, z něž existují zákonem výslovně stanovené výjimky. Tyto výjimky se typicky uplatní v případech, kdy se například dále jedná o podaných nabídkách (tento zákonem stanovený možný způsob změny nabídky však lze uplatnit pouze v určitých druzích zadávacích řízeních); dalším příkladem možnosti změny nabídky může být situace, kdy je hodnocení nabídek prováděno na základě elektronické aukce (viz kapitola č. 10.2.2.).

¹⁴¹ Jedná se o stanovisko s názvem „Aplikace § 46 ZZV optikou rozhodovací činnosti ÚOHS“ dostupné zde: uohs.gov.cz/cs/verejne-zakazky/metodicka-cinnost/vykladova-stanoviska-a-metodiky.html

- možnost „doplnění/záměny“ osoby poddodavatele (srov. např. rozhodnutí Úřadu ze dne 3. 6. 2020, sp. zn. [ÚOHS-S0139/2020/VZ](#), potvrzené rozhodnutím předsedy Úřadu ze dne 8. 9. 2020, sp. zn. [ÚOHS-R0127/2020/VZ](#));
- možnost doplnit (konkretizovat) údaje nabízeného plnění (srov. např. rozhodnutí Úřadu ze dne 18. 1. 2021, sp. zn. [ÚOHS-S0504/2021/VZ](#), potvrzené rozhodnutím předsedy Úřadu ze dne 1. 4. 2021, sp. zn. [ÚOHS-R0028/2021/VZ](#));
- možnost upravit položkový rozpočet (srov. např. rozhodnutí předsedy Úřadu ze dne 14. 8. 2020, sp. zn. [ÚOHS-R0103/2020/VZ](#), rušící rozhodnutí Úřadu ze dne 15. 5. 2020, sp. zn. [ÚOHS-S0122/2020/VZ](#));
- možnost vyjasnit údaje vztahující se k hodnocenému parametru plnění (srov. např. rozhodnutí Úřadu ze dne 7. 10. 2021, sp. zn. [ÚOHS-S0278/2021/VZ](#), potvrzené rozhodnutím předsedy Úřadu ze dne 17. 12. 2021, sp. zn. [ÚOHS-R0169/2021/VZ](#), nebo rozhodnutí předsedy Úřadu ze dne 20. 12. 2022, sp. zn. [ÚOHS-R0144/2022/VZ](#), rušící rozhodnutí Úřadu ze dne 12. 10. 2022, sp. zn. [ÚOHS-S0331/2022/VZ](#));
- tematika okruhu adresátů žádosti – možnost vyzvat každého účastníka zadávacího řízení, vč. vybraného dodavatele (srov. např. rozhodnutí Úřadu ze dne 3. 6. 2020, sp. zn. [ÚOHS-S0139/2020/VZ](#), potvrzené rozhodnutím předsedy Úřadu ze dne 8. 9. 2020, sp. zn. [ÚOHS-R0127/2020/VZ](#)).

Obecně sice platí, že zadavatel není povinen dodavatele o objasnění nebo doplnění nabídky žádat (jedná se o jeho právo, kterého nemusí využít), současně je však zadavatel vázán zásadou rovného zacházení, proto se pro něj za určitých okolností může stát tento postup povinným:

- je třeba důsledně zkoumat postavení jednotlivých účastníků zadávacího řízení a vůči účastníkům ve stejném postavení postupovat stejným způsobem (srov. např. rozhodnutí předsedy Úřadu ze dne 20. 12. 2022, sp. zn. [ÚOHS-R0144/2022/VZ](#), rušící rozhodnutí Úřadu ze dne 12. 10. 2022, sp. zn. [ÚOHS-S0331/2022/VZ](#); nebo rozhodnutí předsedy Úřadu ze dne 24. 1. 2022, sp. zn. [ÚOHS-R0190,0195/2021/VZ](#), rušící rozhodnutí Úřadu ze dne 23. 11. 2021, sp. zn. [ÚOHS-S0229/2021/VZ](#));
- v některých případech, typicky nemá-li zadavatel před případným vyloučením účastníka ze zadávacího řízení najisto postaveny některé skutečnosti, je zadavatel povinen tyto skutečnosti ověřit třeba právě prostřednictvím žádosti o objasnění či doplnění nabídky (srov. např. rozhodnutí Úřadu ze dne 23. 8. 2022, sp. zn. [ÚOHS-S0271/2022/VZ](#)).

Současně platí, že po zadavateli nelze požadovat, aby účastníka zadávacího řízení vyzval nezbytně k odstranění veškerých nedostatků nabídky (srov. např. rozhodnutí Úřadu ze dne 24. 4. 2020, sp. zn. [ÚOHS-S0106/2020/VZ](#), potvrzené rozhodnutím předsedy Úřadu ze dne 29. 6. 2020, sp. zn. [ÚOHS-R0089/2020/VZ](#)).

Závěrem je nutno dodat, že prostřednictvím žádosti o objasnění nebo doplnění nabídky není možné připustit materiální změnu nabídky (srov. např. rozhodnutí předsedy Úřadu ze dne 30. 8. 2019, sp. zn. [ÚOHS-R0113/2019/VZ](#), rušící rozhodnutí Úřadu ze dne 11. 6. 2019, sp. zn. [ÚOHS-S0180/2019/VZ](#); nebo rozhodnutí Úřadu ze dne 22. 1. 2019, sp. zn. [ÚOHS-S0403/2019/VZ](#), potvrzené rozhodnutím předsedy Úřadu ze dne 21. 4. 2020, sp. zn. [ÚOHS-R0023/2020/VZ](#)).

Při formulování žádosti o objasnění či doplnění údajů účastníkovi zadávacího řízení musí zadavatel srozumitelně vyjádřit, na co se jej doptává, o jaké poskytnutí nebo doplnění informací se mu jedná, a v návaznosti na to, co vše požaduje doložit, musí stanovit přiměřenou lhůtu.

11.5. Mám vybráno!

Poté, co zadavatel nalezne nabídku, která se jeví, že splňuje všechny jeho nároky, a která byla podle hodnotících kritérií vyhodnocena jako první v pořadí, dospěje ke svému závěru, že má vybráno. Tímto však celý proces pro zadavatele nekončí.

Po tomto svém „předvýběru“ by měl zadavatel ověřit, zda je ze strany vybraného dodavatele vše skutečně splněno, jak má být. Jednou z posledních povinností, kterou zadavatel musí splnit před samotným „oficiálním oznámením o výběru“, je **ověřit, zda vybraný dodavatel skutečně splňuje veškeré požadavky** stanovené v zadávací dokumentaci. Zadavatel má totiž právo si v zadávací dokumentaci vyhradit, že od vybraného dodavatele bude požadovat předložení dalších dokladů či vzorků vztahujících se k předmětu plnění či kvalifikaci, úspěšný výsledek zkoušek vzorků aj. Zadavatel má rovněž právo od vybraného dodavatele žádat předložení originálů či úředně ověřených kopií dokladů. Zadavatel si u vybraného dodavatele povinně ověří také informace týkající se jeho vlastnické struktury (informace o skutečných majitelích), je-li právnickou osobou. Primárně zadavatel vychází z evidence údajů o skutečných majitelích podle zákona č. 37/2021 Sb., o skutečných majitelích, ve znění pozdějších předpisů. Pokud je vybraným dodavatelem zahraniční právnická osoba, ověřuje zadavatel její vlastnickou strukturu v součinnosti s ní.¹⁴² Zadavatel by pak neměl zapomínat, že zjištěné údaje má uvést v dokumentaci o zadávacím řízení. V této souvislosti je nutné doplnit, že veřejná zakázka nesmí být vybranému dodavateli zadána, pokud by to bylo v rozporu s mezinárodními sankcemi podle zákona upravujícího provádění mezinárodních sankcí.

Jak již bylo uvedeno výše, může zadavatel v zadávací dokumentaci jako další podmínky pro uzavření smlouvy **požadovat** například **předložení dokladů nebo vzorků** vztahujících se k předmětu plnění nebo kvalifikaci dodavatele, doložení **úspěšného výsledku zkoušek vzorků** a podobně.¹⁴³ Zadavatel si tak v zadávací dokumentaci může vymínit, že některé skutečnosti bude požadovat výlučně po vybraném dodavateli. Tím dochází ke zjednodušení přípravy nabídek pro dodavatele. Zadavatel se pak v podrobnostech, které jsou pro něj podstatné, může zaměřit pouze na vybraného dodavatele, kterého následně vyzve k předložení dalších (předem specifikovaných) skutečností. Uvedené si lze představit například na požadavku na předložení vzorku nabízeného plnění nebo určitých dokladů (certifikace) a podobně. Zadavatel tak dává dodavatelům na vědomí, že kromě řádně podané nabídky bude následně od vybraného dodavatele požadovat doložení dalších „skutečností“, čímž nezatíží neúspěšné účastníky zadávacího řízení. Zde je namísto zadavatelům doporučit – pokud této možnosti využijí a budou vůči vybranému dodavateli vznášet další požadavky –, aby předem v zadávací dokumentaci stanovili, jakou lhůtu vybranému dodavateli poskytnou. Zadavatelé tak mohou předejít případnému následnému „protestu“ vybraného dodavatele, že jím poskytnutá lhůta není přiměřená.¹⁴⁴

Zjištění všech rozhodných skutečností zadavatel uskutečňuje prostřednictvím výzvy vybranému dodavateli. Až poté, co si zadavatel opravdu ověří veškeré skutečnosti týkající se vybraného dodavatele, je možno informaci o výběru rozšířit mezi účastníky zadávacího řízení. Výjimka platí pro požadavek zadavatele na vybraného dodavatele spočívající v předložení seznamu dokladů, vzorků a výsledku zkoušek vzorků, pokud je zadavatel odešle všem účastníkům zadávacího řízení dodatečně bez zbytečného odkladu poté, co je od vybraného dodavatele získá.

S ohledem na terminologii používanou zákonem je třeba si uvědomit, že zákon používá pojem „vybraný dodavatel“ bez vazby na formální rozhodnutí zadavatele o výběru. Účastník, který byl zadavatelem „předvybrán“ (tedy před ověřením všech náležitostí) a který je následně vyzván k předložení dokladů, se již označuje jako „vybraný dodavatel“, nicméně se ještě nemusí jednat o dodavatele, se kterým skutečně bude uzavřena smlouva. Zadavatel totiž při posouzení následně doložených skutečností může zjistit, že tento dodavatel nakonec nesplňuje vše, co má. Smlouva však může být uzavřena pouze s dodavatelem, který prošel i výše popsanou následnou kontrolou a zadavatel oznámil jeho výběr účastníkům zadávacího řízení.

¹⁴² V podrobnostech viz § 122 odst. 4–7 zákona.

¹⁴³ V podrobnostech viz § 104 zákona.

¹⁴⁴ K předložení vzorku vybraným dodavatelem viz například rozhodnutí Úřadu ze dne 12. 2. 2019, č. j. [ÚOHS-S0457/2018/VZ-04422/2019/532/LOh](#).

Příklad z praxe

Zadavatel zadává veřejnou zakázku, v rámci níž k prokázání technické kvalifikace v čl. X.X. zadávací dokumentace požaduje doložit, že dodavatel měl **zkušenost s dodávkou minimálně dvou set kusů** požadovaného plnění **pro jednoho objednatele v posledních třech letech** před zahájením zadávacího řízení (zadávací řízení bylo zahájeno dne 1. 10. 2023). K prokázání technické kvalifikace požaduje zadavatel předložit seznam významných dodávek poskytnutých za poslední tři roky před zahájením zadávacího řízení; současně zadavatel nevyloučil možnost v nabídce nahradit předložené doklady písemným čestným prohlášením. Zadavatel nicméně v zadávacích podmínkách stanovil, že po vybraném dodavateli bude předloženo konkrétních dokladů o jeho technické kvalifikaci požadovat. Jako kritérium hodnocení je stanovena nejnižší nabídková cena.

Nabídka dodavatele Z je nejvýhodnější – nejlevnější. Zadavatel se nyní musí zaměřit na posouzení, zda skutečně vybral správně a nabídku zkontrolovat ve spolupráci s vybraným dodavatelem. **V nabídce je ve vztahu k prokázání technické kvalifikace pouze čestné prohlášení (tj. nejsou doloženy požadované doklady).** Proto zadavatel musí vybraného dodavatele mimo jiné vyzvat k předložení dokladů o jeho technické kvalifikaci, neboť je nemá k dispozici.

Dodavatel Z na základě této výzvy doloží doklady týkající se prokazování technické kvalifikace. Dokument týkající se prokázání technické kvalifikace obsahuje následující informace:

Dodavatel Z poskytl plnění jednomu objednateli XY, spočívající v dodávce přesně dvou set kusů, a to v období od 1. 1. 2022 – 31. 8. 2022, což odpovídá požadavku na dobu plnění v uplynulých třech letech před zahájením zadávacího řízení. **Zadavatel tak má informace, ze kterých plyne, že požadavek na technickou kvalifikaci je splněn.** Rovněž má zadavatel z dalších dokumentů ověřeno, že i další požadavky dodavatel splnil.

Za této situace **následně zadavatel přistupuje k oznámení výběru** dodavatele účastníkům zadávacího řízení.

Pozn.: V případě zjednodušeného podlimitního řízení se zadavatel může při prokazování kvalifikace spokojit s pouhým čestným prohlášením; povinnost vyžadovat doklady o kvalifikaci zadavatel nemá [je však pochopitelně jeho právem si předložení dokladů (v kopii nebo originále) v zadávacích podmínkách vyhradit] – srov. rozhodnutí předsedy Úřadu ze dne 20. 4. 2023, č. j. [ÚOHS-14923/2023/162](#), sp. zn. [ÚOHS-R0038/2023/VZ](#). Při zadávání nadlimitních veřejných zakázek pak zadavatelé nemusí povinně vyžadovat originály dokumentů, vybraný dodavatel však musí předložit alespoň kopie dokladů.

11.6. Mohu nebo musím účastníka zadávacího řízení vyloučit?

V průběhu zadávacího řízení mohou nastat situace, kdy je zadavatel nucen přistoupit k vyloučení účastníka zadávacího řízení. Důvody vyloučení jsou striktně vymezeny zákonem. Zákonem vymezené důvody vyloučení lze rozdělit na **povinné (obligatorní)** a **nepovinné (fakultativní)**. V některých případech tak má zadavatel možnost uvážit, zda účastníka ze zadávacího řízení vyloučí či nikoliv. V jiných případech účastníka řízení vyloučit musí. Vždy je však povinen **bez zbytečného odkladu odeslat příslušnému účastníkovi zadávacího řízení oznámení o jeho vyloučení a dostatečně srozumitelně odůvodnit své rozhodnutí, proč jej ze zadávacího řízení vylučuje.**

Je však třeba upozornit na skutečnost, že právní úprava vyloučení účastníka ze zadávacího řízení není obsažena v jediném ustanovení zákona, nýbrž je obsažena v různých ustanoveních napříč zákonem.¹⁴⁵

¹⁴⁵ Základní výčet důvodů pro vyloučení účastníka ze zadávacího řízení je upraven v § 48 zákona. Zákon však současně na různých místech upravuje i další specifické důvody, které mohou či musí vést k vyloučení účastníka ze zadávacího řízení, tyto důvody vyloučení pak bývají spjaty s určitým druhem zadávacího řízení či jeho konkrétní fází.

Zadavatelé nesmí přehlédnout, že ačkoliv by se při čtení textu zákona mohla některá ustanovení jevit tak, že některé důvody vyloučení jsou nepovinné, a záleží na úvaze zadavatele, zda účastníka zadávacího řízení vyloučí či nikoliv, není tomu tak vždy. **Některé z nepovinných důvodů vyloučení se vůči vybranému dodavateli mění na povinné!** Důvodem je skutečnost popsána v kapitole č. 11.1. Záleží na zadavateli (a jím nastavených podmínkách), zda přistoupí nejprve k posouzení splnění podmínek účasti jednotlivými dodavateli a až následně bude hodnotit podané nabídky, nebo zvolí opačný postup, tzn. nejprve bude nabídky hodnotit a až poté posuzovat splnění podmínek účasti (typicky pouze u vybraného dodavatele). Pokud by totiž důvody vyloučení, které jsou povinné pouze pro vybraného dodavatele, byly stanoveny vždy jako povinné (tzn. vůči každému, kdo nesplní požadavky), nebyl by možný postup zadavatele nejprve podané nabídky hodnotit a až následně posuzovat pouze nabídku vybraného dodavatele, nýbrž by bylo nutné se skutečně detailně zabývat každou podanou nabídkou a tím, zda nabídka splňuje veškeré náležitosti.

Přehledně lze důvody vyloučení upravené zákonem přiblížit následujícím způsobem.

Začněme přehledem, v němž jsou zachyceny povinné důvody, tedy situace, kdy má zadavatel povinnost vyloučit účastníka zadávacího řízení vždy, když nastanou. V následující tabulce jsou zachyceny i případy, ve kterých je povinnost vyloučit účastníka svázána s určitým konkrétním způsobem zadávání a které tedy nemají automaticky dopad na každý druh zadávacího řízení. Nejprve jsou uvedeny důvody, které nejsou navázány na specifika konkrétního druhu zadávacího řízení.

Povinné (obligatorní) důvody vyloučení účastníka (zadavatel musí účastníka vyloučit)¹⁴⁶
<ul style="list-style-type: none">
• účastník zadávacího řízení podal více nabídek samostatně nebo společně s jinými dodavateli, nebo podal nabídku a současně je osobou, jejímž prostřednictvím jiný účastník zadávacího řízení v tomtéž zadávacím řízení prokazuje kvalifikaci;
<ul style="list-style-type: none">
• řešení předložené účastníkem soutěžního dialogu není vhodné;
<ul style="list-style-type: none">
• z objasnění mimořádně nízké nabídkové ceny vyplývá, že účastník zadávacího řízení porušil povinnosti vyplývající z právních předpisů vztahujících se k předmětu veřejné zakázky (příp. z pracovněprávních předpisů a kolektivních smluv vztahujících se na zaměstnance, kteří se budou podílet na plnění veřejné zakázky) nebo obdržel veřejnou podporu, u které není schopen prokázat, že byla poskytnuta v souladu s předpisy Evropské unie nebo nepředložil zadavateli potvrzení dle § 113 odst. 4 zákona (<i>automaticky platí v zadávacích řízeních, která se řídí pravidly pro nadlimitní režim</i>)¹⁴⁷;
<ul style="list-style-type: none">
• účastník zadávacího řízení neprokázal splnění kvalifikace v žádosti o účast (<i>užší řízení/jednací řízení s uveřejněním</i>);
<ul style="list-style-type: none">
• žádost o účast nespĺňuje zadávací/soutěžní podmínky (<i>řízení se soutěžním dialogem/řízením o inovačním partnerství/zavedení dynamického nákupního systému/soutěž o návrh</i>);

¹⁴⁶ Kromě zákona o zadávání veřejných zakázek upravuje dílčím způsobem problematiku vyloučení dodavatele ze zadávacího řízení rovněž § 4b zákona č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů, ve znění pozdějších předpisů, dle kterého platí, že „[o]bchodní společnost, ve které veřejný funkcionář uvedený v § 2 odst. 1 písm. c) nebo jím ovládaná osoba vlastní podíl představující alespoň 25 % účasti společníka v obchodní společnosti, se nesmí účastnit zadávacích řízení podle zákona upravujícího zadávání veřejných zakázek jako účastník nebo poddodavatel, prostřednictvím kterého dodavatel prokazuje kvalifikaci. Zadavatel je povinen takovou obchodní společnost vyloučit ze zadávacího řízení. Zadavatel nesmí obchodní společnosti uvedené ve větě první zadat veřejnou zakázku malého rozsahu, takové jednání je neplatné.“ Veřejným funkcionářem podle § 2 odst. 1 písm. c) zákona č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů, ve znění pozdějších předpisů se rozumí člen vlády nebo vedoucí jiného ústředního správního úřadu, v jehož čele není člen vlády.

¹⁴⁷ Zadavatel nemusí povinně u každého účastníka zadávacího řízení ověřovat mimořádně nízkou nabídkovou cenu, avšak za situace, kdy by tak postupoval a dotazoval se jakéhokoliv účastníka zadávacího řízení a dospěl ke zde uvedeným závěrům ohledně jeho nabídkové ceny, má povinnost takového účastníka ze zadávacího řízení vyloučit.

- účastník nebyl vybrán při snížení počtu účastníků zadávacího řízení/soutěže o návrh/koncesního řízení
(jednací řízení s uveřejněním/řízení se soutěžním dialogem/řízení o inovačním partnerství /soutěž o návrh/užší řízení při zadávání sektorové veřejné zakázky/koncesní řízení);
- účastník zadávacího řízení/koncesního řízení nebyl vybrán při snížení počtu předběžných nabídek (řešení).

Ve výše uvedených případech má tedy zadavatel povinnost účastníka ze zadávacího řízení vyloučit, a to bez ohledu na to, zda se jedná o vybraného dodavatele či nikoliv. Zákon pak dále zná další povinné důvody pro vyloučení ze zadávacího řízení, které jsou však vázány výlučně na osobu vybraného dodavatele. Které to jsou?

Povinné (obligatorní) důvody vyloučení vybraného dodavatele (zadavatel musí vybraného dodavatele vyloučit)

- vybraný dodavatel nepředložil na základě výzvy zadavatele doklady o své kvalifikaci (pokud je zadavatel již neměl k dispozici), doklady nebo vzorky, jejichž předložení je podmínkou uzavření smlouvy (pokud si je zadavatel vyhradil v zadávací dokumentaci) nebo výsledek zkoušek vzorků neodpovídá zadávacím podmínkám;
- je-li vybraný dodavatel českou právnickou osobou a nelze zjistit údaje o jeho skutečném majiteli z evidence skutečných majitelů nebo
- je-li vybraný dodavatel zahraniční právnickou osobou a nepředložil výpis z evidence obdobné evidenci údajů o skutečných majitelích nebo, není-li takové evidence, nesdělil identifikační údaje všech osob, které jsou jeho skutečným majitelem, a nepředložil doklady, z nichž vyplývá vztah k dodavateli u všech osob, které jsou jeho skutečným majitelem;
- zadavatel na základě informací zjištěných o skutečných majitelích vybraného dodavatele postupem dle § 122 odst. 5 či odst. 6 zákona zjistí, že vybraný dodavatel byl ve střetu zájmů;
- vybraný dodavatel neposkytl součinnost, aby smlouva se zadavatelem byla uzavřena bez zbytečného odkladu;
- je-li naplněn **zákonem stanovený nepovinný důvod** vyloučení účastníka zadávacího řízení, který se **v případě vybraného dodavatele stává povinným** (v podrobnostech viz navazující tabulka).

Nepovinné (fakultativní) důvody vyloučení účastníka (zadavatel může účastníka vyloučit)	
nezajištění složení jistoty <ul style="list-style-type: none"> nezajištění složení jistoty po celou dobu trvání zadávací lhůty; 	U VYBRANÉHO DODAVATELE POVINNÉ DŮVODY VYLOUČENÍ
údaje, doklady, vzorky nebo modely předložené účastníkem zadávacího řízení: <ul style="list-style-type: none"> nesplňují zadávací podmínky nebo je účastník zadávacího řízení ve stanovené lhůtě nedoložil; nebyly účastníkem zadávacího řízení objasněny nebo doplněny na základě žádosti dle § 46 zákona; neodpovídají skutečnosti a měly (mohou mít) vliv na posouzení podmínek účasti nebo naplnění kritérií hodnocení; 	
<ul style="list-style-type: none"> účastník zadávacího řízení je akciovou společností (má právní formu obdobnou akciové společnosti) a nemá vydány výlučně zaknihované akcie;¹⁴⁸ 	
pro nezpůsobilost může zadavatel vyloučit účastníka: <ul style="list-style-type: none"> plnění nabízené dodavatelem by vedlo k nedodržování povinností vyplývajících z předpisů práva životního prostředí, sociálních nebo pracovněprávních předpisů nebo kolektivních smluv vztahujících se k předmětu veřejné zakázky; došlo ke střetu zájmů a jiné opatření k nápravě, kromě zrušení zadávacího řízení, není možné; došlo k narušení hospodářské soutěže předchozí účastí účastníka zadávacího řízení při přípravě zadávacího řízení, jiné opatření k nápravě není možné a účastník zadávacího řízení na výzvu zadavatele neprokázal, že k narušení hospodářské soutěže nedošlo; 	
pro rozpor s mezinárodními sankcemi může zadavatel vyloučit účastníka: <ul style="list-style-type: none"> pokud se mezinárodní sankce vztahuje na daného účastníka zadávacího řízení; pokud se mezinárodní sankce vztahuje na poddodavatele a účastník zadávacího řízení na výzvu zadavatele poddodavatele nenahradí; 	
<ul style="list-style-type: none"> účastník zadávacího řízení se dopustil v posledních třech letech od zahájení zadávacího řízení závažných nebo dlouhodobých pochybení při plnění dřívějšího smluvního vztahu se zadavatelem zadávané veřejné zakázky nebo s jiným veřejným zadavatelem, která vedla k vzniku škody, předčasnému ukončení smluvního vztahu nebo jiným srovnatelným sankcím; účastník zadávacího řízení se pokusil neoprávněně ovlivnit rozhodnutí zadavatele v zadávacím řízení nebo se neoprávněně pokusil o získání neveřejných informací, které by mu mohly zajistit neoprávněné výhody v zadávacím řízení; účastník zadávacího řízení se dopustil v posledních třech letech před zahájením zadávacího řízení nebo po zahájení zadávacího řízení závažného profesního pochybení, které zpochybňuje jeho důvěryhodnost, včetně pochybení, za která byl disciplinárně potrestán, nebo mu bylo uloženo kárné opatření podle jiných právních předpisů; <p><i>ve vztahu k těmto třem důvodům zákon výslovně stanovuje, že naplnění důvodů pro vyloučení prokazuje zadavatel</i></p>	

148 Pokud se jedná o akciovou společnost založenou podle práva České republiky, musí mít dodavatel zaknihované akcie, tuto skutečnost si zadavatel ověří z obchodního rejstříku. V případě zahraničních akciových společností zadavatel postupuje odlišně. V takovém případě zadavatel vyzývá žádost podle § 46 zákona dodavatele k doložení písemného čestného prohlášení o majitelích jeho akcií s podílem v součtu vyšším než 10 % základního kapitálu s uvedením zdroje, z něhož údaje o velikosti podílů akcionářů vychází. Tento důvod vyloučení se vůbec nepoužije v případě, že se jedná o akciovou společnost, jejíž akcie v souhrnné hodnotě 100 % základního kapitálu jsou ve vlastnictví státu, obce nebo kraje.

<ul style="list-style-type: none"> • zadavatel získal na základě věrohodných informací důvodné podezření, že účastník zadávacího řízení uzavřel s jinými osobami zakázanou dohodu podle zákona o ochraně hospodářské soutěže v souvislosti se zadávanou veřejnou zakázkou; • zadavatel získal na základě věrohodných informací důvodné podezření, že účastník zadávacího řízení části nabídek, které mají být hodnoceny podle kritérií hodnocení, připravoval ve vzájemné shodě s jiným účastníkem téhož zadávacího řízení, s nímž je spojenou osobou podle zákona o daních z příjmů, a na písemnou výzvu zadavatele účastník zadávacího řízení nevysvětlil, že k takové vzájemné shodě při přípravě nabídky nedošlo; 	
<ul style="list-style-type: none"> • účastník neoznámil zadavateli změnu kvalifikace v průběhu zadávacího řízení (do pěti pracovních dnů od uskutečnění této změny) nebo nepředložil nové doklady nebo prohlášení ke kvalifikaci (do deseti pracovních dnů od oznámení této změny); 	
<ul style="list-style-type: none"> • účastník zadávacího řízení neprokázal složení jistoty (chybí doklad o složení jistoty, jistota však byla složena po celou dobu zadávací lhůty); 	
<ul style="list-style-type: none"> • nabídka účastníka zadávacího řízení obsahuje mimořádně nízkou nabídkovou cenu, která nebyla účastníkem zadávacího řízení odůvodněna; <p><i>neplatí pro situaci, kdy se jedná o mimořádně nízkou nabídkovou cenu dle § 113 odst. 6 zákona! (viz povinné důvody vyloučení).</i></p>	

Z přehledů uvedených výše je zjevné, že zákon pracuje s poměrně značným množstvím důvodů, pro které je zadavatel oprávněn či povinen účastníka ze zadávacího řízení vyloučit. Tím základním, co by měl mít zadavatel vždy na paměti, je, že by měl zbystrit zejména před oznámením výběru dodavatele a mít najisto postaveno, že vybraný dodavatel vše splňuje. Pokud nabídka účastníka zadávacího řízení nesplňuje, co má, a ani není možnost tyto nedostatky zhojit využitím postupu objasnění nabídky či zadavatel této možnosti nechce využít (viz kapitola č. 11.4.), je nezbytné takového účastníka ze zadávacího řízení vyloučit.

Jestliže zadavatel v průběhu zadávacího řízení dospěje k závěru, že je namísto některého z účastníků zadávacího řízení vyloučit, platí (v této příručce opakovaně uváděné pravidlo), že tak musí učinit transparentním způsobem. **Ten, komu je adresováno oznámení o vyloučení, musí být řádně seznámen s úvahou zadavatele, proč** a na základě jakých skutečností dospěl zadavatel k závěru, že **je naplněný některý ze zákonem stanovených důvodů pro jeho vyloučení.**

Příklad z praxe

Zadavatel zadává veřejnou zakázku, v rámci níž **k prokázání technické kvalifikace** v čl. X.X. zadávací dokumentace **požaduje doložit zkušenost s dodávkou minimálně dvou set kusů** požadovaného plnění pro jednoho objednatele **v posledních třech letech před zahájením zadávacího řízení** (zadávací řízení bylo zahájeno dne 1. 10. 2023). Kritériem hodnocení je nejnižší nabídková cena.

Po obdržení nabídek zadavatel na první pohled vidí, která nabídka je nejvýhodnější – nabídka dodavatele Z, jelikož plnění nabízí nejlevněji. U nabídky dodavatele Z však zadavatel ve vztahu k prokázání technické kvalifikace zjišťuje následující.

Dodavatel Z sice **poskytl plnění** objednateli XY spočívající v dodávce přesně **dvou set kusů** požadovaného plnění, avšak **v období od 1. 3. 2020 – do 1. 3. 2023. Padesát kusů** požadovaného plnění poskytl dodavatel Z **v období od 1. 3. 2020 – do 31. 5. 2020**. Zbylé plnění (jedno sto padesát kusů) poskytl dodavatel Z v období od 1. 1. 2022– do 1. 3. 2023.

Zadavatel tedy přistupuje k vyloučení dodavatele Z, jelikož plnění v rozsahu dvou set kusů bylo poskytnuto za období delší než tři roky předcházející datu zahájení zadávacího řízení, což musí dodavatel Z oznámit.

Jak by oznámení o vyloučení NEmělo vypadat:

Zadavatel Vás vylučuje ze zadávacího řízení (nesplňujete podmínky).

Jak by oznámení o vyloučení mohlo vypadat:

Zadavatel při posuzování podmínek účasti Vámi podané nabídky zjistil, že nabídka nesplňuje požadavek na prokázání technické kvalifikace uvedený v čl. X.X. zadávací dokumentace. Z nabídky vyplývá realizace dodávky referenčního plnění v období od 1. 3. 2020 – do 1. 3. 2023. Vzhledem ke skutečnosti, že v období od 1. 10. 2020, což je období rozhodné pro prokázání technické kvalifikace, byla v rámci referenční zakázky realizována dodávka pouze jednoho sto padesáti kusů požadovaného plnění, nebylo prokázáno splnění požadavků na technickou kvalifikaci dle čl. X.X. zadávací dokumentace. K referenčnímu plnění v rozsahu padesáti kusů, které bylo realizováno v období od 1. 3. 2020 do 31. 5. 2020, nelze přihlížet, neboť k tomuto plnění došlo před započítáním období, které zadavatel pro realizaci referenčních zakázek stanovil v čl. X.X. zadávací dokumentace.

S ohledem na výše uvedené důvody je účastník ze zadávacího řízení vyloučen, jelikož z předložených údajů nevyplývá prokázání technické kvalifikace, jak byla stanovena v čl. X.X. zadávací dokumentace.

Vyloučenému účastníkovi zadávacího řízení **účast nezaniká v okamžiku doručení oznámení jeho vyloučení** ze zadávacího řízení, nýbrž až **po uplynutí lhůty pro podání námitek** proti tomuto vyloučení nebo po vyřízení případných námitek či návrhu u Úřadu, které může účastník proti svému vyloučení podat.

11.7. A teď to všem oznámit...Vybral jsem!

Po přijetí rozhodnutí o výběru musí zadavatel vyhotovit **oznámení o výběru** dodavatele a odeslat je bez zbytečného odkladu všem účastníkům zadávacího řízení (s výjimkou dodavatelů, jejichž účast již v zadávacím řízení zanikla). Do oznámení však nestačí pouze napsat, koho zadavatel vybral, ale je zde nutné rovněž uvést důvody, které zadavatele k tomuto rozhodnutí vedly. Větší nároky na obsah oznámení o výběru klade zákon v případě zadávání veřejných zakázek v druhých zadávacích řízeních odpovídajících nadlimitnímu režimu,¹⁴⁹ avšak i z oznámení o výběru dodavatele podlimitní veřejné zakázky¹⁵⁰ musí být zřejmé, proč byl právě tento dodavatel, respektive jeho nabídka vybrána jako nejvýhodnější. Povinnost odeslat oznámení o výběru dodavatele zadavatel nemá v případech, kdy je v zadávacím řízení pouze jeden účastník.

¹⁴⁹ I zde pro zadavatele platí, že za situace, když je veřejná zakázka zadávána s přepokládanou hodnotou v objemu podlimitní veřejné zakázky, avšak je zadávána například v otevřeném či užším řízení, vztahují se na ni pravidla nadlimitního režimu.

¹⁵⁰ Tento postup se v zásadě uplatní při zadávání veřejné zakázky ve zjednodušeném podlimitním řízení nebo ve zjednodušeném režimu.

Povinné náležitosti oznámení o výběru	
dle § 50 zákona (zjednodušené podlimitní řízení a zjednodušený režim)	<ul style="list-style-type: none"> • identifikační údaje vybraného dodavatele • odůvodnění výběru
dle § 123 zákona (v ostatních případech)	<ul style="list-style-type: none"> • údaje dle § 50 zákona (identifikační údaje vybraného dodavatele a odůvodnění výběru)
	<ul style="list-style-type: none"> • zpráva o hodnocení nabídek (dle § 119 zákona) (pokud proběhlo hodnocení nabídek)
	<ul style="list-style-type: none"> • výsledek posouzení splnění podmínek účasti vybraného dodavatele, který bude obsahovat: <ul style="list-style-type: none"> seznam dokladů prokazujících kvalifikaci vybraného dodavatele;
	<ul style="list-style-type: none"> • údaje rozhodné pro prokázání splnění jednotlivých kritérií u požadované profesní způsobilosti podle § 77 odst. 2 zákona, ekonomické kvalifikace a technické kvalifikace; <ul style="list-style-type: none"> seznam dokladů nebo vzorků vztahujících se k předmětu plnění veřejné zakázky nebo kvalifikaci dodavatele, jejichž předložení je podmínkou uzavření smlouvy (pokud si zadavatel jejich předložení v zadávací dokumentaci vyhradil);¹⁵¹ výsledek zkoušek vzorků (pokud si je zadavatel vyhradil).¹⁵²

I v případě „jednodušší“ verze oznámení o výběru (v rámci zjednodušeného podlimitního řízení nebo zjednodušeného režimu) by měl zadavatel především pamatovat na to, aby z odůvodnění výběru bylo patrné, proč byla nabídka vybraného dodavatele vyhodnocena jako nejvýhodnější a jakým způsobem dodavatel prokázal splnění podmínek účasti v zadávacím řízení.

¹⁵¹ Zadavatel může v zadávací dokumentaci stanovit, že uvedené doklady a vzorky bude požadovat až po výběru nabídky pouze od vybraného dodavatele, přičemž v takovém případě nemusí být údaje o dokladech, vzorcích ani o výsledcích zkoušek vzorků v oznámení o výběru uvedeny. Účastníci zadávacího řízení musí být nicméně s uvedenými údaji seznámeni bez zbytečného odkladu poté, co je zadavatel získá.

¹⁵² Viz předchozí poznámka.

Po oznámení výběru zadávací řízení nekončí a zadavatel nesmí ihned uzavřít smlouvu s vybraným dodavatelem na veřejnou zakázku. Musí vyčkat, zda se některý z účastníků zadávacího řízení nebude námitkami bránit a zpochybňovat provedený výběr (například tvrzením, že vybraný dodavatel řádně neprokázal kvalifikaci nebo že jím nabízené plnění nesplňuje všechny požadavky, které zadavatel stanovil atp.). **Zadavatel je** tedy v tuto chvíli **vázán** tzv. **blokační lhůtou**.¹⁵³ Teprve po marném uplynutí této lhůty, tzn. v případě, kdy zadavatel proti výběru dodavatele neobdrží žádné námitky, může zadavatel s vybraným dodavatelem uzavřít smlouvu na realizaci veřejné zakázky. Nebrání-li uzavření smlouvy blokační lhůta (či jiný důvod, např. neposkytnutí součinnosti vybraného dodavatele), nestojí zadavateli již v cestě žádná překážka, aby své kroky směřoval k uzavření smlouvy. Současně ale platí, že zadavatel nemůže uzavřít smlouvu, pokud v důsledku některého svého opomenutí (neodeslání oznámení o výběru dodavatele ostatním účastníkům zadávacího řízení) nenechal všechny v úvahu připadající blokační lhůty ani řádně proběhnout.¹⁵⁴ **Uzavřením smlouvy je pak zadávací řízení ukončeno.**

Stanovil-li zadavatel tzv. „zadávací lhůtu“ (viz § 40 zákona¹⁵⁵), je povinen odeslat všem účastníkům zadávacího řízení oznámení o výběru v této lhůtě, jinak je zadávací řízení po uplynutí třech měsíců od skončení zadávací lhůty ze zákona ukončeno a zadavatel je povinen uhradit účastníkům zadávacího řízení na jejich žádost účelně vynaložené náklady spojené s jejich účastí v zadávacím řízení. Zrušení zadávacího řízení je třeba i v tomto případě oznámit zákonem předvídaným způsobem – v nadlimitním režimu odesláním oznámení o zrušení zadávacího řízení do Věstníku veřejných zakázek (popř. Úředního věstníku Evropské unie) a současně odesláním písemného sdělení o zrušení zadávacího řízení všem účastníkům zadávacího řízení; ve zjednodušeném podlimitním řízení pak uveřejněním oznámení o zrušení zadávacího řízení na profilu zadavatele.

¹⁵³ Lhůta pro podání námitek, a tedy současně i blokační lhůta, činí 15 dnů ode dne, kdy dotčeným účastníkům zadávacího řízení bylo doručeno oznámení o výběru dodavatele, popř. ode dne, kdy toto oznámení bylo uveřejněno na profilu zadavatele (tento způsob je možný v případě zjednodušeného podlimitního řízení, pokud si tento postup zadavatel vyhradil v zadávacích podmínkách). V případě odložení poskytnutí informací účastníkům zadávacího řízení podle § 123 odst. 2 ZZVZ běží však blokační lhůta až od okamžiku oznámení těchto informací. Blokační lhůta se však může následně prodloužit, a to pokud dojde k podání námitek a případně následně i k podání návrhu k Úřadu. Srovnej § 246 zákona.

¹⁵⁴ Viz například rozhodnutí Úřadu ze dne 21. 5. 2019, č. j. [ÚOHS-S0111/2019/VZ-13831/2019/513/JLÍ](#) a rozhodnutí předsedy Úřadu ze dne 12. 8. 2019, č. j. [ÚOHS-R0101/2019/VZ-22207/2019/321/EDo](#).

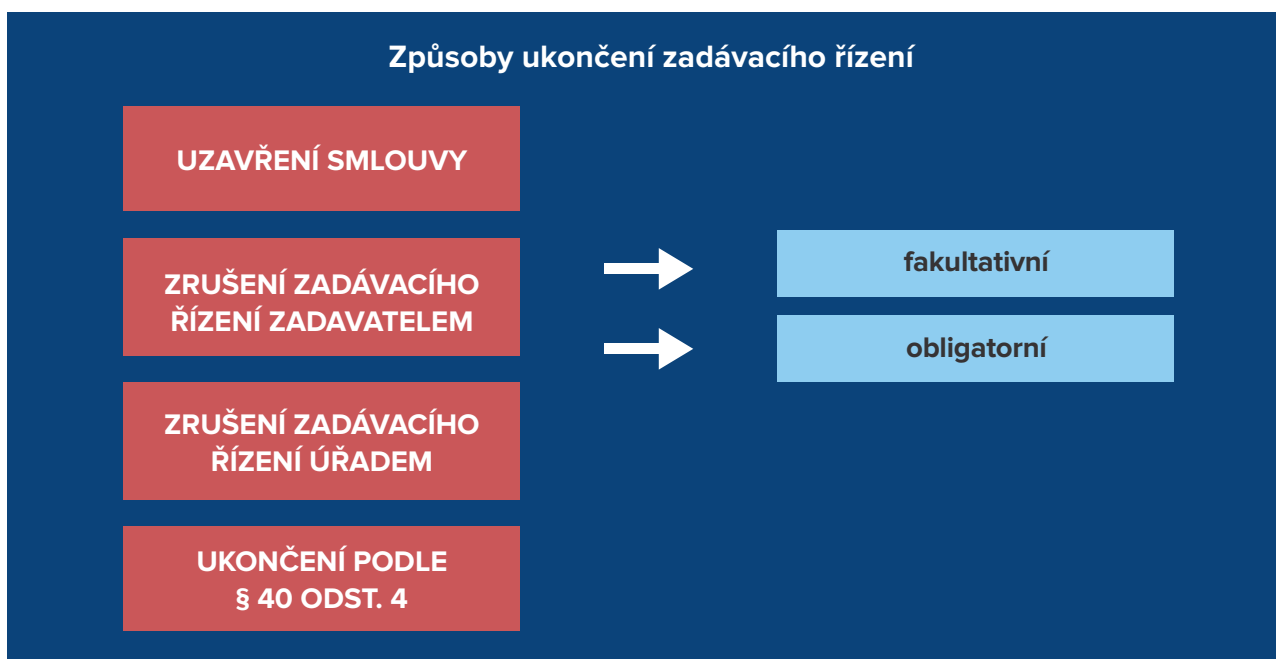
¹⁵⁵ Zadávací lhůtou je lhůta, po kterou nesmí účastníci ze zadávacího řízení odstoupit. Zadavatel je v této lhůtě zároveň povinen odeslat oznámení o výběru dodavatele.

12. Vše má svůj začátek, ale i konec, stejně tak zadávací řízení

V předchozích kapitolách *Průvodce základy veřejných zakázek* bylo nejen popsáno, jak zadávací řízení začíná, jaký může být jeho průběh či jak probíhá výběr dodavatele, ale zmíněna byla také skutečnost, že oznámení o výběru dodavatele samo o sobě nepředstavuje ukončení zadávacího řízení. **K ukončení zadávacího řízení může dojít několika různými způsoby.** Žádoucím způsobem ukončení zadávacího řízení je zadání veřejné zakázky, tedy **uzavření smlouvy** na veřejnou zakázku mezi zadavatelem a vybraným dodavatelem. Zadáním veřejné zakázky je naplněn cíl zadávacího řízení, zadavatel tak získává dodavatele, který mu následně poskytne požadované plnění. Mezi méně optimistické způsoby ukončení zadávacího řízení patří jeho **zrušení**, a to buď samotným zadavatelem, popřípadě Úřadem ve formě nápravného opatření či jeho ukončení ex lege po třech měsících od **uplynutí zadávací lhůty**, pokud zadavatel neodeslal oznámení o výběru dodavatele.¹⁵⁶

Výše nastíněné způsoby ukončení zadávacího řízení definované zákonem lze pro přehlednost představit v následující grafice.

Ačkoliv zadávací řízení nemusí vždy skončit zadáním veřejné zakázky, tedy uzavřením smlouvy, **není v žádném případě žádoucí, aby zadávací řízení bylo zadavatelem konáno pouze „na zkoušku“, bez úmyslu skutečně uzavřít smlouvu na plnění veřejné zakázky** či pouze za účelem zjištění aktuální situace a průzkumu trhu. Zadavatel je samozřejmě oprávněn provádět průzkum trhu, avšak v přípravné fázi zadávacího řízení (viz například kapitola č. 2.1. a kapitola č. 5.), a to buď „neformálně“ (např. prostřednictvím rešerše veřejně dostupných informací) či prostřednictvím předběžných tržních konzultací. Nemůže však k tomuto účelu „zneužívat“ institutu zadávacího řízení. Zadávací řízení, jak již sám název napovídá, má vést k zadání veřejné zakázky, tedy k výběru dodavatele, který má zadavateli poskytnout požadované plnění. K účelu a smyslu zadávacího řízení se hojně ve své rozhodovací praxi vyjadřoval jak Úřad, tak i soudy.¹⁵⁷

¹⁵⁶ K tomuto specifickému způsobu ukončení zadávacího řízení viz § 40 odst. 4 zákona.

¹⁵⁷ K účelu zadávacího řízení blíže viz rozhodnutí Úřadu ze dne 24. 4. 2019, č. j. [ÚOHS-S0079/2019/VZ-11538/2019/523/GHo](#), rozhodnutí Úřadu ze dne 6. 3. 2023, č. j. [ÚOHS-09180/2023/500](#), vydané ve správním řízení pod sp. zn. [ÚOHS-S0598/2022/VZ](#), či např. rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 15. 10. 2015, č. j. [30 Af 65/2013-70](#).

Zadavatelé ve své praxi nesmějí zapomínat na skutečnost, že **v případě, kdy** je již zahájeno zadávací řízení na zajištění určitého předmětu plnění, tzn. **zadávací řízení probíhá, není možno souběžně zahájit další zadávací řízení na veřejnou zakázku s obdobným předmětem plnění**. Před ukončením probíhajícího zadávacího řízení je možné zahájit nové zadávací řízení s obdobným předmětem plnění pouze tehdy, pokud to vyžadují provozní potřeby zadavatele, a to v nezbytně nutném rozsahu a na nezbytně nutnou dobu.¹⁵⁸

Nyní budou přiblíženy jednotlivé způsoby ukončení zadávacího řízení.

12.1. Ukončení zadávacího řízení uzavřením smlouvy aneb konec dobrý, všechno dobré

Jestliže již zadavatel oznámil výběr dodavatele a od vybraného dodavatele má vše „vyjasněno“ (byly mu tedy předloženy identifikační údaje, doklady nebo vzorky vztahující se k předmětu plnění nebo kvalifikaci vybraného dodavatele či úspěšný výsledek zkoušek vzorků, pokud byly požadovány, popřípadě další potřebné doklady a informace) a současně již uplynuly všechny tzv. blokační lhůty, o kterých bylo blíže pojednáno v předchozí části informačního listu, nic již nebrání uzavření smlouvy na veřejnou zakázku. Jelikož je zadávací řízení značně formalizovaný proces s minimem prostoru pro smluvní volnost, musí uzavíraná smlouva odpovídat zadávacím podmínkám a nabídce vybraného dodavatele. Stejně tak platí, že smlouva musí být uzavřena písemně. Ačkoliv oblast veřejných zakázek prošla významnou elektronizací, smlouva může být podepsána i „klasicky“, tedy v listinné podobě.¹⁵⁹

Co se týče samotného uzavření smlouvy, zde je namístě zdůraznit, že není vhodné s jejím podpisem příliš otálet. Zákon výslovně uvádí, že smlouva má být uzavřena bez zbytečného odkladu. Totožně se pak vyjadřují soudy i Úřad ve své rozhodovací praxi.¹⁶⁰ Termín „bez zbytečného odkladu“ představuje neurčitý právní pojem. To znamená, že tato lhůta není v zákoně vymezena přesným časovým údajem, například počtem hodin, dnů či týdnů. Zákon tak neříká, do kdy nejpozději je nutné smlouvu uzavřít. V různých zadávacích řízeních mohou vznikat různé dlouhé prodlevy, jež mohou být způsobeny prováděním konkrétních administrativních kroků směřujících k uzavření smlouvy. Přesto se obecně doporučuje vést komunikaci mezi zadavatelem a vybraným dodavatelem aktivně, neboť uzavření smlouvy nelze oddalovat bezdůvodně, ať už ze strany zadavatele, či vybraného dodavatele. Je tomu tak především z důvodu, aby zejména na straně účastníků zadávacího řízení nenastaly důvodné pochybnosti o tom, proč zadavatel neuzavřel smlouvu na veřejnou zakázku, přestože již vybral dodavatele, se kterým má uzavřít smlouvu, respektive aby nevznikaly pochybnosti o pravých důvodech vedoucích k časovým prodlevám při uzavírání smlouvy. Takové prodlevy by mohly být považovány za libovůli zadavatele a vést k porušení zásady transparentnosti.

12.2. Zrušení zadávacího řízení zadavatelem aneb ne každé zadávací řízení lze ukončit uzavřením smlouvy

Je pochopitelné, že v zadávacím řízení mohou nastat okolnosti, které způsobí, že zadávací řízení není ukončeno uzavřením smlouvy, ale naopak těmito nastalými okolnostmi je zadavatel „donucen“ zadávací řízení zrušit. Jelikož zrušení zadávacího řízení není preferovaným způsobem ukončení zadávacího řízení, jsou zákonem vytyčeny určité mantinely, v nichž se zadavatel musí pohybovat. To znamená, že zadávací řízení může zadavatel zrušit jen ze zákonem stanovených důvodů. Zadavatel nemůže zrušit zadávací řízení z libovolných příčin. Je skutečně důležité, aby si zadavatel uvědomil, že zadávací řízení nelze konat pouze „na zkoušku“, bez úmyslu uzavřít smlouvu. V této souvislosti lze zmínit, že **důvody zrušení zadávacího řízení se** co do možnosti uvážení

¹⁵⁸ Viz § 51 odst. 4 zákona.

¹⁵⁹ Viz § 211 odst. 5 písm. e) zákona.

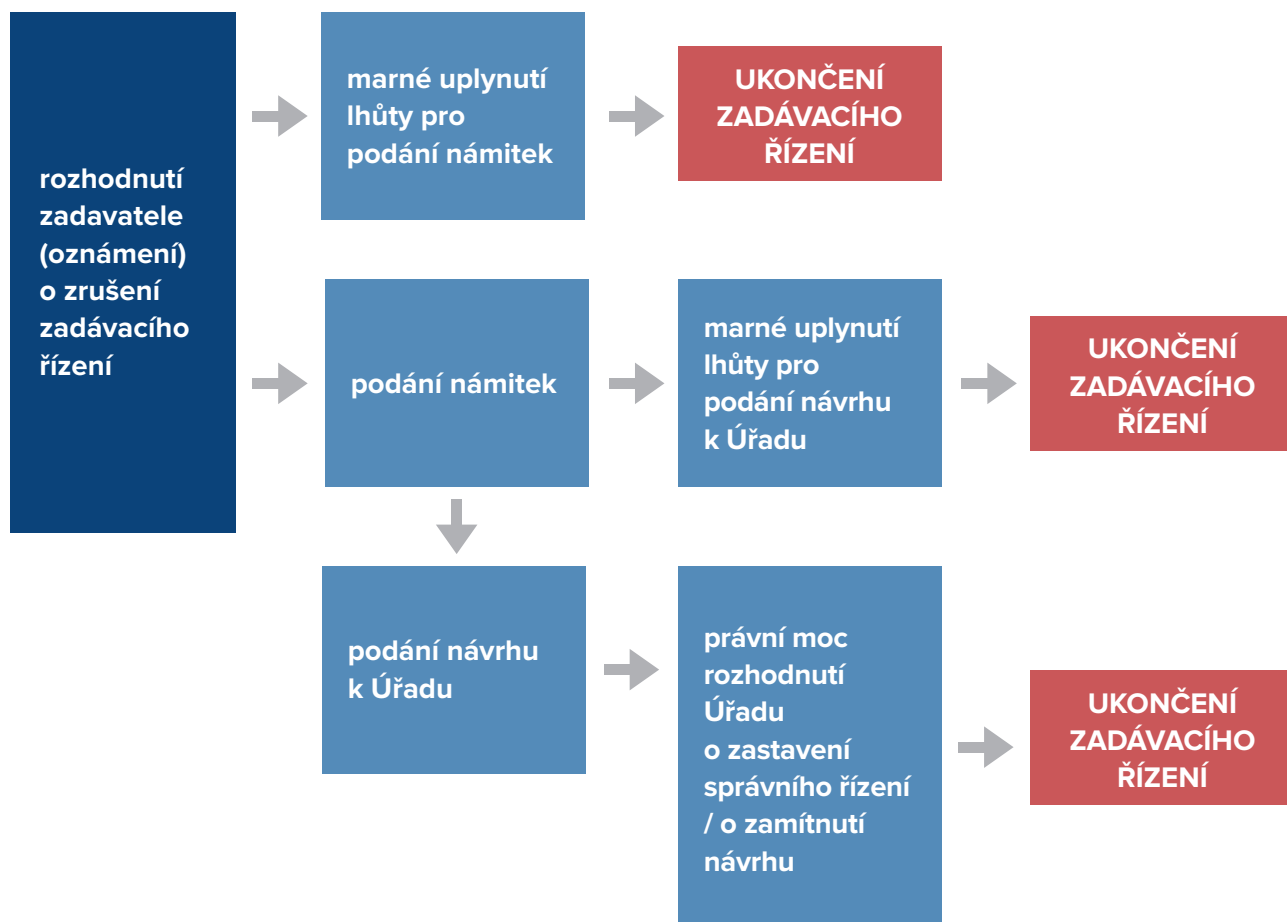
¹⁶⁰ Viz rozhodnutí Úřadu ze dne 7. 11. 2017, č. j. [ÚOHS-S0362/2017/VZ-32828/2017/511/SVá](#), v němž bylo mimo jiné uvedeno, že „[s]kutečnou délkou lhůty, bez zbytečného odkladu“ je pak třeba vždy posoudit podle konkrétních okolností případu“, či např. rozhodnutí předsedy Úřadu ze dne 17. 1. 2019, č. j. [ÚOHS-R0180/2018/VZ-01509/2019/322/LKa](#).

dalšího postupu zadavatelem **dělí na povinné (obligatorní) a nepovinné (fakultativní)**. V některých případech tak má zadavatel možnost uvážit, zda zadávací řízení zruší či nikoliv, v jiných případech musí ke zrušení zadávacího řízení dojít povinně, protože zákon zadavateli nedává na výběr. Pro obě tyto situace pak shodně platí, že **zadavatel je povinen rozhodnutí o zrušení zadávacího řízení řádně odůvodnit**. Tím je myšleno, že zadavatel nejenže uvede zákonný důvod, pro který přistoupil ke zrušení zadávacího řízení, ale i dostatečně popíše situaci, v níž se nachází a která jej vede ke zrušení zadávacího řízení. Popíše tedy, jakými konkrétními okolnostmi je naplněn zákonný důvod pro zrušení zadávacího řízení. Z odůvodnění oznámení o zrušení zadávacího řízení musí být přitom zřejmé, že zákonem definovaný důvod byl skutečně naplněn. Všechny důvody (možnosti) zrušení zadávacího řízení jsou definovány v § 127 zákona.

Za zdůraznění rovněž stojí, že **zadavatel je povinen o svém rozhodnutí spočívajícím ve zrušení zadávacího řízení informovat účastníky zadávacího řízení, a to prostřednictvím oznámení o zrušení zadávacího řízení**. Oznámení o zrušení zadávacího řízení je zadavatel povinen odeslat **do tří pracovních dnů** od rozhodnutí o zrušení zadávacího řízení. Tato povinnost však neplatí pro jednací řízení bez uveřejnění. **V případě zjednodušeného podlimitního řízení** je zadavatel rovněž povinen účastníky zadávacího řízení informovat o jeho zrušení, avšak tato povinnost je stanovena odlišně. **Oznámení o zrušení zadávacího řízení musí zadavatel uveřejnit na svém profilu do pěti pracovních dnů** od rozhodnutí o zrušení zjednodušeného podlimitního řízení.

Ačkoliv by se mohlo zdát, že zadávací řízení končí okamžikem, kdy své rozhodnutí o jeho zrušení zadavatel oznámí, není tomu tak. **K ukončení zadávacího řízení zrušením dojde až marným uplynutím lhůty pro podání námitek**. Uvedené platí v případě, že žádný z dodavatelů námítka nepodá. V případě, že námítka byly podány a zadavatel je svým rozhodnutím odmítl, je zadávací řízení ukončeno marným uplynutím lhůty pro podání návrhu a v případě podání návrhu proti zrušení zadávacího řízení až nabytím právní moci rozhodnutí Úřadu o zastavení správního řízení či zamítnutí návrhu.

Ukončení zadávacího řízení lze představit na následujícím schématu:

12.2.1. Povinný (obligatorní) důvod zrušení zadávacího řízení

Zákon upravuje pouze jedinou situaci, kdy je zadavatel povinen zrušit zadávací řízení. Tato situace je zachycena v § 127 odst. 1 zákona. **Zadavatel je povinen (musí) zrušit zadávací řízení, pokud** po uplynutí lhůty pro podání žádostí o účast, předběžných nabídek nebo nabídek není v zadávacím řízení žádný účastník. K tomu může dojít v případě, že zadavatel **neobdržel žádnou nabídku** (respektive žádost o účast či předběžnou nabídku), **nebo byli všichni účastníci ze zadávacího řízení vyloučeni, popřípadě jim účast v zadávacím řízení zanikla z jiného důvodu** (zde by měl mít zadavatel na paměti, kdy dochází k zániku účastenství,¹⁶¹ není to ihned v okamžiku vyloučení, jelikož proti vyloučení mohou účastníci zadávacího řízení brojit námitkami, potažmo následně návrhem u Úřadu). V situaci, kdy v zadávacím řízení není žádný účastník, a zadavatel tedy nemá s kým uzavřít smlouvu, je jediným logickým způsobem ukončení zadávacího řízení jeho zrušení.

Odůvodnění rozhodnutí o zrušení zadávacího řízení by zadavatelům v této situaci nemělo činit zásadnější potíže. Zadavatel by měl v tomto případě zachytit důvod, proč v zadávacím řízení není žádný účastník zadávacího řízení, čehož důsledkem je právě zrušení zadávacího řízení.¹⁶²

Příklad z praxe

Zadavatel zadává veřejnou zakázku na stavební práce v otevřeném řízení; hodlá provést rekonstrukci základní školy. Součástí zadávacích podmínek je i informace, že lhůta pro podání nabídek končí 1. 12. 2023.

- **Zadavatel ve stanovené lhůtě neobdržel žádnou nabídku**

Zadavatel se tak nachází v situaci, kdy nemá jinou možnost než zadávací řízení zrušit; žádný z dodavatelů neprojevil zájem o získání veřejné zakázky. Než zadavatel zahájí nové zadávací řízení, musí formálně ukončit tento neúspěšný pokus o zadání veřejné zakázky.

Rozhodnutí o zrušení zadávacího řízení může odůvodnit následovně:

Zadavatel ruší předmětné zadávací řízení, jelikož ve stanovené lhůtě (do 1. 12. 2023) neobdržel žádnou nabídku. Je tak naplněn důvod pro zrušení zadávacího řízení dle § 127 odst. 1 zákona.

¹⁶¹ K účastenství v zadávacím řízení viz § 47 zákona.

¹⁶² V případě zjednodušeného podlimitního řízení zadavatel uveřejňuje na svém profilu oznámení o zrušení zjednodušeného podlimitního řízení. V ostatních případech, kdy má být oznámení zasláno pouze účastníkům zadávacího řízení, nelze pochopitelně od zadavatele požadovat, aby tuto povinnost splnil, neboť to není fakticky možné (nejsou žádní účastníci zadávacího řízení). V dokumentaci o zadávacím řízení by však zadavatel měl vždy přezkoumatelným způsobem zachytit důvod zrušení zadávacího řízení. Zadavatel v těchto případech rovněž nesmí zapomenout na uveřejňovací povinnosti ve Věstníku veřejných zakázek či Úředním věstníku Evropské unie v souvislosti se zrušením zadávacího řízení (v podrobnostech viz dále).

- **Zadavatel ve stanovené lhůtě obdržel nabídky, avšak účastníky zadávacího řízení vyloučil**

Zadavatel ve stanovené lhůtě obdržel dvě nabídky od dodavatelů, kteří tak projevili zájem o získání veřejné zakázky. Zadavatel v průběhu zadávacího řízení posuzoval, zda nabídky splňují stanovené požadavky. U nabídky jednoho z účastníků zjistil, že nespĺňuje zadávací podmínku, kterou zadavatel stanovil, tj. že nabídková cena dodavatele nesmí překročit částku 25 milionů Kč bez DPH. Nabídková cena tohoto účastníka zadávacího řízení činila částku 28 milionů Kč bez DPH. U druhého z účastníků zadávacího řízení zadavatel zjistil, že tento účastník nespĺňuje požadavky na kvalifikaci, které stanovil. Zadavatel tak přistoupil k vyloučení obou účastníků zadávacího řízení. Ve lhůtě pro podání námitek ani jeden z dodavatelů nepodal námitky.

Zadavatel po marném uplynutí lhůty pro podání námitek přistoupil ke zrušení zadávacího řízení, neboť v zadávacím řízení nezůstal žádný účastník.

Rozhodnutí o zrušení zadávacího řízení může zadavatel odůvodnit následovně:

Zadavatel ruší předmětné zadávací řízení, jelikož v zadávacím řízení nezůstal žádný účastník. Zadavatel stanovil lhůtu pro podání nabídek do 1. 12. 2023. Ve lhůtě pro podání nabídek zadavatel obdržel nabídku dodavatele A a nabídku dodavatele B. Po posouzení splnění podmínek účasti zadavatel vyloučil dodavatele A z důvodu, že nespĺnil zadávací podmínku stanovenou v bodu X zadávací dokumentace, neboť jím nabízená cena za předmět plnění překročila maximální přípustnou cenu. Dodavatele B zadavatel vyloučil z důvodu, že neprokázal kvalifikaci v souladu s bodem Y zadávací dokumentace. Oznámení o vyloučení zadavatel doručil účastníkům A i B dne XX, lhůta pro podání námitek tak uplynula dne YY. Žádný z dodavatelů námitky proti svému vyloučení nepodal a účastníkům tak zanikla účast v zadávacím řízení. Vzhledem k tomu, že v zadávacím řízení se nenachází žádný účastník, je zadavatel v souladu s § 127 odst. 1 zákona povinen zadávací řízení zrušit.

12.2.2. Nepovinné (fakultativní) důvody zrušení zadávacího řízení

Na rozdíl od povinného důvodu zrušení zadávacího řízení, který je pouze jediný, nepovinných důvodů zákon rozeznává více.¹⁶³ V podstatě jde o popis různých skutečností či situací, které mohou v zadávacím řízení nastat, přičemž v případě, že skutečně nastanou, je zadavatel oprávněn zadávací řízení zrušit.

Nepovinné důvody zrušení zadávacího řízení:
<ul style="list-style-type: none">
• počet účastníků zadávacího řízení, kteří mohou být vyzváni k podání nabídky v užším řízení, předběžné nabídky v jednacím řízení s uveřejněním nebo řešení v řízení se soutěžním dialogem, je nižší než minimální počet stanovený v zadávací dokumentaci, nebo nabídku, předběžnou nabídku nebo řešení podá menší počet účastníků zadávacího řízení než stanovený minimální počet;
• vybranému dodavateli zanikne účast v zadávacím řízení po jeho vyloučení;
• odpadly důvody pro pokračování v zadávacím řízení v důsledku podstatné změny okolností, která nastala po zahájení zadávacího řízení a kterou zadavatel jednající s řádnou péčí nemohl předvídat a ani ji nepůsobil;
• v průběhu zadávacího řízení se vyskytly důvody hodné zvláštního zřetele, včetně důvodů ekonomických, pro které nelze po zadavateli požadovat, aby v zadávacím řízení pokračoval, bez ohledu na to, zda tyto důvody způsobil či nikoliv;
• zadavatel neobdržel dotaci, z níž měla být veřejná zakázka zcela nebo částečně uhrazena;
• vybraný dodavatel v zadávacím řízení obsahujícím soutěž o návrh předložil nabídku pro zadavatele ekonomicky nepřijatelnou;
• jedná se o zadávací řízení, které zadavatel zahájil, i když k tomu nebyl povinen;
• v zadávacím řízení je jediný účastník zadávacího řízení.

¹⁶³ K nepovinným důvodům zrušení zadávacího řízení viz § 127 odst. 2 zákona.

Z výše uvedené tabulky je zřejmé, že zákon rozeznává osm situací, ve kterých je zadavatel oprávněn přistoupit ke zrušení zadávacího řízení.

V případě jednacího řízení bez uveřejnění je zadavatel oprávněn zadávací řízení zrušit i nad rámec výše uvedených důvodů. Zákon pouze požaduje, aby zadavatel důvod zrušení jednacího řízení bez uveřejnění sdělil všem účastníkům tohoto zadávacího řízení.¹⁶⁴

✓ Zrušení zadávacího řízení, pokud je počet účastníků zadávacího řízení nižší než stanovený minimální počet

Uvedený důvod zrušení zadávacího řízení se v praxi může uplatnit pouze u některých druhů zadávacích řízení (v užším řízení, jednacím řízení s uveřejněním a řízení se soutěžním dialogem, a to pouze za situace, kdy zadavatel předem v zadávací dokumentaci stanoví požadavky na minimální počet účastníků zadávacího řízení. Pokud totiž počet účastníků zadávacího řízení je nižší než počet, který zadavatel stanovil v zadávací dokumentaci (popřípadě pokud počet účastníků zadávacího řízení klesl pod stanovený počet), je zadavatel oprávněn zadávací řízení zrušit. S ohledem na tuto zákonem stanovenou podmínku – „menší počet účastníků zadávacího řízení, než byl předem stanoven“ – by nemělo odůvodnění zrušení zadávacího řízení činit zásadnější potíže, pokud zadavatel zachytí tyto podstatné skutečnosti o počtech účastníků zadávacího řízení.

Příklad z praxe

Zadavatel zahájil užší řízení za účelem zadání veřejné zakázky. V zadávací dokumentaci stanovil, že minimální počet účastníků užšího řízení jsou tři. V první fázi užšího řízení zadavatel obdržel žádosti o účast od celkem pěti dodavatelů. Všichni prokázali splnění kvalifikace a byli zadavatelem vyzváni k podání nabídky. Nabídku podali čtyři z nich. Zadavatel následně dva z těchto účastníků ze zadávacího řízení vyloučil a tito vyloučení účastníci nepodali v zákonné lhůtě námitky. V užším řízení tak zbyli pouze dva účastníci, tedy menší počet účastníků zadávacího řízení, než jaký zadavatel stanovil v zadávací dokumentaci jako minimální, a proto zadavatel přistoupil ke zrušení zadávacího řízení.¹⁶⁵

Rozhodnutí o zrušení zadávacího řízení může zadavatel odůvodnit následovně:

Zadavatel ruší užší řízení na veřejnou zakázku XY, neboť poté, co obdržel žádosti o účast od celkem pěti dodavatelů, a to konkrétně od dodavatelů A, B, C, D a E, a následně nabídky od celkem čtyř z těchto dodavatelů (a to dodavatelů A, B, C a D), byli dodavatelé C a D ze zadávacího řízení vyloučení rozhodnutím zadavatele ze dne XX; vyloučení účastníci nepodali v zákonné lhůtě námitky. V zadávacím řízení tak zůstali pouze dva účastníci, což je menší počet, než byl v zadávací dokumentaci zadavatelem stanoven. Zadavatel tak využívá svého práva a v souladu s § 127 odst. 2 písm. a) zákona ruší předmětnou veřejnou zakázku zadávanou v užším řízení.

✓ Vybranému dodavateli zanikne účast v zadávacím řízení po jeho vyloučení

Dalším z možných důvodů zrušení zadávacího řízení je situace, kdy již zadavatel původně vybral dodavatele, se kterým měla být uzavřena smlouva na plnění předmětu veřejné zakázky, avšak následně je zadavatel nucen vybraného dodavatele vyloučit ze zadávacího řízení (pozor, kdy dochází k zániku účastenství¹⁶⁶). Pokud se zadavatel ocitne v situaci, kdy vyloučí vybraného dodavatele, je na jeho úvaze, zda ke zrušení zadávacího řízení přistoupí či nikoliv. **Zadavatel má možnost buď zadávací řízení zrušit, nebo může vyzvat k uzavření smlouvy dalšího účastníka zadávacího řízení, který splňuje všechny podmínky veřejné zakázky a dle hodnocení nabídek se umístil jako další v pořadí.**

¹⁶⁴ Ke zrušení jednacího řízení bez uveřejnění viz § 127 odst. 3 zákona.

¹⁶⁵ Uvedený případ zrušení zadávacího řízení se uplatní například taktéž za situace, kdy zadavatel po obdržení žádostí o účast vyloučí některé účastníky zadávacího řízení a nemá tak možnost vyzvat k podání nabídky v zadávací dokumentaci stanovený minimální počet účastníků zadávacího řízení.

¹⁶⁶ Viz opětovně § 47 zákona.

I zde lze předpokládat, že by zadavatelům v praxi nemělo odůvodnění zrušení zadávacího řízení činit větší potíže, jelikož odůvodnění zrušení zadávacího řízení v tomto případě spočívá v popisu skutečnosti, že zadavatel vyloučil vybraného dodavatele, kterému zanikla účast v zadávacím řízení.

Příklad z praxe

Zadavatel v zadávacím řízení vybral dodavatele, se kterým hodlá uzavřít smlouvu na veřejnou zakázku. Požádá jej podle § 122 odst. 4 zákona o předložení originálů nebo ověřených kopií dokladů o kvalifikaci, jelikož nebyly součástí nabídky. Vybraný dodavatel zadavateli žádné doklady nedoručí. Zadavatel je tedy nucen vybraného dodavatele vyloučit (viz povinné důvody vyloučení vybraného dodavatele v kapitole 11.6.). Zadavatel nechce využít možnosti a vybírat z nabídek dalších účastníků, a rozhodne se tedy zadávací řízení zrušit.

Rozhodnutí o zrušení zadávacího řízení může odůvodnit následovně:

Zadavatel ruší zadávací řízení na veřejnou zakázku XY, neboť svým rozhodnutím ze dne XX vyloučil vybraného dodavatele AB ze zadávacího řízení, jelikož na základě výzvy dle § 122 odst. 4 zákona nedoložil zadavateli originály nebo ověřené kopie dokladů o kvalifikaci. Účast vybranému dodavateli již v souladu s § 47 zákona zanikla, neboť nepodal v zákonné lhůtě proti svému vyloučení námítky. Jelikož vybranému dodavateli zanikla účast v zadávacím řízení po jeho vyloučení, ruší zadavatel zadávací řízení dle § 127 odst. 2 písm. b) zákona.

✓ Odpadly důvody pro pokračování v zadávacím řízení v důsledku podstatné změny okolností

Tento důvod zrušení zadávacího řízení již vyžaduje splnění vícero podmínek najednou. Z hlediska odůvodnění samotného zrušení zadávacího řízení je nutno počítat s tím, že je o něco složitější, jelikož zadavatel bude muset identifikovat skutečnosti rozhodné pro zrušení zadávacího řízení, které nemusí být na první pohled tak patrné (jednoduché) jako v předchozích případech. Zadavatel v tomto případě musí identifikovat, že nastala tzv. podstatná změna okolností. Musí se jednat o takovou změnu okolností, která musí být nejen významná, aby dosáhla intenzity podstatné změny, ale musí být současně objektivní, nastala a působící vně zadavatele (tuto změnu okolností nemohl zadavatel předvídat, i když jednal s řádnou péčí, a není jejím původcem), výjimečná a atakující samotný smysl dokončení zahájeného zadávacího řízení. Zásadní rovněž je, aby tato podstatná změna okolností nastala až v době po zahájení zadávacího řízení. Jinými slovy, musí jít o změnu, jež další realizaci veřejné zakázky činí nedůvodnou či nepotřebnou, přičemž není vhodné v takové realizaci dále pokračovat, neboť zadavatel s ohledem na nové okolnosti již nemůže dospět k zamýšlenému výsledku zadávacího řízení (typicky se pod pojmem podstatná změna okolností rozumí, že došlo k přírodní katastrofě, předmět plnění veřejné zakázky zanikl a podobně).

Zadavatel je tedy na základě tohoto zákonem definovaného důvodu oprávněn zrušit zadávací řízení při současném splnění následujících podmínek:

- ✓ **nastala podstatná změna okolností;**
- ✓ **odpadly důvody pro pokračování v zadávacím řízení;**
- ✓ **podstatná změna nastala až po zahájení zadávacího řízení;**
- ✓ **zadavatel jednající s řádnou péčí nemohl tuto podstatnou změnu okolností předvídat, ani ji nezpůsobil.**

Pokud se tedy zadavatel rozhodne přistoupit ke zrušení zadávacího řízení v této situaci, musí při odůvodnění zrušení zadávacího řízení srozumitelně popsat, v čem spočívá podstatná změna okolností, kterou je atakován samotný smysl zadávacího řízení, a identifikovat, kdy tato podstatná změna nastala a proč ji zadavatel jednajíc s náležitou péčí nemohl předvídat a ani ji nezpůsobil.¹⁶⁷

Příklad z praxe

Zadavatel zahájil zadávací řízení na veřejnou zakázku, jejímž předmětem je rekonstrukce budovy školy spočívající v opravě střechy a novém zateplení celé budovy. V průběhu zadávacího řízení však ve vdejší budově došlo k výbuchu plynu, který výrazně poškodil i budovu školy. Na základě znaleckého posudku bylo konstatováno, že statika budovy školy byla poškozena natolik, že je nutné její celkové stržení. Plánovaná rekonstrukce spočívající v opravě střechy a novém zateplení tak pro zadavatele nyní postrádá smysl, a proto přistoupil ke zrušení zadávacího řízení.

Rozhodnutí o zrušení zadávacího řízení může odůvodnit následovně:

Zadavatel ruší zadávací řízení na veřejnou zakázku, neboť s ohledem na závěr plynoucí ze znaleckého posudku Ing. XX ze dne XX, tj. nutnost stržení budovy školy z důvodu značného poškození její statiky v důsledku výbuchu plynu, lze konstatovat, že nastala podstatná změna okolností atakující samotný smysl dokončení zahájeného zadávacího řízení. Jedná se přitom o okolnost, která se v době před zahájením zadávacího řízení nevyskytovala, k výbuchu plynu v sousední budově došlo až tři měsíce po zahájení zadávacího řízení. Zadavatel současně uvádí, že změna okolností dosahuje takové intenzity, kdy se další realizace předmětu plnění veřejné zakázky jeví zcela nedůvodnou. S ohledem na shora uvedené tak nejsou dány důvody pro pokračování v zadávání veřejné zakázky, a je tak naplněn důvod pro zrušení zadávacího řízení dle § 127 odst. 2 písm. c) zákona.

✓ V průběhu zadávacího řízení se vyskytly důvody hodné zvláštního zřetele, včetně důvodů ekonomických

Stejně jako v případě předchozího popsaného možného důvodu zrušení zadávacího řízení i zde platí, že tento důvod vyžaduje současné splnění více podmínek. S tím je spjata i vyšší náročnost odůvodnění zrušení zadávacího řízení, jelikož zadavatel musí řádně identifikovat splnění všech podmínek, které zákon v tomto ohledu vyžaduje. Rovněž i v tomto případě je zadavatel povinen naplnit podmínky, které nemusí být na první pohled jednoznačné, a může panovat různý názor na to, zda jsou skutečně naplněny. Z rozhodovací činnosti Úřadu je patrné, že v praxi je nejhojněji rozporována existence tzv. „důvodů hodných zvláštního zřetele“. Jaké podmínky tedy musí být naplněny, aby byl zadavatel oprávněn na základě této právní normy zrušit zadávací řízení?

Zadavatel může zrušit zadávací řízení, pokud **existují tzv. důvody hodné zvláštního zřetele**. Zákon přesně neurčuje, co se pod pojmem „důvody hodné zvláštního zřetele“ skrývá. V tomto ohledu tedy záleží na vyhodnocení zadavatele, to ale neznamená, že je mu v tomto směru poskytnuta libovůle. Jediným jasnějším vodítkem, které zákon poskytuje, je, že **za důvody hodné zvláštního zřetele mohou být považovány i důvody ekonomické**. Zadavatel je tak například oprávněn zrušit zadávací řízení z důvodu, že zjistí objektivní nedostatek finančních prostředků na plnění předmětu veřejné zakázky. Lze si to představit za situace, když nabídky účastníků zadávacího řízení výrazně převyšují zadavatelem stanovenou předpokládanou cenu (zadavatel si v zadávacích podmínkách „nezastropoval“ cenu, tzn. nestanovil jako zadávací podmínku, že cenové nabídky dodavatelů nesmí překročit určitou maximální hodnotu). Dalším příkladem může být situace, že došlo k výrazným cenovým změnám na relevantním trhu a výsledkem by byla výrazná finanční neefektivnost pořízení požadovaného plnění za původních podmínek. Je to však vždy zadavatel, kdo musí unést důkazní

¹⁶⁷ V tomto ohledu lze odkázat i na případy z rozhodovací praxe Úřadu. Viz rozhodnutí Úřadu ze dne 11. 8. 2017, č. j. [ÚOHS-S0265/2017/VZ-23381/2017/533/PŠo](#) či rozhodnutí Úřadu ze dne 10. 7. 2015, č. j. [ÚOHS-S0319/2015/VZ-17502/2015/523/ASo](#). Byť se odkazovaná rozhodnutí týkají předchozí právní úpravy, podstata tohoto možného důvodu zrušení zadávacího řízení nedoznala výraznějších změn.

břemeno, že tyto ekonomické aspekty doznaly takové intenzity, která zadavatele dovedla až ke zrušení zadávacího řízení a také, že nastaly až v průběhu zadávacího řízení.

Kromě existence důvodu hodného zvláštního zřetele musí současně platit, že **po zadavateli nelze požadovat, aby v zadávacím řízení pokračoval. Není přitom podstatné (na rozdíl od předchozího bodu), zda zadavatel tyto důvody hodné zvláštního zřetele sám způsobil, či nikoliv.** Tato možnost se může typicky uplatnit za situace, když zadavatel v průběhu zadávacího řízení zjistí, že v rámci svého postupu při zadávání veřejné zakázky porušil některé ustanovení zákona.¹⁶⁸ Pokud zadavatel v průběhu zadávacího řízení zjistí, že porušil zákon, za což by mu hrozil postih, je oprávněn zadávací řízení zrušit. Avšak existuje-li „cesta zpět“, tedy nějaký jiný vhodný způsob (jiný než zrušení zadávacího řízení), kterým zadavatel může své pochybení zhojit, zejména zrušit svůj konkrétní úkon, kterým došlo k porušení zákona, je namísto takový způsob využít a zadávací řízení automaticky nerušit. Příkladem může být, pokud se pochybení v zadávacím řízení vyskytlo až v oznámení o výběru a vadný postup lze napravit toliko zrušením oznámení o výběru a jeho nahrazením novým. Zadavatel je totiž povinen dodržovat i zásadu přiměřenosti a volit nápravné opatření, které je přiměřené povaze původního porušení zákona a kterým je současně naplněn smysl přijímaného nápravného opatření tak, aby zadavatel za své původní pochybení nebyl sankcionován. Při zjištění určité nesprávnosti či nezákonnosti postupu v zadávacím řízení zadavatelem tedy nelze „automaticky“ přistoupit ke zrušení zadávacího řízení, vždy je třeba řádně vyhodnotit, zda není možno situaci napravit jinak. Důrazně je však třeba zadavatele upozornit, že tento důvod zrušení zadávacího řízení nesmí v žádném případě vést k úmyslným chybám zadavatele v zadávacím řízení s cílem připravit si arbitrární podmínky pro zrušení zadávacího řízení.

Příklad z praxe

- **Ekonomický důvod hodný zvláštního zřetele:**

Zadavatel v zadávacím řízení stanovil předpokládanou hodnotu veřejné zakázky ve výši 20 milionů Kč bez DPH. Při jejím stanovení vycházel z projektu zpracovaného projektantem a informací z položkového rozpočtu zpracovaného na základě směrných cen ve stavebnictví. K oceněnému položkovému rozpočtu dle směrných cen počítal i navýšení v objemu 5 % takto stanovené ceny. Zadavatel současně v rámci zadávacích podmínek žádným způsobem „nezastropoval“ maximálně přípustnou nabídkovou cenu. Zadavatel následně obdržel několik nabídek, přičemž nejnižší nabídková cena činila 40 milionů Kč, tedy o 20 milionů Kč více než předpokládaná hodnota veřejné zakázky. Jelikož nabídkové ceny výrazně převýšily předpoklad zadavatele o ceně, kterou byl schopen za poptávané plnění uhradit (s ohledem na rozpočet zadavatele), přistoupil ke zrušení zadávacího řízení, neboť nedisponoval takovými finančními prostředky, které by pokryly poptávané plnění za cenu uváděnou dodavateli v jejich nabídkách.

Rozhodnutí o zrušení zadávacího řízení může zadavatel odůvodnit následovně:

Zadavatel ruší zadávací řízení na veřejnou zakázku XY, neboť po seznámení se s nabídkovými cenami dospěl k závěru, že nedisponuje takovými finančními prostředky, které by pokryly poptávané plnění za cenu uváděnou dodavateli v jejich nabídkách. Zadavatel předpokládal hodnotu veřejné zakázky ve výši cca 20 milionů Kč bez DPH. Při tomto svém předpokladu vycházel z projektu zpracovaného projektantem XX, který současně zpracoval pro zadavatele oceněný výkaz výměr plánované stavby dle směrných cen (RTS), a to ke dni zahájení zadávacího řízení. Předpokládaná hodnota byla stanovena i s 5% rezervou oproti oceněnému položkovému rozpočtu. Zadavatel je schopen vyčlenit na financování poptávaného plnění finanční prostředky maximálně ve výši 22 milionů Kč bez DPH (viz i veřejně přístupné informace o hospodaření obce), přičemž tomuto cenovému limitu neodpovídá žádná z nabídkových cen. Je tak splněn důvod hodný zvláštního zřetele pro zrušení zadávacího řízení dle § 127 odst. 2 písm. d) zákona.

¹⁶⁸ K možnosti přijetí nápravného opatření viz § 49 zákona.

Příklad z praxe

- **Nedostatečně odůvodněný důvod hodný zvláštního zřetele:**

Zadavatel v rozhodnutí o zrušení zadávacího řízení jako důvod jeho zrušení uvedl, že obdržel neporovnatelné nabídky. Dodavatelé rozdílně nacenili konkrétní službu. Takové odůvodnění však nelze považovat za souladné se zákonem. Proč?

Skutečnost, že zadavatel obdržel neporovnatelné nabídky, nemusí být automaticky chybou jen zadavatele. Z rozhodnutí o zrušení zadávacího řízení není zřejmé, zda je rozdílné nacenění konkrétní služby důsledkem chyby zadavatele spočívající v nedostatečném vymezení zadávací podmínky, či důsledkem chyby dodavatele (dodavatelů), kteří nacenění nabídky učinili v rozporu s pokynem zadavatele zachyceným v zadávací dokumentaci.

Pokud zadávací podmínky byly jasně stanovené, avšak ze strany dodavatele (dodavatelů) pouze špatně vyložené, nejednalo by se o důvod, který by měl vést ke zrušení zadávacího řízení, jelikož zadavatel postupoval v zadávacím řízení správně, a naopak pochybil některý z dodavatelů, který nesprávně nacenil nabídku. V takovém případě by měl zadavatel vyloučit účastníka zadávacího řízení, který nesprávně nacenil nabídku.

Pokud by však rozdílné nacenění konkrétní služby bylo důsledkem nedostatečného vymezení zadávací podmínky ze strany zadavatele, jednalo by se o důvod ke zrušení zadávacího řízení. Zadavatel musí, pakliže využije této možnosti zrušení zadávacího řízení, srozumitelně popsat, v čem spočívají důvody hodné zvláštního zřetele, nepostačuje na důvody zrušení zadávacího řízení pouze odkázat, nýbrž je nutné i popsat, čím byly způsobeny.¹⁶⁹ Aplikováno na popsany případ, zadavatel by musel odůvodnit, proč je zadávací podmínka nastavena nesprávně a rozdílné nacenění nabídek dodavatelů je důsledkem chyby zadavatele (zadávací podmínku bylo možno vyložit vícerym způsobem).

✓ Zadavatel neobdržel dotaci, z níž měla být veřejná zakázka zcela nebo částečně uhrazena

Důvod zrušení zadávacího řízení z titulu, že zadavatel neobdržel dotaci, z níž měla být veřejná zakázka zcela či částečně hrazena, by v praxi neměl činit potíže, neboť tento důvod je již samotným zákonem dostatečně specifikován. Pokud **zadavatel jako příjemce dotace neobdrží přislíbenou dotaci na konkrétní veřejnou zakázku, nebo mu je krácena**, což logicky má **dopad na možnost a schopnost financování poptávaného plnění**, je zadavateli dána možnost zadávací řízení zrušit. V rozhodnutí o zrušení zadávacího řízení je důležité zachytit rozhodné skutečnosti o úmyslu financovat veřejnou zakázku prostřednictvím dotace a současně uvést informace popisující neobdržení dotace.

¹⁶⁹ Viz rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 20. 9. 2019, č. j. [ÚOHS-S0300/2019/VZ-25915/2019/523/JŠi](#) či rozhodnutí ze dne 10. 3. 2023, č. j. [ÚOHS-09889/2023/500](#), vydané ve správním řízení vedeném pod sp. zn. ÚOHS-S0067/2023/VZ.

Příklad z praxe

Zadavatel v zadávacím řízení stanovil předpokládanou hodnotu veřejné zakázky ve výši 50 milionů Kč. Realizace měla být částečně hrazena z dotace (ve výši 25 milionů Kč). V průběhu zadávacího řízení zadavatel obdržel rozhodnutí dotačního orgánu o odnětí původně schválené dotace. Vzhledem k finančním prostředkům, jimiž zadavatel disponuje v rámci svého rozpočtu, není schopen veřejnou zakázku hradit výlučně z vlastních zdrojů a je nucen zadávací řízení zrušit.

Rozhodnutí o zrušení zadávacího řízení může zadavatel odůvodnit následovně:

Zadavatel ruší zadávací řízení na veřejnou zakázku XY, jejíž předpokládanou hodnotu stanovil ve výši 50 milionů Kč, neboť na základě rozhodnutí poskytovatele dotace XX ze dne XZ mu byla dotace v plném rozsahu odejmuta. Veřejná zakázka měla být z 50 % financována prostřednictvím původně získané dotace. Vzhledem k tomu, že nejnižší nabídková cena činí 37 milionů Kč, bez předmětné dotace není zadavatel schopen zajistit financování poptávaného plnění vlastními finančními prostředky. Je tak splněn důvod pro zrušení zadávacího řízení dle § 127 odst. 2 písm. e) zákona.¹⁷⁰

✓ Vybraný dodavatel v zadávacím řízení obsahujícím soutěž o návrh předložil nabídku pro zadavatele ekonomicky nepřijatelnou

Tato možnost zrušení zadávacího řízení se týká pouze zadávacího řízení zahrnujícího soutěž o návrh, která s ohledem na svá specifika přesahuje zaměření těchto informačních listů, a proto o ní nebylo v předchozím textu pojednáno, tudíž je nadbytečné blíže popisovat postup zadavatele při zrušení takové veřejné zakázky. Jak již však definice tohoto způsobu zrušení zadávacího řízení naznačuje, bude na zadavateli, aby ustál a náležitě zdůvodnil, proč nabídka předložená vybraným dodavatelem je pro něj ekonomiky nepřijatelná.

✓ Zrušení zadávacího řízení, které zadavatel zahájil, i když k tomu nebyl povinen

Jak již bylo opakovaně uvedeno, ne vždy má zadavatel povinnost postupovat v zadávacím řízení. **Typickým příkladem je veřejná zakázka malého rozsahu** (či postup zadavatele, který zadává veřejnou zakázku, která naplňuje některou z výjimek stanovených zákonem; tento důvod zrušení zadávacího řízení je možno rovněž uplatnit za situace, kdy veřejnou zakázku v zadávacím řízení zadává osoba, která by k tomu jinak dle zákona nebyla povinna, tj. nejednalo by se o osobu zadavatele, jenž ze zákona musí veřejnou zakázku zadávat). Pokud se zadavatel za situace, kdy není povinen veřejnou zakázku zadávat v zadávacím řízení, rozhodne přeci jen takovou veřejnou zakázku v zadávacím řízení zadat, je mu dána možnost kdykoliv takové zadávací řízení zrušit.

¹⁷⁰ Uvedený důvod zrušení zadávacího řízení je zadavatel oprávněn použít i za situace, pokud by byl schopen předmět plnění i přes ztrátu dotace pokrýt vlastními prostředky (avšak tyto hodlá například přerozdělit jiným způsobem).

Příklad z praxe

Zadavatel zahájil dle zákona zadávací řízení na veřejnou zakázku na dodávky. Předpokládanou hodnotu veřejné zakázky zadavatel stanovil ve výši 1,5 milionu Kč bez DPH. Jedná se tedy o veřejnou zakázku s předpokládanou hodnotou dosahující limitu pro veřejnou zakázku malého rozsahu, kterou podle zákona zadavatel není povinen zadávat v zadávacím řízení. Tuto skutečnost si však zadavatel uvědomil až poté, co zahájil zadávací řízení. Zadavatel se rozhodl, že nehodlá veřejnou zakázku malého rozsahu zadávat v režimu zákona a přistoupil ke zrušení zadávacího řízení.

Rozhodnutí o zrušení zadávacího řízení může zadavatel odůvodnit následovně:

Zadavatel ruší zadávací řízení na veřejnou zakázku, neboť s ohledem na její předpokládanou hodnotu, tj. 1,5 milionu Kč bez DPH, se jedná o veřejnou zakázku malého rozsahu; zadavatel není povinen plnění v této hodnotě poptávat prostřednictvím zadávacího řízení. Je tak splněn důvod pro zrušení zadávacího řízení dle § 127 odst. 2 písm. g) zákona.

✓ Zrušení zadávacího řízení v případě, že je v zadávacím řízení jediný účastník¹⁷¹

Posledním zákonem upraveným důvodem pro zrušení zadávacího řízení je situace, kdy je v zadávacím řízení jediný účastník. Je přitom nerozhodné, proč (z jakého důvodu) je v zadávacím řízení pouze jeden účastník zadávacího řízení.

Tato situace může nastat buď tím, že zadavatel obdržel pouze jedinou nabídku (či žádost o účast nebo předběžnou nabídku), nebo ačkoliv zadavatel obdržel nabídek (či žádostí o účast nebo předběžných nabídek) více, v průběhu zadávacího řízení další účastníky zadávacího řízení vyloučil a těmto účastníkům již zanikla účast v zadávacím řízení, a v zadávacím řízení tak zůstal jediný účastník.

Příklad:

Zadavatel v zadávacím řízení na veřejnou zakázku obdržel ve lhůtě pro podání nabídek celkem tři nabídky, a to nabídku dodavatele A, nabídku dodavatele B a nabídku dodavatele C. V průběhu zadávacího řízení zadavatel dodavatele B a C ze zadávacího řízení vyloučil. V zadávacím řízení zbyl jediný účastník, dodavatel A. Zadavatel se rozhodl zadávací řízení zrušit (nabídka dodavatele A byla shodou okolností i nejméně výhodná).

Rozhodnutí o zrušení zadávacího řízení může zadavatel odůvodnit následovně:

Zadavatel ruší zadávací řízení na veřejnou zakázku. Po vyloučení dodavatele B a C rozhodnutími ze dne XX zůstal v zadávacím řízení pouze jediný účastník, dodavatel A. Je tak naplněn důvod pro zrušení zadávacího řízení dle § 127 odst. 2 písm. h) zákona.

Jak již bylo opakovaně uvedeno, postup zadavatele při zadávání veřejné zakázky malého rozsahu není zákonem upraven. Zadavatel je „pouze“ povinen dostát základním zásadám zadávání veřejných zakázek stanoveným v ustanovení § 6 zákona. Pokud však zadavatel přistoupí ke zrušení veřejné zakázky malého rozsahu, měl by postupovat obdobně, jak bylo popsáno výše. Náležitě svůj krok spočívající ve zrušení veřejné zakázky malého rozsahu popsat, aby dodavatelé věděli, jaké důvody jej k tomu vedly, pouze tak totiž zadavatel dostojí zásadě transparentnosti. Při rušení veřejné zakázky malého rozsahu však zadavatel není limitován výše uvedenými taxativními důvody uvedenými v zákoně.

¹⁷¹ Ve vztahu k ZZVZ ve znění účinném před přijetím novely č. 166/2023 Sb. je možno odkázat např. na rozhodnutí Úřadu ze dne 3. 2. 2022, č. j. [ÚOHS-04167/2022/500](#), vydané ve správním řízení vedeném pod sp. zn. ÚOHS-S0610/2021/VZ.

12.2.3. Zánik zadávacího řízení – zadávací lhůta nemá nohy, ale může utéci hodně rychle

Kromě zadání veřejné zakázky, tedy uzavření smlouvy na veřejnou zakázku, a zrušení zadávacího řízení, může být zadávací řízení ukončeno ještě z jednoho zákonem upraveného důvodu. Tento důvod spočívá v neodeslání oznámení o výběru dodavatele v zadávací lhůtě, blíže popsané v předchozí části informačního listu (viz kapitola č. 11.7.). Zákon v tomto ohledu dává zadavateli na výběr, zda zadávací řízení časově ohraničí zadávací lhůtou. Pokud zadavatel zadávací lhůtu stanoví, musí si být vědom, že v takovém případě musí v této lhůtě odeslat oznámení o výběru. Pokud se tak nestane (neodešle oznámení o výběru dodavatele), dochází po uplynutí tří měsíců od skončení zadávací lhůty bez dalšího k ukončení zadávacího řízení.

Vždy však k tomuto způsobu ukončení zadávacího řízení dojít nemusí. Platí to v případě, že se zadavatel s účastníky zadávacího řízení dohodne jinak; dohodou prodlouží dobu zadávacího řízení. Zadavateli je tedy dána možnost dohodnout se s účastníky zadávacího řízení, že oznámení o výběru dodavatele může být zadavatelem odesláno i po uplynutí zadávací lhůty. Pokud však k takové dohodě nedojde, platí, že zadávací řízení je ukončeno po třech měsících od marného uplynutí zadávací lhůty (ve které zadavatel neodeslal oznámení o výběru dodavatele).¹⁷² Jestliže zadavatel v zadávacím řízení zadávací lhůtu, která ze zákona není povinná, nestanoví, je logické, že k ukončení zadávacího řízení tímto způsobem nemůže dojít.

Příklad:

Zadavatel v zadávacím řízení stanovil konec lhůty pro podání nabídek na den 22. 1. 2023, kterou následně prodloužil až do dne 13. 2. 2023. Zadávací lhůtu zadavatel stanovil na 90 dnů, její konec tak po prostém uplynutí těchto 90 po sobě jdoucích kalendářních dnů od skončení lhůty pro podání nabídek připadl na den 14. 5. 2023. Přestože zadavatel v souvislosti se zadávacím řízením činil konkrétní úkony, v rozporu s § 40 odst. 4 zákona v zadávací lhůtě neodeslal oznámení o výběru dodavatele, ani se s účastníky zadávacího řízení nedohodl „jinak“, tedy na odeslání oznámení o výběru dodavatele po uplynutí zadávací lhůty. Z toho důvodu bylo zadávací řízení ukončeno ze zákona, tedy „automaticky“ k 14. 8. 2023.

12.3. Ukončením zadávacího řízení povinnosti nekončí, pozor na pokuty!

Bez ohledu na způsob, jakým je zadávací řízení ukončeno, je zadavatel povinen splnit ještě několik navazujících povinností. Nesplnění některých z nich může mít za následek spáchání přestupku a uložení pokuty Úřadem. Je tedy v zájmu zadavatele, aby na splnění těchto povinností nerezignoval. Tyto povinnosti lze vnímat jako určitou pomyslnou tečku za zadávacím řízením zvyšující transparentnost postupu zadavatele při zadání veřejné zakázky a umožňující jeho následnou kontrolu. Nelze totiž přehlížet skutečnost, že je to zadavatel, kdo při zadávání veřejných zakázek typicky disponuje veřejnými prostředky a důraz na kontrolu jeho postupu při jejich vynakládání je tudíž zcela namístě.

Obecně lze povinnosti zadavatele po ukončení zadávacího řízení rozdělit do tří okruhů – (a) **uveřejňovací povinnosti**, (b) **povinnost vyhotovit písemnou zprávu** a (c) **povinnost uchovávat dokumentaci o zadávacím řízení**. Zadavatele však mohou po ukončení zadávacího řízení stíhat případně i další povinnosti. Ty se však odvíjí zejména od stanovených zadávacích podmínek. Jako nejčastější příklady lze uvést vrácení předložených vzorků dodavateli či vrácení složené jistoty,¹⁷³ pokud si zadavatel tyto podmínky účasti předem vyhradil v zadávací dokumentaci.

¹⁷² Kromě doby, na které se zadavatel dohodne s účastníky zadávacího řízení, se zadávací lhůta prodlužuje také o dobu, ve které zadavatel nesmí uzavřít smlouvu (z důvodů stanovených zákonem či z důvodu zákazu uloženého rozhodnutím Úřadu ve věci samé nebo rozhodnutím o předběžném opatření).

¹⁷³ V případě, že stanoví zadávací lhůtu, může zadavatel požadovat, aby účastníci zadávacího řízení v souvislosti s jejich účastí v zadávacím řízení zadavateli poskytli tzv. jistotu. Jistota slouží k zajištění splnění povinností vyplývajících z účasti dodavatele v zadávacím řízení. V podrobnostech viz § 41 zákona.

✓ Uveřejňovací povinnosti

Uveřejňovací povinnosti nebudou pro zadavatele žádnou novinkou, jelikož se s nimi setkal již v souvislosti se zahájením zadávacího řízení. Odlišný je pouze obsah dokumentů, které zadavatel po ukončení zadávacího řízení uveřejňuje. V zásadě se opět jedná o práci spojenou s uveřejňováním formulářů ve Věstníku veřejných zakázek či Úředním věstníku Evropské unie (v případě nadlimitní veřejné zakázky) a dokumentů na profilu zadavatele. Zákon určuje, na jakém místě mají být jednotlivé informace uveřejněny.

V případě, kdy je **zadávací řízení ukončeno uzavřením smlouvy** na veřejnou zakázku, je zadavatel povinen uveřejnit následující informace:

Uveřejňovací povinnost	Lhůta	Kde uveřejnit
odeslat oznámení o výsledku zadávacího řízení <i>(platí i pro zjednodušené podlimitní řízení)</i>	do 30 dnů od uzavření smlouvy	Věstník veřejných zakázek; v případě nadlimitní veřejné zakázky i Úřední věstník Evropské unie
uveřejnit uzavřenou smlouvu na realizaci veřejné zakázky vč. všech dodatků <i>(platí i pro veřejné zakázky malého rozsahu, podle zákona se uveřejňuje smlouva, jedná-li se o plnění přesahující 500 tisíc Kč bez DPH)</i>	do 30 dnů od uzavření smlouvy či dodatku	profil zadavatele <i>(povinnost se považuje za splněnou, i pokud je smlouva uveřejněna v registru smluv¹⁷⁴)</i>
uveřejnit písemnou zprávu zadavatele	do 30 pracovních dnů od ukončení zadávacího řízení	profil zadavatele
uveřejnit výši skutečně uhrazené ceny za plnění smlouvy <i>(platí i pro veřejné zakázky malého rozsahu, jedná-li se o plnění přesahující 500 tisíc Kč bez DPH)</i>	do tří měsíců od splnění smlouvy <i>(v případě, že plnění ze smlouvy přesahuje jeden rok, uveřejňuje se nejpozději do 31. března následujícího kalendářního roku cena za plnění smlouvy v předchozím kalendářním roce)</i>	profil zadavatele

V případě, že dojde k **ukončení zadávacího řízení jeho zrušením**, stíhají zadavatele rovněž uveřejňovací povinnosti, avšak logicky odpadají uveřejňovací povinnosti vztahující se k uzavřené smlouvě. Zde však pozor, v případě plnění uveřejňovacích povinností souvisejících s oznámením o výsledku zadávacího řízení (ve smyslu jeho zrušení) může docházet k překrývání, zda se jedná o povinnost, kterou zadavatel činí po ukončení zadávacího řízení, či ještě před jeho formálním ukončením, vždy ale platí, že tento úkon zadavatel činí po jeho zrušení.

¹⁷⁴ Podle zákona č. 340/2015 Sb., o registru smluv, ve znění pozdějších předpisů.

Uveřejňovací povinnost	Lhůta	Kde uveřejnit
odeslat oznámení o zrušení zadávacího řízení <i>(neplatí pro zjednodušené podlimitní řízení; v jeho případě zadavatel do pěti pracovních dnů od rozhodnutí o zrušení zadávacího řízení uveřejní na profilu oznámení o zrušení zadávacího řízení)</i>	do 30 dnů od zrušení zadávacího řízení	Věstník veřejných zakázek; v případě nadlimitní veřejné zakázky i Úřední věstník Evropské unie
uveřejnit písemnou zprávu zadavatele	do 30 pracovních dnů od ukončení zadávacího řízení	profil zadavatele

Obdobně zadavatel postupuje i v situaci, kdy k ukončení zadávacího řízení dojde uplynutím tří měsíců od skončení zadávací lhůty z důvodu, že zadavatel během této doby neodeslal oznámení o výběru dodavatele.

✓ Povinnost vyhotovit písemnou zprávu zadavatele

Již z popisu uveřejňovacích povinností vyplynulo, že zadavatel má v případě ukončení zadávacího řízení povinnost uveřejnit tzv. písemnou zprávu zadavatele. Povinností zadavatele po ukončení zadávacího řízení je tedy rovněž vyhotovení písemné zprávy. Písemnou zprávu je možno považovat za ohlednutí se za proběhlým zadávacím řízením, respektive za některými významnými aspekty jeho průběhu. Zákon výslovně stanovuje, co má písemná zpráva alespoň obsahovat.¹⁷⁵

Povinné náležitosti písemné zprávy

- označení zadavatele, předmět veřejné zakázky a cenu sjednanou ve smlouvě na veřejnou zakázku, pokud byla uzavřena,
- použitý druh zadávacího řízení,
- označení účastníků zadávacího řízení a uvedení jejich nabídkových cen,
- označení všech vyloučených účastníků zadávacího řízení s uvedením důvodu jejich vyloučení,
- označení dodavatelů, s nimiž byla uzavřena smlouva, včetně odůvodnění jejich výběru,
- označení poddodavatelů dodavatele, se kterým byla uzavřena smlouva, pokud jsou zadavateli známi,
- odůvodnění použití jednacích řízení s uveřejněním nebo řízení se soutěžním dialogem, byla-li použita,
- odůvodnění použití jednacích řízení bez uveřejnění, bylo-li použito,
- odůvodnění použití zjednodušeného režimu, bylo-li použito,
- odůvodnění zrušení zadávacího řízení, pokud k tomuto došlo,
- odůvodnění použití jiných komunikačních prostředků při podání nabídky namísto elektronických prostředků, byly-li jiné prostředky použity,
- soupis osob, u kterých byl zjištěn střet zájmů, a následně přijatých opatření, byl-li střet zájmů zjištěn,
- pokud zadavatel nadlimitní veřejnou zakázku nerozdělil na části, uvede zadavatel odůvodnění tohoto postupu, pokud je neuvedl v zadávací dokumentaci,
- odůvodnění stanovení požadavku na prokázání obratu v případě postupu podle § 78 odst. 3, pokud je neuvedl v zadávací dokumentaci.

¹⁷⁵ Písemná zpráva je podrobně upravena v § 217 zákona.

Jelikož písemná zpráva zadavatele může duplicitně obsahovat informace již uvedené v jiných dokumentech, **zadavatel je** v těchto případech **oprávněn v písemné zprávě odkazovat na údaje z oznámení o výsledku zadávacího řízení**, pokud v něm již jsou zachyceny.

✓ Povinnost uchovávat dokumentaci o zadávacím řízení

Mimo jiné z důvodu, aby mohl být postup zadavatele i zpětně přezkoumatelný, stanovuje zákon zadavateli povinnost uchovat dokumentaci o zadávacím řízení. Zadavatel je povinen uchovávat veškerou dokumentaci o zadávacím řízení (tzn. všechny dokumenty v listinné či elektronické podobě a výstupy z ústní komunikace, jejichž pořízení v průběhu zadávacího řízení, popřípadě po jeho ukončení, vyžaduje zákon). Zadavatel je rovněž povinen uchovávat úplné znění originálů nabídek všech dodavatelů a uzavřených smluv.

Archivační povinnost ve vztahu k dokumentaci o zadávacím řízení stihá zadavatele **po dobu 10 let ode dne ukončení zadávacího řízení**.

V kontextu výše uvedených povinností zadavatele po ukončení zadávacího řízení nelze přehlédnout, že zákon s porušením některých z výše uvedených povinností spojuje spáchání přestupku, za nějž může být zadavateli uložena pokuta. Skutečnost, že ne každé jednání zadavatele zákon spojuje se spácháním přestupku, by však v žádném případě neměla vést k ignorování těchto povinností ze strany zadavatele.

Pro názornost lze **přehled povinností a případné spáchání přestupku** shrnout v následujících tabulkách:

• V případě ukončení zadávacího řízení uzavřením smlouvy

Povinnost	Je nesplnění této povinnosti přestupkem?
odeslat oznámení o výsledku zadávacího řízení do Věstníku veřejných zakázek a případně též do Úředního věstníku Evropské unie (§ 126 zákona)	ANO
uveřejnit uzavřenou smlouvu na realizaci veřejné zakázky s plněním přesahujícím 500 tisíc Kč včetně jejích změn na profilu zadavatele (§ 219 odst. 1 zákona) – POZOR! – vztahuje se i na veřejné zakázky malého rozsahu	ANO
uveřejnit výši skutečně uhrazené ceny za plnění smlouvy na profilu zadavatele (§ 219 odst. 3 zákona) – POZOR! – vztahuje se i na veřejné zakázky malého rozsahu	NE
nadále pořizovat a uchovávat dokumentaci o zadávacím řízení (§ 216 zákona)	ANO
vyhotovit písemnou zprávu a uveřejnit ji na profilu zadavatele (§ 217 zákona)	ANO

• V případě ukončení zadávacího řízení jeho zrušením

Povinnost	Je nesplnění této povinnosti přestupkem?
odeslat oznámení o zrušení zadávacího řízení k uveřejnění do Věstníku veřejných zakázek a případně též do Úředního věstníku Evropské unie (§ 128 odst. 2 zákona) – POZOR! – tato povinnost se nevztahuje na případ zrušení jednacího řízení bez uveřejnění a zjednodušeného podlimitního řízení	ANO
vyhotovit písemnou zprávu a uveřejnit ji na profilu zadavatele (§ 217 zákona)*	ANO
nadále pořizovat a uchovávat dokumentaci o zadávacím řízení (§ 216 zákona)*	ANO
vrátit vzorky nebo uhradit jejich hodnotu (§ 39 odst. 6 zákona)*	NE

* Vztahuje se i na případ, kdy je zadávací řízení ukončeno tři měsíce po uplynutí zadávací lhůty, aniž by zadavatel odeslal oznámení o výběru dodavatele.

13. Ochrana proti nesprávnému postupu zadavatele

Zákon stanovuje zadavateli mnoho pravidel a povinností, kterak má při zadávání veřejné zakázky postupovat a kterými je při jednotlivých úkonech při zadávání veřejné zakázky vázán. S přihlédnutím ke smyslu základních zásad je zadavatel dokonce vázán i pravidly, která nejsou v zákoně explicitně uvedena, avšak tato je možno dovodit ze smyslu samotných základních zásad (viz kapitola č. 4).

Jelikož nikdo není neomylný, a to ani zadavatelé, a v souvislosti se zadáváním veřejných zakázek je vynakládáno nemalé množství veřejných prostředků, obsahuje zákon nejen úpravu postupu zadavatele při zadávání veřejné zakázky, ale i část nazvanou ochrana proti nesprávnému postupu zadavatele. Tato část zákona obsahuje kontrolní mechanismy, jak lze zadavatele konfrontovat s pochybnostmi o řádnosti (zákonnosti) jeho počínání při zadávání veřejné zakázky, potažmo možnosti nápravy nesprávného postupu zadavatele či uložení sankce.

Základním pilířem ochrany jsou tzv. námitky, které mohou vůči zadavateli uplatnit dodavatelé. Pokud je zpochybnován postup zadavatele po podání nabídek, mohou námitky uplatnit pouze dodavatelé, kteří podali nabídku do zadávacího řízení (či žádost o účast nebo předběžnou nabídku), tedy jeho účastníci. Specifikem námitek je, že se jedná o možnost, kterak si přímo se zadavatelem „vyříkat“, zda je jeho postup v pořádku či nikoliv. Jelikož námitky logicky zpravidla obsahují argumentaci směřující k postupu zadavatele, jenž není v souladu se zákonem, je zadavateli dána možnost (a povinnost) své počínání vysvětlit a obhájit, nebo připustit, že měl dodavatel pravdu a svůj vadný postup napravit.

Další mechanismy ochrany proti nesprávnému postupu zadavatele upravené zákonem, kterými jsou návrh a podnět, již znamenají, že „do hry“ vstupuje někdo třetí, Úřad. Úřad je nadán pravomocí k rozhodování ve správním řízení o postupech zadavatelů, tedy o tom, zda při zadávání veřejné zakázky jednali v souladu se zákonem, či nikoliv. Úřad je oprávněn za podmínek stanovených zákonem ukládat nápravná opatření (mezi něž patří i eventuálně vyslovení zákazu plnění z uzavřené smlouvy), aby byl odstraněn závadný stav, či ukládat pokuty za spáchané přestupky. V následujících kapitolách budou představeny jednotlivé instituty ochrany proti nesprávnému postupu zadavatele.

13.1. Námitky jako základní ochrana dodavatele

Námitky jsou mechanismem kontroly uplatňované dodavateli (vč. účastníků zadávacího řízení) vůči zadavatelům, pokud se domnívají, že postupy zadavatelů nejsou v souladu se zákonem. Právě proto, že jsou uplatňovány přímo u subjektu, jehož postup vzbuzuje pochybnosti, lze o námitkách hovořit jako o velmi efektivním a rychlém řešení. Vyřešení problému přímo mezi stranami je nejrychlejším a nejefektivnějším řešením. Pokud dodavatel (účastník zadávacího řízení) získá pochybnosti, zda zadavatel postupuje v souladu se zákonem, má možnost s nimi zadavatele konfrontovat. Je pak na zadavateli, aby stěžovateli (podavatelé námitek) řádně vysvětlil své počínání, proč určitý požadavek stanovil právě tímto způsobem a podobně.

Zákon vychází z faktu, že jedině zadavatel sám ví, co chce (a proč postupuje tak, jak postupuje), a proto by měl být schopen hájit svůj postoj. Ostatně o předpokladu, že zadavatel by měl vědět, co dělá a proč to dělá, bylo opakovaně pojednáno v úvodních kapitolách. Jedná se o velmi důležitý aspekt, na který by zadavatel při žádném ze svých kroků (požadavků) při zadávání veřejné zakázky neměl zapomínat. Naopak vůči dodavatelům (účastníkům zadávacího řízení) zákon předpokládá, že se jedná o profesionály v daném oboru, a proto jim dal do rukou možnost kvalifikovaně zadavatele upozornit, že jeho postup při zadávání veřejné zakázky může vykazovat určitá pochybení. Zde je vhodné zdůraznit, že zákon dává možnost podat námitky skutečně specifické skupině subjektů, kterou nelze uměle rozšiřovat. Námitky tedy nemůže podat kdokoliv, ale pouze takový dodavatel, který je osobou, jež by byla schopna zadavateli poskytnout plnění, které poptává, a současně postupem zadavatele mu hrozí nebo vznikla újma.

Filosofie úpravy námitek tedy vychází z přesvědčení, že námitky musí vypořádat primárně zadavatel, nikoliv Úřad či dokonce správní soud. **Smyslem námitek je především to, aby se zadavatel pořádně zamyslel, zda jsou argumenty v námitkách uvedené opodstatněné, či nikoliv.** Námitky představují jakousi zpětnou vazbu pro zadavatele, přičemž v případě pochybení může zadavatel na základě indicií získaných z námitek svou chybu rychle napravit a pokračovat dále v zadávacím řízení. Úřad ani jiné osoby nemohou v této fázi do tohoto procesu nijak zasahovat.

Kdy a jak lze námitky, které je nutno podat písemně, u zadavatele uplatnit? Tyto informace pro přehlednost shrnuje následující grafika:

Lhůta pro doručení námitek zadavateli	Obecně do 15 dnů ode dne, kdy se stěžovatel dozvěděl o domnělém porušení zákona.
	Námitky proti úkonům oznamovaným v dokumentech do 15 dnů ode dne, kdy je zadavatel uveřejnil nebo doručil stěžovateli.
	Námitky proti podmínkám vztahujícím se ke kvalifikaci nejpozději do skončení lhůty pro podání žádostí o účast, je-li tato lhůta stanovena, popř. do 72 hodin před jejím skončením, pokud si tak zadavatel vyhradil v zadávací dokumentaci.
	Námitky proti zadávacím podmínkám nejpozději do skončení lhůty pro podání nabídek, je-li tato lhůta stanovena, popř. do 72 hodin před jejím skončením, pokud si tak zadavatel vyhradil v zadávací dokumentaci.
	Námitky proti dobrovolnému oznámení o záměru uzavřít smlouvu musí být doručeny zadavateli do 30 dnů od uveřejnění tohoto oznámení.
Náležitosti námitek	Uvedení toho, kdo je podává, v čem je spatřováno porušení zákona a čeho se stěžovatel domáhá.
	V případě, že jde o námitky, které stěžovatel podává podle § 242 odst. 1 zákona, musí také uvést, kdy se o domnělém porušení zákona zadavatelem dozvěděl, aby byl zjištěn rozhodný okamžik pro dodržení 15denní lhůty pro podání námitek.
	V případě, že účastník zadávacího řízení podává námitky z důvodu obnovení své způsobilosti, v námitkách neuvádí, v čem je spatřováno porušení zákona; uvede však popis nápravných opatření, která přijal k obnovení své způsobilosti.
	V případech uvedených zákonem musí být uvedeno, jaká újma stěžovateli vznikla či hrozí. ¹⁷⁶

13.2. Zadavatel rozhoduje o námitkách

Za situace, kdy zadavatel obdrží námitky, má povinnost o nich rozhodnout, a to za všech okolností. Zadavatel musí mít především na paměti, že **o námitkách je třeba rozhodnout ve lhůtě patnácti dnů od jejich doručení¹⁷⁷ (v této lhůtě je povinen odeslat rozhodnutí o námitkách).** Zadavateli lze doporučit, aby se při přezkoumání námitek ujistil, zda námitky stěžovatele splňují všechny zákonem stanovené náležitosti. Těžiště přezkumu námitek však leží v posouzení věcně namítaných skutečností. Zadavatel by neměl uplatňování námitek vnímat a priori jako negativní jev, ale naopak jako moment, kdy by se měl zamyslet, zda jím činěné kroky jsou opravdu souladné se zákonem a zda je skutečně argumentace stěžovatele lichá. Na tomto místě lze ve vztahu

¹⁷⁶ Jedná se o námitky, které stěžovatel podává proti zadávacím podmínkám, proti volbě druhu zadávacího řízení nebo režimu veřejné zakázky, proti postupu zadavatele, který směřuje k zadání veřejné zakázky mimo zadávací řízení nebo proti oznámení o záměru uzavřít smlouvu dle § 212 odst. 2 zákona.

¹⁷⁷ Zadavatelé by měli být obezřetní v tom, kdy jim byly námitky doručeny, a nezapomínat na to, že v případě, kdy jsou námitky doručeny prostřednictvím datové schránky, považují se za doručené **dnem dodání do datové schránky!** Pravidlo ohledně doručení dokumentů jejich dodáním do datové schránky platí pro veškerou komunikaci mezi zadavatelem a dodavatelem (viz § 211 odst. 6 zákona). Stejně pravidlo pak platí i pro doručování prostřednictvím elektronického nástroje – i v tomto případě se námitky považují za doručené již okamžikem přijetí datové zprávy na elektronickou adresu zadavatele a okamžik, kdy si zadavatel zprávu skutečně přečte, není tedy z pohledu zákona podstatný.

k rozhodování o námitkách rovněž odkázat na Úřadem vydaný informační list,¹⁷⁸ v němž je problematika řádného vyřízení námitek zadavatelem detailně řešena. Na tomto místě bude proces rozhodování o námitkách přiblížen toliko ve stručnosti.

Při rozhodování o námitkách si zadavatel musí být rovněž vědom, že **pokud o námitkách nerozhodne v zákonem stanovené lhůtě či dokonce na tuto povinnost zcela rezignuje, jedná se o porušení zákona, které je sankcionováno**. A to dokonce dvojím způsobem: (a) jedná se o **přestupek**, za nějž je Úřad oprávněn uložit pokutu do výše až 20 milionů Kč, (b) pokud **stěžovatel následně podá návrh k Úřadu** a zadavatel předtím v zákonem stanovené lhůtě o jeho námitkách nerozhodl, **uloží Úřad nápravné opatření** spočívající podle povahy věci ve zrušení úkonu, proti kterému navrhovatel brojil, a všech následných úkonů, nebo o zrušení celého zadávacího řízení. Převzato do praxe, pokud navrhovatel brojil proti zákonnosti zadávacích podmínek a zadavatel nerozhodl o námitkách, přičemž následně navrhovatel podá návrh u Úřadu, zruší Úřad zadávací řízení; brojí-li za takovéto situace navrhovatel například proti svému vyloučení, uloží Úřad nápravné opatření spočívající ve zrušení vyloučení navrhovatele ze zadávacího řízení.¹⁷⁹ Zde je třeba upozornit, že výše uvedený postup se uplatní i tehdy, když zadavatel o námitkách rozhodne, avšak opožděně. Byť tedy zadavatel stěžovateli odešle rozhodnutí o námitkách, avšak po uplynutí zákonné (patnáctidenní) lhůty, důsledky pro zadavatele jsou totožné.

Již z výše uvedeného je zřejmé, že na rozhodování o námitkách jsou kladeny vysoké nároky. Je tomu tak z důvodu, že „námitkové řízení“ má v procesu zadávání a vztahu mezi zadavatelem a dodavatelem nezastupitelnou roli. Nároky jsou kladeny nejen na včasnost rozhodování o námitkách, ale i na obsah odůvodnění rozhodnutí o námitkách, tedy na způsob, jakým se zadavatel vypořádá s argumentací stěžovatele obsaženou v námitkách. **Platí přitom, že pokud zadavatel námitky odmítá, musí se v odůvodnění rozhodnutí o odmítnutí námitek podrobně a srozumitelně vypořádat se všemi skutečnostmi namítanými stěžovatelem**. Dále bude přiblíženo, jakým způsobem této podmínce dostát.

Pokud však zadavatel odmítá námitky z důvodu, že je dodavatel nepodal včas, nemají předepsané náležitosti nebo dodavatel nebyl oprávněn je podat, postačí uvést odůvodnění ve vztahu k existenci těchto okolností.

Zadavatelé by rovněž měli mít na paměti, že **pokud bude vedeno návrhové řízení u Úřadu, za situace, kdy předtím řádně o námitkách nerozhodnou**, tedy dostatečně srozumitelně a přezkoumatelně nevypořádají veškeré námitky stěžovatele, **může Úřad uložit nápravné opatření, kterým zruší rozhodnutí o námitkách, a zadavatel bude mít povinnost opětovně o původních námitkách stěžovatele rozhodnout**. **Současně se i v tomto případě, kdy zadavatel přezkoumatelně nevypořádá veškerou argumentaci stěžovatele obsaženou v námitkách, jedná o přestupek**, za který je možno Úřadem zadavateli uložit pokutu až do výše 20 milionů Kč.

¹⁷⁸ Informační list č. I/2017 dostupný na www.uohs.cz/download/Informacni_listy/2017/2017_1_Zakazkove-pravo-a-oblasti-ICT.PDF.

¹⁷⁹ Viz například rozhodnutí Úřadu ze dne 20. 2. 2019, č. j. [ÚOHS-S0002/2019/VZ-05314/2019/522/NRi](https://www.uohs.cz/rozhodnuti/2019/VZ-05314/2019/522/NRi) či obdobně rozhodnutí Úřadu ze dne 5. 5. 2023, č. j. [ÚOHS-16614/2023/500](https://www.uohs.cz/rozhodnuti/2023/500), vydané ve správním řízení vedeném pod sp. zn. [ÚOHS-S0190/2023/VZ](https://www.uohs.cz/rozhodnuti/2023/VZ).

Jakým způsobem má tedy zadavatel o námitkách rozhodovat? Z obsahu relevantních ustanovení zákona je možno dovodit, že existují tři způsoby, jak lze o námitkách rozhodnout, a to v návaznosti na konkrétní skutkové okolnosti. Ty jsou pro názornost shrnuty v grafice níže:

Námitkám vyhoví

- Zadavatel uzná, že stěžovatelovy námitky jsou oprávněné, a sám provede opatření k nápravě, které požadoval stěžovatel.

Námitky věcně odmítne

- Zadavatel neshledá důvody pro vyhovění námitkám a odmítne je (zadavatel trvá na správnosti svého postupu).
- Za odmítnutí námitek se považuje i situace, kdy zadavatel námitkám částečně vyhoví, tzn. námitkám nevyhoví v celém rozsahu, nebo provede jiné opatření k nápravě, než které stěžovatel požadoval.

Námitky odmítne z „procesních“ důvodů

- Námitky nejsou podány oprávněnou osobou - tedy dodavatelem, kterému postupem zadavatele hrozí nebo vznikla újma.
- Námitky jsou podány opožděně - stěžovatel nepodal námitky v zákonem stanovené lhůtě.
- Námitky nesplňují náležitosti podle § 244 zákona (viz specifikace náležitostí námitek v tabulce výše).

Pro každé rozhodování o námitkách platí, že zadavatel je povinen vždy srozumitelně, přezkoumatelně a náležitě odůvodnit svůj závěr o způsobu rozhodnutí o námitkách.

Zadavatel může rozhodnutí o námitkách, které přijal, postupem dle § 49 odst. 1 zákona zrušit, nové rozhodnutí o námitkách však musí vydat v původní patnáctidenní lhůtě. Pokud zadavatel nové rozhodnutí o námitkách nestihne v této lhůtě vydat, nelze de facto takové nápravné opatření učinit, jelikož zadavatel nebude schopen dostát povinnosti rozhodnout o námitkách v zákonem stanovené lhůtě, která je výslovně stanovena do 15 dnů od doručení námitek zadavateli. Současně je třeba mít na paměti, že právní důsledky rozhodnutí o zrušení rozhodnutí o námitkách nelze zvrátit – tj. případným zrušením nápravného opatření původní rozhodnutí o námitkách „neobživne“, neboť by to bylo v rozporu s principem právní jistoty účastníků zadávacího řízení.¹⁸⁰

✓ Vyhovění námitkám

V případě, kdy zadavatel námitkám v plném rozsahu vyhoví, nemusí být rozhodnutí o námitkách odůvodněno. Současně by ale zadavatel neměl zapomenout, že součástí rozhodnutí o námitkách musí být i **uvedení přijatého nápravného opatření**. Zadavatel tedy uvede, jakým způsobem zhojuje, či v nejbližší možné době zhojí vadný stav potvrzený rozhodnutím o námitkách. Následně je zadavatel z logiky věci povinen bez zbytečného odkladu uváděné nápravné opatření v zadávacím řízení provést.

¹⁸⁰ Viz rozhodnutí předsedy Úřadu ze dne 2. 8. 2023, č. j. [ÚOHS-29009/2023/161](#), vydané ve správním řízení vedeném pod sp. zn. ÚOHS-R0053/2023/VZ.

Příklad z praxe

Zadavatel poptává traktor na údržbu obce. Jednou z technických podmínek je, že traktor má disponovat klimatizovanou kabinou. Zadavatel vyloučil ze zadávacího řízení účastníka, přičemž v odůvodnění rozhodnutí o vyloučení uvedl, že z nabídky nevyplývá, že by měl nabízený traktor klimatizovanou kabinu, a tedy jeho nabídka nesplňuje zadávací podmínky.

Vyloučený účastník zadávacího řízení podal proti svému vyloučení námitky. V námitkách uvedl, že na straně 35 nabídky je v technickém listu traktoru v poznámce pod čarou uvedeno, že kabina je klimatizovaná. Zadavatel toto tvrzení opětovnou kontrolou nabídky ověřil, přičemž na základě tohoto zjištění vyhověl námitkám stěžovatele, jelikož skutečně v technickém listu je deklarováno, že nabízený traktor je klimatizovaný. Právě tyto skutečnosti zadavatel zachytil v rozhodnutí o námitkách a námitkám tedy vyhověl a současně uvedl, že jako opatření k nápravě ruší v souladu s požadavkem stěžovatele své rozhodnutí o jeho vyloučení ze zadávacího řízení a přistoupí opětovně k posouzení jeho nabídky.

✓ Odmítnutí námitek

Velmi významným momentem v „námitkovém řízení“ je skutečnost, pokud zadavatel námitky stěžovatele odmítne „věcně“. V tomto případě je zjevné, že se zadavatel neztotožnil s argumentací stěžovatele. Zadavatel musí mít na paměti, že své požadavky (postup) v zadávacím řízení je povinen hájit prostřednictvím velmi precizní – srozumitelné a přezkoumatelné argumentace. Zadavatel tak bojuje za svůj postup; pokud je skutečně přesvědčen, že jednal v souladu se zákonem a nelze přisvědčit argumentaci stěžovatele, měl by si skutečně dát záležet na tom, aby stěžovateli vysvětlil, proč jedná způsobem, jakým jedná (či stanovuje podmínky tímto způsobem).

V rozhodnutí o námitkách neobstojí bezobsažné fráze či vágní a subjektivní domněnky. **Pouhé konstatování zadavatele, že nějaký jeho požadavek, který je zpochybněn ze strany stěžovatele, je zcela přiměřený, nemůže samo o sobě vyhovět požadavku na srozumitelné a přezkoumatelné odůvodnění.** V takovém případě je tedy nutné umět vždy odpovědět na otázku „Proč?“, tedy z jakého konkrétního důvodu či na základě jakých objektivních skutečností činí zadavatel svá rozhodnutí a formuluje své požadavky. Odůvodnění každého rozhodnutí zadavatele musí stát na dostatečně (objektivně) zjištěném skutkovém stavu věci, individuálních okolnostech daného případu a jejich porovnání s ustanoveními zákona či zadávacích podmínek. Odůvodnění rozhodně nemusí být „všeobsažné“ (plné výčtu všech detailů a informací o věci) a není ani svázáno žádnými formálními stylistickými či jinými zákonnými vzory (krom nutnosti písemného vyhotovení). Musí však být vždy schopno dostatečně (přiměřeně) a věrohodně objasnit situaci, která k danému rozhodnutí zadavatele vedla.

Zadavatelé by rovněž neměli zapomínat, že jsou **povinni vyjádřit se ke všem namítaným skutečnostem.** Nepostačí tedy „vyvrátit dvě ze tří namítaných skutečností“, ale musí se vypořádat se všemi uplatněnými námitkami.¹⁸¹

181 Viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 12. 2021, č. j. 6 As 325/2020-40, ve kterém se uvádí, že „[o]bsahují-li námitky konkrétní argumentaci, bude podrobné a srozumitelné rozhodnutí představovat poskytnutí konkrétních odpovědí právě na v námitkách uplatněné argumenty.“ Dále také rozhodnutí Úřadu ze dne 10. 4. 2017, č. j. ÚOHS-S0098/2017/VZ-12065/2017/523/ASo.

Příklad z praxe

Zadavatel prostřednictvím zadávacího řízení hodlá zajistit rekonstrukci kulturního domu. Dodavatel napsal námitkami zadávací podmínky, ve kterých namítal nepřiměřenost požadavku na technický parametr oken týkající se jejich izolačních vlastností. Dle jeho názoru požaduje zadavatel okna s velmi specifickými technickými parametry, které jsou nepřiměřené s ohledem na energetickou náročnost budovy, pro kterou jsou poptávána, a navíc kombinace technických parametrů je příznačná pro konkrétního dodavatele. Takto stanovenými požadavky zadavatel bezdůvodně zvýhodňuje konkrétního dodavatele, ačkoliv tato kombinace parametrů nepřináší tolik výhod a požadavek je tak nepřiměřený. V případě, že by zadavatel některý z parametrů upravil, umožnil by tak účast více dodavatelů, kteří působí na relevantním trhu.

• Jak NErozhodovat

Zadavatel stěžovateli v rozhodnutí o námitkách sdělil, že se jedná o požadavek přiměřený a splňující potřeby zadavatele. Na technické specifikaci oken zadavatel trvá, existuje několik distributorů, kteří tato okna přeprodávají. Dodavatelé je mohou nakoupit u nich. Zadavatel námitky odmítá.

Takové rozhodnutí o námitkách je nutno považovat za nevyhovující požadavkům zákona. Ačkoliv se zadavatel k námitkám vyjádřil, je zřejmý jeho závěr, že na uvedené podmínce trvá, avšak nesdělil to podstatně. Neodůvodnil svůj závěr. Tedy, proč právě tyto parametry ve vztahu k oknům požaduje, ačkoliv stěžovatel v námitkách uvedl argumentaci, proč je považuje za nepřiměřené.

• Jak by mohl zadavatel o námitkách rozhodnout v souladu se zákonem?

Zadavatel s ohledem na námitku nepřiměřenosti požadavku technických vlastností poptávaných oken uvádí, že parametry oken jsou stanoveny v návaznosti na cíl plánované rekonstrukce kulturního domu. Rekonstrukcí objektu má dojít ke snížení jeho energetické náročnosti, což plyne i z projektové dokumentace, která je součástí zadávacích podmínek (viz část XX projektu). Mimo jiné s ohledem na způsob zateplení budovy byly stanoveny i izolační vlastnosti oken, což má odraz v požadavcích na jejich technické parametry. Jelikož snížením požadavků na izolační vlastnosti oken by došlo ke snížení účinnosti sledovaných parametrů, nebyla by zadavatelem dodržena stanovená podmínka na energetickou náročnost rekonstruované budovy. Zadavatel tedy odmítá námitku stěžovatele, že by jím stanovený požadavek byl nepřiměřený.

Námitku stěžovatele, že kombinace technických parametrů poptávaných oken splňuje jediný výrobce, zadavatel rovněž odmítá, jelikož před zahájením zadávacího řízení učinil průzkum trhu a zjistil, že kombinaci stěžovatelem rozporovaných parametrů splňuje více dodavatelů a nemělo by se jednat o podmínku, která by znemožňovala účast i dalším dodavatelům. Konkrétně zadavatel zjistil, že kombinaci daných parametrů splňuje minimálně pět výrobců oken, a to výrobce A, B, C, D a E. Přičemž všichni tyto výrobci mají i svou síť distributorů.

✓ Odmítnutí námitek z „procesních“ důvodů

Pokud zadavatel po přezkoumání „procesních náležitostí“ námitek dojde k závěru, že tyto nejsou učiněny v souladu se zákonem, zákon pamatuje na možnost námitek stěžovatele odmítnout z „procesních“ důvodů. V tomto případě se zadavatel **nemusí zabývat věcnou podstatou námitek**, tedy rozporovanými skutečnostmi. Za této situace **postačí, pokud zadavatel podrobně a srozumitelně popíše, proč nejsou námitky podány řádně**. Jak vyplývá z grafiky výše, lze v tomto směru rozeznat tři důvody.

Pokud zadavatel dojde k závěru, že **námitky nejsou podány oprávněnou osobou**, musí být schopen srozumitelně popsat a zdůvodnit, proč osoba stěžovatele není tou, které svědčí právo podat námitky.

Příklad z praxe

Zadavatel zadává veřejnou zakázku na výstavbu kanalizace. Ve lhůtě pro podání nabídek obdrží zadavatel od stěžovatele Spolek pro město námitky proti zadávacím podmínkám. Zadavatel z veřejného rejstříku zjistil, že stěžovatel je spolek občanů, založený za účelem prosazování veřejného zájmu v oblasti hospodaření s veřejnými statky. S ohledem na toto zjištění zadavatel odmítl námitky z důvodu jejich podání neoprávněnou osobou.

Své zjištění zadavatel popsál v odůvodnění rozhodnutí o námitkách, v němž odůvodnil, že námitky může podat pouze dodavatel, kterému postupem zadavatele hrozí nebo vznikla újma. Stěžovatel není subjektem, který by mohl být v pozici dodavatele, jelikož dodavatelem je osoba, která nabízí poskytnutí poptávaného plnění. Stěžovatel není osobou, která by mohla zadavateli poskytnout plnění spočívající v provedení stavebních prací. V případě stěžovatele se tak nejedná o dodavatele, kterému by postupem zadavatele hrozila újma.

Jestliže jsou **námitky podány opožděně**, je zadavatel povinen zdůvodnit a zachytit relevantní okolnosti, proč námitky nejsou podány včas.

Příklad z praxe

Zadavatel zadává veřejnou zakázku. Lhůta pro podání nabídek je stanovena na den 21. 1. 2023 v 10 hod. Jeden den po uplynutí lhůty pro podání nabídek obdrží zadavatel od stěžovatele námitky proti zadávacím podmínkám, tzn. obdrží je dne 22. 1. 2023.

Zadavatel podané námitky odmítne s odůvodněním, že byly podány opožděně, neboť námitky proti zadávacím podmínkám musí být podány nejpozději do konce lhůty pro podání nabídek. Zadavatel dále uvede, že lhůta pro podání nabídek uplynula dne 21. 1. 2023 v 10 hod., přičemž zadavateli byly námitky do datové schránky, doručeny dne 22. 1. 2023 v 8 hod. Z uvedených důvodů tedy námitky odmítá pro jejich opožděnost.

To stejné platí i v případě, pokud zadavatel dospěje k závěru, že **námitky nesplňují náležitosti** podle zákona; v rozhodnutí o nich musí zachytit, které náležitosti námitky nesplňují a je tedy namísto námitky z tohoto důvodu odmítnout.

Příklad z praxe

Zadavatel zadává veřejnou zakázku na stavební práce ve zjednodušeném podlimitním řízení. Ve lhůtě pro podání nabídek obdrží námitky stěžovatele, který má za to, že s ohledem na vymezený předmět veřejné zakázky by zadavatel neměl veřejnou zakázku zadávat ve zjednodušeném podlimitním řízení, ale v řízení otevřeném, aby oznámení o jejím zahájení bylo uveřejněno i ve Věstníku veřejných zakázek. Zadavatel námitky odmítne, jelikož neobsahují povinnou náležitost, a to v podobě specifikace újmy, která stěžovateli hrozí nebo vznikla vlivem postupu zadavatele, který předmětnou veřejnou zakázku zadává ve zjednodušeném podlimitním řízení.

V případě, že zadavatel přistoupí k odmítnutí námitek pro některý z těchto „procesních“ důvodů, musí být jeho úvaha o nesprávném podání námitek učiněna v souladu se zákonem. **Nelze obcházet institut rozhodování o námitkách tím, že by zadavatel účelově námitky odmítl z „procesních“ důvodů, aby se vyhnul povinnosti rozhodnout o podstatě podaných námitek.** Zadavateli svědčí právo námitky tímto způsobem odmítnout pouze za situace, že „má pravdu“ v tom, že podané námitky nejsou učiněny v souladu se zákonem. V opačném případě má zadavatel povinnost o námitkách rozhodnout věcně. Pokud zadavatel námitky odmítne z procesních důvodů, avšak jeho posouzení v tomto ohledu je nesprávné, tzn. zadavatel měl povinnost o nich rozhodnout věcně, nebyl dán důvod pro jejich procesní odmítnutí, považuje se takové rozhodnutí o námitkách za nepřezkoumatelné. Zadavatel v takovém případě nedostojí své povinnosti řádně o námitkách rozhodnout,

což s sebou nese všechna negativa, která byla popsána výše. V praxi se Úřad v tomto ohledu setkává s tím, že zadavatelé o námitkách rozhodují „dvojím způsobem“. Jednak námitky odmítnou z procesních důvodů, a zejména za situace, kdy si nejsou jisti, zda tento důvod odmítnutí námitek obstojí, nad rámec procesního odmítnutí námitek o nich rozhodují (odmítají je) i věcně. Nejedná se sice o postup, se kterým by zákon počítal, nicméně nejedná se ani o nezákonný postup zadavatele.¹⁸²

V případech, kdy zadavatel odmítá námitky, nesmí zapomenout v rozhodnutí o námitkách **poučit stěžovatele o možnosti podat návrh na zahájení řízení o přezkoumání úkonů zadavatele u Úřadu a o povinnosti doručit stejnopis návrhu zadavateli.**

I na tomto místě je pak vhodné opakovaně upozornit na blokační lhůtu, o které již bylo opakovaně v rámci této příručky pojednáno. **Zadavatel nesmí uzavřít smlouvu do doby doručení rozhodnutí o námitkách, pokud byly námitky podány včas. Pakliže zadavatel svým rozhodnutím včas podané námitky odmítl, nesmí uzavřít smlouvu před uplynutím lhůty pro podání návrhu** na zahájení řízení o přezkoumání úkonu zadavatele.

13.3. Co se může dít po rozhodnutí o námitkách a co vše může zadavatel očekávat od stěžovatelů?

Jestliže zadavatel rozhodnutím o námitkách odmítne námitky stěžovatele, zákon dává stěžovateli další možnosti, jak pokračovat ve své obraně. Těmito možnostmi jsou podání návrhu či podnětu. Tyto mechanismy kontroly musí dodavatel aktivovat, respektive je uplatnit u Úřadu, který má pravomoc (a povinnost) se jimi zabývat. Úřad je nezávislý ústřední orgán státní správy, který vykonává ze zákona dozor nad postupy zadavatelů a rozhoduje, zda jsou tyto postupy v souladu se zákonem či nikoliv. Jedná se tedy o správní orgán, který autoritativně rozhoduje, zda zadavatel porušil zákon, a v návaznosti na to ukládá nápravná opatření a správní tresty.

Dodavatel podal návrh!

Ačkoliv může být zadavatel přesvědčen o správnosti svého postupu, což i stěžovateli vysvětlil v rozhodnutí o námitkách, dodavatel je oprávněn vyslovit s jeho názorem nesouhlas. Není totiž nijak vyloučeno, že se stěžovatel s vysvětlením zadavatele v rozhodnutí o námitkách nespokojí. Buď se mu dle jeho soudu nedostalo řádné odpovědi na námitky, nebo je stále přesvědčen, že zadavatel nemá pravdu a jeho postup při zadávání veřejné zakázky je v rozporu se zákonem, a tedy se rozhodne, že to jednoduše „požene dál“. V takovém případě má stěžovatel, který u zadavatele „neúspěšně“ podal námitky, možnost podat v dané věci návrh k Úřadu. Takový stěžovatel se potom označuje jako navrhovatel. Podáním návrhu navrhovatel iniciuje správní řízení, které je automaticky zahájeno dnem doručení návrhu. Úřad je pak tím, kdo je nadán pravomocí, aby spor mezi zadavatelem a navrhovatelem posoudil a vyslovil závazný závěr, zda postup zadavatele je v souladu se zákonem, či nikoliv.

Smyslem návrhu, potažmo správního řízení vedeného u Úřadu je, že stejnou věc, která byla mezi stěžovatelem a zadavatelem řešena v rámci „námitkového řízení“, posoudí Úřad. Tomu je svěřen dozor nad postupy zadavatelů při zadávání podlimitních a nadlimitních veřejných zakázek (v případě veřejných zakázek malého rozsahu pouze v případě, pokud zadavatel dobrovolně veřejnou zakázku zadává v režimu zákona, tedy v některém z druhů zadávacích řízení). V případě, že Úřad dojde k závěru, že postup zadavatele je v rozporu se zákonem, uloží nápravné opatření, aby došlo ke zhojení nezákonného stavu. V opačném případě návrh navrhovatele zamítne.

Za situace, kdy zadavatel odmítne námitky stěžovatele, měl by být srozuměn se zákonem stanovenými lhůtami, ve kterých je stěžovateli umožněno návrh podat. Pozor, pokud zadavatel o námitkách nerozhodne, má se za to, že námitky odmítl a stěžovatel má rovněž právo obrátit se s návrhem na Úřad (za této situace má dokonce navrhovatel vždy jistotu, že bude u Úřadu úspěšný, pokud bude jím podaný návrh splňovat zákonné náležitosti). Návrh, aby mohl mít šanci na úspěch, musí být Úřadu doručen v zákonem určené lhůtě

¹⁸² Viz rozhodnutí Úřadu ze dne 19. 5. 2017, č. j. [ÚOHS-S0123/2017/VZ-15529/2017/533/HKu](#).

a musí mít zákonem předepsané náležitosti. Současně má navrhovatel povinnost ve stejné lhůtě doručit zadavateli stejnopis návrhu. Zadavatel je tak informován samotným navrhovatelem, že inicioval řízení u Úřadu. Smyslem doručení stejnopisu návrhu zadavateli je, aby byl zadavatel informován o podání návrhu, seznámil se s argumenty v něm uvedenými a zaujal k nim stanovisko, které následně předloží spolu s kompletní dokumentací o zadávacím řízení Úřadu.

Zadavatel ve lhůtě 60 dnů ode dne zahájení řízení o přezkoumání úkonů zadavatele nesmí uzavřít na veřejnou zakázku smlouvu, je vázán opakovaně zmiňovanou blokační lhůtou. Tato lhůta platí automaticky ze zákona, pokud navrhovatel podal návrh včas.

Co se týče podání samotného návrhu, podmínky jeho podání k Úřadu lze ve stručnosti shrnout v následující tabulce, přičemž současně platí, že navrhovatel je povinen ve lhůtě pro podání návrhu složit kauci ve výši stanovené v § 255 zákona.

Lhůta pro doručení návrhu k Úřadu (a stejnopisu zadavateli)	Do 10 dnů ode dne doručení rozhodnutí o námitkách, kterými zadavatel námitky odmítl.
	Do 25 dnů ode dne odeslání námitek, pokud zadavatel o námitkách v zákonné lhůtě (do 15 dnů) nerozhodl.
Náležitosti návrhu	Obecné náležitosti podání podle správního řádu, dále označení zadavatele, v čem je spatřováno porušení zákona, kterým navrhovateli vznikla nebo hrozí újma na jeho právech, návrhy na provedení důkazů a uvedení, čeho se navrhovatel domáhá.
	Doklad o složení kauce.
	Doklad o doručení námitek zadavateli.

Zákon pamatuje i na situaci, kdy **lze návrh k Úřadu podat bez předchozího podání námitek**. V tomto případě tedy zadavatel není varován námitkami, že některý z dodavatelů nesouhlasí s jeho postupem. Tento postup je možno uplatnit pouze **v případě tzv. návrhu na uložení zákazu plnění smlouvy**. Jedná se o podání návrhu po uzavření smlouvy na veřejnou zakázku, což je výjimka z obecného pravidla ve vztahu k návrhovému správnímu řízení; to je standardně vedeno v případech před uzavřením smlouvy. I v tomto případě má však navrhovatel povinnost doručit zadavateli stejnopis návrhu a zadavatel je tak o úkonu navrhovatele a zahájení správního řízení u Úřadu rovněž zpraven. Smyslem tohoto správního řízení je rozhodnout, zda jsou dány důvody pro uložení zákazu plnění z uzavřené smlouvy.

Návrh na uložení zákazu plnění smlouvy je přitom navrhovatel oprávněn podat v přesně vymezených případech dle níže uvedeného přehledu.

Návrh na uložení zákazu plnění smlouvy na veřejnou zakázku může podat navrhovatel, který tvrdí, že zadavatel uzavřel smlouvu	bez předchozího uveřejnění oznámení o zahájení zadávacího řízení, předběžného oznámení nebo výzvy k podání nabídek ve zjednodušeném podlimitním řízení, ačkoli byl povinen toto oznámení, předběžné oznámení nebo výzvu k podání nabídek ve zjednodušeném podlimitním řízení uveřejnit, ledaže uveřejnil dobrovolné oznámení o záměru uzavřít smlouvu.
	přes zákaz jejího uzavření stanovený zákonem nebo předběžným opatřením.
	na základě postupu mimo zadávací řízení, ačkoli mu bylo pokračování v tomto postupu zakázáno rozhodnutím Úřadu.
	před uplynutím lhůty pro podání námitek proti výběru dodavatele v zadávacím řízení na uzavření rámcové dohody nebo dynamickém nákupním systému, přičemž porušil pravidla stanovená pro zadání veřejné zakázky, a tím ovlivnil nebo mohl ovlivnit výběr dodavatele.
Lhůty pro podání návrhu na uložení zákazu plnění	Do 30 dnů ode dne, kdy zadavatel uveřejnil oznámení o uzavření smlouvy s uvedením důvodu pro zadání veřejné zakázky bez uveřejnění oznámení o zahájení zadávacího řízení, předběžného oznámení nebo výzvy k podání nabídek ve zjednodušeném podlimitním řízení, nejpozději však do šesti měsíců od uzavření této smlouvy.
	Návrh při porušení pravidel v zadávacím řízení na uzavření rámcové dohody nebo dynamickém nákupním systému doručí navrhovatel Úřadu a ve stejnopisu zadavateli do 30 dnů ode dne, kdy zadavatel uveřejnil oznámení o uzavření smlouvy na základě rámcové dohody nebo oznámení o uzavření smlouvy v dynamickém nákupním systému, nejpozději však do šesti měsíců od uzavření této smlouvy.

Podnět – někdo si stěžuje jenom trochu

Podnět může podat dodavatel, který předtím brojil u zadavatele námitkami a považoval jeho postup za rozporný se zákonem. Základní rozdíl v podání podnětu a podání návrhu je možné sledovat v následném postupu Úřadu. Na základě návrhu je automaticky zahájeno správní řízení (tzv. návrhové správní řízení). V případě podání podnětu není automaticky zahájeno správní řízení a stěžovatel ani nemá na jeho zahájení nárok. Podáním podnětu stěžovatel „pouze“ upozorňuje Úřad na možné nezákonné jednání zadavatele. Záleží však na posouzení Úřadem, zda shledá důvodné pochybnosti o zákonnosti postupu zadavatele. V takovém případě pak Úřad zahajuje správní řízení z moci úřední.

Podnět je však oprávněn podat širší okruh subjektů. Dodavatel, který předtím u zadavatele podal námitky, není jediným, kdo je oprávněn podat podnět, může jej totiž podat v zásadě kdokoli. S podnětem není spojena žádná poplatková povinnost. **Pokud však podnět podává stěžovatel (dodavatel), kterému svědčilo právo podat námitky ve stejné věci, a této možnosti nevyužil, Úřad takový podnět nevyřizuje.** Ovšem pokud podá podnět stěžovatel, který dodavatelem není, respektive mu nesvědčilo právo podat námitky v rozporované věci, předchozí povinnost podání námitek se na něj nevztahuje. **Dále se nevyřizuje podnět, který podá stěžovatel, jenž v téže věci podal návrh, aniž zaplatil kauci.**

Ve vztahu k samotnému podnětu nejsou stanoveny žádné formální a obsahové náležitosti.

Podnětem může být napadána jak aktuálně zadávaná veřejná zakázka, tak veřejná zakázka, která již je zadána, tzn. je na ni uzavřena smlouva. Vzhledem ke skutečnosti, že s podáním podnětu není spojena povinnost doručení stejnopisu zadavateli, nebývají zadavatelé podatelem podnětu zpravidla zpraveni, že je podnět u Úřadu podán. Na základě podaného podnětu tak Úřad zpravidla kontaktuje zadavatele a vyzývá jej k zaslání stanoviska k argumentům uvedeným v podnětu (byť to není povinností zadavatele, mělo by být v jeho zájmu srozumitelně Úřadu vysvětlit, proč argumenty v podnětu jsou liché; pokud zadavatel souhlasí, že se namítaného pochybení dopustil, je samozřejmě namístě, aby připustil i tuto skutečnost; nikdo není neomylný)

a kompletní dokumentace o zadávacím řízení.¹⁸³ **Zadavateli je ze zákona stanovena povinnost odeslat Úřadu dokumentaci o zadávacím řízení do deseti dnů ode dne doručení výzvy** (ke způsobu zasílání dokumentace blíže viz kapitola č. 13.4.; i v případě podnětu jsou podmínky zasílání dokumentace o zadávacím řízení shodné, a to i co se možného spáchání přestupku týče). Pokud by však Úřad měl jasno o skutečnostech namítaných v podnětu a byl schopen jej vyhodnotit bez součinnosti zadavatele, není povinen zadavatele v souvislosti s podaným podnětem kontaktovat.

V případě, že Úřad na základě skutečností uvedených v podnětu získá důvodné pochybnosti o postupu zadavatele při zadávání veřejné zakázky a nalezne důvody pro uložení nápravného opatření nebo správního trestu, zahájí správní řízení z moci úřední, o čemž zadavatele zpraví. Tomu, kdo podal podnět k zahájení řízení z moci úřední, Úřad ve lhůtě šesti měsíců sdělí, že řízení zahájil, nebo že neshledal důvody k zahájení řízení z moci úřední. Pokud šetření podnětu nelze dokončit ve lhůtě šesti měsíců, Úřad to podateli podnětu sdělí spolu s odůvodněním. Šetření podnětu nesmí trvat déle než 24 měsíců.

Víte, že...?

Úřad může rovněž provádět kontrolu zákonnosti úkonů zadavatele při zadávání veřejných zakázek podle zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád). Na provedenou kontrolu dle kontrolního řádu, pokud v rámci ní bude shledáno pochybení na straně zadavatele, může být navázáno správní řízení. Pravidla uplatněná v rámci správního řízení navazujícího na provedenou kontrolu jsou stejná jako v případě jakéhokoliv jiného správního řízení zahájeného z moci úřední.

13.4. Jak probíhá správní řízení vedené Úřadem?

Správní řízení u Úřadu je formalizovaný proces, který je veden dle pravidel správního řádu, zákona a případně zákona o přestupcích. Jak vyplynulo již z textu výše, lze rozlišovat dva typy správních řízení, a to v návaznosti na způsob jejich zahájení. Jedná se o:

- řízení návrhové,
- řízení zahájené z moci úřední (ex officio).

Účelem a smyslem správního řízení u Úřadu je rozhodnout, zda zadavatel při zadávání veřejné zakázky postupoval v souladu se zákonem, či nikoliv. **Úřad vede správní řízení s jeho účastníky. Účastníkem řízení je vždy zadavatel a dále případně navrhovatel či vybraný dodavatel, eventuálně strany smlouvy** (v případě rozhodování o návrhu na uložení zákazu plnění smlouvy).

13.4.1. Návrhové správní řízení

Návrhové správní řízení **je zahájeno dnem, kdy Úřad obdrží návrh navrhovatele**. Tato správní řízení bývají vedena tzv. ve věci přezkoumání úkonů zadavatele, což značí, že na veřejnou zakázku nebyla ještě uzavřena smlouva a předmětem řízení není podezření ze spáchání přestupku. **Předmět správního řízení je vymezen obsahem návrhu. Ve správním řízení vedeném u Úřadu se tak bude jednat o předmětu námitek**, jež jsou, jak již bylo uvedeno shora, zásadní podmínkou pro podání návrhu k Úřadu. Navrhovatel není oprávněn rozšiřovat okruh rozporovaných skutečností oproti skutečnostem, které byly předmětem „námitkového řízení“. Pokud navrhovatel rozšíří okruh rozporovaných skutečností oproti v námitkách již uvedených, jsou v takovém případě dány důvody pro zastavení správního řízení v příslušné části. Smyslem této právní úpravy je, aby zadavatel nebyl zaskočen předmětem vedeného správního řízení, ale naopak byl na něj řádně připraven, a to s ohledem na proběhlé „námitkové řízení“.

Specifickým případem potom je vedení správního řízení ve věci uložení zákazu plnění již uzavřené smlouvy, přičemž tomuto správnímu řízení nepředchází námitky.

¹⁸³ Jestliže z veřejně dostupných informací jednoznačně plyne, že zadavatel nepochybil nebo není dána pravomoc Úřadu postup zadavatele přezkoumat, Úřad zadavatele nezatěžuje a podnět vypořádá bez jeho součinnosti.

Rovněž tak nastávají situace, kdy je naopak z veřejně dostupných informací zřejmé, že zadavatel porušil zákon; v tomto případě pak zadavatel může být o skutečnosti, že Úřad jeho postup šetří, poprvé zpraven až prostřednictvím vydaného příkazu (typické např. pro sféru přestupků při uveřejňování).

V souvislosti se zahájením návrhového správního řízení u Úřadu by si měl zadavatel uvědomit, že nastal **důvod k aktivaci blokační lhůty, která činí 60 dnů ode dne zahájení správního řízení, pokud byl návrh navrhovatele podán včas**. Pokud je však správní řízení pravomocně skončeno ve prospěch zadavatele dříve, tzn. před uplynutím blokační lhůty, nemusí již zadavatel čekat na její konec a může smlouvu uzavřít ihned.

Zadavatel může být rovněž blokován v uzavření smlouvy nebo činění dalších úkonů v zadávacím řízení předběžným opatřením,¹⁸⁴ které je Úřad oprávněn nařídit jak na návrh navrhovatele, tak z moci úřední.

Zadavateli v souvislosti se zahájením návrhového řízení u Úřadu vznikají automaticky následující dvě základní povinnosti, a to:

- povinnost zaslat Úřadu dokumentaci o zadávacím řízení (možno splnit mj. i zpřístupněním dokumentace uložené v certifikovaném elektronickém nástroji),¹⁸⁵
- povinnost zaslat Úřadu vyjádření k návrhu,

a to **do deseti dnů ode dne doručení stejnopisu návrhu** navrhovatelem zadavateli.

Kompletní **dokumentace o zadávacím řízení** je potřeba k řádnému prošetření dané věci Úřadem, jsou v ní stěžejní dokumenty, ze kterých Úřad při posuzování věci vychází. Druhá povinnost spojená se zahájením správního řízení na návrh souvisí s předložením **vyjádření zadavatele k návrhu**, v němž zadavatel Úřadu vysvětluje a obhajuje svůj postup, jenž byl podaným návrhem napaden.

Stejně povinnosti stíhají zadavatele v případě návrhu na uložení zákazu plnění smlouvy. Navíc má zadavatel možnost v této lhůtě tvrdit a navrhopvat důkazní prostředky ve vztahu k existenci důvodů hodných zvláštního zřetele spojených s veřejným zájmem vyžadujícím pokračování plnění smlouvy. Uvedené znamená, že pokud má zadavatel za to, že je dán veřejný zájem, aby i v případě, že se dopustil pochybení, bylo ze smlouvy plněno, musí ve lhůtě deseti dnů vůči této skutečnosti uplatnit veškerou argumentaci včetně návrhu důkazů. Po uplynutí lhůty nelze tato tvrzení měnit nebo rozšiřovat.

Zadavatel nejenže má stanovenou povinnost zaslat Úřadu dokumentaci o zadávacím řízení do deseti dnů ode dne obdržení stejnopisu návrhu, ale zákon současně stanovuje formu, ve které je tak povinen učinit. Forma doručení je pak zadavateli stanovena i ve vztahu k vyjádření k návrhu. **Vyjádření k návrhu je zadavatel povinen učinit výhradně prostřednictvím datové schránky nebo jako datovou zprávu podepsanou uznávaným elektronickým podpisem**, typicky emailem, který je opatřen uznávaným elektronickým podpisem (**povinnost elektronické komunikace s Úřadem pak platí i pro další podání, která by případně zadavatel vůči Úřadu činil**, a to včetně opravných prostředků proti rozhodnutím Úřadu). V případě **dokumentace o zadávacím řízení** je zadavatel povinen Úřadu **zaslat zadávací dokumentaci vyjma netextové části zadávací dokumentace v elektronické podobě**, v případě dalších dokumentů z dokumentace o zadávacím řízení záleží na úvaze zadavatele. Avšak vzhledem k elektronizaci veřejných zakázek se elektronická forma zaslání jeví jako nejsmysluplnější a nejefektivnější. Nejenže tedy zadavatel **musí dodržet lhůtu pro zaslání** dokumentace o zadávacím řízení a vyjádření k návrhu, ale **současně musí dodržet i zákonem stanovenou formu**. V případě, že dokumentace o zadávacím řízení obsahuje velké soubory, které není možné zaslat prostřednictvím datové schránky, je možné tyto soubory Úřadu doručit například na CD či flash disku.

Povinnosti v podobě zasílání dokumentace o zadávacím řízení zadavatel splní i tím, že ji Úřadu zpřístupní v certifikovaném elektronickém nástroji. Tato povinnost je ve vztahu k dokumentům a informacím uloženým v certifikovaném elektronickém nástroji splněna, pokud k nim zadavatel zajistí Úřadu přístup po celou dobu

¹⁸⁴ Předběžné opatření viz § 61 správního řádu.

¹⁸⁵ Po nabytí účinnosti zákona č. 166/2023 Sb., kterým se mění zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů, může být tato povinnost splněna též prostřednictvím zpřístupnění dokumentace uložené v certifikovaném elektronickém nástroji. Blíže viz následující text.

správního řízení až do jeho pravomocného skončení nebo do doručení sdělení, že Úřad správní řízení zahajovat nebude. Dokumenty a další informace uložené v certifikovaném elektronickém nástroji se v takovém případě považují za pravé, a to i v případě, že byly původně vytvořeny mimo certifikovaný elektronický nástroj

Nutno podotknout, že dokumentací o zadávacím řízení se rozumí veškeré materiály, které dokumentují postup zadavatele, tedy i různé doklady (doručenky) o doručování mezi zadavatelem a dodavateli. O pravidlech a způsobu doručení dokumentace o zadávacím řízení Úřad zadavatele rovněž informuje v oznámení o zahájení správního řízení, které Úřad zasílá účastníkům správního řízení po obdržení návrhu.

Ve vztahu k povinnosti zaslat Úřadu dokumentaci o zadávacím řízení a vyjádření k návrhu je namísto doplnit, že **nesplnění každé z těchto zákonem stanovených povinností je přestupkem**,¹⁸⁶ za nějž Úřad uloží zadavateli pokutu, která je stanovena do výše až jednoho milionu korun.

V souvislosti s povinností zaslat Úřadu dokumentaci o zadávacím řízení je rovněž vhodné zadavatele upozornit, že **nezašle-li zadavatel Úřadu dokumentaci o zadávacím řízení ve lhůtě 10 dnů od doručení návrhu, vyzve Úřad zadavatele** usnesením, **aby mu v dodatečně pětidenní lhůtě tuto dokumentaci řádně zaslal**. Neučiní-li tak zadavatel, a to ani v této dodatečně stanovené lhůtě, může to být důvodem pro uložení nápravného opatření ze strany Úřadu spočívajícího ve zrušení zadávacího řízení nebo přezkoumávaného úkonu, o němž je vedeno správní řízení, což ve své podstatě znamená vyhovění návrhu navrhovatele.

Zaslání dokumentace o zadávacím řízení (včas a v požadované formě) spolu se zasláním vyjádření k návrhu a dodržení blokační lhůty, v níž zadavatel nesmí uzavřít smlouvu na veřejnou zakázku, jsou v podstatně nejzásadnější povinnosti, které zadavateli vznikají automaticky v důsledku zahájení návrhového řízení u Úřadu.

Důležité je též zmínit, že zadavateli ve správním řízení svědčí práva účastníka správního řízení. Může tak v rámci správního řízení zahájeného na návrh uplatňovat svá práva, mezi která patří zejména právo nahlížet do spisu, činit si výpisy či pořizovat kopie, právo navrhopat důkazy či právo vyjádřit své stanovisko v řízení, vyjádřit se k podkladům rozhodnutí a podobně.

Zadavatelé by však neměli přehlížet, že **návrhové správní řízení podléhá tzv. koncentraci řízení** (na kterou jsou účastníci zadávacího řízení Úřadem upozorněni již v oznámení o zahájení správního řízení), v důsledku které **je možné navrhopat důkazy, uvádět skutečnosti a činit jiné návrhy nejpozději ve lhůtě patnácti dnů ode dne doručení oznámení o zahájení správního řízení**. K později uvedeným skutečnostem, návrhům důkazů či jiným návrhům ze strany zadavatele Úřad nepřihlédne (výjimkou je pouze zpochybnění věrohodnosti podkladů pro vydání rozhodnutí). Pro navrhovatele je koncentrace řízení dokonce ještě přísnější, neboť mají povinnost všechny rozhodné skutečnosti vyjevit již ve lhůtě pro podání návrhu.

Smyslem a cílem celého vedeného správního řízení je pak posouzení postupu zadavatele Úřadem. Žádoucím stavem je, aby Úřad věcně rozhodl, zda navrhovatelem rozporovaný postup zadavatele je skutečně v rozporu se zákonem, či nikoliv. V takovém případě Úřad rozhoduje formou rozhodnutí, kterým buď návrh zamítá, nebo konstatuje porušení zákona zadavatelem. Pokud Úřad dospěje k závěru, že zadavatel porušil zákon, současně mu ukládá nápravné opatření, aby odstranil závadný stav v zadávacím řízení. V případě, kdy je Úřadem konstatováno pochybení, musí zadavatel zároveň počítat s povinností uhradit náklady řízení ve výši 30 tisíc Kč. Pro úplnost je možno zadavatele rovněž upozornit, že v případě, kdy je rozhodnutím Úřadu konstatováno pochybení zadavatele a ukládáno nápravné opatření, automaticky rozhodnutí obsahuje i výrok, kterým je zadavateli uložen zákaz uzavřít smlouvu do pravomocného skončení vedeného správního řízení.

¹⁸⁶ Viz například rozhodnutí Úřadu ze dne 6. 8. 2018, č. j. [ÚOHS-S0258/2018/VZ-22820/2018/513/JLÍ](#), potvrzené rozhodnutím předsedy Úřadu ze dne 6. 11. 2018, č. j. [ÚOHS-R0144/2018/VZ-32252/2018/323/JKt](#) či např. rozhodnutí Úřadu ze dne 23. 3. 2022, č. j. [ÚOHS-10121/2022/500](#), vydané ve správním řízení vedeném pod sp. zn. [ÚOHS-S0133/2022/VZ](#).

Ne vždy je však možno o návrhu navrhovatele rozhodnout věcně – tedy skutečně posoudit jádro sporu mezi zadavatelem a navrhovatelem. Zejména za situace, když návrh navrhovatele nespĺňuje některé zákonem stanovené náležitosti. V takovém případě je řízení Úřadem zastaveno z procesních důvodů. Stejně tak může zapříčinit procesní zastavení správního řízení i sám zadavatel, a to například v situaci, kdy přijme opatření k nápravě – tzn. zruší přezkoumávaný úkon, popřípadě zruší celé zadávací řízení na veřejnou zakázku, o níž je vedeno správní řízení.

Proti rozhodnutí Úřadu, kterým je vedené správní řízení ukončeno, je možné podat opravný prostředek, tzv. rozklad k předsedovi Úřadu.

13.4.2. Správní řízení z moci úřední

Správní řízení z moci úřední (ex officio) Úřad zahajuje na základě vlastní důvodné pochybnosti o zákonnosti postupu zadavatele, přičemž pochybnosti Úřad získává během své úřední činnosti, například z obdržení podnětu, provedené kontroly, popřípadě na základě informací získaných součinností jiných správních orgánů. Správní řízení zahájené z moci úřední může být vedeno buď ve věci přezkoumání úkonů zadavatele (v tomto případě je přezkoumáván postup zadavatele v „běžící“ veřejné zakázce, není tedy uzavřena smlouva) nebo ve věci možného spáchání přestupku.

V souvislosti se **zahájením správního řízení z moci úřední ve věci přezkoumání úkonů zadavatele** vzniká zadavateli důležitá povinnost spočívající v zákazu uzavření smlouvy na veřejnou zakázku, jež trvá po dobu 60 dnů ode dne zahájení správního řízení z moci úřední, tzn. zadavatel **je** i v tomto případě **vázán blokační lhůtou**.¹⁸⁷

Zajímavostí je, že řízení z moci úřední nelze vést o uložení zákazu plnění smlouvy a taktéž ani o uložení nápravného opatření v situaci, kdy zadavatel v rozporu se zákonem směřuje k zadání veřejné zakázky mimo zadávací řízení.

V případě správního řízení vedeného ve věci možného spáchání přestupku, v němž je zadavatel označován jako obviněný, se jedná o případy, kdy je již uzavřena smlouva na veřejnou zakázku, nebo kdy zákon určité jednání definuje jako přestupek bez ohledu na to, zda je smlouva na veřejnou zakázku uzavřena (typickým příkladem je přestupek v případě nesprávného rozhodnutí o námitkách, nesplnění povinnosti doručit Úřadu dokumentaci o zadávacím řízení a podobně). **Pokud Úřad dospěje k závěru, že zadavatel spáchal přestupek, ukládá mu za takové jednání správní trest.**

I v případě správního řízení vedeného z moci úřední musí být zadavatel řádně seznámen s předmětem správního řízení. Pochybnost Úřadu (tedy předmět správního řízení) je pak vymezena v oznámení o zahájení správního řízení, které Úřad zasílá zadavateli a jehož **doručením je správní řízení zahájeno**. Obecně lze konstatovat, že průběh správního řízení z moci úřední je v podstatě stejný jako v případě návrhového řízení, není však stíženo tak přísnou koncentrací jako návrhové řízení. Podstatná odlišnost se pak týká okruhu účastníků správního řízení, kdy v případě správního řízení zahájeného z moci úřední je zpravidla účastníkem řízení pouze zadavatel. Při správním řízení vedeném z moci úřední zadavateli odpadají „automatické povinnosti“, které byly zmíněny v souvislosti s návrhovým správním řízením, tedy automaticky nemá povinnost zaslat Úřadu dokumentaci o zadávacím řízení a logicky ani vyjádření k návrhu. Avšak obdobná povinnost bývá vůči zadavateli ze strany Úřadu uplatňována v souvislosti s šetřením podnětu, který předchází většině správních řízení zahajovaných z moci úřední. I v případě správního řízení zahájeného z moci úřední platí, že zadavatel je oprávněn se proti vydanému rozhodnutí odvolat k předsedovi Úřadu.

¹⁸⁷ Stejně tak v případě řízení zahájeného z moci úřední může případně Úřad nařídit předběžné opatření, bude-li to v rámci vedeného řízení potřebné.

Víte, že...?

Specifickou formou zahájení správního řízení z moci úřední je vydání písemného **příkazu**, který je možno vydat pouze v případě řízení o přestupku. Příkaz je formou zjednodušeného rozhodnutí, kdy, pokud proti v něm uvedeným závěrům o porušení zákona zadavatel nepodá opravný prostředek (odpor), stává se příkaz pravomocným rozhodnutím. V případě podání odporu se příkaz stává oznámením o zahájení „klasického“ správního řízení (vymezuje předmět vedeného řízení) a v řízení se dále pokračuje a následně je o věci opětovně rozhodováno. Pokud i poté Úřad dospěje k závěru, že se zadavatel přestupku dopustil, o čemž následně rozhoduje formou klasického rozhodnutí, je zadavateli nejen ukládána pokuta za přestupek, ale současně i povinnost uhradit náklady řízení ve výši jednoho tisíce korun (to platí i pro „klasická“ řízení o přestupku, která se nezahájí příkazem). Příkaz je možno vydat v případech, kdy má Úřad skutkové okolnosti šetřeného případu za dostatečně prokázané, a není tedy třeba ve správním řízení dále nic dokazovat či posuzovat. Jedná se tak o jedinou situaci, kdy **dochází k „momentu překvapení“** zadavatele, neboť **vydání příkazu nepředchází žádné oznámení o zahájení řízení, ve kterém by byl zadavatel seznámen s pochybnostmi Úřadu ohledně zákonnosti jeho postupu.** Zadavatel je tak na základě příkazu obeznámen jak se skutečnostmi, na základě kterých Úřad dospěl k závěru, že se zadavatel dopustil spáchání přestupku, tak se skutečností, že mu za spáchání přestupku byla ze strany Úřadu uložena pokuta. Smyslem příkazu je tedy ve skutkově jasných případech rychle a efektivně rozhodnout o přestupku, jehož se zadavatel při zadávání veřejné zakázky dopustil, a uložit mu za přestupek pokutu. Typicky Úřad příkazem o přestupku rozhoduje v situacích, kdy zadavatel nedoručí Úřadu v souvislosti se zahájením správního řízení kompletní dokumentaci o zadávacím řízení ve lhůtě a formě podle zákona, jelikož se jedná o skutkově jasný případ.¹⁸⁸

13.4.3. Co se děje po rozhodnutí Úřadem?

Správní řízení je nejčastěji završeno vydáním rozhodnutí, nicméně v určitých případech může mít podobu usnesení (typicky usnesení o zastavení správního řízení). **V případě, že s rozhodnutím Úřadu účastník řízení nesouhlasí, má možnost bránit se ve lhůtě 15 dnů od jeho doručení podáním písemného rozkladu,** o němž rozhoduje předseda Úřadu. Pokud je vedeno řízení o rozkladu, mohou nastat v zásadě dvě situace: buď je **napadené prvostupňové rozhodnutí potvrzeno**, tedy předseda Úřadu dává za pravdu názoru, který byl vysloven v rozhodnutí, proti kterému některý z účastníků správního řízení brojil, anebo se s názorem obsaženým v napadeném rozhodnutí neztotožní. Pokud se s názorem v napadeném rozhodnutí neztotožní, mohou opět nastat dvě situace: buď je **věc vrácena zpět prvostupňovému orgánu**, který má povinnost předmět správního řízení opětovně posoudit, **nebo předseda Úřadu rozhodne o věci sám** (to však nezáleží na jeho libovůli, nýbrž na možnostech, které mu dávají právní předpisy).

Za situace, kdy není proti rozhodnutí Úřadu podán rozklad žádným z účastníků správního řízení, stává se rozhodnutí pravomocným a správní řízení tím končí. Pravomocná rozhodnutí Úřadu jsou uveřejňována ve sbírce rozhodnutí.¹⁸⁹ V případě, že je rozhodnutí Úřadu potvrzeno rozhodnutím předsedy Úřadu, obě tato rozhodnutí nabývají právní moci dnem doručení rozhodnutí předsedy Úřadu účastníkům správního řízení. Pokud však předseda Úřadu svým rozhodnutím zruší rozhodnutí Úřadu a zároveň rozhodne o vrácení věci k novému projednání, prvostupňové rozhodnutí Úřadu právní moci nenabývá, jelikož se Úřad musí případem zabývat znovu. Pravomocné je tak pouze druhostupňové rozhodnutí předsedy Úřadu, které konstatuje, že Úřad v prvním stupni nerozhodl správně. V případě, že předseda Úřadu rozhodne o zrušení rozhodnutí Úřadu s tím, že současně řízení zastaví, rozhodnutí Úřadu právní moci nenabývá, právní moci nabyde pouze rozhodnutí předsedy Úřadu, a to dnem jeho doručení.

Víte, že...?

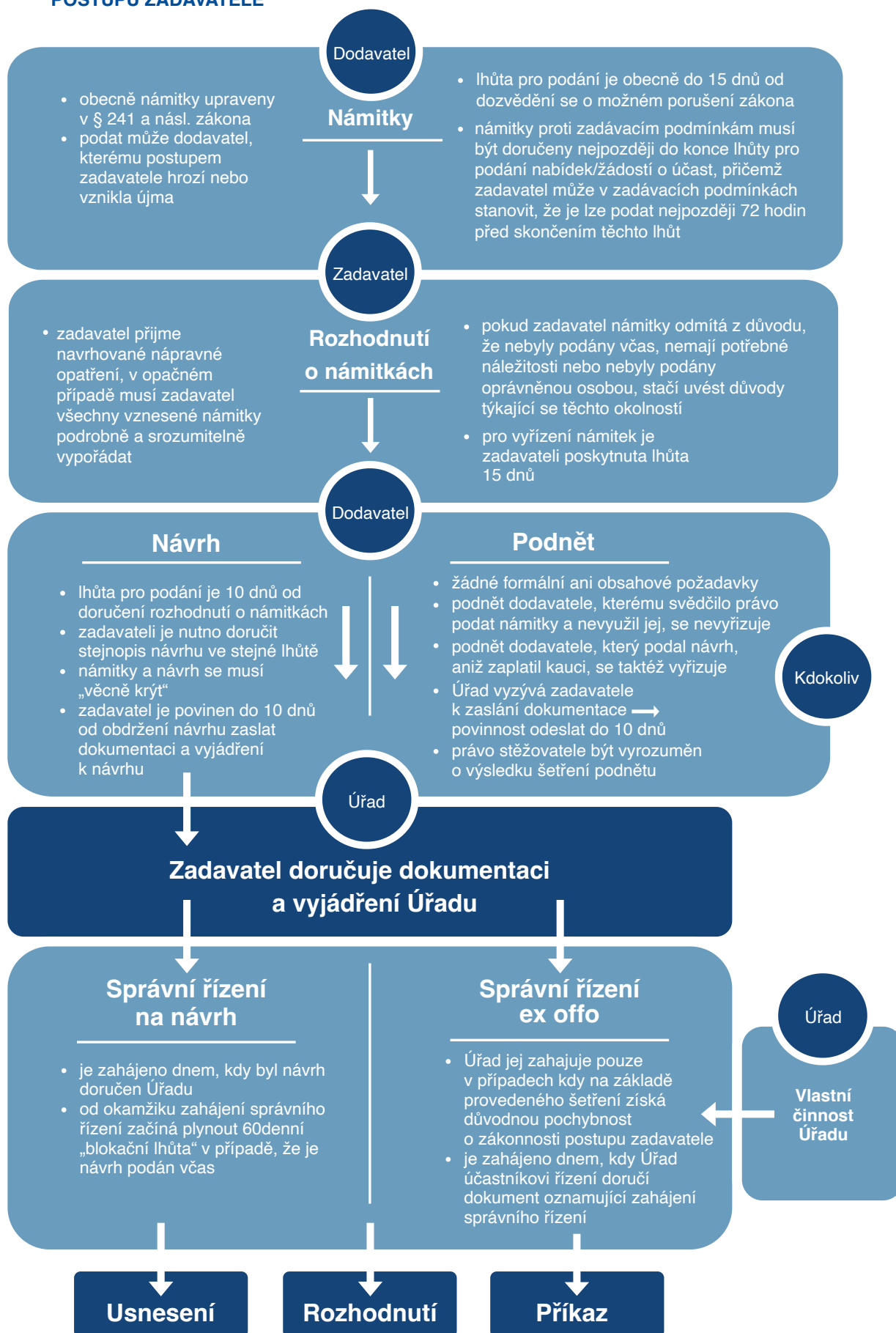
Pokud některý z účastníků správního řízení nesouhlasí se závěry Úřadu ani poté, co proběhlo řízení o rozkladu, tj. věc byla pravomocně rozhodnuta na úrovni předsedy Úřadu, je možno proti takovému rozhodnutí předsedy Úřadu podat žalobu ke Krajskému soudu v Brně a tím aktivovat i soudní přezkum rozhodnutí Úřadu.

¹⁸⁸ Viz například výše citované rozhodnutí Úřadu ze dne 23. 3. 2022, č. j. [ÚOHS-10121/2022/500](#), vydané ve správním řízení vedeném pod sp. zn. [ÚOHS-S0133/2022/VZ](#).

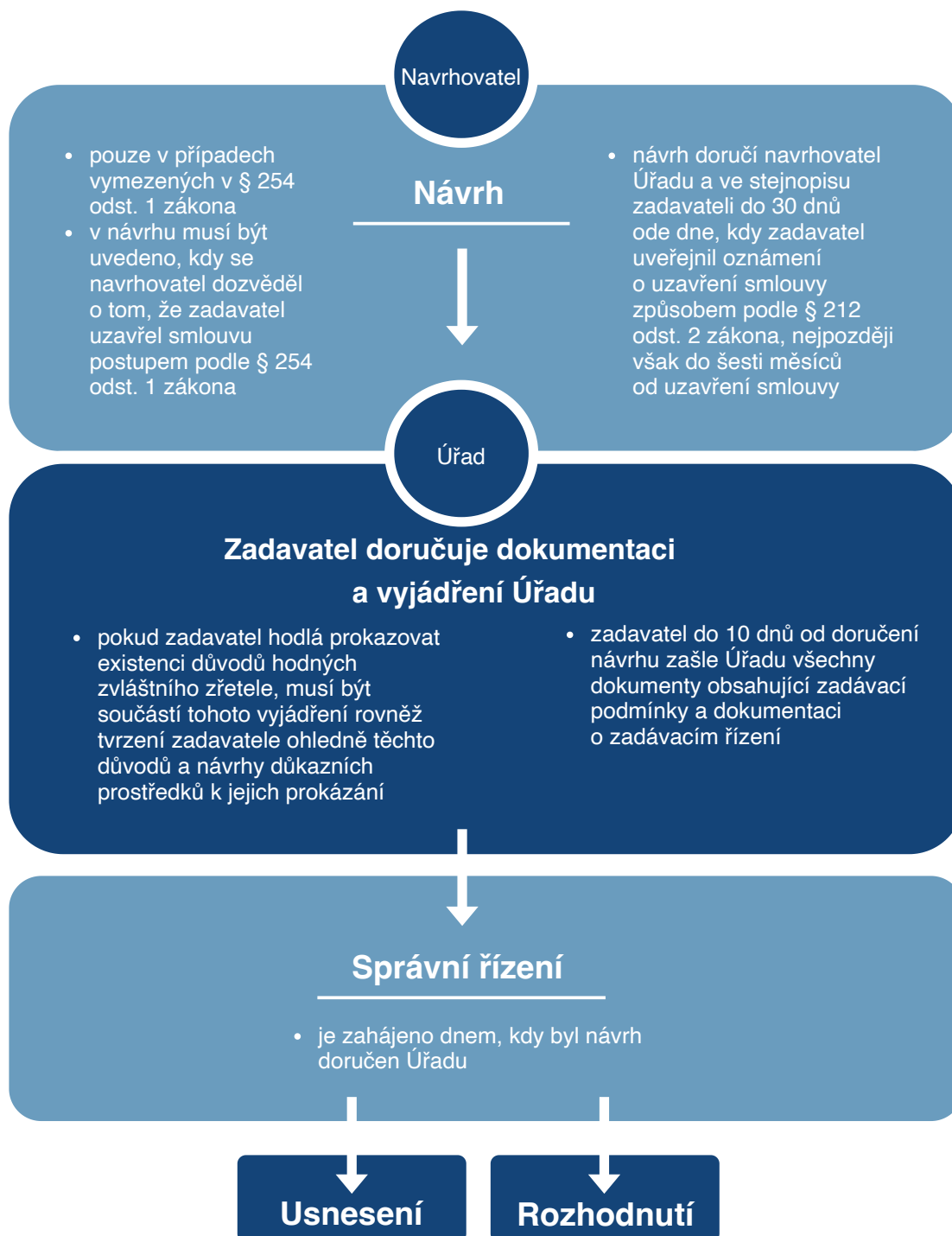
¹⁸⁹ Sbírka rozhodnutí Úřadu je dostupná na uohs.gov.cz.

Pro přehlednost lze postup Úřadu shrnout v grafice níže.

OCHRANA PROTI NESPRÁVNÉMU POSTUPU ZADAVATELE

OCHRANA PROTI NESPRÁVNÉMU POSTUPU ZADAVATELE - NÁVRH NA ULOŽENÍ ZÁKAZU PLNĚNÍ SMLOUVY

Zakázkový checklist

(Jak by měl zadavatel postupovat a co si hlídat při zadávání)

A. Vymezení předmětu veřejné zakázky (Co chci nakoupit?)

kapitola/strana

- ujasnil jsem si, čeho chci prostřednictvím veřejné zakázky dosáhnout (jaké jsou moje potřeby, které chci uspokojit) – kapitola č. 5.1./str. 37
- jsem obeznámen se situací na daném trhu (vím, co, respektive jaká různá technická či organizační řešení odborní dodavatelé ve vztahu k mým potřebám nabízejí) – kapitola č. 5.1./str. 37–38
- to, co poptávám, jsem popsal natolik jednoznačně a určitě a v takové míře podrobností, že mi bude nabídnuto opravdu jen to, co naplní moje potřeby – kapitola č. 5.2./str. 38–39, přitom
  - ve vztahu k charakteru toho, co poptávám, jsem zvážil, zda je vhodné definovat přesné a konkrétní požadavky na určité řešení, nebo „jen“ svoji potřebu s tím, že určitou volnost ohledně způsobu jejího uspokojení nechám na dodavateli – kapitola č. 5.2./str. 39
  - přímo ani nepřímo neodkazuji na konkrétní výrobky a služby či konkrétní dodavatele (nejsou-li splněny zákonné podmínky pro výjimku) – kapitola č. 5.2./str. 39–40
  - každý jednotlivý požadavek, který na plnění mám (a který by mohl mít nějaký dopad na hospodářskou soutěž), jsem schopen racionálně hájit s odkazem na moje skutečné potřeby – kapitola č. 5.2./str. 41
  - do jedné veřejné zakázky nespojuji rozdílná, spolu nesouvisející plnění – kapitola č. 5.2./str. 42
  - mám představu, kolik dodavatelů bude schopno mým požadavkům vyhovět a nabídnout poptávané plnění – kapitola č. 5.2./str. 42

B. Vymezení požadavků na kvalifikaci (Od koho chci nakoupit?)

- pokud postupuji v zadávacím řízení, které to vyžaduje, požaduji po dodavatelích prokázání splnění povinných kritérií kvalifikace – kapitola č. 9.9./str. 86–87
- pokud požaduji prokázání profesní způsobilosti nad rámec povinného požadavku, jednoznačně jsem vymezil, který konkrétní doklad požaduji předložit – kapitola č. 9.4./str. 81–82
- pokud požaduji prokázání profesní způsobilosti, ekonomické a technické kvalifikace, jsou moje požadavky přiměřené a nejsou diskriminační, tzn.
  - pokud požaduji prokázání profesní způsobilosti nad rámec povinného požadavku, musí být pro plnění veřejné zakázky opravdu nezbytná, tj. vyžadovaná právními předpisy – kapitola č. 9.4./str. 81–82
  - nepožaduji prokázání ekonomické kvalifikace u veřejných zakázek, kde je to zákonem zakázáno – kapitola č. 9.9./str. 87
  - pokud požaduji prokázání ekonomické nebo technické kvalifikace, jsou moje požadavky přiměřené předmětu poptávaného plnění, umím tedy konkrétně vysvětlit, proč nemám zájem s dodavatelem, který nebude dosahovat mnou požadované úrovně ekonomické stability, respektive odborných schopností a zkušeností, uzavřít smlouvu (jinými slovy řečeno: umím konkrétně vysvětlit, proč dodavatelé, kteří moje požadavky nesplňují, nejsou schopni předmět veřejné zakázky řádně plnit) – kapitola č. 9.1. a kapitola č. 9.6./str. 75–77 a str. 82–83

- pokud požaduji prokázání ekonomické nebo technické kvalifikace, jsou moje požadavky přiměřené situaci na relevantním trhu, tj. ověřil jsem si situaci na trhu a vím, že svými požadavky na kvalifikaci nepřipustně neomezují hospodářskou soutěž – kapitola č. 9.1./str. 78
- stěžejní požadavky na (zejména technickou) kvalifikaci jsem promítnul do smluvních podmínek, mám tedy zajištěno, že požadované schopnosti a zkušenosti dodavatel uplatní i při samotné realizaci veřejné zakázky.

C. Vymezení způsobu hodnocení (Jak budu vybírat nejvýhodnější nabídku?)

- s ohledem na poptávaný předmět plnění jsem si ujasnil, zda
  - poptávám snadno do detailu (i pokud jde o úroveň kvality) popsatelné plnění, které chci pořídit co nejlevněji (s vědomím, že dostanu plnění přesně odpovídající mnou definovanému minimálnímu standardu), nebo
  - připustím, aby předmětem soutěže byly i kvalitativní aspekty nabízeného plnění (včetně hledisek sociálních a environmentálních)

a podle toho jsem určil základní způsob hodnocení (podle nejnižší nabídkové ceny, podle nejnižších nákladů životního cyklu, podle poměru ceny a kvality, respektive podle poměru nákladů životního cyklu a kvality) – kapitola č. 10./str. 91–101, přitom

- nehodnotím podle nejnižší nabídkové ceny tam, kde to zákon zapovídá – kapitola č. 10.1.1./str. 93
- srozumitelně, jednoznačně a určitě jsem popsal, co konkrétně a jakým způsobem budu hodnotit – tj. dodavatel bude vědět, co má nabídnout, aby byla jeho nabídka co nejlépe hodnocena, respektive hodnotitel bude vědět, jak má provést hodnocení – kapitola č. 10 a dále výslovně kapitola č. 10.1.3./str. 91 a str. 98–100, zejména
  - pokud mi do hodnocení vstupuje více kritérií, vymezil jsem vzájemný vztah mezi nimi a zároveň způsob, jak bude hodnocení nabídky podle těchto jednotlivých kritérií „sumarizováno“ do konečného výsledku – kapitola č. 10. a kapitola č. 10.1.3./str. 91 a str. 97
  - pokud mi do hodnocení vstupují náklady životního cyklu, stanovil jsem v zadávací dokumentaci metodu pro jejich stanovení – kapitola č. 10.1.2./str. 93–94
  - pokud mi do hodnocení vstupují nepočitatelná kritéria kvality, věnoval jsem pozornost a péči popisu, co bude v jejich rámci hodnoceno (aby bylo zřejmé, co má nabízené plnění splňovat, aby obdrželo vyšší bodové hodnocení) a jak bude hodnoceno (jak bude kvalita nabízeného plnění „přeměněna“ typicky na body); – kapitola č. 10.1.3./str. 98–100
- pokud mi do hodnocení vstupují kritéria kvality, jsou spojena s předmětem veřejné zakázky, přičemž tuto souvislost umím konkrétně vysvětlit – kapitola č. 10.1.3./str. 95–96
- pokud mi do hodnocení vstupují kritéria kvality, zvážil jsem omezení rozsahu hodnot, které mohou být nabízeny (tj. stanovení minimálního standardu, pod který dodavatel nemůže jít, a maximální hodnoty, nad kterou již pro mě další zvyšování kvality nemá význam) – kapitola č. 10.1.3./str. 96–97
- nehodnotím nic z toho, co zákon zapovídá jako hodnotící kritérium – kapitola č. 10.1.3./str.95

D. Vymezení dalších zadávacích podmínek (Na co ještě myslet při tvorbě zadávací dokumentace?)

1. Co v zadávací dokumentaci **musí** být – kapitola č. 8.2./str. 71

- identifikační údaje zadavatele
  - pokud některou část zadávací dokumentace vypracovala osoba odlišná od zadavatele (s výjimkou advokáta či daňového poradce), identifikační údaje této osoby
  - využívám-li služeb tzv. „administrátora“, jeho identifikační údaje
- přiměřená (!) lhůta pro podání nabídek
- způsob podání nabídek (například elektronický nástroj určený k jejich podání)
- pokud jsem využil předběžné tržní konzultace, označení informací, které jsou jejím výsledkem, identifikační údaje osob, které se na předběžné tržní konzultaci podílely, a všechny podstatné informace, které byly jejím obsahem – kapitola č. 2.1./str. 12

2. Co **by** v zadávací dokumentaci **měl mít** obezřetný zadavatel – kapitola č. 8.3./str. 71

- závazný návrh smlouvy obsahující veškeré podmínky plnění (abych nebyl po otevření nabídek překvapen, za jakých podmínek de facto musím uzavřít smlouvu)
- maximální cenu, kterou jsem ochoten (schopen) za předmět plnění zaplatit (abych nebyl překvapen, že i nejnižší nabídka je nad moje možnosti); tuto cenu, respektive její výši jsem případně schopen racionálně ve vztahu k předmětu plnění vysvětlit (platí typicky v případě, že jsem limitován částkou, kterou jsem z rozpočtových důvodů schopen či ochoten vynaložit)

3. Co **by měl** obezřetný zadavatel **zvážit**

- uplatnění omezení tzv. poddodavatelského řetězce – kapitola č. 9.10.1./str. 89

E. Volba druhu zadávacího řízení (Jak budu vlastně postupovat?)

- ujasnil jsem si, zda hlavní předmět veřejné zakázky tvoří dodávky, služby, nebo stavební práce – kapitola č. 5.3./str. 43–44
- stanovil jsem předpokládanou hodnotu veřejné zakázky – kapitola č. 6.1./str. 45
- určil jsem podle výše předpokládané hodnoty režim veřejné zakázky; případně jsem se s ohledem na předmět veřejné zakázky rozhodl zadávat ji ve zjednodušeném režimu – kapitola č. 6.1., kapitola č. 6.4. a kapitola č. 7/str. 46–48, str. 50–52
- ověřil jsem si, zda je potřeba veřejnou zakázku zadávat v zadávacím řízení – kapitola č. 7/str. 52
- pokud zadávám více zakázek s obdobným předmětem plnění, postupuji tak, abych veřejné zakázky „nedělil“ zakázaným způsobem – kapitola č. 6.3./str. 48–50
- ujasnil jsem si, jakými pravidly se řídí mnou zvolený druh zadávacího řízení – kapitola č. 6.4. a kapitola č. 7/str. 50 a str. 52

F. Základní osnova postupu – otevřené řízení / zjednodušené podlimitní řízení

- zadávací řízení jsem zahájil stanoveným způsobem – kapitola č. 7.1. a 7.3./str. 53 a str. 65
- uveřejnil jsem zadávací dokumentaci veřejné zakázky od okamžiku zahájení zadávacího řízení na profilu zadavatele – kapitola č. 7.1. a 7.3./str. 55 a str. 65
- pokud obdržím žádosti dodavatelů o vysvětlení zadávací dokumentace v zákonem stanovené lhůtě, reaguji na ně; případně mohu sám poskytovat vysvětlení zadávací dokumentace – kapitola č. 7, 7.3. a 8.5./str. 55, str. 66, str. 72–74

- v případě změny nebo doplnění zadávací dokumentace (i bez předchozí žádosti dodavatele) jsem prodloužil adekvátně lhůtu pro podání nabídek; je-li to potřeba, jelikož provedená změna nebo doplnění zadávací dokumentace může rozšířit okruh dodavatelů, stanovil jsem novou lhůtu pro podání nabídek tak, aby ode dne odeslání změny nebo doplnění činila celou svou původní délku – kapitola č. 8.5./str. 72–74
  - po uplynutí lhůty pro podání nabídek jsem se stanoveným způsobem s obdržеныmi nabídkami seznámil, respektive je otevřel – kapitola č. 7.1., 7.3. a 11./str. 55–56, str. 66 a str. 103
1. Postup v případě **posuzování všech nabídek** – kapitola č. 7.1., 7.3. a 11.1./str. 56, str. 66 a str. 104–106
- posoudil jsem kvalifikaci (včetně připuštění možnosti self-cleaning, nejedná-li se o zjednodušené podlimitní řízení) – kapitola č. 7.1., 7.3. a 9.8./str. 56, str. 66, str. 85–86
    - zvážil jsem možnost vyzvat účastníka k objasnění, vysvětlení či doplnění nabídky, připadalo-li to v úvahu – kapitola č. 11.4./str. 111–112
  - posoudil jsem splnění ostatních podmínek účasti (včetně všech požadavků na nabídku); – kapitola č. 7.1., kapitola č. 7.3. a kapitola č. 11.2./str. 56, str. 66, str. 106–108
    - zvážil jsem možnost vyzvat účastníka k objasnění, vysvětlení či doplnění nabídky, připadalo-li to v úvahu – kapitola č. 11.4./str. 111–112
  - posoudil jsem, zda nabídka neobsahuje mimořádně nízkou nabídkovou cenu – kapitola č. 11.3./str. 109–110
    - pokud jsem v nabídce některého z účastníků zadávacího řízení identifikoval mimořádně nízkou nabídkovou cenu, postupoval jsem dle zákona – kapitola č. 11.3./str. 109–110
  - vyžaduje-li to stanovené kritérium hodnocení, případně jedná-li se o obligatorní důvod vyloučení, vyloučil jsem ze zadávacího řízení účastníka, jehož nabídka nespĺňovala stanovené požadavky – kapitola č. 11.6./str. 114–116
  - zbyla-li mi více než jedna nabídka, provedl jsem hodnocení podle předem stanovených pravidel – kapitola č. 10.2. a 11.2./str. 101–102, str. 107–108
  - pořídil jsem písemnou zprávu o hodnocení nabídek – kapitola č. 10.2. a 11.2./str. 101–102 a str. 108–109
  - určil jsem vybraného dodavatele – kapitola č. 11.5./str. 113
  - vyzval jsem vybraného dodavatele k poskytnutí nezbytné součinnosti – kapitola č. 11.5./str. 113
    - pokud vybraný dodavatel neposkytl součinnost, vyloučil jsem jej a zvážil jsem další postup v zadávacím řízení – kapitola č. 11.6. a 12.2.2./str. 116 a str. 127
  - odeslal jsem všem účastníkům zadávacího řízení oznámení o výběru dodavatele – kapitola č. 7.1., 7.3. a 11.7./str. 57, str. 66–67 a str. 119–121
  - uvědomuji si, že jsem vázán blokační lhůtou – kapitola č. 7.1., 7.3. a 11.7./str. 57, str. 66 a str. 121
  - po uplynutí blokační lhůty uzavírám smlouvu – kapitola č. 7.1., 7.3., 11.7. a 12.1./str. 57, str. 66, str. 121 a str. 123
  - plním povinnosti i po uzavření smlouvy (ukončení zadávacího řízení) – kapitola č. 7.1., 7.3. a 12.3./str. 57, str. 66, str. 134–137
    - plním uveřejňovací povinnosti – kapitola č. 12.3./str. 135–136
    - vyhotovil jsem písemnou zprávu – kapitola č. 12.3./str. 136–137
    - uveřejnil jsem písemnou zprávu na profilu zadavatele – kapitola č. 12.3./str. 135
    - nadále uchovávám dokumentaci o zadávacím řízení – kapitola č. 12.3./str. 137
    - eventuálně plním další povinnosti, které vyplynuly ze zadávacích podmínek (například vrácení vzorků dodavatelům, vrácení jistoty a podobně) – kapitola č. 12.3./str. 134

2. Postup v případě **posuzování pouze nabídky vybraného dodavatele** – kapitola č. 7.1., 7.3. a 11.1./str. 56, str. 66 a str. 104–106

- zvážil jsem, zda tento způsob výběru dodavatele stanovené kritérium hodnocení umožňuje (tj. zda konečné pořadí nabídek nemůže být ovlivněno hodnocením nezpůsobitelné nabídky) – kapitola č. 7.1., 7.3. a 11.1./str. 56, str. 66 a str. 105
- mám-li v zadávacím řízení více než jednu nabídku, provedl jsem hodnocení podle předem stanovených pravidel – kapitola č. 10.2. a 11.2./str. 101–102, str. 107–108
- pořídil jsem písemnou zprávu o hodnocení nabídek – kapitola č. 10.2. a 11.2./str. 101–102 a str. 108–109
- určil jsem vybraného dodavatele – kapitola č. 11.5./str. 113
- posoudil jsem u vybraného dodavatele kvalifikaci (včetně připuštění možnosti self-cleaning, nejedná-li se o zjednodušené podlimitní řízení) – kapitola č. 7.1., 7.3. a 9.8./str. 56, str. 66, str. 85–86
  - zvážil jsem možnost vyzvat vybraného dodavatele k objasnění, vysvětlení či doplnění nabídky, připadalo-li to v úvahu – kapitola č. 11.4./str. 111–112
- posoudil jsem u vybraného dodavatele splnění ostatních podmínek účasti (včetně všech požadavků na nabídku) – kapitola č. 7.1., 7.3. a 11.2./str. 56, str. 66, str. 106–108
  - zvážil jsem možnost vyzvat vybraného dodavatele k objasnění, vysvětlení či doplnění nabídky, připadalo-li to v úvahu – kapitola č. 11.4./str. 111–112
- posoudil jsem, zda nabídka vybraného dodavatele neobsahuje mimořádně nízkou nabídkovou cenu – kapitola č. 11.3./str. 109–110
  - pokud jsem v nabídce vybraného dodavatele identifikoval mimořádně nízkou nabídkovou cenu, postupoval jsem dle zákona – kapitola č. 11.3./str. 109–110
- nesplňuje-li vybraný dodavatel všechny požadavky stanovené v zadávací dokumentaci vyloučil jsem jej a zvážil jsem další postup v zadávacím řízení – kapitola č. 11.6. a 12.2.2./str. 116 a str. 127
- splňuje-li vybraný dodavatel všechny požadavky stanovené v zadávací dokumentaci, vyzval jsem jej k poskytnutí nezbytné součinnosti – kapitola č. 11.5./str. 113
  - pokud vybraný dodavatel neposkytl součinnost, vyloučil jsem jej a zvážil jsem další postup v zadávacím řízení – kapitola č. 11.6. a 12.2.2./str. 116 a str. 127
- odeslal jsem všem účastníkům zadávacího řízení oznámení o výběru dodavatele – kapitola č. 7.1., 7.3. a 11.7./str. 57, str. 66–67 a str. 119–121
- uvědomuji si, že jsem vázán blokační lhůtou – kapitola č. 7.1., 7.3. a 11.7./str. 57, str. 66 a str. 121
- po uplynutí blokační lhůty uzavírám smlouvu – kapitola č. 7.1., 7.3., 11.7. a 12.1./str. 57, str. 66, str. 121 a str. 123
- plním povinnosti i po uzavření smlouvy (ukončení zadávacího řízení) – kapitola č. 7.1., 7.3. a 12.3./str. 57, str. 66, str. 134–137
  - plním uveřejňovací povinnosti – kapitola č. 12.3./str. 135–136
  - vyhotovil jsem písemnou zprávu – kapitola č. 12.3./str. 136–137
  - uveřejnil jsem písemnou zprávu na profilu zadavatele – kapitola č. 12.3./str. 135
  - nadále uchovávám dokumentaci o zadávacím řízení – kapitola č. 12.3./str. 137
  - eventuálně plním další povinnosti, které vyplynuly ze zadávacích podmínek (například vrácení vzorků dodavatelům, vrácení jistoty a podobně) – kapitola č. 12.3./str. 134

G. Základní osnova postupu – užší řízení (dvoufázové)

- zadávací řízení jsem zahájil stanoveným způsobem – kapitola č. 7.2./str. 59
  - uveřejnil jsem zadávací dokumentaci veřejné zakázky od okamžiku zahájení zadávacího řízení na profilu zadavatele (a to jak ve vztahu k první, tak i druhé fázi) – kapitola č. 7.2./str. 60
  - pokud obdržím žádosti dodavatelů o vysvětlení zadávací dokumentace v zákonem stanovené lhůtě, reaguji na ně; případně mohu sám poskytovat vysvětlení zadávací dokumentace – kapitola č. 7.2. a 8.5./str. 60 a str. 72–74
    - v případě změny nebo doplnění zadávací dokumentace (i bez předchozí žádosti dodavatele) jsem prodloužil adekvátně lhůtu pro podání žádostí o účast; je-li to potřeba, jelikož provedená změna nebo doplnění zadávací dokumentace může rozšířit okruh dodavatelů, stanovil jsem novou lhůtu pro podání žádostí o účast, aby ode dne odeslání změny nebo doplnění činila celou svou původní délku – kapitola č. 8.5./str. 72–74
  - po uplynutí lhůty pro podání žádostí o účast jsem se stanoveným způsobem s obdrženými žádostmi o účast seznámil, respektive je otevřel – kapitola č. 7.2./str. 60
  - posoudil jsem kvalifikaci všech účastníků zadávacího řízení (včetně připuštění možnosti self-cleaning) – kapitola č. 7.2. a 9.8./str. 60, str. 85–86
    - zvážil jsem možnost vyzvat účastníka k objasnění, vysvětlení či doplnění žádosti o účast, připadalo-li to v úvahu – kapitola č. 11.4./str. 111–112
  - v případě, že některý z účastníků zadávacího řízení neprokázal kvalifikaci, vyloučil jsem jej ze zadávacího řízení – kapitola č. 7.2. a 11.6./str. 60 a str. 115
  - účastníkům, kteří řádně podali žádost o účast a prokázali kvalifikaci, jsem zaslal výzvu k podání nabídek – kapitola č. 7.2./str. 61
  - pokud obdržím žádosti dodavatelů o vysvětlení zadávací dokumentace v zákonem stanovené lhůtě, reaguji na ně; případně mohu sám poskytovat vysvětlení zadávací dokumentace – kapitola č. 7.2. a 8.5./str. 62 a str. 72–74
    - v případě změny nebo doplnění zadávací dokumentace (i bez předchozí žádosti dodavatele) jsem prodloužil adekvátně lhůtu pro podání nabídek; je-li to potřeba, jelikož provedená změna nebo doplnění zadávací dokumentace může rozšířit okruh dodavatelů, stanovil jsem novou lhůtu pro podání nabídek tak, aby ode dne odeslání změny nebo doplnění činila celou svou původní délku – kapitola č. 8.5./str. 72–74
  - po uplynutí lhůty pro podání nabídek jsem se stanoveným způsobem s obdrženými nabídkami seznámil, respektive je otevřel – kapitola č. 7.2. a 11./str. 62 a str. 103
1. Postup v případě **posuzování všech nabídek** – kapitola č. 7.1., 7.3. a 11.1./56, str. 66 a str. 104–106
- posoudil jsem splnění ostatních podmínek účasti (včetně všech požadavků na nabídku) – kapitola č. 7.2. a 11.2./str. 60, str. 62 a str. 106–108
  - posoudil jsem, zda nabídka neobsahuje mimořádně nízkou nabídkovou cenu – kapitola č. 11.3./str. 109–110
  - pokud jsem v nabídce některého z účastníků zadávacího řízení identifikoval mimořádně nízkou nabídkovou cenu, postupoval jsem dle zákona – kapitola č. 11.3./str. 109–110
  - vyžaduje-li to stanovené kritérium hodnocení, případně jedná-li se o obligatorní důvod vyloučení, vyloučil jsem ze zadávacího řízení účastníka, jehož nabídka nespĺňovala stanovené požadavky – kapitola č. 11.6./str. 114–116
  - zbyla-li mi více než jedna nabídka, provedl jsem hodnocení podle předem stanovených pravidel – kapitola č. 10.2. a 11.2./str. 101–102, str. 107–108

- pořídil jsem písemnou zprávu o hodnocení nabídek – kapitola č. 10.2. a 11.2./str. 101–102 a str. 108–109
- určil jsem vybraného dodavatele – kapitola č. 11.5./str. 113
- vyzval jsem vybraného dodavatele k poskytnutí nezbytné součinnosti – kapitola č. 11.5./str. 113
  - pokud vybraný dodavatel neposkytl součinnost, vyloučil jsem jej a zvážil jsem další postup v zadávacím řízení – kapitola č. 11.6. a 12.2.2./str. 116 a str. 127
- odeslal jsem všem účastníkům zadávacího řízení oznámení o výběru dodavatele – kapitola č. 7.2. a 11.7./ str. 62 a str. 119–121
- uvědomuji si, že jsem vázán blokační lhůtou – kapitola č. 7.2. a 11.7./str. 62, str. 64 a str. 121
- po uplynutí blokační lhůty uzavírám smlouvu – kapitola č. 7.2., 11.7. a 12.1./str. 62, str. 64, str. 121 a str. 123
- plním povinnosti i po uzavření smlouvy (ukončení zadávacího řízení) – kapitola č. 7.2. a 12.3./str. 62, str. 134–137
  - plním uveřejňovací povinnosti – kapitola č. 12.3./str. 135–136
  - vyhotovil jsem písemnou zprávu – kapitola č. 12.3./str. 136–137
  - uveřejnil jsem písemnou zprávu na profilu zadavatele – kapitola č. 12.3./str. 135
  - nadále uchovávám dokumentaci o zadávacím řízení – kapitola č. 12.3./str. 137
  - eventuálně plním další povinnosti, které vyplynuly ze zadávacích podmínek (například vrácení vzorků dodavatelům, vrácení jistoty a podobně) – kapitola č. 12.3./str. 134

2. Postup v případě posuzování pouze nabídky vybraného dodavatele – kapitola č. 7.2. a 11.1./ str. 60 a str. 105

- zvážil jsem, zda tento způsob výběru dodavatele stanovené kritérium hodnocení umožňuje (tj. zda konečné pořadí nabídek nemůže být ovlivněno hodnocením nezpůsobilé nabídky) – kapitola č. 7.2. a 11.1./str. 62 a str. 105
- mám-li v zadávacím řízení více než jednu nabídku, provedl jsem hodnocení podle předem stanovených pravidel – kapitola č. 10.2. a 11.2./str. 101–102, str. 107–108
- pořídil jsem písemnou zprávu o hodnocení nabídek – kapitola č. 10.2. a 11.2./str. 101–102 a str. 108–109
- určil jsem vybraného dodavatele – kapitola č. 11.5./str. 113
- posoudil jsem u vybraného dodavatele splnění ostatních podmínek účasti (včetně všech požadavků na nabídku) – kapitola č. 7.2. a 11.2./str. 60, str. 62 a str. 106–108
  - zvážil jsem možnost vyzvat vybraného dodavatele k objasnění, vysvětlení či doplnění nabídky, připadalo-li to v úvahu – kapitola č. 11.4./str. 111–112
- posoudil jsem, zda nabídka vybraného dodavatele neosahuje mimořádně nízkou nabídkovou cenu – kapitola č. 11.3./str. 109–110
  - pokud jsem v nabídce vybraného dodavatele identifikoval mimořádně nízkou nabídkovou cenu, postupoval jsem dle zákona – kapitola č. 11.3./str. 109–110
- nesplňuje-li vybraný dodavatel všechny požadavky stanovené v zadávací dokumentaci, vyloučil jsem jej a zvážil jsem další postup v zadávacím řízení – kapitola č. 11.6. a 12.2.2./str. 116 a str. 127
- splňuje-li vybraný dodavatel všechny požadavky stanovené v zadávací dokumentaci, vyzval jsem jej k poskytnutí nezbytné součinnosti – kapitola č. 11.5./str. 113

- pokud vybraný dodavatel neposkytl součinnost, vyloučil jsem jej a zvážil jsem další postup v zadávacím řízení – kapitola č. 11.6. a 12.2.2./str. 116 a str. 127
- odeslal jsem všem účastníkům zadávacího řízení oznámení o výběru dodavatele – kapitola č. 7.2. a 11.7./str. 57, str. 62–63 a str. 119–121
- uvědomuji si, že jsem vázán blokační lhůtou – kapitola č. 7.2. a 11.7./str. 62, str. 64 a str. 121
- po uplynutí blokační lhůty uzavírám smlouvu – kapitola č. 7.2., 11.7. a 12.1./str. 62, str. 64, str. 121 a str. 123
- plním povinnosti i po uzavření smlouvy (ukončení zadávacího řízení) – kapitola č. 7.2. a 12.3./str. 62, str. str. 134–137
  - plním uveřejňovací povinnosti – kapitola č. 12.3./str. 135–136
  - vyhotovil jsem písemnou zprávu – kapitola č. 12.3./str. 136–137
  - uveřejnil jsem písemnou zprávu na profilu zadavatele – kapitola č. 12.3./str. 135
  - nadále uchovávám dokumentaci o zadávacím řízení – kapitola č. 12.3./str. 137
  - eventuálně plním další povinnosti, které vyplynuly ze zadávacích podmínek (například vrácení vzorků dodavatelům, vrácení jistoty a podobně) – kapitola č. 12.3./str. 134

H. Ukončení zadávacího řízení jiným způsobem než uzavřením smlouvy

1. Ukončení zadávacího řízení jeho zrušením – kapitola č. 12.2./str. 123–133

A) jsem v situaci, kdy **musím** zadávací řízení **zrušit** – kapitola č. 12.2.1./str. 125–126

- v zadávacím řízení nemám žádného účastníka; pokud v zadávacím řízení nějací účastníci byli, zanikla jim již účast v něm
- splnil jsem uveřejňovací povinnosti související se zrušením zadávacího řízení – kapitola č. 12.3./str. 135–136
- mám již zadávací řízení skutečně ukončeno – kapitola č. 12.2./str. 124

B) jsem v situaci, kdy **možu** zadávací řízení **zrušit** – kapitola č. 12.2.2./str. 126–133

- rozhodl jsem se pro zrušení zadávacího řízení
- oznámil jsem rozhodnutí o zrušení zadávacího řízení všem jeho účastníkům a řádně jsem jeho zrušení odůvodnil – kapitola č. 12.2./str. 124
- splnil jsem uveřejňovací povinnosti související se zrušením zadávacího řízení – kapitola č. 12.3./str. 135–136
- mám již zadávací řízení skutečně ukončeno – kapitola č. 12.2./str. 124

C) jsem v situaci, kdy mi **bylo zadávací řízení zrušeno** Úřadem

- oznámil jsem zrušení zadávacího řízení všem jeho účastníkům – kapitola č. 12.2./str. 124
- splnil jsem uveřejňovací povinnosti související se zrušením zadávacího řízení – kapitola č. 12.3./str. 135–136
- po ukončení zadávacího řízení jeho zrušením plním další povinnosti
  - vyhotovil jsem písemnou zprávu – kapitola č. 12.3./str. 136–137
  - uveřejnil jsem písemnou zprávu na profilu zadavatele – kapitola č. 12.3./str. 135
  - uchovávám dokumentaci o zadávacím řízení – kapitola č. 12.3./str. 137
  - eventuálně plním další povinnosti, které vyplynuly ze zadávacích podmínek (například vrácení vzorků dodavatelům, vrácení jistoty a podobně) – kapitola č. 12.3./str. 134

2. Ukončení zadávacího řízení uplynutím tří měsíců od skončení zadávací lhůty – kapitola č. 12.2.3./str. 134

- v zadávací lhůtě jsem nestihl odeslat oznámení o výběru dodavatele a s účastníky zadávacího řízení jsem se nedohodl na možnosti jeho prodloužení i po uplynutí zadávací lhůty a od skončení zadávací lhůty uplynuly další tři měsíce – kapitola č. 12.2.3./str. 134
- oznámil jsem zrušení zadávacího řízení všem jeho účastníkům – kapitola č. 12.2./str. 124
- splnil jsem uveřejňovací povinnosti související se zrušením zadávacího řízení – kapitola č. 12.3./str. 135–136
  - vyhotovil jsem písemnou zprávu – kapitola č. 12.3./str. 136–137
  - uveřejnil jsem písemnou zprávu na profilu zadavatele – kapitola č. 12.3./str. 135
  - uchovávám dokumentaci o zadávacím řízení – kapitola č. 12.3./str. 137
  - eventuálně plním další povinnosti, které vyplynuly ze zadávacích podmínek (například vrácení vzorků dodavatelům, vrácení jistoty a podobně) – kapitola č. 12.3./str. 134

I. Námitky a řízení před Úřadem (Co dělat, když někdo podá námitky/návrh/podnět?)

1. Jak postupovat, když jsem obdržel **námitky** – kapitola č. 13.2./str. 139–145

- zkontroloval jsem, zda námitky splňují všechny náležitosti, což má vliv na způsob mého rozhodování o nich – kapitola č. 13.2./str. 139
- rozhodnul jsem o námitkách řádně – kapitola č. 13.2./str. 140–145:
  - vyhověl jsem námitkám a uvedl jsem/provedl jsem opatření k nápravě – kapitola č. 13.2./str. 141–142
  - odmítl jsem námitky z procesních důvodů a srozumitelně jsem popsal, proč nejsou podány řádně a poučil jsem stěžovatele o možnosti podat návrh u Úřadu – kapitola č. 13.2./str. 143–145
  - odmítl jsem námitky věcně a vyjádřil jsem se podrobně a srozumitelně ke všem rozporovaným skutečnostem a poučil jsem stěžovatele o možnosti podat návrh Úřadu – kapitola č. 13.2./str. 142 a str. 145
- odeslal jsem rozhodnutí o námitkách v zákonné lhůtě – kapitola č. 13.2./str. 140
- jsem si vědom, že jsem vázán blokační lhůtou – kapitola č. 13.2./str. 145

2. Jak postupovat, když jsem obdržel **stejnopis návrhu na zahájení správního řízení**

- seznámil jsem se s obsahem podaného návrhu
  - zaslal jsem Úřadu vyjádření k návrhu v zákonné lhůtě – kapitola č. 13.4.1./str. 149
  - v případě správního řízení ve věci návrhu na uložení zákazu plnění smlouvy jsem ve lhůtě pro zaslání vyjádření k návrhu uvedl současně i existenci důvodů zvláštního zřetele hodných pro pokračování plnění smlouvy, pokud je hodlám prokazovat – kapitola č. 13.4.1./str. 149
- odeslal jsem nebo zpřístupnil v certifikovaném elektronickém nástroji Úřadu kompletní dokumentaci o zadávacím řízení v zákonné lhůtě – kapitola č. 13.4.1./str. 149–150
- v případě odeslání dokumentace o zadávacím řízení – dodržel jsem předepsanou formu odeslání – kapitola č. 13.4.1./str. 149–150
- navrhnul jsem důkazy a uvedl skutečnosti, které mohou mít vliv na rozhodování Úřadu, v 15denní lhůtě ode dne obdržení oznámení o zahájení správního řízení – kapitola č. 13.4.1./str. 150

3. Jak postupovat, když jsem obdržel výzvu od Úřadu k šetřenému podnětu

- seznámil jsem s obsahem výzvy od Úřadu a s tím, k čemu mě vyzývá
- zaslal jsem Úřadu vyjádření k podnětu – kapitola č. 13.3./str. 147
- odeslal jsem nebo zpřístupnil v certifikovaném elektronickém nástroji Úřadu kompletní dokumentaci o zadávacím řízení v zákonné lhůtě – kapitola č. 13.3. ve spojení s kapitolou č. 13.4.1./str. 150
- odeslal jsem nebo zpřístupnil v certifikovaném elektronickém nástroji Úřadu kompletní dokumentaci o zadávacím řízení v předepsané formě – kapitola č. 13.3. ve spojení s kapitolou č. 13.4.1./str. 149–150

Informační list 1/2024

ÚŘAD
PRO OCHRANU
HOSPODÁŘSKÉ
SOUTĚŽE